

MESTSKÝ ÚRAD V BARDEJOVE

Na rokovanie
mestského zastupiteľstva
na deň 19.11.2015

Materiál č.

N á v r h na schválenie dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov na roky 2015 – 2024“

Na základe:

Mimo plánu zasadnutí MsZ

Návrh na uznesenie:

Mestské zastupiteľstvo v Bardejove
schvaľuje:

„Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho
rozvoja mesta Bardejov na roky 2015 -2024“

Predkladá:

Ing. Juraj Popjak,
prednosta MsÚ

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Juraj Popjak'.

Spracovateľ:

Ing. Ján Novotný, ref. príj. a ad. grant. projektov
Ing. Mikuláš Serečun, vedúci odd. PČ

Spravodajca:

Ing. Juraj Popjak,
prednosta MsÚ

Prerokované:

- na porade primátora dňa 26.10.2015
- na zasadnutí mestskej rady dňa 12.11.2015

Prizval:

-

Dôvodová správa

Dňa 1.1.2015 nadobudol účinnosť zákon Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý uložil obciam a mestám Slovenska povinnosť v novej a presne stanovenej štruktúre spracovať do konca tohto roka najdôležitejší rozvojový dokument mesta a obce.

Jedná sa o tzv. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/mesta, ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života mesta. Je prostriedkom napĺňania vízie ďalšieho smerovania rozvoja mesta, uskutočňuje sa ním podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Zákon stanovuje aj úlohy týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu.

Dňa 20.07.2015 bola uzavretá zmluva o dielo so zhotoviteľom SCARABEO-SK, s.r.o., Banská Bystrica (doc. Ing Martin Hronec, PhD., konateľ) na vypracovanie a dodanie takéhoto dokumentu v termíne do 15.10.2015.

Vypracovaný a predložený návrh dokumentu sa nachádza v prílohe.

Na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta stanovuje PHSR jeho strategické ciele a priority rozvoja. Súčasťou dokumentu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Po zapracovaní prípadných pripomienok bude zhotoviteľom odovzdaný finálny dokument v 30 písomných vyhotoveniach, súčasťou ktorých bude priložené CD (30 ks).

Programová časť dokumentu je členená do 11 prioritných osí:

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v meste, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1. Cieľ 1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta. Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.
Opatrenie 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Opatrenie 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.
Opatrenie 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.
Podprogram 1.2. Cieľ 1.2	Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva. Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.
Opatrenie 1.2.2	Podpora poľnohospodárstva.
Opatrenie 1.2.3.	Podpora lesníctva.
Podprogram 1.3. Cieľ 1.3	Podpora inovačných aktivít v podnikoch. Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.
Podprogram 1.4. Cieľ 1.4	Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe. Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe mesta ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov mesta s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

- Cieľ 2.1
- Opatrenie 2.1.1
- Opatrenie 2.1.2
- Opatrenie 2.1.3
- Opatrenie 2.1.4
- Opatrenie 2.1.5
- Opatrenie 2.1.6
- Opatrenie 2.1.7

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.
Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.
Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Úprava dopravnej infraštruktúry.

Podprogram 2.2.

- Cieľ 2.2
- Opatrenie 2.2.1
- Opatrenie 2.2.2

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.
Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.
Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj mesta.

- Cieľ 3
- Opatrenie 3.1
- Opatrenie 3.2
- Opatrenie 3.3
- Opatrenie 3.4
- Opatrenie 3.5
- Opatrenie 3.6
- Opatrenie 3.7
- Opatrenie 3.8
- Opatrenie 3.9
- Opatrenie 3.10
- Opatrenie 3.11

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.
Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.
Verejné osvetlenie.
Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.
Mestský rozhlas a televízia.
Požiarna ochrana.
Mestské cintoríny a pietne miesta.
Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.
Zásobovanie pitnou vodou.
Telekomunikačné siete.
Zásobovanie elektrickou energiou.
Zásobovanie zemným plynom.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, efektívna prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj mestského kompostoviska.

Cieľ 4

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

- Opatrenie 4.1
- Opatrenie 4.2
- Opatrenie 4.3
- Opatrenie 4.4
- Opatrenie 4.5
- Opatrenie 4.6
- Opatrenie 4.7

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.
Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych zátŕaží.
Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.
Vybudovanie prístreškov a ohrad pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Odvádzanie odpadových vôd.
Odvádzanie dažďových vôd.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov mesta. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

- Cieľ 5.1
- Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

- Cieľ 5.2
- Opatrenie 5.2.1
- Opatrenie 5.2.2
- Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
Ochrana vodných tokov pred znečistením.
Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.
Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov a vodných pôch.

Podprogram 5.3.

- Cieľ 5.3
- Opatrenie 5.3.1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.
Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.	Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia
Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.	Sociálne služby
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.
Opatrenie 6.1.5.	Mestská nájomná bytová výstavba.
Podprogram 6.2.	Zdravotnícke služby
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.
Podprogram 6.3.	Služby zamestnanosti
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v meste. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.	Vzdelávanie
Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.
Podprogram 7.2.	Šport
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Opatrenie 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.
Opatrenie 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.
Opatrenie 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.
Opatrenie 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.
Opatrenie 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Ochrana a prezentácie svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť mesta. Pribežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.	Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky, kultúrne – historické dedičstvo UNESCO.
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrne-historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.
Opatrenie 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.
Opatrenie 8.1.3	Rekonštrukcia objektov v MPR.

Opatrenie 8.1.4	Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby.
Opatrenie 8.1.5	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Podprogram 8.2.	Organizačné zabezpečenie
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.
Opatrenie 8.2.1	Personálne a finančné zabezpečenie organizačnej zložky Mestského úradu zodpovednej za oblasť kultúry ako nositeľa koordinácie a organizátora najväčších podujatí v meste.
Podprogram 8.3.	Propagácia v oblasti kultúry
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Skvalitnenie marketingu kultúrnych podujatí v meste.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia mesta a to nielen prostredníctvom www stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a ostatných kultúrne historických a technických pamiatok, prírodných krás, pravidelných kultúrnych podujatí, atď..

Podprogram 9.1.	Propagácia mesta
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky mesta.
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v meste (bez zvýšenia vizuálneho smogu v meste).
Opatrenie 9.1.3.	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.
Podprogram 9.2.	Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.
Cieľ 9.2	Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v meste.
Opatrenie 9.2.2	Modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.
Podprogram 9.3.	Cestovný ruch.
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.	Administratíva
Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste
Opatrenie 10.1.1	Administratíva, riadenie, plánovanie.
Podprogram 10.2.	Bezpečnosť
Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia mesta

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government.
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Podprogram 11.2.	Počítačová gramotnosť.
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA BARDEJOV

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Prešovský kraj, okres Bardejov, mesto Bardejov – SÚJ 519006
Územný plán mesta schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Bardejov	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Prešovský
Okres:	Bardejov
Región:	Sariš
Poloha:	49°17'32"S 21°16'35"V
Nadmorská výška:	323 m n. m.
Rozloha:	72,39 km ² (7 239 ha)
Počet obyvateľov:	33 060 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	456,69 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	085 01
ŠÚJ	519006
EČV	BJ
Tel. predvoľba	+421-54
Oficiálne adresy	
Adresa:	Mestský úrad
	Radničné námestie 16
	085 01 Bardejov
Web:	www.bardejov.sk
E-mail:	primator@bardejov.sk
Telefón:	
Fax:	

OBSAH

1 ÚVOD.....	4
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA BARDEJOV	10
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA	11
2.1. HISTÓRIA MESTA	11
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	13
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	16
2.4. DOPRAVA	22
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	25
2.6. OBYVATEĽSTVO	31
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	43
2.8. BÝVANIE	45
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	48
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	53
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	57
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	59
2.13. ŠPORT	60
2.14. KULTÚRA	62
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	68
2.16. STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY	69
2.17. CESTOVNÝ RUCH	69
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTA ZA ROKY 2010 – 2014	71
2.19. SAMOSPRÁVA	71
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	72
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR	73
3 SWOT ANALÝZY	77
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	79
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	80
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	81
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	82
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	83
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	84
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT	85
3.8 KULTÚRA	86
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	87
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	88
3.11 INFORMATIZÁCIA MESTA	89
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU	90

STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA BARDEJOV	102
4 VÍZIA A POSLANIE MESTA BARDEJOV	103
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	105
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA BARDEJOV	113
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	114
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	114
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	116
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	116
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	117
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	118
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	119
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	120
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	121
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	122
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	122
6 MERATELNÉ INDIKÁTORY	123
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	123
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	124
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	125
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	126
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	126
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	127
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	128
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	129
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	130
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	130
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA BARDEJOV	132
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTA BARDEJOV	133
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	134
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	135
8 AKČNÝ PLÁN	136
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	136
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	138
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	141
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	142
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	144
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	146
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	148
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	150
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	152
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	153
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	154
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA BARDEJOV	156
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	157
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	157
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	159
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	160
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	161
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	163
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	164
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	165
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	167
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	168
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	169
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	170
10 ZÁVER	175
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	175

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja mesta. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bardejov sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja mesta Bardejov, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia mesta, zamestnancov MÚ, poslancov MZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v meste, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí MZ, ako aj cez mestské noviny.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2014 a 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu mesta KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života mesta. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy týkajúce sa vypracovania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použitie participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno	áno	áno
Internetové stránky	áno	áno	áno
Mestské noviny		áno	áno
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno

Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni

- Územný plán mesta
- Komunitný plán sociálnych služieb 2013
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta,
- Program odpadového hospodárstva,
- Program rozvoja bývania
- Viacročný rozpočet
- KONCEPCIA ROZVOJA MESTA BARDEJOV V TEPELNEJ ENERGETIKE Bardejov 2020
- KONCEPCIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU A PARTNERSKÝCH VZŤAHOV MESTA BARDEJOV NA ROKY 2014 – 2020
- KONCEPCIA rozvoja športu a telesnej kultúry v meste Bardejov
- KONCEPCIA školstva v meste Bardejov
- KONCEPCIA ROZVOJA VEREJNEJ ZELENE V MESTE BARDEJOV NA ROKY 2012 – 2020
- 176/2002 Zákon o ochrane a rozvoji územia Bardejov

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozíčný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozíčný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorového operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR PSK 2008 – 2015), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvorádovými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mesta.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,

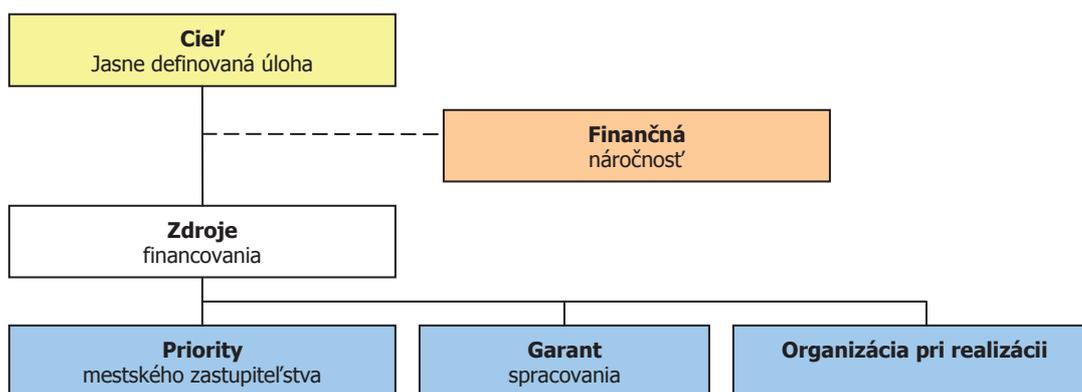

- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúci plošný (celošťátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy mesta Bardejov. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Prešovský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má mesto okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Mesto Bardejov má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (Val)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2	KF, EFRR
				7a,b,c,d	
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	

			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života miest – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR mesta Bardejov integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR mesta Bardejov 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR mesta 2007 - 2013, Územný plán mesta, Komunitný plán sociálnych služieb 2013, Program odpadového hospodárstva, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, KONCEPCIA ROZVOJA MESTA BARDEJOV V TEPELNEJ ENERGETIKE, Bardejov 2020, KONCEPCIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU A PARTNERSKÝCH VZŤAHOV MESTA BARDEJOV NA ROKY 2014 – 2020, KONCEPCIA rozvoja športu a telesnej kultúry v meste Bardejov, KONCEPCIA školstva v meste Bardejov, KONCEPCIA ROZVOJA VEREJNEJ ZELENE V MESTE BARDEJOV NA ROKY 2012 – 2020, 176/2002 Zákon o ochrane a rozvoji územia Bardejov. PHRSR mesta vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

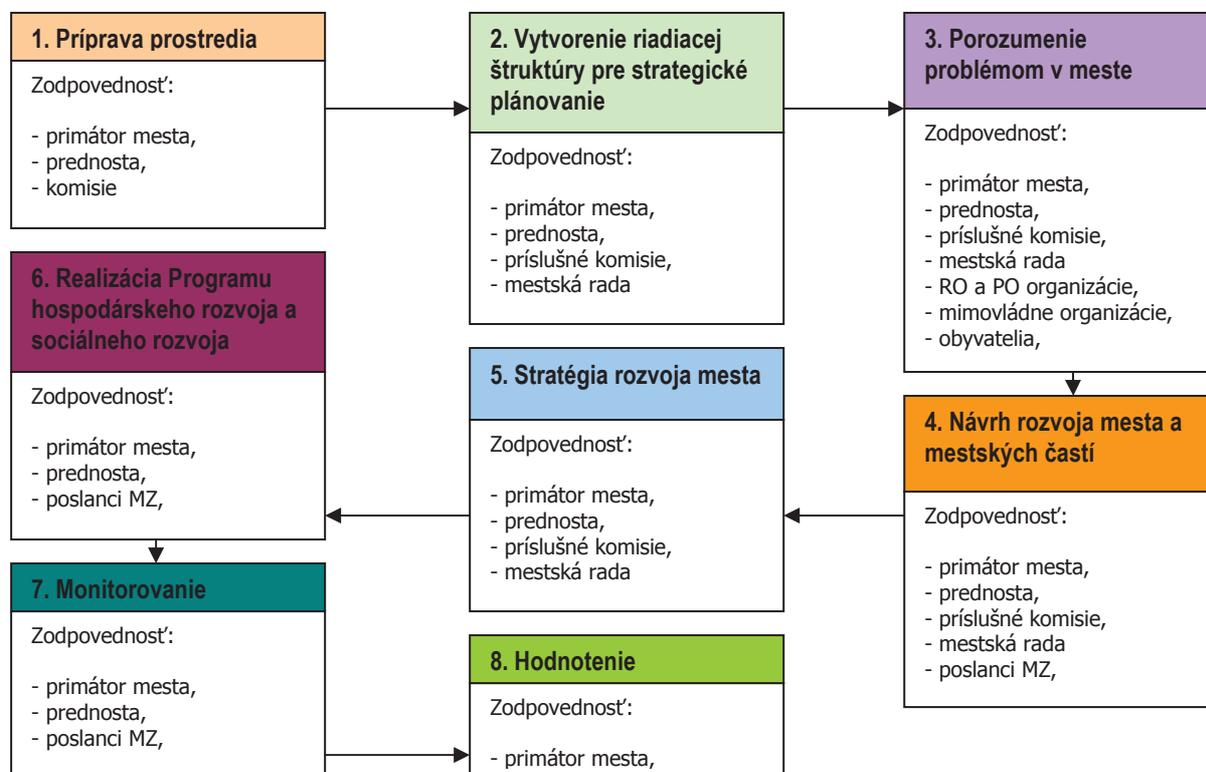
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mesta, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, mesto a jeho jednotlivé orgány: poslanci MZ, primátor, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy. PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v meste Bardejov. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu.
2	Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.
3	Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok mesta. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj mesta v jednotlivých oblastiach.
4	Hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, Cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, Prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, Regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Prieběžné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA MESTA

Z hľadiska administratívneho členenia je mesto sídlom okresu Bardejov súčasťou Vyššieho územného celku Prešov.

Základná charakteristika mesta Bardejov (k 31.12.2014)

Kód mesta	
Názov okresu	Bardejov
Názov kraja	Prešovský
Štatút mesta	mesto
PSC	085 01
Telefónne smerové číslo	+421-54
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1241
Nadmorská výška mesta - mesta v m	323
Celková výmera územia mesta [m ²]	456690
Hustota obyvateľstva na km ²	456,69
Zdroj: ŠÚ SR	

Bardejov je historickým sídelným útvarom mestského typu, výrazne obytno - výrobného charakteru, s rozvinutou, po roku 1990 však stagnujúcou až upadajúcou priemyselnou výrobou. Je administratívnym (sídlo okresu a obvodných úradov štátnej správy) a hospodárskym centrom horného Šariša, dnes súčasťou Prešovského kraja. Bardejovskými kúpeľmi, ktoré sú jeho územne odlúčenou mestskou časťou, je zároveň celoslovensky významným kúpeľným miestom. Súčasťou mesta sa po roku 1970 stali aj pôvodne samostatné obce Bardejovská Nová Ves a Dlhá Lúka, ktoré sa z pôvodného poľnohospodárskeho vidieckeho osídlenia postupne transformujú na obytné, ale z častí i výrobné funkcie. Súčasný Bardejov je okresným mestom, ležiacim v strede Prešovského kraja a na jeho severnom okraji, na regionálne a zčasti nadregionálne dôležitých dopravných trasách. Cesta II/545 ho prepája s krajským sídlom a napája ho na celoslovenskú dopravnú sieť v západo-východnom i severo - južnom smere. Štátna cesta I/77 ho spája so susediacim Poddublianskym regiónom (Svidník) a s regiónom severného Spiša (Stará Ľubovňa). Týmito komunikačnými trasami je Bardejov napojený aj na blízko ležiace pohraničné oblasti v Poľskej republike (Nowy Sacz, Przemysł, kúpele Krynica). V meste končí lokálna železničná trať z Prešova, ktorou je Bardejov prepojený na celoslovenskú železničnú sieť (ÚPMB, 2007, s.23).

2.1 HISTÓRIA MESTA

Prvá zmienka o Bardejove pochádza z roku 1241 a tvorí ju zápis v Ipatijevskej kronike. Druhá písomná zmienka, ktorej odpis sa nachádza v Okresnom archíve v Bardejove, je z roku 1247 a kráľ Belo IV. v nej rieši územné spory medzi nemeckými osadníkmi z Prešova a mníšskym radom cisterciánov, ktorí pôsobili v Bardejove. Bardejov ležal na významnej obchodnej ceste medzi Čiernym a Baltským morom. Čulý obchodný ruch urobil z malej osady v pomerne krátkom čase bohaté mesto, ktorému venovali pozornosť všetci uhorskí panovníci. Rozsiahle privilégia udelené kráľom Karolom Róbertom v roku 1320 posilnili ďalší vývoj. S urbanizačným rozvojom Bardejova v prvej polovici 14. storočia úzko súvisia počiatky mestského opevnenia. Už v roku 1352 kráľ Ľudovít I. prikázal mesto opevniť hradbami a baštami. V privilegijálnej listine z roku 1376 sa hovorí už o opevnenom meste. Preto nie je vylúčené, že fortifikačné prvky vznikli už aj pred rokom 1352. Fortifikačný systém, ktorý na základe tohto rozhodnutia vznikol, patrí dnes k najzachovalejším na Slovensku. V tom istom roku získalo mesto právo konať na sviatok sv. Egídia – 1. septembra, výročný jarmok. V roku 1365 získalo hrdelné právo. Malo aj vlastného kata. Vďaka mnohým ďalším právam a privilégiám sa rozvíjalo a naberalo na vážnosti, preto ho v roku 1376 povýšil kráľ Ľudovít I. na Slobodné kráľovské mesto. Od roku 1453 má Bardejov aj vlastný erb, ktorý mu udelil kráľ Ladislav. V priebehu jedného storočia sa mesto rozmohlo tak, že podľa daňových súpisov malo v roku 1437 evidovaných 517 domov a 3000 obyvateľov vo vnútornom meste. Za hradbami bolo ďalších 300 domov. V tom istom roku bolo registrovaných 64 rozličných remesiel, 51 cechov a 146 remeselníckych majstrov. 15. storočie malo aj svoje temnejšie stránky. V roku 1412 dal kráľ Žigmund mesto do zálohy poľskému šľachticovi Balickému za 13 tisíc zlatých. Až v roku 1477 rozhodol kráľ Matej Korvín o neplatnosti zálohy, dávky však žiadal platiť do svojej pokladne. 16. storočie prišlo kultúre a vzdelanosti. V meste bolo humanitné gymnázium, ktoré malo dobré meno v rámci celého Uhorska. Gymnázium pod vedením rektora Leonarda Stöckela sa stalo centrom kultúry, vzdelanosti i formovania náboženského života. Hneď po svojom nástupe na gymnázium vydal Stöckel školský organizačný a študijný poriadok pod názvom Leges scholae Bartphensis (Zákony bardejovskej školy). Tento poriadok je najstarším pedagogickým dokumentom na Slovensku. Verejnosti bola sprístupnená farská knižnica, založili sa dve kníhtlačiarne, Guttgeselova a Klöszova. Z historického hľadiska najväčšiu úlohu zohrala Guttgeselova tlačiareň, v ktorej bolo vytlačených mnoho vzácných prác, okrem iných aj Katechizmus Martina Luthera v roku 1581. Kniha je považovaná za prvú publikáciu preloženú do vtedajšej slovenčiny. Priaznivá kultúrna klíma prispela k otvoreniu verejnej knižnice a kníhkupectva. V 17. storočí začal hospodársky úpadok mesta. Neobišli ho bratrci, ani tókölyovskí či rákociovskí vojaci, ani morová epidémia. Požiar, ktorý v roku 1680 založili tókölyovskí vojaci, ho takmer celé zničil. V 19. storočí sa začalo rozvíjať bankovníctvo a priemysel, aj keď v malom rozsahu. V roku 1883 bola v meste založená továreň na výrobu hračiek. Napriek tomu, že jej výrobky reprezentovali Bardejov na výstavách vo Viedni, v Budapešti i na svetovej výstave v Paríži, mohla zamestnať len okolo 100 ľudí. Významným momentom bolo otvorenie železnice na trase Prešov - Bardejov v roku 1893. Slabý priemysel a nerozvinuté poľnohospodárstvo zapríčinili, že v okrese začala masívna vlna vysťahovalectva. Najväčší rozvoj bol zaznamenaný po II. svetovej vojne. Rozšíril sa priemysel, školstvo, vybuďovali sa nové sídliská. Veľká

pozornosť sa začala venovať obnove historických pamiatok. Historické jadro mesta bolo už v 50-tych rokoch vyhlásené za Mestskú pamiatkovú rezerváciu. Najrozsiahlejšia renovácia historickej časti sa urobila v 70-tych rokoch. Za túto činnosť udelilo Medzinárodné kuratórium nadácie ICOMOS pri UNESCO mestu v roku 1986 Európsku cenu - zlatú medailu. V roku 2000 bolo historické námestie spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium zapísané do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (20.7.2015, <http://www.bardejov.sk/mesto/bardejov/historia-mesta>).

Symboly mesta

Štít bardejovskej radnice s erbom mesta Erb mesta Bardejov má na pavéze v hornej modrej polovici dve skrížené zlaté halapartne. V hornom výseku je vznášajúca sa otvorená zlatá korunka, v dolnom výseku zlatá ľalia. Dolnú polovicu erbu tvorí sedemkrát červeno – strieborné pole. Nosičom erbu je anjel s rozopätými krídlami.

Vlajku mesta Bardejov tvoria dva vodorovné pruhy horný modrý a spodný červený rovnakej šírky. Pomery jej strán sú 2:3. Je pripevnená k žrdi tak, aby sa dala vztyčovať a spúšťať.

Pečať mesta Bardejov tvorí štvoroblúková kružba, ktorú vyplňa erb mesta Bardejov vrátane nosiča erbu. Okolo štvoroblúkovej kružby je umiestnený hrubopis s legendou MESTO BARDEJOV v slovenskom a latinskom jazyku (<https://sk.wikipedia.org/wiki/Bardejov>, 21.8.2015).

Vymedzenie územia

Bardejov sa nachádza na severovýchode Slovenska, rozkladá sa na oboch stranách rieky Topľa v západnej časti Nízkych Beskýd a Ondavskej vrchoviny. Leží na križovatke turistických trás a to zo západu od Tatier cez Starú Ľubovňu smerom na Svidník a Duklu. Túto západno - východnú trasu z juhu pretína trasa vedúca zo severovýchodných oblastí Maďarska cez Košice, Prešov až po hranice s Poľskom. S naším severným susedom - Poľskom nás spája spoločná 60 km hranica s 3 hraničnými priechodmi a 2 priechodmi pre malý pohraničný styk, čo poskytuje veľmi dobré podmienky pre cezhraničnú spoluprácu. Zemepisná poloha historického jadra mesta - Radničné námestie - je určená týmito súradnicami: Zemepisná šírka: 49° 17' 36'' N (severnej šírky), Zemepisná dĺžka: 21° 16' 45'' E (od Greenwicha). Nadmorská výška: cca 276 m n. m. (<http://www.bardejov.sk/mesto/bardejov/mesto-v-cislach>, 20.8.2015).

Vymedzenie mesta bardejov v rámci okresu

Zdroj: 25.8.2015, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c6/Okres_bardejov.png

Bardejov, vrátane územne odlúčených mestských častí Bardejovské kúpele a Mihaľov, a pričlenených mestských častí - pôvodne samostatných obcí Bardejovská Nová Ves a Dlhá Lúka, v hraniciach ich katastrálnych území. Tieto katastre majú celkovú rozlohu 7.277,14 ha (72,77 km²). Z toho kataster Bardejova (vrátane Bardejovských kúpeľov a Mihaľova) zaberá 5.668,56 ha, kataster Bardejovskej Novej Vsi má výmeru 706,62 ha a kataster Dlhej Lúky výmeru 902,39 ha. Katastrálne územie mesta a jeho mestských častí hraničí s katastrami obcí Andrejová, Beloveža, Kľušov, Komárov, Lukavica, Mokroluh, Richvald, Stebník, Zborov a Zlaté. Záujmové územie Bardejova (vo vymedzení podľa KÚRS 2001) zahŕňa okrem Bardejova ďalších 11 obcí: Andrejová, Hervartov, Hrabovec, Kľušov, Kobyly, Komárov, Lukavica, Mokroluh, Rešov, Richvald a Šarišské Čierne. V týchto obciach bývalo v roku 2001 celkom 6.250 obyvateľov. Spolu s Bardejovom bývalo v roku 2001 v záujmovom území mesta 39.574 obyvateľov. Záujmové územie mesta (vrátane Bardejova a jeho mestských častí) má celkovú rozlohu 18.725 ha, t.j. 187,25 km². Do širšieho záujmového územia Bardejova patria ešte obce Beloveža, Nižná a Vyšná Voľa, Rokytov, Smilno, Stebník, Tarnov, Zborov a Zlaté. V týchto obciach v roku 2001 bývalo spolu 6.935 obyvateľov. V celom širšom záujmovom území mesta s rozlohou 29.285 ha (292,85 km²) bývalo pri sčítaní v roku 2001 celkom 46.509 obyvateľov. Pritom najširším záujmovým územím mesta je okres Bardejov, ktorý má v jeho súčasnom administratívnom vymedzení 75.793 obyvateľov a rozlohu 93.700,0 ha (937,0 km²) (ÚPMB, 2007, s.9-10).

Časti mesta

Mestské časti: Bardejov, Bardejovská Nová Ves, Bardejovská Zábava, Dlhá Lúka

Sídliská: Vinbarg, Družba, Moliterka, Obrancov mieru, Za rajom, Poštárka

Ostatné časti: Harčarovka, Pod Šibeňou horou, Tehelná, Chmelník, Postajok

Osady: Poštárka.

Ulice

Radničné námestie. Centrom mesta je Radničné námestie a prilahlé uličky (Veterná, Stöcklova, Hviezdoslavova, Poštová, Františkánov). Najfrekventovanejšie ulice sú Dlhý Rad (ulica pod námestím, nachádza sa tam väčšina administratívnych budov a veľa malých obchodíkov), Komenského (cesta z centra cez rovnomenné sídlisko smerom na Mihaľov), Štefánikova (smer na Mokroluh, cez štvrť obytných domčekov), kpt. Nálepku (smer z centra

popod nemocničný komplex, smer Prešov) a nakoniec Duklianska (cez priemyselnú časť Bardejova, smer na Bardejovské Kúpele). Najstaršími historicky doloženými ulicami mimo stredovekých múrov mesta sú ulice Dlhý Rad a Slovenská (20.8.2015, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bardejov>).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Katastrálne územia Bardejova a k nemu pričlenených obcí – mestských častí, ležia v Nízkych Beskydách na nive a nízkej terase Tople. Rieka Topľa prechádza naprieč celým riešeným územím. Povrch tvorí mierne zvlnená pahorkatina s úzkymi dolinami a výmoľmi, v okrajových častiach mierne členitá (ÚPMB, 2007, s.29).

Z geografických a geomorfologických hľadísk sa Bardejov a záujmové územie Bardejova nachádza na rozhraní Západných a Východných Karpát, v Nízkych Beskydách, na rozhraní Čergovského pohoria a Ondavskej vrchoviny, zo severnej strany ho lemuje pohorie Busova. Reliéf územia výraznejšie formujú údolia vodných tokov - Tople, Kamenca, Lukavice a Šibskej vody s jej prítokmi Richvaldským potokom a Kľušovským potokom. Krajina záujmového územia mesta má vrchovinný až pohorkatinný charakter. Následkom nižšej odolnosti hornín sa v území postupne vytvoril erózný reliéf, ktorý má miestami inverzný charakter. Doliny sú vhlbené v odolnejších paleogénnych súvrstviach, prípadne sledujú poruchové geologické línie (ÚPMB, 2007, s.27).

Zo základných morfoštruktúr v riešenom území vystupujú zlomovo-vrásové štruktúry flyšových Karpát – morfoštruktúrna transversálna depresia Nízkych Beskyd, v troch základných typoch eróznno-denudačného reliéfu: na SZ hodnoteného územia je to reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín, bližšie k mestu na západe, severovýchode, východe a juhu reliéf eróznnych brázd a na JZ reliéf nekrasových planín. Z tvarov reliéfu sa v severnej časti vyskytujú úvalinové doliny, v JV časti zosuvy a na juhu a juhovýchode prielomové nekaňonové doliny. Podľa morfologicko-morfometrických typov reliéfu hodnotené územie patrí k pahorkatinám stredne členitým až silno členitým, len južná časť územia patrí k vrchovinám stredne členitým až silno členitým. Alúvium rieky Tople sa zaraďuje k rovinám nerozčleneným (ÚPMB, 2007, s.32).

Geologické pomery

Územie Bardejova buduje terciérne flyšové pásmo a kvartérne sedimenty. Kvartérne sedimenty, reprezentované fluvialnými sedimentmi s piesčitými štrkami, hlinitými štrkami, hlinami a ílmi pleistocénneho až holocénneho veku budujú relatívne úzke nivné pruhy po oboch stranách vodných tokov: Tople (V-Z) a jej prítokov Kamenca (S-J), Šibskej vody (JZSV) a Bardejovského potoka vtekajúceho do Kamenca (SZ-JV). Z nich najvýznamnejšie sú náplavy Tople najmä v úseku od Mokroluhu po Bardejov na západe a od Bardejovskej Novej Vsi ku Komárovu na východe. Terciérne flyšové pásmo budované Magurskou tektonickou jednotkou mimo pásma kvartérnych fluvialných sedimentov zaberá zhruba deväť desiatin rozlohy hodnoteného územia. Magurská tektonická jednotka člení územie Bardejova na dve litofaciálne jednotky – račiansku (spodný eocén až spodný oligocén) a bystrickú (spodný eocén až spodný oligocén). Račianska litofaciálna jednotka buduje malú severovýchodnú časť bardejovského územia severne, severovýchodne až východne od Dlhej Lúky. Najväčšiu plochu v rámci tejto litofaciálnej jednotky zaberá zlínske súvrstvie – malčické pieskovce reprezentované jemnozrnnými a hrubozrnnými drobovými pieskoveciami (stredný a vrchný eocén) medzi Dlhou lúkou, kótou 447 a kótou 620 (Jedlina). Zo severozápadu ku kóte 447 je vklinený úzky pruh „cudzej“ bystrickej litofaciálnej jednotky – belovežského súvrstvia (spodný eocén). Bystrická litofaciálnu jednotku východne od Dlhej lúky reprezentuje ešte úzky krátky pruh menilitového súvrstvia čokoládovohnedých tenkých ílovcov, rohovcov a pelokarbonátov (vrchný eocén až spodný oligocén), zo severu a juhu lemovaný úzkymi pruhmi petrého súvrstvia červených ílovcov, Mn konkrécií a tenkolavicovitých pieskovecov (stredný a vrchný eocén). V predĺžení menilitového súvrstvia na východe pokračuje v širšom pruhu maľcovské súvrstvie so sivými vápnitými ílovcami a pieskoveciami (vrchný eocén – spodný oligocén). Bystrická litofaciálna jednotka buduje podstatnú časť bardejovského územia a mesto Bardejov je ňou obklopené vrátane Bardejovských kúpeľov, Bardejovskej Novej Vsi, Bardejovskej Zábavy a Mihaľova. V rámci bystrickej litofaciálnej jednotky rozlohou najreprezentatívnejšie je zlínske súvrstvie, prezentované lastúrnatými vápnitými ílovcami, glaukonitovými a drobovými pieskoveciami (stredný eocén). Obklopuje mesto Bardejov až na relatívne úzky pruh belovežského súvrstvia bystrickej litofaciálnej jednotky reprezentované červenými a zelenými ílovcami a tenkolavicovitými pieskoveciami (spodný eocén). Tento pruh sa tiahne od kóty 879 a nad kótou 381 (Vinbarg) zo severozápadu k mestu Bardejov (tu ho prerušujú na povrchu fluvialne sedimenty Tople). Za Bardejovom pokračuje JV smerom pod kótami 370 (Kopytovka) a 431 (Jedľovec) k Vyšnej Voli. Za pásmom fluvialných sedimentov Kamenca k východu a Tople (na sever a východ od Bardejovskej Novej Vsi) buduje územie už spomínané belovežské súvrstvie a ešte východnejšie medzi kótami 422 a 423 (Gregorova) ho budujú tvarožské pieskovce bystrickej litofaciálnej jednotky, reprezentované svetlým hrubozrnnými živcovými pieskoveciami (paleocén – spodný eocén). Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie spadá riešené územie do rajónu flyšoidných hornín, ktorý je v prostredí rozhodujúcich vodných tokov (Topľa, Kamenec, Šibsá voda) prerušovaný líniami rajónu údolných riečnych náplavov (ÚPMB, 2007, s.29-30).

Pôdne pomery

Riešené územie v prevažnej miere pokrývajú kambizeme prevažne nasýtené, sprievodné kambizeme pseudoglejové - kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, zo zvetralín pieskovcovo - ílovcových hornín (flyš). Do severnej časti do územia zasahujú kambizeme oligobázické - kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až

neutrálnych hornín. V aluviálnych náplavoch Tople vystupujú fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké, z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. Retenčná schopnosť pôd na severe hodnoteného územia je stredná až veľká so strednou priepustnosťou, na juhu malá až stredná so strednou až veľkou priepustnosťou. Pôdna reakcia graduje od neutrálnej a slabo kyslej na západe územia po stredne kyslú až silno kyslú na severe, juhu a východe územia. Vlhkostný režim pôd sa hodnotí ako mierne vlhký. Zrnitostné triedy sú charakterizované hlinito - piesčitými na západe a juhu a ostrovčekovito na severe územia, piesčitými na juhozápade a piesčito - hlinitými na severe a východe územia. Sú to takmer všetko pôdy neskeletnaté až slabo kamenité (ÚPMB, 2007, s.32).

Predchádzajúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v meste Bardejov od roku 2004.

Výmera územia v tis. m ² .											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. mesta	7280	7235	7236	7237	7237	7239	7239	7234	7234	7234	7234
Polnohosp. pôda - spolu	2901	2906	2903	2899	2896	2891	2889	2887	2886	2883	2883
- orná pôda	814	741	694	688	686	683	679	679	703	702	702
- záhrada	176	172	166	165	163	160	159	155	154	152	151
- ovocný sad	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4
- trvalý trávny porast	1908	1990	2039	2043	2044	2045	2048	2050	2025	2025	2026
Nepolnoh. pôda - spolu	4379	4329	4333	4338	4341	4348	4350	4346	4348	4350	4351
- lesný pozemok	3113	3112	3112	3112	3112	3112	3112	3112	3112	3112	3112
- vodná plocha	197	157	158	157	157	157	157	156	156	156	156
- zast. plocha a nádv.	672	662	663	664	667	674	676	674	676	675	675
- ostatná plocha	398	399	400	405	406	405	405	404	404	408	408

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K pozitívnej zmene došlo hlavne v prípade zastavaných plôch a ostatných plôch. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade poľnohospodárskej pôdy – orná pôda, záhrady. K výraznému nárastu došlo v prípade trvalých trávnych porastov. Do roku 2014 stúpila výmera na 2026 tis. m². Naopak rozsah nepoľnohospodárskej pôdy pomaly klesá. Zastavané plochy a nádvoria sa rozšírili len o 0,44 %. Rozsah ostatných plôch sa zvýšil o 2,5 %.

Hydrologické pomery

Geologická stavba hodnoteného územia ako jeden zo základných faktorov predurčuje charakter hydrogeologických pomerov územia. Hodnotenú územie môžeme považovať za hydrogeologický celok paleogénnych sedimentov flyšového pásma s puklinovou priepustnosťou. Sedimenty flyšového pásma sú tvorené sedimentmi magurského príkrovu. V hodnotenom území vystupujú vo forme bystrickej a račianskej jednotky. Bystrická jednotka je známa pozdĺžnou pásmovou stavbou, v rámci ktorej sa striedajú antiklinálne pruhy belovežského súvrstvia so širšími synklinálami zlínskych vrstiev. Táto tektonická stavba spolu so striedaním pieskovcových a ílovcových zložiek zabraňuje intenzívnejšej infiltrácii zrážkových vôd. Následkom toho komplex hornín bystrickej jednotky je ako celok nízko zvodnený. Výnimku tvoria tvarožské pieskovce. V račianskej jednotke je belovežské súvrstvie najstarším súvrstvom a je nízko zvodnené. Na území leží makovické súvrstvie (medzi Dlhou lúkou a Zborovom), kde vytvára významnú hydrogeologickú štruktúru. Makovické pieskovce patria medzi najlepšie zvodnené horniny račianskej litofaciálnej jednotky. K ich odvodňovaniu dochádza na styku s belovežskými vrstvami (mimo hodnoteného územia). Malcovské vrstvy sú nízko zvodnené a nepredstavujú významný hydrogeologický zdroj (ÚPMB, 2007, s.30-31).

Povrchové vody

Podľa hydrologickej rajonizácie Slovenska patrí riešené územie do rájonu PQ 110 paleogén Nízkych Beskýd v povodí rieky Tople Hydrologickú kostru hodnoteného územia vytvárajú tri vodné toky vyššej hierarchie – rieka Topľa tečúca v hodnotenom území generálnym smerom Z – V a jej dva hlavné prítoky: riečka Kamenec tečúca v smere S – J a Šibská voda, tečúca zo smeru JZ – SV. Oba hlavnejšie prítoky vtekajú do Tople v intraviláne Bardejova. Ostatné prítoky sú oveľa menšie a menej podstatné, vytvárajú však zaujímavú a pomerne bohatú hydrologickú sieť (Moliterka, Bardejovský potok, Andrejovský potok, Mníchovský potok, Chotársky potok). Priamo do Tople na západnej strane hodnoteného územia zo severu priteká Mníchovský potok a oproti z juhu niekoľko menších prítokov spod Koligrundu a Kiry. V intraviláne Bardejova sa do Tople vlieva Moliterka prameniaca západne od Kamennej hory (50l) a dva ďalšie málo významné prítoky položené medzi Moliterkou a Bardejovským potokom. Z krajinného segmentu z okolia Bardejovskej Novej Vsi do Tople vteká Chotárny potok (spod kóty 422), významnejší Andrejov potok (od obce Andrejová) a niekoľko krátkych prítokov z lokalít Briežky a Lieskovec. K významným prítokom Kamenca patrí Bardejovský potok napájaný prameňmi z lokalít Tri studničky a Pod Stavencom a z prameňa vyvierajúceho SV od kóty 466. Do Kamenca zo západnej strany priteká bezmenný potok prameniacy južne od kóty Gradlovo (570). Západne od kóty Jedlina (620) sústava viacerých prameňov a ich lesných potokov vytvára spoločný prítok Kamenca z východnej strany nad obcou Dlhá lúka. Medzi Dlhou lúkou a Bardejovskou Novou Vsou vteká do Kamenca niekoľko krátkych prítokov. Šibská voda drénuje krajinné segmenty ležiace južne od mesta Bardejov,

výdatnejšie je dotovaná Lukavicou, vtekajúcou do Šibskej vody z JV a menej významným prítokom spod lesného komplexu Jedľovec.

Vodné plochy

Stacionárne prirodzené vodné plochy sa na území mesta nevyskytujú. Z umelých vodných plôch je to malá vodná nádrž na ľavostrannom prítoku Bardejovského potoka na okraji mestskej časti Bardejovské Kúpele (<https://sk.wikipedia.org/wiki/Bardejov>, 21.8.2015).

Podzemné vody

Na základe hydrofyzikálnych vlastností flyšových sedimentov môžeme v riešenom území vyčleniť 3 hydrogeologicky odlišné typy hornín:

Súvrstvia v pieskovcovom alebo hruborytmickom, zväčša pieskovcovom vývoji: Tu sa zaraďujú makovické pieskovce račianskej jednotky (medzi Dlhou lúkou a Zborovom), vyznačujú sa ako celok puklinovou priepustnosťou. Tvarožské pieskovce bystrickej jednotky vystupujúce severne od Bardejovských kúpeľov tvoria infiltrračnú oblasť pre vadózne vody kúpeľov.

Ílovcovo-pieskovcové súvrstvia s prevahou pieskovca: Tu sa zaraďujú vrchné vrstvy zlínskych vrstiev bystrickej jednotky. Zvodnenie je viazané na pukliny zóny zvetrávania a pukliny tektonického pôvodu (severne, západne a južne od Bardejova) Zastúpenie ílovcových vrstiev najmä v zóne zvetrávania a rozvoľnenia znižuje priepustnosť a zvoľnenie celého súvrstvia.

Súvrstvia v ílovcovom alebo drobnorytmickom ílovcovo-pieskovcovom vývoji: Tu sa v hodnotenom území zaraďujú belovežské a malcovské vrstvy bystrickej litofaciálnej jednotky. Ich priepustnosť a zvodnenie sú veľmi nízke z dôvodu vysokého zastúpenia ílovcov alebo ílovcovo-pieskovcových vrstiev.

Z hľadiska akumulácie podzemných vôd sú v riešenom území najvýznamnejšie kvartérne sedimenty. Fluviaľné sedimenty Tople a Kamenca vytvárajú najlepšie prostredie pre filtráciu a akumuláciu podzemných vôd – štrkovité sedimenty poriečnej nivy sú najvýznamnejším kolektorom podzemných vôd. Poriečna niva Tople má v riešenom území šírku od 100 do 300 m. Hrúbka jej sedimentov sa pohybuje od 4 do 8 m, je značne štrkonosná a meandruje vo svojich náplavoch. Rieka je hlavný činiteľ, ktorý ovplyvňuje režim podzemnej vody fluviaľných náplavov. Zvodnená vrstva je dotovaná infiltráciou z povrchového toku, podiel prítoku podzemnej vody z podložia resp. zo svahov údolia je veľmi malý (ÚPMB, 2007, s.31).

Minerálne vody

V magurskom príkrove na križovaní pozdĺžnych presunových línií SZ – JV smeru a s nimi rovnobežnými tektonickými líniami s priečnymi zlomovými líniami JZ a SV smeru vyvierajú pramene minerálnych uhličítých vôd. Sú najrozšírenejšie v tzv. bardejovsko – krynickej oblasti, ktorej najvýznamnejšou lokalitou v hodnotenom území sú Bardejovské kúpele. Pramene sú tu koncentrované do oblasti SJ, resp. SSV – JJZ poruchových bardejovských systémov. Uhličité minerálne vody sú nasýtené oxidom uhličitým. Väčšinou sú to vody vadózneho pôvodu a len niektoré môžu obsahovať určitý podiel marinogénnych vôd. Minerálne vody v Bardejovských kúpeľoch vyvierajú v údolí Kvašného potoka. Výverová oblasť je priečnym zlomom JZ – SV smeru rozdelená do dvoch častí – na JV a SZ časť. V JV časti vyvierajú dolná skupina prameňov z aluviaľných náplavov potoka s podložíom z belovežských vrstiev, v SZ časti boli vody zachytené v aluviaľných náplavoch s podložíom z tvarožských pieskovcov. Minerálne vody v Bardejovských kúpeľoch sú využívané na liečebné účely v kúpeľoch celoštátneho významu (ÚPMB, 2007, s.34).

Klimatické pomery

Podľa klimatického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie a jeho záujmové územie patrí do mierne teplej klimatickej oblasti (M3), charakterizovanej priemerom menej ako 50 letných dní za rok s denným maximom teploty vzduchu nad 25°C, s júlovým priemerom teploty vzduchu nad 16°C. V rámci mierne teplej oblasti územie patrí do okrsku mierne teplého, mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového, na západe je v bezprostrednom kontakte s okrskom mierne teplým, vlhkým, vrchovinovým. V riešenom území priemerná teplota vzduchu v januári dosahuje -4,2°C, v júli 17,6°C. Priemerný ročný počet letných dní je 36, mrazových 127. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 60 – 80 dní (vyššiu hodnotu obyčajne dosahuje severná časť hodnoteného územia). Priemerné ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 600 do 700 mm. V januári priemerné úhrny zrážok dosahujú 30 – 40 mm, v júli 80 – 100 mm. v okrese Bardejov dochádza k prehľbovaniu kontinentálnej klímy výrazným poklesom zimných úhrnov zrážok (-13,21 %). Znižuje sa tým vytváranie zásob vody v mimovegetačnom období. Naopak, letný úhrn zrážok má stúpajúcu tendenciu (+9,75 %) v mesiacoch júna júl. Z analýz ďalej vyplýva, že trendovo klesajú minimálne mesačné zrážkové úhrny až o 23% a zahusťujú sa výskyty minimálnych bilančných úhrnov zrážok. Maximálne zrážkové úhrny majú narastajúci trend (+17 %). Z výsledkov trendových analýz je možné konštatovať, že dochádza z hľadiska vodných prebytkov, resp. nedostatkov k extrémnejším prípadom oproti minulosti. Rozkolísanosť trendových zmien môže mať za následok zmeny v ekologickej stabilite územia. Z hľadiska zaťaženia prízemnými inverziami je hodnotené územie charakterizované mierne inverznými polohami. Priemerný počet dní s dusným počasím dosahuje hodnotu 20 dní, priemerný počet dní s nízkou relatívnou vlhkosťou vzduchu (menšou ako 40 %) je 29. Priemerný ročný počet dní s hmlou dosahuje hodnotu 60 – 85 dní, sú determinované prítomnosťou údolia väčšej rieky. Počas roka prevláda prevažne severný a severozápadný vietor (ÚPMB, 2007, s.32-33).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Územie predstavuje zachované geobiocenózy na rozhraní dvoch horských systémov - Západných a Východných Karpát a charakterizuje ho typický flyšový, prevažne vrchovinový reliéf. Vegetáciu reprezentujú najmä lesné porasty s prirodzenou skladbou drevín, miestami pralesovitého charakteru. Z drevín prevláda buk lesný, s rôznym výskytom autochtónnej jedle bielej, javor, lipa, brest horský, jaseň, hrab, borovica lesná, smrekovec, dub zimný, umelo je vysadený smrek obyčajný. V

bylinných spoločenstvách sa prelínajú druhy Východných a Západných Karpát a súčasne sa vyskytujú typické horské druhy karpatských bučín a vrcholových lúk s nížinnými teplomilnými druhmi, ktoré sem zasahujú z južných oblastí. Z významných druhov Východných Karpát sa vyskytuje scila dvojlistá východná (*Scilla bifolia* ssp. *subtriphylla*) razivka smradľavá (*Aposeris foetida*) čemerica purpurová (*Helleborus purpurascens*), kostihoj srdcovitý (*Symphytum cordatum*), telekia ozdobná (*Telekia speciosa*), mliečnik rakúsky Sojákov (*Euphorbia austriaca* ssp. *sojakii*), zvonček konársky jedľový (*Campanula patula* ssp. *abietina*), kosatec trávolistý pašachorový (*Iris graminea* ssp. *pseudocyperus*), iskerník karpatský (*Ranunculus carpathicus*), prilbica metlinatá (*Aconitum paniculatum*), silenka pochybná (*Silene dubia*), fialka odchýlená (*Viola declinata*). Z vápnomilných druhov je významný jelení jazyk celolistý (*Phyllitis scolopendrium*), pichliač lepkavý (*Cirsium erisithales*), zvonovník hlavatý (*Phyteuma orbiculare*). Z horských druhov sa vyskytuje jastrabník pomarančový (*Hieracium aurantiacum*), papradka alpínska (*Athyrium distentifolium*), rebrovka rôznohladá (*Blechnum spicant*), objímkavka obyčajná (*Streptopus amplexifolius*), kostrava horská (*Festuca drymeia*) a iné (Encyklopédia Slovenska, VI. zväzok, s.388, 1982).

Charakteristika biotopov národného a európskeho významu:

A. biotop národného významu

A.1. travinno – bylinné biotopy - mezofilné pasienky a spásané lúky (Lk3b) - extenzívne až polintenzívne, nízkosteblové, kvetnaté až monotónne pasienky a nehojené, po kosbe spásané jednokosné lúky. Druhové zastúpenie: *Agrostis capillaris*, *Briza media*, *Campanula patula*, *Carlina acaulis* a pod. B. biotop európskeho významu

B.1. travinno – bylinné biotopy - nížinné a podhorské kosné lúky (6510, Lk1) - biotop tvoria hnojené, jedno až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv, ako ovsík obyčajný, psiarka lúčna, tomka voňavá, a bylín. Osídľujú rozmanité stanovišťa - od vlhkých až po suchšie stanovišťa v teplejších oblastiach, s čím je úzko spojená ich pomerne veľká variabilita.

B.2. lesné biotopy - bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130, Ls5.1) - porasty spravidla s bohatým viacvrstvovým bylinným podrastom, ktorý tvoria typické lesné tieňomilné rastliny. Vyskytujú sa na miernejších svahoch, na vlhkých pôdach dobre zásobených živinami. Biotop je relatívne málo ohrozený. Typické druhové zloženie: buk lesný, cyklámen fatranský, fialka lesná, javor horský, jedľa biela, lykovec jedovatý.

javorovo-bukové lesy (9140, Ls5.3) - vyskytujú sa vo vyšších horských polohách (900 až 1 300 m.n.m.) zväčša vo vrcholových častiach a často na sutinách. Krovinné poschodie býva veľmi chudobné, v bylinnej vrstve prevládajú vysokobylinné druhy. Typické druhové zloženie: buk lesný, iskerník chlpatý, javor horský, mačucha cesnačkovitá, pakost lesný, soldanelka karpatská,

lipovo-javorovo sutinové lesy (9180, Ls4) - vyskytujú sa roztrúsené od pahorkatín až po vysokohorské polohy (150 – 1 200 m n. m.) na svahových, úžľabinových a roklínových sutinách so strmším sklonom svahu. Krovinné poschodie je dobre vyvinuté. Biotop je ohrozený vzhľadom na svoj maloplošný a rozdrobený výskyt. Typické druhové zloženie: bažanka trvác, jaseň štíhly, javor horský, javor mliečny, jazyk jelení, lipa malolistá, lipa veľkolistá, mesačnica trvác

lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy (91 E0) - jaseňovo-jelšové podhorské lesy (Ls1.3, prioritný biotop) sú to prirodzené lesy vyskytujúce sa pri tokoch od nížin až po horské prameniská. V podraсте prevládajú druhy znášajúce trvalé alebo prechodné zamokrenie. Biotop je ohrozený, pretože alúviá tokov sa intenzívne využívajú na poľnohospodárske účely, šíria sa do nich expanzívne druhy a je ohrozený pestovaním topolových monokultúr a budovaním dopravných koridorov. Typické druhové zloženie: jaseň štíhly, jaseň úzkolistý, jelša lepkavá, jelša sivá, vrba biela, topoľ čierny, jazyčník sibírsky, ostružina ožinová, pérovník pštrosí...

Sídelná zeleň

V riešenom území sa vyskytujúca sídelná zeleň má rôznu kvalitu. V podstate možno konštatovať, že vo veľkej časti územia, t.j. priamo v meste Bardejov i v sídlach prilehlých k hodnotenému územiu (Dlhá lúka, Bardejovská Nová Ves, Bardejovská Zábava, Mihaľov) má sídelná zeleň vo veľkej miere náhodný charakter a vyvíjala sa až na niektoré ucelené skupinky chaoticky. Chýbala koncepcia, ktorá by mala zohľadňovať oddelené potreby Bardejova, jeho satelitov a územne odlúčených mestských častí. Najmä v relatívne najmladších častiach intravilánu mesta je súčasná zeleň pomere chaotická, pretože vznikala (tak, ako aj v iných sídlach Slovenska) aj iniciatívou obyvateľov „panelákových sídlisk“ bez koncepcie a z ich vlastného popudu, nerešpektujúc trasovanie inžinierskych sietí, požiadaviek na svetlo, elimináciu hluku a i. K zeleni, ktorá má znaky koncepcie a účelovosti a ktorá má aj isté historické pozadie patrí sídelná zeleň v Bardejovských kúpeľoch a historická vysoká zeleň naviazaná na cirkevnú účelovú lokalitu Kalvária. Sídelná zeleň v Bardejovských kúpeľoch má znaky prírodného parku s lokálnymi slohovými enklávami snažiacimi sa pomerne úspešne o modernu. Možno konštatovať, že v podstate vyhovuje požiadavkám na kúpeľnú zeleň. Kalvária, ktorá vznikla ako súčasť sídelnej zelene v okrajovej časti mesta Bardejov má v podstate charakter spojenia malých objektov religióznej funkcie s koncepciou vysokou zeleňou má v súčasnosti poloprírodný charakter (pretože sa tam dostal aj ďalší materiál prírodnou cestou) a tvorí enklávu zelene na slušnej ekologickej i krajinárskej úrovni. Významným typom zelene v riešenom území je zeleň záhrad a záhradkárskeho osád. Jej štruktúra je rôznorodá a stromovitá zeleň je tvorená prevažne ovocnými druhmi drevín (ÚPMB, 2007, s.35-36).

Živočíšstvo

K významným charakteristickým druhom fauny stavovcov patrí mlok karpatský (*Triturus montandoni*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*) a iné. Triedu vtákov reprezentujú bocian čierny (*Ciconia nigra*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol kriklavý (*Aquila pomarina*), haja tmavá (*Milvus migrans*), haja červená (*Milvus milvus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), východokarpatský endemit sova dlhochvostá (*Strix uralensis*). Z význačných druhov cicavcov tu žije vzácna vydra riečna (*Lutra lutra*), tchor norok (*Plutorius lutreola*), mačka divá (*Felis silvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk obyčajný (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*); v posledných rokoch sa vyskytujú v slovensko-poľskom pohraničnom území aj ojedinelé exempláre zubra hôrneho (*Bison bonasus*) (Encyklopédia Slovenska, VI. zväzok, s.388, 1982).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Zásobovanie pitnou vodou

Verejný vodovod v Bardejove je v správe Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. Košice – OZ Bardejov. Zásobovanie odberateľov zabezpečuje z vodojemov vybudovaných na okolitých svahoch nad mestom: Vinbarg V1 2x 650 m³ na kóte 337 m.n.m., Vinbarg V2 2x 650 m³ na kóte 369 m.n.m., Vinbarg V3 2x1000 m³ na kóte 388 m.n.m., Za Halpušovou 2x 400 m³ na kóte 366 m.n.m., Družba 400 m³ na kóte 350 m.n.m.. Bardejovské Kúpele sú zásobované z vodojemov vyhradených pre kúpeľnícku činnosť 2 x 250 + 2 x 100 m³ na kóte 389 m.n.m.. Osada Mihaľov má vlastný vodovod so zdrojom - prameňom 0,6 l/s s čerpacou stanicou a vodojemom 50 m³ na kóte 525 m.n.m. Takmer celá rozvodná sieť v meste a v jeho častiach je zásobovaná z vodojemu Vinbarg V1, nakoľko je v dosahu jeho tlakového pásma. Mimo dosahu V1 je horná časť sídliska Obrancov mieru (ul. Tačevská a Sázavského) ktorá pre zásobovanie má vybudovaný vodojem Za Halpušovou, horná časť sídliska Nad Papierňou je zásobovaná z vodojemu Družba a sídlisko Vinbarg zásobované z vodojemu V2. Okrem tlakového pásma vodojemu V1 vznikli tak tri podružné tlakové pásma: VDJ Za Halpušovou, VDJ Družba a VDJ Vinbarg V2. Najvyššie položený vodojem V3 s najväčším obsahom vody slúži na dotovanie nižšie položených vodojemov V2 a V1 a tiež pre plnenie vodojemu Bardejovských Kúpeľov. Podružné tlakové pásma z vodojemov Za Halpušovou a Družba sú na vhodných miestach prepojené s dolným tlakovým pásmom pre prípad potreby náhradnej dodávky vody pri poruchách. Tlakové pomery v meste sú v prípustných medziach okrem najnižšej polohy potrubia v Bardejovskej Novej Vsi, a za ktoré prekračuje prípustných 60 m v.s. Prípustný tlak je zabezpečený redukčným ventilom osadeným na potrubí. Tlakové pomery z vodojemu Za Halpušovou v najnižšej polohe 82 m.v.s. sú taktiež redukované osadením redukčného ventilu na potrubí. Akumulačný obsah vodojemu V1 nepokrýva minimálnu normovú potrebu akumulácie. Krytie je riešené dotáciou vody prepojením z vodojemu V3. Obsah vodojemu V2 v súčasnosti postačuje s veľkou rezervou. Obsahy vodojemov Za Halpušovou a Družba v súčasnosti postačujú. Spotreba pitnej vody odoberanej z mestského vodovodu je malá a medziročne klesá. Obsah vodojemov zásobujúcich Bardejovské Kúpele 2 x 250 m³ + 2 x 1000 = 2500 m³ sa javí ako neúmerne veľký a prebytočný v porovnaní s max. dennou spotrebou 172 m³. Poloha vodojemu umožňuje zásobovanie spotrebiska v jednom tlakovom pásme s výnimkou najnižšej polohy potrubia, kde výška vodného stĺpca presahuje prípustných 60 m. Prípustný tlak je zabezpečený osadením redukčného ventilu tlaku na potrubí. Okrem vodojemu neúmerne veľké sú aj potrubia, ako prírodné do vodojemu DN 300, tak aj zásobovacie z vodojemu do spotrebiska DN 200, ktoré svojou kapacitou 125 l/s vysoko prevyšuje potrebu 2 l/s pitnej vody aj potrebu vody v prípade požiaru. Z mestského vodovodu sú zásobované aj mestské časti Bardejovské Kúpele, Bardejovská Nová Ves a Dlhá Lúka. Bardejovské Kúpele využívajú okrem pitnej vody aj vodu z miestneho potoka „Kyselka“ na prevádzkové účely, cez úpravňu vody vybudovanú pri potoku nad Bardejovskými Kúpeľmi (ÚPMB, 2007, s.164-166).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody dažďové zo striech, spevnených plôch a vozoviek a odpadové vody splaškové z domácností sú odvádzané z územia mesta jednotnou kanalizáciou budovanou v rokoch 1953 - 57 a podľa rozvoja bytovej výstavby postupne rozširovanou. Zneškodňovanie odpadových vôd je v čistiarni odpadových vôd (ČOV), umiestnenej na východnom okraji mesta pod Bardejovskou Novou Vsou s vypúšťaním vyčistených vôd do Tople. Kanalizačný systém tvorí kmeňová stoka A a šesť zberných stôk (zberačov) B,C,D,E,F,G, vyznačených na výkrese. Kmeňová stoka A začína na sídlisku Družba, vedená je po uliciach mesta, križuje Šibskú vodu a ďalej Topľu a na jej ľavom brehu pokračuje po zaústenie do ČOV. Ostatné zberné stoky sú vedené od každej zástavby, z každého sídliska po uliciach mesta a sú zaústené do kmeňovej stoky A. Kmeňová stoka je na troch úsekoch odľahčená cez odľahčovacie výpuste do Tople. Zberače B a D sú odľahčené cez kmeňovú stoku. Zberače C a E sú odľahčené do Šibskej vody. Zberač F z Vinbargu je odľahčený dvakrát do Tople a zberač G z Bardejovských Kúpeľov odvádzajú len splašky bez odľahčenia do stoky A na ľavom brehu Tople. Potrubie kanalizácie je z rúr železobetónových prevažne priemeru 300 mm. Len kmeňová stoka a hlavné zberače majú väčšie priemery 400,500,600,800 mm. Stav kanalizácie možno charakterizovať ako prevádzkyschopný, lebo odvádzajú odpadové vody nepretržite od každej zástavby a z každej ulice v meste na ČOV. Vek kanalizácie 50 rokov, sa odráža na pretrvávajúcom vnikaní balastných vôd do kanalizácie (ÚPMB, 2007, s.168-169).

Elektrická rozvodná sieť

Zásobovanie Bardejova a jeho okolia elektrickou energiou zabezpečuje miestna elektrostanica s transformovňou 110/22 kV o výkone 2 x 40 MVA, umiestnená na západnom okraji mesta, ktorá je napájaná 2 x 110 kV vedením č. 6755/6766 Prešov - Bardejov a prepojená 1 x 110 kV vedením č. 6751 na ES Svidník (Stročín). Nadradené 110 kV vedenia prechádzajú katastrálnym územím mesta v ochrannom pásme šírky 20 m od krajného vodiča obojstranne. Všetky 22 kV vedenia sú vyvedené z rozvodne ako vonkajšie na stožiaroch a ďalej na betónových podperných bodoch. Tak sú vybudované aj vedenia č. 458 a 459, ktoré idú okolo mesta ako okružné zásobovacie vedenia. Vedenia č. 460 a 461 vstupujú do vnútra mesta ako kábelové v zemi a napájajú murované trafostanice v sídliskách a v centre mesta. Vedenie č. 387 na Moliterku ide vzduchom a do sídliska Vinbarg v zemi. Vedenia č. 388 a 360 zásobujú podniky v priemyselnej zóne. Vedenia do iných miest prechádzajú riešeným územím ako vonkajšie v ochrannom koridore šírky 2 x 10 m na betónových i drevených podperných bodoch. Dodávku elektrickej energie odberateľom v celom meste zabezpečujú distribučné trafostanice (DTS) v celkovom

počte cca. 130 DTS z čoho pre zásobovanie bytovo - komunálneho odberu slúži cca. 90 DTS s celkovým inštalovaným výkonom viac ako 26 tis. kVA. V centre mesta sú trafostanice riešené ako murované o výkone 2 x 400 kVA alebo 2 x 630 kVA s kábelovým 22 kV napájaním. V okrajovej zástavbe rodinných domov a v pripojených mestských častiach sú trafostanice stĺpové a stožiarové (TS) s výkonmi 100, 160, 250 a 400 kVA s vonkajšími 22 kV prípojkami. Okrem uvedených je v Bardejove cca. 40 trafostaníc vo vlastníctve podnikov a závodov s celkovým inštalovaným výkonom cca 10 000 kVA. Sekundárne rozvody NN v centre mesta a v sídliskách sú realizované bezpečnou kábelovou sieťou uloženou v zemi včetně prípojok odberateľom. V okrajovej zástavbe a v odlúčených mestských častiach sú rozvody NN vedené vzduchom na podperných bodoch z betónu i dreva. Vedenia sú prevažne z lán AlFe prierezov 70, 50, 35 mm², ojedinele aj z iných kovov. Vymieňajú sa v rámci údržby. Domové prípojky z dvojvodičov, nebezpečné na skrat boli zväčša vymenené za bezpečné závesným káblom. Kábelové rozvody z početných murovaných trafostaníc v centre mesta sú krátke a prierezy káblov primerané. Jednotlivé merania ukazujú malé úbytky napätia na koncoch vývodov. Kábelová sieť pracuje spoľahlivo v priaznivom režime, bez väčších strát elektriny. Vonkajšie vývody NN zo stĺpových trafostaníc v okrajovej zástavbe a okolí sú dlhšie pre väčšie vzdialenosti trafostaníc. Merania ukazujú úbytky napätia v normových toleranciách. Možno konštatovať, že terajší stav rozvodov je vyhovujúci. Rozvodná sieť pracuje spoľahlivo, dodáva elektrickú energiu v normovom napätí a potrebnom množstve každému odberateľovi (ÚPMB, 2007, s.169-176).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
  - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené kábelové vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
  - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
  - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
  - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústav
  - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného kábelového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
  - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
  - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplatenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplatenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplatením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie plynom

Bardejov je plynofikovaný od r. 1974, kedy bol k mestu privedený VTL plynovod DN 300 PN 40 Prešov - Bardejov. Napojenie mesta je odbočkou DN 200 PN 40 cez regulačnú stanicu VTL/STL RS 5000/2/2 – 440 s výkonom 15.000 m³/hod. umiestnenou na juhozápadnom okraji mesta, na lokalite Nad Papierňou. Okrem tejto hlavnej regulačnej stanice zásobujúcej celé mesto, sú osadené ďalšie dve s výkonom po 3000 m³/hod., v Bardejovskej Zábave RS 1200/2/2 - 440 a pri Bardejovskej Novej Vsi RS 5000/2/1 – 440 na ich zásobovanie a na vyrovnávanie tlaku v potrubnej sieti mesta. Z hlavnej regulačnej stanice - vychádzajú dve stredotlaké zásobovacie potrubia DN 300 PN1 a DN300 PN3 do dvoch hlavných smerov: DN 300 PN1 do stredu mesta k okrskovým kotolniam a DN300 PN3 cez Topľu po ľavom brehu rieky na Vinbarg, do priemyselného obvodu a do Bardejovských Kúpeľov s odbočkami do Dlhej Lúky a Bardejovskej Novej Vsi. Do stredu mesta vedie potrubie DN 300 PN1 na ul. Pod Papierňou až po ul. Pri Bitúnku kde sa rozvetvuje do potrubných rozvodov DN 150, 100, 80, 60 mm. Potrubné rozvody väčších profilov smerujú k jednotlivým plynovým kotolniam v obytných súboroch. Potrubie

menších profilov ide ku každému obytnému bloku, do každej ulice po celom území mesta a umožňuje napojenie odberateľov priamo pripojkou. Pripojenie každého odberateľa je cez domový STL/NTL regulátor plynu. Stav rozvodnej siete je dobrý. Tlakové pomery vyvážené, prevádzka je stála neprerušovaná bez výpadkov či väčších porúch. Sieť dodáva každému odberateľovi plyn v požadovanom množstve a potrebnom tlaku. Bardejovské Kúpele sú zásobované plynom cez prívodné potrubie DN 200 PN 0,3 z mestskej siete. Dodávka plynu do rozvodov je cez regulačnú stanicu STL/STL 0,3/0,1 MPa s výkonom 3000 m³/hod. umiestnenú pri centrálnej kotolni. Vykonáva sa rozšírenie siete miestnych plynovodov pre plynové kotolne v jednotlivých budovách z dôvodu plánovaného zrušenia centrálnej kotolne. Mestské časti Dlhá Lúka a Bardejovská Nová Ves sú napojené odbočkami DN 100 PN 0,3 z mestskej siete. Odber plynu cez domové prípadne uličné regulátory plynu (ÚPMB, 2007, s.178-180).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
  - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
  - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území mesta s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
  - 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
  - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
  - 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete pri plynovodoch
  - s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

Teplu potrebné na vykurovanie, ohrev vody a pri varení v Bardejove sa zabezpečuje jednak z okrskových blokových i domových kotolní a jednak z individuálnych zdrojov tepla v rodinných domoch a budovách. Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od tepelného zdroja a spôsobu vykurovania. V bytových aj rodinných domoch a budovách v meste sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania. Vykurovanie úradov, škôl, obchodov v centre mesta je diaľkové alebo z vlastných kotolní na plyn. Podobne všetky závody a podniky využívajú vlastné plynové kotolne. Možno konštatovať, že v meste prevláda využívanie plynu ako efektívneho a ekologického paliva.

Spotreba energií											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spotreba tepla (GJ)	47 132	50 879	43 381	79 870	28 538	34 379	17 247	-	-	-	-
Spotreba elektriny (MWh)	18 317	16 181	16 226	17 086	16 482	18 102	13 236	12 729	12 862	11 176	14 878
Sp. zem. plynu (1000 m ³)	17 526	16 516	15 889	14 355	12 880	12 074	11 731	11 584	11 933	11 462	11 939
Sp. motorovej nafty (t)	3 459	4 015	4 719	4 683	4 894	7 159	9 420	7 059	7 494	7 797	8 709
Sp.č.uhlia, h.uh., koksu (t)	128	109	83	92	81	77	88	61	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Zásobovanie teplom a teplou úžitkovou vodou v meste a v mestských častiach je trojaké: diaľkové z okrskových kotolní, ústredné alebo etážové z lokálnych kotlov a individuálne z kachiel, pecí a sporákov. Diaľkovo sú zásobované byty a budovy v sídliskách a obytných súboroch z okrskových kotolní cez rozvody tepla. Rozvodné potrubie je vedené v nepriehľadných žlaboch z betónu pod úrovňou terénu. Rozvody sú teplovodné 90/70oC s tlakom 0,3 MPa vo všetkých okrskoch vrátane prípojok do domových rozdeľovačov. Výnimkou je tepelný okruh kotolne K- 05, ktorý je horúcovodný 150/80oC 0,8 MPa a dodáva teplo cez výmeníky tepla v odovzdávacích staniaciach do sekundárnych rozvodov. Okrskové kotolne v počte 12 plynových kotolní s výkonom od 5 MW do 13,5 MW tepelného výkonu sú rozmiestnené na okrajoch okrskov. Toto rozmiestnenie je nevýhodné nakoľko rozvody po okrsku sú dlhé a zvyšujú straty tepla v teplovodoch. Ústredné a etážové zásobovanie teplom majú byty v bytových a rodinných domoch z vlastných kotlov ÚK, alebo etážových bytových kotlov, prevážne na plyn. Individuálne zásobovanie teplom je v bytoch a domoch kachľami, pecami a sporákmi prevažne na pevné palivá, najmä v okrajovej zástavbe rodinných domov, ktorá je v súčasnosti bez rozvodov plynu (ÚPMB, 2007, s.182). V meste sa nachádzajú nasledovné kotolne a výmeníkové stanice zabezpečujúce výrobu tepla pre konkrétne časti mesta:

Kotolňa K-C sa nachádza v Bardejovských Kúpeľoch. Celkový výkon kotolne je 64 kW.
 Kotolňa K-D sa nachádza v Bardejovských Kúpeľoch. Celkový výkon kotolne je 64 kW.
 Kotolňa K-E sa nachádza v Bardejovských Kúpeľoch. Celkový výkon kotolne je 120 kW.
 Kotolňa K-F sa nachádza v Bardejovských Kúpeľoch. Celkový výkon kotolne je 120 kW.

Kotolňa K 01 sa nachádza sa na ulici Nábřežná. Inštalovaný výkon kotolne je 9,95 MW. Teplom zásobuje tieto objekty: Fučíkova 8,17,16,18, 15b, 22, 2,3,5,4,20,1,7,19,21, Ševčenku 15, 22a, ZŠ, Bardbyť, Nábřežná 15a, 10,10a, II, IIa, 12, 12a, 13, 13a, 14, 14a, MŠ, Štefanikova 23, 29.augusta 6, ZSS, ul. Topoliánska Domov dôchodcov.

Kotolňa K 02 sa nachádza sa na ulici Tačevská. Celkový výkon kotolne je 11,1 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: Komenského D3, D4, D5, K1,K2, K3, K7, K8, K9, MŠ, Sázavského I1, I2, I3, Tačevská K4, K6, K5.

Kotolňa K-03 sa nachádza na ulici Ťačevská. Celkový výkon kotolne je 9,35 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: Tačevská C, K/12, D/9, D/8, K/10, K/11, K/12, A, B, ÚSS, Bezručova D/6, D/7, Komenského MŠ.

Kotolňa K-04 sa nachádza na ulici Sv.Jakuba. Celkový výkon kotolne je 5,54 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: Sv.Jakuba A/7, A/9, Komenského A/8, A/10, I.ZŠ.

Kotolňa K-05 sa nachádza sa na ulici Moyzesova. Celkový výkon kotolne je 13,5 MW. Teplom zásobuje tieto objekty: VS 01, VS 02, VS 03 H/1, H/2, H/3, DP, ŠH, B/4, B/5, B/6, Ul. SNP Okresný súd, Moyzesova D/2, E/4, E/5, F/1, Bardbyť, MILK-Agro, Gorlická E/1, E/2, E/3, Wolkerova G/1, G/2, G/3, Penzion, ZŠ, Komenského Dom služieb.

Kotolňa K-06 nachádza sa na ulici Pod Papierňou. Celkový výkon kotolne je 9,2 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: Pod Papierňou A/1, A/2, A/3, A/4, A/5, A/6, B/1, B/2, D, E, C/1, C/2, C/3, ZŠ, MŠ, BARMO, ŠZŠ.

Kotolňa K-07 sa nachádza na ulici Kúpeľná. Celkový výkon kotolne je 4,49 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: ul. Slovenská E, C, D, Dlhý rad B/1, B/2, B/3, B/4, Bardbyť.

Kotolňa K-08 sa nachádza na ulici Dlhý rad. Celkový výkon kotolne je 5,2 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: Dlhý rad A/I, A/2, A/3, ObÚ, UPSVaR, Bapos, Hurbanova MP, ZUŠ.

Kotolňa K-09 sa nachádza na ulici Gorkého. Celkový výkon kotolne je 6,282 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: Komenského A/2, A/3, A/4, SPŠ, CŠ, Gorkého A/I, D/I, B/I, B/2, B/3, MŠ, Partizánska Okresný súd, 2 x 4 b.j., Jiráskova A/5, A/6.

Kotolňa K-10 sa nachádza na ulici Sviantekova. Celkový výkon kotolne je 5,48 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: A.Svianteka A/1, A/2, A/3, A/4, A/5, A/6, A/7, A/8, A/9, A/17

Kotolňa K-11 sa nachádza na ulici J.Švermu. Celkový výkon kotolne je 5,47 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: L. Novometského A/14, A/15, A/16, B/7, MŠ, ZŠ, J. Švermu A/11, A/12, A/13, A/10, L. Svobodu B/1, B/2, B/3a, B/3b, B/3c, B/5, B/6.

Kotolňa K-12 sa nachádza na ulici J.Grešáka. Celkový výkon kotolne je 8,8 MW. Teplom zásobuje tieto bloky: J.Grešáka B/4, B/8, B/9, B/10, B/11, B/12, B/13, B/14, B/15, B/16, TEL.-ZŠ.

Kotolňa K-13 sa nachádza na ulici Stocklova. Celkový výkon kotolne je 250 kW. Teplom zásobuje: Ulica Stocklova.

Kotolňa K-14 sa nachádza na Radničnom námestí. Celkový výkon kotolne je 148,5 kW. Teplom zásobuje: R.N.35.

Kotolňa K-15 sa nachádza na ulici Stocklova. Celkový výkon kotolne je 99 kW. Teplom zásobuje tieto bloky: R.N.4.

Kotolňa K-16 sa nachádza na Radničnom námestí. Celkový výkon kotolne je 154 kW. Teplom zásobuje: R.N.20-21.

Kotolňa K-18 sa nachádza v Bardejovských Kúpeľoch. Celkový výkon kotolne je 340 kW. Teplom zásobuje: Kino Žriedlo.

Kotolňa K-19 sa nachádza na ulici Nový sad. Celkový výkon kotolne je 120 kW. Teplom zásobuje: MŠ.

Kotolňa K 24 sa nachádza na Štefánikovej ulici v priestoroch Baposu s inštalovaným výkonom 0,23 MW.

Kotolňa K-21 sa nachádza sa v Bardejovskej Novej Vsi. Celkový výkon kotolne je 146 kW. Teplom zásobuje: MŠ.

VS – 2 - výmeniková stanica sa nachádza na ulici Wolkerovej. Teplom zásobuje tieto bloky: Wolkerova G/1, G/2, G/3, Penzion, ZŠ, Komenského, Dom služieb.

VS – 3 - výmeniková stanica sa nachádza na ulici Wolkerovej. Teplom zásobuje objekt: Dom služieb.

Výmeniková stanica VS - 1 sa nachádza na ulici Moyzesova. Teplom zásobuje tieto bloky: Partizánska H/1, H/2, H/3, DP, ŠH, B/4, B/5, B/6, Ul. SNP Okresný súd Moyzesova D/2, E/4, E/5, F/1, Bardbyť, MILK-Agro, Gorlická E/1, E/2, E/3 (15.8.2015, <http://www.bardterm.sk/>).

Rozhlas a televízia

Prenos signálov STV ako aj komerčných TV je zabezpečený základným DVB vykrývačom na lokalite Rurná. Príjem programov v meste je káblovými rozvodmi, ale aj individuálnymi anténami jednotlivých koncesionárov. Využívajú sa aj parabolické antény na príjem satelitných televíznych programov. Lokálne hromadné informácie obyvateľstvu mesta sprostredkuje mestská televízia v správe Mestskej televíznej spoločnosti, ktorá zabezpečuje pravidelné vysielanie. Signály mobilných telefónov v území šíria žiariče, ktoré sú umiestnené na výškových budovách v meste. V súvislosti s vytváraním možností pre rozšírené telekomunikačné služby sú vytvorené územné možnosti pre umiestnenie alebo výstavbu prenosových objektov pre telekomunikácie. Rešpektované sú trasy optických i metalických káblov, vedených cez katastrálne územie miesta (ÚPMB, 2007, s.186-187).

Telekomunikácie

Mesto Bardejov je súčasťou Regionálneho technického centra - Východo Slovak Telecomu. Je centrom primárnej oblasti 054 Bardejov. Telefónni účastníci v meste a jeho okolí sú zapojení na digitálnu ústredňu v budove telekomunikácií a na digitálne uzly dislokované v obvodoch mesta. Ústredňa resp. uzly svojimi technologickými možnosťami zabezpečujú všetky súčasné požiadavky užívateľov na jednotlivé telekomunikačné služby. Žiadosti o zapojenie nových účastníkov sa vybavujú bez obmedzení. Telefónna sieť v meste je riešená kombinovane, t.j. úložnými káblami i vzdušnými vedeniami. Rozvody pokrývajú celé územie mesta včetně mestských častí a umožňujú zapájanie účastníkov priamo prípojkami. V sídliskách sú telefónne rozvody úložnými káblami v zemi včetně prípojok. Po uliciach Dlhý Rad a Slovenská je vybudovaná kábelová tvárnica trasa. V uliciach rodinných domov sú rozvody riešené vzduchom závesnými káblami na drevených podperných bodoch vedľa chodníkov. Prípojky sú prevedené závesnými káblami jednotlivo, alebo viacero zo stípa pomocou združovacieho zariadenia PCM. Do dislokovaných uzlov sú vyvedené pripojovacie káble uložené v zemi pozdĺž ulíc a ciest. Medzimestské a medzinárodné telekomunikačné služby skvalitnili diaľkové optické káble vybudované na trasách Bardejov - Svidník - Stropkov a Bardejov - Stará Ľubovňa. Trasy káblov sú vyznačené na výkrese technickej vybavenosti územného plánu (ÚPMB, 2007, s.186).

Poštové služby v meste v súčasnosti poskytujú prevádzky v budove Hlavnej pošty na ul. Dlhý rad. Poštová prevádzka je aj v budove železničnej stanice a v Bardejovských Kúpeľoch. Jestvujúce priestory kapacitne a prevádzkovo nepostačujú, vyžadujú rekonštrukciu a rozšírenie, ktoré plánuje Slovenská pošta (ÚPMB, 2007, s.186).

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Večerné i nočné osvetlenie ulíc a verejných priestranstiev v centre mesta a na sídliskách je dvojramennými svietidlami s výbojkovými žiarivkami na uličných oceľových stĺpoch. Vyskytujú sa aj nižšie svietidlá parkového typu na plochách s parkovou úpravou a v Bardejovských kúpeľoch. Oceľové stĺpy včetně napájacích káblov osvetlenia sú rozmiestnené primerane potrebného osvetlenia vedľa ciest a chodníkov a v zelených pásoch. Okrajové ulice so zástavbou rodinných domov a príslušné mestské časti, majú svietidlá výložníkového typu upevnené na stĺpoch elektrických rozvodov včetně napájacieho vedenia. Primeraný osvit o potrebnej intenzite zabezpečujú sodíkové výbojky. Ovládanie zapínania a vypínania verejného osvetlenia je po sekciách časovým spínačom a fotobuňkou. Osvetlená je každá lokalita zástavby i príjazdová aj výpadová cesta z mesta. Neosvetlených kritických miest na území mesta v súčasnosti niet (ÚPMB, 2007, s.177).

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Topľa preteká v rkm 102,600 - 104,812 v dĺžke 2212 m cez mesto smerove upraveným korytom so svahmi spevnenými kamennou dlažbou s kapacitou Q100 ročnej veľkej vody. Nad a pod mestom tečie v prirodzenom, neupravenom meandrujúcom koryte, kde väčšie prietoky vybrežujú do inundácií. Inundácie sú vyznačené vo výkresoch ÚPN. Sústavná úprava toku sa navrhuje podľa ÚPN VÚC v Bardejovskej Novej Vsi v rkm 99.0 - 101,5 a Bardejove v rkm. 101,5 - 102,6 a 105,6 - 106,5. Šibská voda je v rkm 0,000 - 2,3006 v dĺžke 2306,0 m smerove upravená so spevneným korytom až po sútok s Lukavicou pri Bardejovskej Zábave. Úprava je na Q100 ročnú veľkú vodu 167 m³/s. Ostatné úseky Šibskej vody aj prítok Lukavica tečú v prirodzenom neupravenom, meandrujúcom koryte. Kamenec preteká v rkm 0,000 - 4,623 upraveným korytom s kapacitou Q100 ročnej veľkej vody 216 m³/hod. Kamenec je kvalifikovaný ako vodohospodársky významný tok. Miestne potoky Moliterka, Kamenný potok, Mlynský potok, Rurná, Kira, privádzajú povrchové vody z okolitých svahov do Tople. Cez intravilán mesta sú prevedené potrubím. Bardejovský potok (Kyselka) pretekajúci územím Bardejovských Kúpeľov je upravený kamennou dlažbou. Potok je smerove upravený až po ústie do Kamenca. Andrejov potok, pretekajúci územím Bardejovskej Novej Vsi v rkm 0 - 1,840 je smerove upravený a spevnený kamennou dlažbou s kapacitou Q50 ročnej veľkej vody 60 m³/s. V zmysle § 45 zákona NR SR č. 184/2002 Z.z. o vodách môže správca vodného toku pri výkone jeho správy alebo správy vodných stavieb alebo zariadení užívať pobrežné pozemky, ktorými sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom toku pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary (ÚPMB, 2007, s.161-162).

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektive brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M.,2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V meste Bardejov, v urbanistickom obvode č. 7 (sčítací obvod č. 22) sa na Štefánikovej ulici v osobitnom areáli nachádzajú sklady IPCHO, ktoré je potrebné rešpektovať. Okrem štandardných zariadení CO pre lokálne zabezpečenie

ukrytia obyvateľstva, nie sú v meste žiadne iné špeciálne zariadenia civilnej obrany, ktoré by podliehali zvláštnemu režimu alebo osobitným požiadavkám. Osobitne je potrebné sledovať možnosti ukrytia obyvateľstva v miestach ich najväčšieho výskytu – t.j. v priestoroch pri železničnej a autobusovej stanici, v centrálnej mestskej zóne (námestie SNP, Kellerova ulica), na najväčších sídliskách (Obrancov mieru, Vinbarg) v jestvujúcej priemyselnej zóne a v navrhovanom priemyselnom parku v Bardejovskej Novej Vsi, ale aj v kúpeľnej a nástupnej zóne Bardejovských Kúpeľov (ÚPMB, 2007, s.194).

Zájmy obrany štátu

V zastavanom území mesta Bardejov boli v urbanistickom obvode čí. 6 (sčítací obvod čí. 4) na Štefánikovej ulici umiestnené kasárne v samostatnom areáli. Tieto kasárne sú už t.č. zrušené a odovzdané do majetku a správy mesta Bardejov. Územným plánom sa navrhuje transformačná prestavba ich územia, s jeho využitím pre polyfunkčnú a funkčne zmiešanú mestskú zástavbu (ÚPMB, 2007, s.194).

Požiarina ochrana

Požiarnu ochranu a záchrannú službu v meste zabezpečuje Hasičská a záchranný zbor HaZZ Bardejov. Požiarna zbrojnica je umiestnená v ťažiskových priestoroch mesta, na Štefánikovej ulici. Odber požiarnej vody je v prípade potreby z verejného vodovodu, z rieky Tople a potokov Kamenec, Šibská voda, Lukavica a Andrejov potok, vždy na stanovených odberných miestach (ÚPMB, 2007, s.195).

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v meste a jeho okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska enviromentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný a železničný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu.

Mesto Bardejov leží mimo hlavných dopravných koridorov Slovenska. Nadradený skelet cestnej dopravnej infraštruktúry je zo západného smeru reprezentovaný spoločným koridorom diaľnice D1 a cesty I/18,E50 (úsek Žilina - Poprad – Prešov - Košice), na ktorý je mesto nepriamo napojené pomocou cesty I/77, ktorá prechádza cez mesto vo východozápadnom smere a pomocou cesty II/545, ktorá tanguje mesto po jeho východnom okraji v severojužnom smere:

Cesta I/77 je v Koncepcii územného rozvoja Slovenska a v ÚPN-VÚC Prešovského kraja definovaná v rámci dopravnej siete SR celoštátnej úrovne, ako cestná komunikácia v prihraničnom ČR/SR/PR západovýchodne orientovanom cestnom koridore celoštátneho významu na území krajov Žilina a Prešov v línii (na území Prešovského kraja) Spišská Stará Ves – Stará Ľubovňa – Bardejov – Svidník – Stropkov - Medzilaborce – Palota – PR (Radoszyce).

Cesta II/545 je v ÚPN-VÚC Prešovského kraja definovaná v rámci dopravnej siete SR nadregionálnej úrovne v trase: hranica s Poľskou republikou – Becherov – Zborov – Bardejov – Kapušany a prechádza v koridore určenom na rozvoj osídlenia a sídelnej štruktúry v rámci podpory šarišskej rozvojovej osi druhého stupňa Prešov – Bardejov.

Základnú cestnú sieť v katastrálnom území a v zastavanom území mesta dopĺňujú cesty III.triedy: - III/5565 Bardejov (I/77) – Bardejovská Nová Ves – Hrabovec – Kučín – Gíraltovec, (I/73, E371), III/55614 Bardejovská Nová Ves – Šarišské Čierne, III/54523 Bardejov (I/77) – Bardejovské Kúpele, III/54518 Bardejov (II/545) – Lukavica – Stulaňany – Kuková (I/73), III/54526 Bardejov (II/545) – Mihaľov (ÚPMB, 2007, s. 145).

Cesty I. triedy, regionálne komunikácie II a III triedy, miestne komunikácie

V katastrálnom území mesta Bardejov, vrátane mestských častí, je základný komunikačný systém tvorený cestami I., II. a III. triedy. Cesta I/77 Spišská Belá – Stará Ľubovňa – Bardejov – Svidník ma celoštátny význam, prebieha severným okrajom riešeného územia a centrálnou časťou mesta. V prejazdnom úseku intravilánom mesta cesta I/77 prechádza: zo západného smeru ulicou Štefánikovou od Mokrolužského mosta po križovatku pri Hypernove resp. po ul. Dlhý v kategórii B1-MZ 9/60resp. MZ 12/50, ulicou Dlhý rad cez ťažiskový priestor zástavby centrálnej časti mesta a ako severná tangenta historického jadra. Kategorijná šírka tejto komunikácie nespĺňa požiadavky STN 73 6110 na funkčnú triedu B1 v kategórii štvorpruhových komunikácií, ulicou Slovenskou a Duklianskou v úsekoch, od križovatky s cestou II/545 po križovatku s ul. Ľ. Štúra ako štvorpruhová, smerove rozdelená komunikácia v kategórii B1-MZ 19/50. Jedná sa o rekonštruovaný úsek, vrátane riadených aj neriadených križovatiek. Nedostatkom sú malé vzdialenosti križovatiek, od križovatky s ul. Ľ. Štúra po križovatku s ul. Priemyselnou (cesta III/5565) ako dvojpruhová komunikácia približne zodpovedajúca kategórii C11,5/60. Výrazným nedostatkom je priama obsluha množstva areálov a prevádzok situovaných okolo cesty a priestor križovatky s cestou III/5565 (ul. Priemyselná), ktorá stavebno-technicky a kapacitne je na svojej hranici, ulicou Duklianskou v úseku od križovatky s III/5655 po križovatku s III/54523. Tento úsek má už čiastočne extravilánový charakter, sprístupňuje však

rozsiahle priemyselné areály po svojom východnom okraji. Kategória cesty je C 9,5 /60. Celkove cesta I/77 v prejazdnom úseku intravilánom mesta nespĺňa požiadavky STN 73 6110 na funkčnú triedu B1, okrem úseku od križovatky s cestou II/545 po križovatku s ul. L. Štúra (ÚPMB, 2007, s.140-146).

Cesta III/5565

Cesta III/5565 Bardejov – Bardejovská Nová Ves – Hrabovec má okresný význam a je najvýznamnejšou cestou III. triedy v riešenom území, plní významnú hospodársku funkciu a zabezpečuje dopravnú obsluhu priemyselnej a komerčnej obojstrannej zástavby pri východnom vstupe do mesta a je hlavnou dopravnou osou pre gravitujúce územie východne od mesta. Je ukončená pripojením na cestu I/77 v severovýchodnej časti intravilánu v stavebno-technicky neprijateľnej stykovej križovatke. Vsúčasnosti je táto styková neriadená križovatka na hranici svojej kapacity. Cesta svojím šírkovým usporiadaním zodpovedá kategórii C 11,5/60 (ÚPMB, 2007, s.148).

Cesta III/54523

Cesta III/54523 Bardejov (I/77) – miestna časť Bardejovské Kúpele má miestny význam a je slepo ukončená pripojením na centrálné parkovisko v nástupnej časti kúpeľného územia, do ktorého je vjazd verejnej doprave zakázaný. Cesta je v kategórii C 7,5/60 (ÚPMB, 2007, s.148).

Cesta III/54526

Cesta III/54526 Bardejov (II/545) – Mihaľov má miestny význam s prevažne rekreačnou dopravou sprístupňujúcou okrem osady Mihaľov v koncovej polohe aj chatovú zástavbu a hotel v homej polohe (ÚPMB, 2007, s.149).

Cesta III/54518

Cesta III/54518 Bardejov (II/545) – Lukavica – Stulňany – Kuková - Giraltovec (I/73) má okresný význam. Pripája najmä obce Poštárka, Lukavica, Vyšná Voľa, Rešov gravitujúce k okresnému mestu na cestu II/545 a má aj hospodársky význam z hľadiska prepojenia na cestu I/73 (ÚPMB, 2007, s.149).

Základný komunikačný systém na území mesta je tvorený cestami I/77 a II/545 vo funkčnej triede B1 a cestou III/5565 vo funkčnej triede B2. Tieto komunikácie sú najviac zaťažené a zohrávajú rozhodujúcu úlohu aj v priamej dopravnej obsluhu príslušného územia suplujú absenciu súbežných obslužných komunikácií na úkor svojej hlavnej t.j. dopravnej funkcie. Tieto nosné komunikácie sú doplnené zbernými komunikáciami vo funkčnej triede B2, ktoré sa postupne vyvinuli z reálnej potreby pripojiť nové, pomerne veľké obytné súbory (Družba, Vinbarg, Obrancov mieru) na centrálnu časť mesta reprezentovanú hlavne ulicou Dlhý rad a čiastočne aj územím MPR. Prepojenie zberných komunikácií B2 zabezpečujú obslužné komunikácie funkčnej triedy C1 resp. C2. Špecifikom mesta je centrum mesta s historickým jadrom so štatútom MPR, ktoré vyžaduje osobitný režim dopravnej obsluhy tohto územia a ochranu pred nežiadúcou dopravou. V súčasnosti je organizácia dopravy a funkčné vyživiť uličnej siete v historickej zástavbe rozpačité, čo je dôsledkom absencie koncepcie dopravy v MPR zameranej hlavne na systém zásobovania a statickej dopravy (ÚPMB, 2007, s.152).

Základnú cestnú sieť mesta tvoria prieťahy štátnych ciest prvej, druhej a tretej triedy a sieť hlavných zberných mestských komunikácií vo vlastníctve mesta.

Štátna cesta č. I/77 - (Ul. Štefánikova - Ul. Dlhý rad - Ul. Slovenská - Ul. Duklianska - Ul. Hlavná - Dlhá Lúka) 8,710 km

Štátna cesta č. II/545 (Ul. Krátky rad - Ul. kpt. Nálepku - Ul. Mičková - Bard. Zábava) 5,010 km

Štátna cesta č. III/5565 (Ul. Priemyselná - B.N. Ves - Nám. L. Berku - Ul. Giraltovska) 2,560 km

Štátna cesta č. III/54518 (Poštárka - smer Lukavica) 2,176 km

Štátna cesta č. III/54526 (Ul. Tačevská - Bard. Mihaľov) 2,182 km

Štátna cesta č. III/54523 (Ul. Duklianska – odbočka Bard. Kúpele) 2,017 km

Štátna cesta č. III/55614 (Bard. Nová Ves - Nám. L. Berku - smer Andrejová) 0,960 km

Celková dĺžka cestných komunikácií na území mesta a jeho mestských častí predstavuje 23, 615 km štátnych ciest a 46,3 km mestských komunikácií (KRCR Bardejov 2014-2020, s.22).

Hromadná doprava

Autobusová doprava

Je zabezpečovaná SAD Prešov a.s. Autobusová stanica sa nachádza v urbanistickom obvode č.9 v spoločnom priestore so železničnou stanicou. Výpravná budova autobusovej stanice tvorí jeden celok s výpravnou budovou železničnej stanice so spoločným vstupným priestorom (vestibulom) a kapacitným parkoviskom priamo napojeným na cestu I/77 (ul. Slovenská). Na autobusovej stanici je 60 odchodových stanovišť a 10 stanovišť na vystupovanie, čo zabezpečuje 6 krytých nástupíšť a jedno kryté výstupište. Jedna nástupná/výstupná hrana umožňuje súčasné pristavenie 5 autobusov. Veľkosť autobusovej stanice je postačujúca (ÚPMB, 2007, s.155).

Mestská hromadná doprava (MHD)

MHD zabezpečuje SAD Prešov a.s v Bardejove približne od polovice roku 2004. Na území intravilánu mesta a miestnych častí je rozmiestnených 55 zastávok. V súčasnosti sú funkčné linky:

Linka č.1 Tačevská kot. - Komenského - Nemocnica - Vinbarg kot.- L.Štúra - BAS – Bardejovské Kúpele (1)

Linka č.2 Bardejovské Kúpele - Komenského - Tačevská kotolňa (2)

Linka č.3 Dlhá Lúka - Nemocnica - Kľušov (3)

Linka č.4 STS - OÚ - Bardejovská Nová Ves (4)

Linka č.5 Starý Blich - OÚ – L. Štúra - BAS (5)

Linka č.6 Poštárka osada - AS - Bardejovská Nová Ves (6)
Linka č.7 Tačevská kotolňa - Nemocnica - Bardejovské Kúpele (7)
Linka č.8 Mihaľov - Hotel Topľa - OÚ - BAS - Bardejovské Kúpele (8)
Linka č.9 Sázavského - OÚ - Dlhá Lúka (9)
Linka č.10 Sídliisko Družba 22 - OÚ - BAS - Bardejovské Kúpele (10)
Linka č.11 AS - Hotel Topľa - Družba kotolňa - Sázavského - Nemocnica (11)
Linka č.12 Sídliisko Družba 22 - Komenského - Bardejovské Kúpele (12) (ÚPMB, 2007, s.156).

Železničná doprava

Katastrálnym územím mesta Bardejov prechádza regionálna jednokolejná železničná trať č.194 s nezávislou motorovou trakciou Prešov – Bardejov v dĺžke 44,833m. Železničná stanica Bardejov je stanicou východnou (ÚPMB, 2007, s.145).

Železničná stanica Bardejov sa nachádza v urbanistickom obvode č.9 v spoločnom priestore autobusovou stanicou v pešej dostupnosti do centrálnej časti mesta (ul. Dlhý rad, územie MPR). Výpravná budova železnice tvorí jeden celok s výpravnou budovou autobusovej stanice so spoločným vstupným priestorom (vestibulom). V prednádražnom priestore je kapacitné parkovisko a zastávka linky MHD. Z dopravného - urbanistického hľadiska je bezkolízná väzba autobusovej a železničnej dopravy v kontexte s priamou väzbou prednádražného priestoru na cestu I/77 (ul. Slovenská) veľmi výhodná a výrazne znižuje spotrebu času pri cestovaní a prestupe na MHD. Železničná stanica Bardejov je stanicou východnou a podľa povahy práce zmiešanou. Zariadenia trate a stanice sú stabilizované. V stanici sú 4 dopravné koľaje a 4 pre nakládku a vykládku. Pre osobnú dopravu slúži jedno kryté nástupište s dĺžkou 70m. Staničná budova a nástupište sú v dobrom technickom stave. Zo severného zhlavia odbočuje jedna hlavná vlečková koľaj do areálu bývalého podniku JAS, ktorú prevádzkuje súkromný vlečkář. Kapacita vlečky a vlečkových koľají v areáli JAS je vyťažovaná minimálne (ÚPMB, 2007, s.145).

Doprava pešia a cyklistická

Najväčšia koncentrácia pešieho pohybu je v koridore ul. Dlhý rad v návaznosti na tangované územie MPR a na spoločný prednádražný priestor železničnej a autobusovej stanice. Značnou nevýhodou je úrovňové prekonávanie cesty I/77 (ul. Slovenská) v prepojení Dlhý rad – predstaničný priestor. Hlavné pešie prúdy smerujúce do centra mesta sú generované okrajovými obytnými zónami s vysokou koncentráciou obyvateľov. Podobne ako v pešej doprave nie je známe smerovanie cyklistov po uličnej sieti a ich intenzita. V princípe mesto Bardejov nie je charakteristické využívaním bicyklov pre cesty za prácou a do školy. Nepriaznivé výškové rozdiely medzi jestvujúcimi obytnými súbormi a centrálnou či priemyselnou časťou mesta nedávajú predpoklady pre denné používanie bicyklov. Preto je možné konštatovať, že v súčasnosti je dominantnou rekreačnou cyklistická doprava so svojimi sezónnymi obmedzeniami. Na území mesta a jeho katastra nie sú zrealizované špecializované cyklistické trasy (len cykloturistické).

Mesto Bardejov má spracovanú štúdiu Riešenia cyklotrás v meste Bardejov a jeho častiach (12/ 2011), v rámci ktorej na území mesta a jeho častiach je riešených 22 cyklotrás rôznej obtiažnosti o celkovej dĺžke cca 38,80 km. V súčasnosti je spracovávaná projektová dokumentácia „MESTSKÉ CYKLOTRASY“, ktorá rieši značenie šiestich na seba naviazujúcich okruhov cyklotrás v samotnom centre mesta Bardejov a jeho blízkom okolí rôznej náročnosti a obtiažnosti, z ktorých si cykloturisti môžu vybrať podľa druhu bicykla a svojej kondície. Dĺžka navrhovaných cyklotrás predstavuje cca 57,70 km (ÚPMB, 2007, s.156-157).

V rámci okresu bardejov evidujeme nasledovné cyklotrasy:

Cyklotrasa BARDEJOV – KRYNICA – ZDRÓJ (ev. č. 2892 , farba – modrá). V rámci Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika 2007 - 2013 Mesto Bardejov realizovalo v roku 2013 projekt cyklotrasy pod názvom „Cyklotrasa Bardejov – Krynica - Zdrój“ o celkovej dĺžke 23,2 km. Spája dve partnerské mestá Bardejov (SR) a Krynica - Zdrój (Poľsko), ako aj jestvujúce cyklotrasy na slovenskej strane ("Karpatská cyklistická cesta", „Na križovatke kultúr“) s existujúcimi cyklotrasami na strane poľskej ("Na styku kultúr", "Beskidskie Muzea" a ďalšie).

Cyklotrasa „ NA KRIŽOVATKE KULTÚR“ BARDEJOV - ŠTÁTNA HRANICA - JASLO (ev. č. 5892 , farba - zelená): Prezentuje najzaujímavejšie prírodné, kultúrne a historické skvosty i neopakovateľnú atmosféru rázovitého regiónu na slovenskej i poľskej strane Beskýd o celkovej dĺžke 77 km. Dĺžka úseku: Bardejov - štátna hranica : 24,9 km. TRASA: Bardejov – ul. Dlhý rad – ul. Slovenská – ul. Duklianska (štátna cesta č.1/77) – Ul. Priemyselná – Andrejová – Smilno – Nižná Polianka – štátna hranica SK - PL (sedlo Beskid) - tu sa napojí na červene značenú poľskú cyklotrasu č. 3 Na styku kultúr - Ozenná - Krempaná - Swiatkova Mala - odbočiť na Swiatkova Wielka - Brzezowa - Nowa Zmigród - Debowiec – Jaslo.

Medzinárodná KARPATSKÁ CYKLOMAGISTRÁLA CM 015: Cez Bardejov je vedená trasa medzinárodnej cyklistickej cesty CM 015, ktorá je okruhom spájajúcim päť krajín Slovensko, Poľsko, Ukrajinu, Maďarsko a Rumunsko . Cyklotrasa vychádza z Prešova, cez Raslavice do Bardejova, pokračuje súběžne s cyklotrasou „ Na križovatke kultúr“ č. 5892 cez mestskú časť Bardejovská Nová Ves smerom na Andrejovú, po štátnej ceste č. III/ 55614 a na križovatke pod vrchom Zverník (12,7km) odbočí v smere na obec Šarišské Čierne. Dĺžka trasy na úseku Bardejov – odbočka „ Zverník“ - 12,7 km.

Červená cyklotrasa JASLO - ŠTÁTNA HRANICA OZENNA. Cyklotrasa vedie od Jasla do Dębowca, potom pozdĺž rieky Wisloka dosiahne Osiek Jaselský. Z Osieka pokračuje do Nového Žmigródu, kde z hlavnej cesty v smere Katow n/ Wisloka trasa vedie do dediny Skalník, a Desznicy Brzezowa v podhorí Magura Wałkowska. Potom cez horské lesy národného parku Magura značky Vás privedú dole do dediny Swiatkova Wielka a Swiatkova Mala. Pokračuje a dosiahne obec Grab a Ozenna (vojnové cintoríny z obdobia I. svetovej vojny). Odtiaľ je asi 3 km k štátnej hranici cez sedlo Beskid. Po prekročení hranice je možnosť ďalej pokračovať po zelenej cyklotrase „ Na križovatke kultúr“ č. 5892 do neďalekého Bardejova . Späť na cestu do Ozennej cez územie národného parku Magura pokračuje trasa do Krempanej, kde je koniec červenej značky (KRCR Bardejov 2014-2020, s.222-26).

Parkovanie

Vzhľadom na meniace sa podmienky v živote mesta, v dôsledku narastajúcej motorizácie, ako aj meniacich sa právnych a legislatívnych predpisov a noriem, vyvstala potreba riešenia nedostatku miest pre statickú dopravu, ktorú je možno riešiť uplatnením dopravno-organizačných a regulačných opatrení (KRCR 2014-2020, 2014, s.34). V dôsledku narastajúcej motorizácie vznikla nutnosť pristúpiť k intenzívnejšej regulácii parkovania v zóne s dopravným obmedzením a to rozdelením predmetnej zóny na parkovacie obvody, pričom je potrebné zdôrazniť, že sa nejedná o jej rozšírenie (zóna ostáva v pôvodných hraniciach schválenej v pôvodnom VZN). Zóna s dopravným obmedzením je členená na: parkovací obvod Č. I. : vymedzený: CMZ - Ul. Kláštorská, Ul. Miškovského, Ul. Rhodyho, Ul. Veterná, Ul. Stöcklova, Ul. Hviezdoslavova, Ul. Baštová, Ul. Poštová, Ul. Na Hradbách. Parkovací obvod č. II. : vymedzený: Ul. Jiráskova, Ul. Partizánska, Ul. Hurbanova, Ul. Mlynská, Ul. Dlhý rad, Ul. Kellerova.

Užšie centrum mesta tvorí územie historického jadra mesta, ktoré je pamiatkovou rezerváciou s dominantným Radničným námestím. Územie MPR ako cieľ pasantských návštevníkov mesta, je nedostatočne vybavené parkovacími možnosťami a absentuje koncepcia dopravy pre toto špecifické a cenné územie mesta, riešiaci komplexne parkovanie návštevníkov a rezidentov, zásobovaciu dopravu a regulovaný prienik dynamickej dopravy do tohto územia. Širšie centrum zahŕňa ulicu Dlhý rad a časť prednádražného priestoru, kde je aj najväčšia koncentrácia pešieho pohybu. Nároky na krátkodobé parkovanie osobných automobilov v centrách miest narastajú so zvyšovaním stupňa automobilizácie a s narastajúcou hybnosťou IAD.

V rokoch 2007 – 2008 mesto realizovalo obnovu a rozšírenie stávajúceho parkoviska v priestore medzi Ul. Jiráskova objektom Gymnázia L. Stockla, čím bolo vytvorených 122 parkovacích miest pre osobné automobily v tesnej blízkosti juhozápadného okraja historického jadra mesta. Plánované záchytné parkovisko v polohe pri Šibskej vode je vo výhodnej polohe k historickému jadrú s pešou dostupnosťou okolo 10 minút na Radničné námestie. Na tejto trase je umiestnené už existujúce základné vybavenie pre návštevníkov – toalety na Veternej ulici a na Radničnom námestí, neďaleko vyústenia Veternej ulice a TIK. Ďalšia možnosť na zlepšenie parkovacích možností je využitie priestoru, územia pri prestavbe námestia SNP a časti Mlynskej pri židovskom suburbiu, v nadväznosti na Ul. Mlynskú (v súčasnosti je vypracovaná architektonická štúdia, ktorá rieši kultiváciu priestoru pred židovským suburbiom i pamätníkom obetiam holokaustu, posilňuje prepojenie medzi historickým jadrom a židovským suburbiom a kde vzniká priestor aj pre riešenie záchytného parkoviska pre návštevníkov) (KRCR 2014-2020, 2014, s.34-35).

Zoznam parkovísk v správe m.p. Bapos Bardejov:

Ul. Jiráskova - gymnázium	- 122 p.m.,
Ul. Dlhý rad – Okr. úrad	- 14 p.m.,
Športová hala	- 24 p.m.,
Športová hala - nové parkovisko	- 60 p.m.,
Ul. Mlynská .synagóga	- 20 p.m.,
Ul. Hurbanova	- 17 p.m.,
Ul. Miškovského	- 15 p.m.,
Ul. Kláštorská	- 28 p.m.,
Ul. Hviezdoslavova	- 23 p.m.,
Ul. Jiráskova	- 12 p.m.,
Ul. Veterná	- 9 p.m.,
Ul. Rhodyho	- 48 p.m.,
Ul. Poštová	- 15 p.m.,
Ul. Stocklova – I. etapa	- 36 p.m.,
Ul. Kellerova	- 10 p.m.,

Iné

Slovenská - prednádr.priestor	- 51 p.m.,
I. ZŠ Ul. Komenského	- 11 p.m.,
Ul. Komenského - tržnica predaj. Pulty	- 35 p.m.,
Ul. Komenského - tržnica	- 36 p.m.,
Ul. Komenského - Žaba	- 9 p.m.,

Letecká doprava

Mesto Bardejov je najbližšie k verejnemu letisku so štatútom medzinárodného letiska - k letisku Košice. Pri uplatnení kritéria časovej dostupnosti do 55 minút jazdy autom však neleží v jeho spádovom území. Jeho reálna dostupnosť v súčasnosti je cca. 80 minút v trase Bardejov-Prešov-letisko Košice (83,5km) (ÚPMB, 2007, s.145).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Kvalitné životné prostredie je jednou zo základných podmienok existencie ľudstva. Vzrastajúce problémy spojené práve so zhoršovaním kvality životného prostredia vedú ku koncentrácii úsilia štátov Európy a hlavne novo rozšírenej Európskej únie eliminovať negatívne zásahy do životného prostredia a naprávať škody spôsobené v minulosti.

Ochrana prírody a krajiny

Do katastra mesta nezasahujú územia NATURA 2000.

Prvky Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR (G NÚSES) nachádzajúce sa resp. zasahujúce do riešeného územia sú definované podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja:

Nadregionálne biocentrum (NRBc) Magura – do riešeného územia zasahuje s jadrom NPR Stebnicka Magura. Prirodzené, miestami až pralesovité porasty predstavujú fytoecologicky a floristicky jedinečnú ukážku prirodzených a pôvodných spoločenstiev vyšších polôh. Sú tu vyvinuté suťinové bukové javoriny, javorové bučiny a jedľové bučiny na flyšovom podklade. Z nelesných spoločenstiev sú zastúpené najmä lúky, pasienky a osobitné zastúpenie majú slatiny. Na území sa vyskytuje pestré spektrum živočíšnych druhov z bezstavovcov 14 druhov, z vtákov 28 druhov, z cicavcov cca 11 druhov (RÚSES okr. Bardejov, 1995).

Za regionálne biocentra boli vybrané tie územia, v ktorých sa nachádzajú zachovalé sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber územia za regionálne biocentrum bol vzatý stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bioty a taktiež územná rozloha (ÚPM Bardejov, 2007, s.40-43).

Regionálne biocentrum (RBC) Zborovský hradný vrch - komplex lesných porastov bučín s prímiesou jedle, hraba, významný je výskyt duba letného. Ďalej sú tu zastúpené trávnaté porasty s rozptýlenou zeleňou a brehovité porasty potoka Kamenec. Zo vzácnych druhov rastlín sa tu vyskytuje vemenník dvojlísty, ľalia zlatohlavá a pod. Z bezstavovcov sa tu vyskytuje hrachovka, slimák záhradný, salamandra škvrnitá; z plazov slepých lámavý; z vtákov výr skalný, buďčačík močiarny, sova lesná, sova dlhochvostá; z cicavcov rys ostrovid.

Regionálne biocentrum (RBC) Vinbarg – územie zahŕňajúce komplex rôznych spoločenstiev. V severnej časti biocentra sú to lesné porasty a južná časť predstavuje významnú lokalitu teplomilnej vegetácie. Je miestom výskytu viacerých xerothermných druhov (ruža galská, dráč obyčajný, veternica lesná a pod.). Na území sa vyskytujú vzácne, chránené, ohrozené druhy: bezstavovcov (križiak pásavý, modlička zelená), vtákov (rybárik riečny, výr skalný, orol kriklavý), obojživelníkov (rosnička stromová, hrabavka škvrnitá), plazov (užovka fľakaná, slepuch lámavý).

Regionálne biocentrum (RBC) Gregorova - komplex lesných porastov dubovo-hrabových, miestami i bukových, brehových porastov pozdĺž miestnych potokov, kosných lúk, pasienkov a slatín. Významný výskyt viacerých vzácnych druhov rastlín – vachta trojlístá, páperník širokolistý, vstavačovec májový. Na dané územie sú z bezstavovcov viazané tieto druhy: jaseň chochlačková, hrachovka, ohniváček veľký. Z vtákov sa tu vyskytuje výr skalný, sokol myšiars, hyľ lesný, drozd čierny a pod.

Regionálne biocentrum (RBC) Jedľovec - jedná sa o lesný komplex s hodnotnými bukovými a jedľovými porastami. Svahy orientované k Topli sú porastené i lieskovými jelšinami. Zo vzácnejších druhov rastlín sa tu vyskytuje mliečnik sladký, zubačka žliazkatá, pižmovka mošusová. Zo živočíchov modlička zelená, jaseň chochlačková, bystruška zrnitá; z obojživelníkov ropucha obyčajná, rosnička stromová; z plazov slepuch lámavý, užovka fľakaná; z vtákov trsteniarik malý, rybárik riečny, orol kriklavý a pod.

Regionálny biokoridor (RBk) Topľa – predmetom ochrany sú brehovité porasty Tople a priľahlé časti sútokov a prítokov Tople so zastúpením v južnej časti okresu vrbovo-topolovými spoločenstvami na prítokoch s prevahou jelše lepkavej. Na alúviách na viacerých lokalitách sa vyskytujú spoločenstvá s myrikovkou nemeckou. Vyskytuje sa tu vzácny pérovník pštrosí, praslička zimná a pod. Na danom území sa: bezstavovcov (ripikolné druhy chrobákov, valónia ryhovaná, hrachovka modlička zelená, bystruška a pod.), obojživelníkov (ropucha obyčajná, rosnička stromová), plazov (slepuch lámavý, užovka fľakaná), vtákov (trsteniarik spevavý a malý, rybárik riečny, výr skalný), cicavcov (vydra riečna, podkóvár malý a pod.)

Regionálny biokoridor (RBk) Kamenec - kompaktný brehový porast s prevahou jelší - lepkavá a sivá, vrby purpurovej a krehkej, topoľa osikového, sprevádzaný v podraze vlhkomilnými, tieňomilnými a nitratifilnými druhmi. Zo živočíchov sa na danom území vyskytujú vzácne chránené a ohrozené druhy vyskytujú : bezstavovce (jaseň chochlačková, bystruška zrnitá, limák záhradný a pod.), obojživelníky (ropucha obyčajná, salamandra škvrnitá), plazy (slepuch lámavý), vtáky (orol kriklavý, orol skalný, sova dlhochvostá, penica popolavá a pod), cicavce (rys ostrovid, bielozubka karpatská)

Regionálny interakčný prvok Tisovec-Rúrna (Rlp) - lesný komplex bukových lesov kvetnatých, vo vrcholových častiach sa nachádzajú jedľobučiny, po jeho okrajoch bučiny so zvyškami dubohrabín s brehovými porastami jelší podhorských potokov. Na území sa vyskytujú zástupcovia ripikolnej fauny chrobákov, z vtákov sa tu vyskytujú trsteniarik spevavý, kalužiak malý, myšiarka ušatá, sokol myšiars a pod., z cicavcov vydra riečna, ucháč sivý, a pod. (ÚPM Bardejov, 2007, s.40-43).

Miestne biocentra (MBc)

Miestne biocentrum Kačalová - Katastrálne územie Bardejovská Nová Ves. Časť lesného komplexu s najvyšším vrchom Kačalova (677) medzi RBC Gregorová a obcami Andrejová, Šarišské Čierne, Kurimka a Beloveža, zasahujúceho JZ časťou do kat.územia Bardejovská Nová Ves. Lesný komplex drevinovým zložením podobný charakteristike RBC Gregorová, bohatý vzhľadom k reliéfu, členitosti, hydrologickej sieti a charakteru lesných porastov, i okrajových prechodových zón najmä na zooložku.

Miestne biocentrum Kobylská hora - katastrálne územie Bardejov. Komplex lesov a v SZ časti aj lúk a pasienkov a nelesnej drevitej vegetácie pozdĺž vodných tokov, resp. stabilizujúcej strže a hospodársky intenzívne nevyužívané plochy v poľnohospodárskej krajine v SZ časti MBc (východne od Bardejovskej Zábavy). Poznámka: Za jednoliate MBc je treba považovať rozsiahlejšie lesné komplexy s príľahlou poľnohospodársky využívanou krajinou medzi Bardejovskou Zábavou a obcami Lukavica, Rešov, Kobyly a Kľušov.

Miestne biocentrum Baňa - katastrálne územie Mihaľov. Lesný komplex s najvyššou kótou Baňa (517), ohraničený na juhu katastrálnou hranicou hodnoteného územia, teda prakticky okrajom lesa, zo západu okrajom lesa vedľa komunikácie spájajúcej osadu Mihaľov s Kľušovskou Zábavou, z východu zastavaným územím Bardejovskej Zábavy. Na severe MBc hraničí s regionálnym interakčným prvkom Tisovec – Rúrna (ÚPM Bardejov, 2007, s.40-43).

Lesy

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130, Ls5.1) - porasty spravidla s bohatým viacvrstvovým bylinným podrastom, ktorý tvoria typické lesné tieňomilné rastliny. Vyskytujú sa na miernejších svahoch, na vlhkých pôdach dobre zásobených živinami. Biotop je relatívne málo ohrozený. Typické druhové zloženie: buk lesný, cyklámen fatranský, fialka lesná, javor horský, jedľa biela, lykovec jedovatý.

Javorovo-bukové lesy (9140, Ls5.3) - vyskytujú sa vo vyšších horských polohách (900 až 1 300 m.n.m.) zväčša vo vrcholových častiach a často na sutinách. Krovinné poschodie býva veľmi chudobné, v bylinnej vrstve prevládajú vysokobylinné druhy. Typické druhové zloženie: buk lesný, iskemník chlpatý, javor horský, mačucha cesnačkovitá, pakost lesný, soldaneika karpatská,

Lipovo-javorovo sutinové lesy (9180, Ls4) - vyskytujú sa roztrúsené od pahorkatín až po vysokohorské polohy (150 – 1 200 m n. m.) na svahových, úžľabinových a roklinových sutinách so strmším sklonom svahu. Krovinné poschodie je dobre vyvinuté. Biotop je ohrozený vzhľadom na svoj maloplošný a rozdrobený výskyt. Typické druhové zloženie: bažanka trváca, jaseň štíhly, javor horský, javor mliečny, jazyk jelení, lipa malolistá, lipa veľkolistá, mesačnica trváca.

Lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy (91 E0) - jaseňovo-jelšové podhorské lesy (Ls1.3, prioritný biotop) sú to prirodzené lesy vyskytujúce sa pri tokoch od nížin až po horské prameniská. V podraze prevládajú druhy znášajúce trvalé alebo prechodné zamokrenie. Biotop je ohrozený, pretože alúviá tokov sa intenzívne využívajú na poľnohospodárske účely, šíria sa do nich expanzívne druhy a je ohrozený pestovaním topoľových monokultúr a budovaním dopravných koridorov. Typické druhové zloženie: jaseň štíhly, jaseň úzkolistý, jelša lepkavá, jelša sivá, vrba biela, topoľ čierny, jazyčník sibírsky, ostružina ožinová, pérovník pštrosi (ÚPMB, 2007, s.34-36).

Verejná zeleň

V riešenom území sa vyskytujúca sídelná zeleň má rôznu kvalitu. V podstate možno konštatovať, že vo veľkej časti územia, t.j. priamo v meste Bardejov i v sídlach prilahlých k hodnotenému územiu (Dihá lúka, Bardejovská Nová Ves, Bardejovská Zábava, Mihaľov) má sídelná zeleň vo veľkej miere náhodný charakter a vyvíjala sa až na niektoré ucelené skupiny chaoticky. Chýbala koncepcia, ktorá by mala zohľadňovať oddelenie potreby Bardejova, jeho satelitov a územne odlúčených mestských častí. Najmä v relatívne najmladších častiach intravilánu mesta je súčasná zeleň pomerne chaotická, pretože vznikala (tak, ako aj v iných sídlach Slovenska) aj iniciatívou obyvateľov „panelákových sídlísk“ bez koncepcie a z ich vlastného popudu, nerešpektujúc trasovanie inžinierskych sietí, požiadaviek na svetlo, elimináciu hluku a i. K zeleni, ktorá má znaky koncepcie a účelovosti a ktorá má aj isté historické pozadie patrí sídelná zeleň v Bardejovských kúpeľoch a historická vysoká zeleň naviazaná na cirkevnú účelovú lokalitu Kalvária. Sídelná zeleň v Bardejovských kúpeľoch má znaky prírodného parku s lokálnymi slohovými enklávami snažiacimi sa pomerne úspešne o modernu. Možno konštatovať, že v podstate vyhovuje požiadavkám na kúpeľnú zeleň. Kalvária, ktorá vznikla ako súčasť sídelnej zelene v okrajovej časti mesta Bardejov má v podstate charakter spojenia malých objektov religióznej funkcie s koncepciou vysokou zeleňou má v súčasnosti poloprirodný charakter (pretože sa tam dostal aj ďalší materiál prírodnou cestou) a tvorí enklávu zelene na slušnej ekologickej i krajinárskej úrovni. Významným typom zelene v riešenom území je zeleň záhrad a záhradkárskeho osád. Jej štruktúra je rôznorodá a stromovitá zeleň je tvorená prevažne ovocnými druhmi drevín (ÚPMB, 2007, s.36).

Historické jadro

Historické jadro a zvlášť priestor námestia ako uzlový útvar mestskej štruktúry je najpríťažlivejším z hľadiska vnútrómestskej štruktúry. Do tohto priestoru vyúsťujú uličné siete, sem smerujú kroky peších domácich obyvateľov i návštevníkov mesta. Tento priestorový útvar v organizme mesta plní rôzne funkcie napr. pre zhromažďovanie ľudí, reprezentáciu, spoločenskú a kultúrnu komunikáciu, trávenie voľného času atď. Radničné námestie má svoj individuálny a jedinečný charakter, ktorý vyplýva z ohraničenej štruktúry (veľkosť, tvar, výšková členitosť, spôsob obostavania, architektonická hodnota a funkcia budov, historická hodnota urbanizovaného celku), ako aj z jeho celkového stvárnenia. Problematika uplatnenia zelene na historickom námestí patrí v súčasnosti medzi veľmi diskutované témy. Otázka použitia zelene na historickom námestí prináša so sebou rad protichodných názorov zo strany architektov, pamiatkarov a ochranárov prírody. Počas historického vývoja došlo k mnohým zmenám. Radničné námestie s pôvodnou trhovou a zhromažďovacou funkciou sa v procese vývoja zmenilo a do popredia sa dostávajú aj iné funkcie.

Sídlisko za Rajom

Sídlisko Za rajom má na území mesta významnú polohu - nachádza sa medzi mestským historickým jadrom a riekou Topľa a je súčasťou CMZ. Priliehajú k nemu verejné priestory s celomestským významom - Ul. Dlhý rad, Slovenská ulica a nábregie rieky Tople. Základ sídliska tvoria staršie obytné bloky vytvárajúce viac či menej uzavreté dvory vyhradeného charakteru. Verejná zeleň v jestvujúcom obytnom súbore má štandardné kvality a rozsah sídlisťných plôch obytnej zelene tak, ako ich umožnila urbanistická štruktúra, intenzita zástavby a v čase výstavby platné urbanistické štandardy a normatívy s primeraným rozsahom plôch obytnej zelene.

Sídlisko obrancov mieru

Verejná zeleň tohto sídliska má štandardné kvality a rozsah sídlisťných plôch obytnej zelene tak, ako ich umožnila urbanistická štruktúra, intenzita zástavby a v čase výstavby platné urbanistické štandardy a normatívy, s primeraným podielom vysokej zelene, najmä v juhovýchodnej časti a pozdĺž Komenského ulice. S pripravovanou dostavbou centrálnych priestorov sídliska je potrebné doriešiť aj priestory, vyhradené pre verejnú parkovú zeleň.

Sídlisko Družba

Verejná zeleň na tomto sídlisku tvorí prevažne zeleň medziblokových priestorov, len malú časť zaberá plocha pri nákupnom stredisku. Verejná zeleň tohto sídliska má štandardné kvality a rozsah sídlisťných plôch obytnej zelene tak, ako ich umožnila urbanistická štruktúra, intenzita zástavby a v čase výstavby platné urbanistické štandardy a normatívy, s primeraným podielom vysokej zelene.

Sídlisko Vinbarg

Aleje na tomto sídlisku sú pomerne mladé, u mnohých stromov nie sú zapestované koruny. V medziblokových priestoroch nerastú takmer žiadne vzrastlé dreviny, prevažnú časť plochy zaberajú trávniky, na svahoch so známkami erózie. V medziblokovom priestore medzi ulicami Svianteka a L. Svobodu sú umiestnené ihriská v zbytočne veľkom počte. Herné prvky sú z väčšej časti opotrebované, alebo úplne zničené a teda nefunkčné. Vo všetkých priestoroch chýba programová náplň a dostatočné vybavenie mobiliárom. Zeleň pri nákupnom stredisku na Ul. L. Svobodu – chýba vzájomný pomer drevín a trávnatých plôch, vybavenie mobiliárom, ktorý je do značnej miery Pre obidve tieto plochy sú spracované štúdie.

Bardejovské kúpele

V ich historickej časti je v ťažiskových priestoroch údolia situovaný kúpeľný park so sadovnícky upravenou zeleňou, ktorý postupne prechádza do vysokej, v parteri parkovo upravenej zelene a do okolitého prostredia kúpeľného lesa. Sadovnícky upravený kúpeľný park má rozlohu 7,30 ha a jeho podstatnou časťou je historický park, ktorý bol zriadený v polovici 18. storočia. Okrem toho sú v nástupno-prechodnej zóne kúpeľov plochy s parkovými úpravami pochádzajúce z novej výstavby, v rozlohe cca 3,60 ha. Kúpeľný les, ktorý sa rozprestiera v okolí Bardejovských Kúpeľov najmä z ich južnej

a severozápadnej strany. Do lesného fondu je zaradený ako les osobitného určenia, s ekologicko-stabilizačným, pôdo a vodoochranným, klimatickým, liečebným a zdravotno-ochranným významom.

Bardejovská Nová Ves

V mestskej časti Bardejovská Nová Ves sú súčasné plochy verejnej zelene obmedzené len na menšie enklávy v strede obce (Námestie L. Berku, priestor pri zdravotnom stredisku). Pre ďalšiu verejnú zeleň je možné využiť najmä nezastavateľné plochy pri Novom sídlisku, futbalovom štadióne a novorealizovanom chodníku Bardejov – Bardejovská Nová Ves. Verejná zeleň izoláčného charakteru je navrhnutá medzi obytnými plochami a navrhovaným priemyselným parkom, v nástupných areáloch priemyselného parku a v úsekoch, kde obytná zástavba zasahuje k navrhovanej preložke cesty III/5565.

Dlhá Lúka

Mestskej časti Dlhá Lúka sa v súčasnosti plochy verejnej zelene nachádzajú v strede obce, obojstranne pozdĺž potoka Kamenec. Predpokladajú sa jej úpravy s premenou na parkovú zeleň, s lokálnymi rekreačnými aktivitami. Rozsiahlejší priestor verejnej zelene sa navrhuje v priestore proponovaného južného rozvoja, medzi navrhovanou obytnou zástavbou a potokom Kamenec.

Bardejovský Mihaľov

Zeleň mestskej časti Bardejovský Mihaľov v súčasnom vymedzení tvorí hlavne jestvujúci mestský lesopark (parkový les) pod Mihaľovom.

Bardejovská Zábava

Mestská časť Bardejovská Zábava je vďaka svojmu charakteru lineárnej zástavby v údolí potoka Šibská voda bezprostredne prepojená s okolitým prírodným prostredím. Verejná zeleň sa tu obmedzuje na sprievodnú zeleň vodného toku.

Poštárka

Mestská časť Poštárka je vďaka svojmu charakteru lineárnej zástavby v údolí potoka Lukavica bezprostredne prepojená s okolitým prírodným prostredím. Verejná zeleň sa tu obmedzuje na sprievodnú zeleň vodného toku (KVZ 2012 – 2020, 2012, s.9-20).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v meste. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán mesta. Územný plán mesta je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Základným pre mesto je územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ), ktorého záväzná časť sa po schválení mestským zastupiteľstvom stáva všeobecne záväzným nariadením mesta. Obstarávateľom ÚPN mesta (alebo zóny) je obecna samospráva. Mesto má spracovaný zatiaľ platný územný plán z roku 2007.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v meste pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza.

Z hľadísk vypúšťania exhalátov a čistoty ovzdušia patrí mesto Bardejov a jeho okolie medzi tri mestá na Slovensku s najnižším výskytom exhalátov. Na zlepšenie podmienok života v meste mala pozitívny vplyv najmä plynofikácia kotolní pre vykurovanie obytných súborov a bytových domov v sídliskách, ale aj v jednotlivých výrobných zariadeniach. Všetky väčšie kotolne na území mesta sú plynofikované. Emisie z výrobných zariadení však klesajú aj z dôvodov všeobecného poklesu výroby a spotreby energií. Čiastočný negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia v závislosti od meteorologických pomerov má však diaľkový prenos emisií (oxydov síry) z väčších priemyselných aglomerácií v Poľskej a Českej republike (Horné Sliezsko, Krakow, Ostravsko). V meste Bardejov podľa údajov, ktoré poskytla samospráva, veľké zdroje znečistenia ovzdušia nie sú evidované, stredných zdrojov je evidovaných 48 zdrojov znečistenia spravovaných 20 prevádzkovateľmi, medzi najvýznamnejších patria kotolne subjektov Bardejovské kúpele a.s., BARDTERM, JAS-EXPORT a.s., Mestský úrad Bardejov, NsP, Obchodná akadémia, OR PZ Bardejov, Šarišské pekárne a cukrárne a.s., VVS a.s., V.ZŠ, SOU a ďalší a prevádzky technológie EGE-Slovakia s.r.o., úpravňa vody VVS a.s., galvanizovňa SB INMART a.s. Okrem toho ešte 22 malých zdrojov znečistenia (ÚPMB, 2007, s.188-189).

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Bardejov	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tuhé emisie	0,06	0,30	0,34	0,45	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,46	0,46
Oxid siričitý	0,04	0,10	0,09	0,08	0,09	0,06	0,06	0,05	0,06	0,05	0,05
Oxid dusíka	0,10	0,15	0,15	0,17	0,15	0,15	0,14	0,14	0,24	0,24	0,23

Oxid uhoľnatý	0,16	0,55	0,56	0,67	0,65	0,60	0,60	0,58	0,66	0,69	0,69
Tuhé emisie SR	0,73	0,85	0,85	1,02	0,88	0,71	0,70	0,69	0,67	0,71	0,72
Oxid siričitý SR	2,07	2,15	1,96	1,81	1,78	1,43	1,41	1,30	1,41	1,39	1,19
Oxid dusíka SR	1,17	1,19	1,16	1,14	1,06	0,96	0,94	0,87	0,88	0,88	0,81
Oxid uhoľnatý SR	3,07	3,76	3,87	3,70	3,94	3,74	3,64	3,00	3,38	3,65	3,56

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Silným lokálnym producentom znečistenia ovzdušia v meste, najmä v okolí najzaťaženejších ciest a miestnych komunikácií, je doprava. Jej negatívny vplyv sa koncentruje predovšetkým do ulíc Dlhý a Krátky rad a Jiráskovej ulice (v centrálnej mestskej zóne), ale aj do Slovenskej a Štefánikovej ulice (vplyv tranzitujúcej automobilovej dopravy, autobusová stanica). Na kvalitu ovzdušia v meste má vplyv aj prašnosť z vnútromestských dopravných komunikácií a spevnených verejných priestranstiev, z dôvodov ich nevyhovujúceho technického stavu alebo ich nedostačujúcej údržby. Zdrojom sekundárnej prašnosti sú aj regionálne cesty a účelové komunikácie mimo zastavaných území mesta (ÚPMB, 2007, s.189).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Bardejov	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tuhé emisie	56,0	276,6	323,0	426,0	401,1	394,6	395,0	397,3	396,6	430,8	433,8
Oxid siričitý	41,0	95,9	83,0	79,0	86,0	58,9	60,0	50,4	54,1	49,4	49,7
Oxid dusíka	90,0	140,5	142,0	159,0	147,9	135,8	135,0	130,5	220,7	224,2	219,3
Oxid uhoľnatý	153,0	512,7	527,0	630,0	617,8	558,4	560,0	540,5	621,1	644,1	648,0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď centrálné tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynofikácia mesta. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Najväčším zdrojom zvýšenej hlučnosti v katastrálnom a zastavanom území mesta je doprava. Zvýšenou hlučnosťou je najviac zaťažený prietah štátnej cesty I/77 zastavaným územím mesta (na Dlhom rade, Slovenskej ulici a na Štefánikovej ulici), a prietah cesty II/545 na Krátkom rade, ale aj v Bardejovskej Zábave. Zvýšená hlučnosť negatívne vplyva aj na okolitú obytnú zástavbu a kvalitu bývania v mestskej časti Dlhá Lúka (cesta I/77) a Bardejovská Nová Ves (cesta III/5565). Ako to uvádza správa Štátneho zdravotného ústavu, hodnoty hluku z dopravy v meste sa pri meraniach, pohybovali do hladiny 69 dB. Väčšina územia mesta však spadá do hlukovej zóny pod 45 dB. Hluková zóna od 65 do 75 dB bola zistená len ojedinele v územiach, priliehajúcich k najzaťaženejším križovatkám v meste (križovatky ulíc Starý Blich, Krátky rad a Veterná ul., Slovenská, Kúpeľná a Kacvinského ul., Jiráskova, Hviezdoslavova a Partizánska ul.). Vďaka pomerne zreteľnému vyčleneniu priemyselnej zóny mesta od jeho obytnej zóny sa v Bardejove nevyskytujú závažnejšie problémy v ovplyvňovaní obytného prostredia hlukom z výrobných aktivít. V Bardejovských Kúpeľoch je doprava regulovaná a cielene usmernená do okrajových častí územia a v území kúpeľnej zóny výrazne regulovaná, takže vnútorné kúpeľné územie negatívne neovplyvňuje. Železničná doprava je sporadická a hlučnosťou a vibráciami ovplyvňuje obytnú zástavbu, umiestnenú bezprostredne pozdĺž železničnej trate (ÚPMB, 2007, s.193).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva mesta na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Prešovského kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Prešovského kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať mestom, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH mesta Bardejov na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013

Separ. zbierané zložky kom. odp.	2,2	2,5	4,1	4,1	4,8	6,0	5,8	5,6	7,0	7,4	7,6
Separ. z toho: nebezp. odpad	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Odpady zo záhrad a parkov	5,0	5,9	6,5	12,2	11,8	6,5	5,2	5,9	6,2	5,9	5,2
Iné komunálne odpady	90,2	88,9	85,9	79,4	80,4	84,0	84,5	83,2	81,6	80,8	81,8
Drobné stavebné odpady	2,6	2,7	3,5	4,2	3,0	3,5	4,6	5,3	5,1	5,8	5,3

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Mesto Bardejov má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Zmesový komunálny odpad z domácností, z občianskej vybavenosti a prevádzok podnikateľských subjektov sa ukladá v zberných nádobách a v pravidelných intervaloch sa odváža na skládku odpadu.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblastí nakladania s komunálnym odpadom											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	283,49	221,98	257,35	248,37	247,88	271,72	261,70	270,83	267,69	274,92	260,83
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	14,59	8,82	5,09	3,04	8,38	9,19	24,51	37,73	36,14	51,10	40,74
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	268,90	213,16	232,78	222,90	219,87	236,97	229,95	232,47	224,34	223,75	192,23
% zhodnoc. kom. odpadu	5,15	3,97	1,98	1,22	3,38	3,38	9,37	13,93	13,50	18,59	15,62
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	65,64	57,81	21,71	39,62	37,76	31,06	53,94	42,00	36,69	50,83	20,69
% zhodn. kom. odp. ako druhot. s.	25,20	32,48	28,74	52,98	53,67	65,84	39,37	44,58	48,53	47,41	53,92

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov mesta na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťaženia mestského rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Mesto Bardejov uskutočňuje likvidáciu divokých a čiernych skládok odpadu, ktoré sa nachádzajú najmä v západnej časti mesta na území pri hati, na okrajoch záhradkárskeho osád (strže, výmole), ale aj územne odlúčených mestských častí Bardejovská Nová Ves, Dlhá Lúka a Mihaľov (ÚPMB, 2007, s.192).

Žiarenie

Na celom katastrálnom území mesta je (podľa hodnotenia v ÚPN VÚC Prešovského kraja) pravdepodobnosť výskytu len nízkeho radónového rizika, ktoré neobmedzuje územnú lokalizáciu obytnej zástavby (ÚPMB, 2007, s.191).

Pôda

Kontaminácia pôdy

Podľa výsledkov monitoringu pôd v SR – súčasný stav a vývoj monitorovaných vlastností pôd (VÚPOP Bratislava, 2002) záujmové územie mesta Bardejov nepatrí medzi 9 imisných oblastí, vyčlenených na území Slovenska. Podľa výsledkov monitoringu sa v pôdach Bardejovského okresu nenachádzajú nadlimitné obsahy karcinogénnych organických polutantov (PAU, PCB). Poľnohospodárska pôda na katastrálnom území mesta však môže byť lokálne potenciálne ohrozená svahovými poruchami (pôdotokom), a z dôvodu morfológických pomerov a sklonitosti terénu je lokálne náchylná na vodnú eróziu. Nepriaznivý vplyv svahových porúch na poľnohospodársku pôdu spočíva najmä v postupnej devastácii pozemkov a vzniku ich neobrábateľných častí. Riziko erózie a kontaminácie poľnohospodárskych pôd sa najmä v súvislosti s menšou intenzitou poľnohospodárskej výroby v poslednom desaťročí značne znížilo. V Bardejove a jeho mestských častiach nie sú žiadne areály poľnohospodárskej výroby, poľnohospodársku pôdu obhospodarujú Poľnohospodárske družstvá okolitých obcí, ojedinele aj súkromní roľníci (ÚPMB, 2007, s.188).

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Povrchové vody

Mestom a jeho katastrálnym územím prechádza vodný tok Topľa, ktorá je (spolu s potokom Kamenec) vodárenským tokom, a ich vody sú využívané pre zásobovanie Bardejova pitnou a úžitkovou vodou. Okrem toho riešeným územím pretekajú Šibská Voda, Lukavica a drobné vodné toky, z nich sú významnejšie najmä Mnichovský potok, Moliterka, Andrejov potok a Bardejovský potok (Kyselka). Kvalita povrchových vôd je sledovaná v rieke Topľa – nad Bardejovom (odber na úpravňu vody). Na kvalitu vody v tomto profile má zásadný vplyv geologické zloženie územia a antropické aktivity v povodí. V časi intenzívnych dažďov a topení sa snehu sa výrazne zvyšuje obsah nerozpustených látok vo vode, a v nadväznosti na to zákal, obsah železa a mangánu. Z antropických vplyvov sa na formovaní kvality vody podieľajú bodové a plošné zdroje znečistenia. Na území povodia nad sledovaným profilom sa nachádza 24 obcí s viac ako 11 tisíc obyvateľmi. Zatiaľ len dve obce majú na tomto území vybudované požadované čistiarenské kapacity, preto dochádza k odtoku nečistených odpadových vôd do povrchových tokov. V dôsledku tejto skutočnosti sa eviduje vysoké organické znečistenie toku (K2Cr2O7 max. hodnoty 90 mg.l-1) a kyslíkový deficit (okolo 50 % nasýtenia). Veľmi nepriaznivé je aj mikrobiologické zloženie vody (silne až veľmi silne znečistená povrchová voda). Systematicky je vo vode evidovaná aj prítomnosť nepolárnych extrahovateľných látok. Pod vyústením ČOV Bardejov v Bardejovskej Novej Vsi boli (podľa údajov z ÚPN VÚC Prešovského kraja) zistené nasledovné ukazovatele znečistenia vodného toku: BSK5 – 289,60, CHSK – 594,5, RAS – 223,0, NL – 246,00, ropné látky 2,05. Na kvalitu vody v Topli pod mestom majú vplyv najmä nečistené, resp. nedostatočne čistené odpadové vody z mestských častí Bardejovská Zábava (Šibská voda), Poštárka (Lukavica), Dlhá Lúka (Kamenec) a Bardejovská Nová Ves (Andrejov potok) (ÚPMB, 2007, s.190).

Podzemné vody

Vodárensky využívané aluviálne náplavy Tople nad Bardejovom si z väčšej časti nevyžadujú úpravu, pretože zisťované koncentrácie CHSK mn sa pohybujú v priemere 0,5 – 1,5 mg.l-1, s maximami do 3 mg.l-1, koncentrácie NO3 vo viacerých prípadoch prekračujú 15 mg.l-1, v lokalite obce Mokroluh boli zaznamenané priemerné hodnoty 40 mg.l-1. Rovnako možno hodnotiť aj kvalitu vody v ostatných podzemných zdrojoch v katastrálnom území mesta (ÚPMB, 2007, s.190).

Ochrana proti povodňam

Príčinou vzniku povodní meste sú extrémne intenzívne dažde alebo náhle roztápanie snehu kombinované s výrazne zníženou schopnosťou, niekde až neschopnosťou územia zadržať dažďovú vodu (z dôvodu poškodenia krajiny – napr. rozorané medze, zlikvidované remízky, či odvodnená poľnohospodárska pôda). Rozsiahle zaasfaltované alebo betónové plochy v meste prispievajú k rýchlemu odtoku dažďových vôd a k vysušovaniu pôdy pod týmito zastavanými plochami, vrátane znižovania zásob podzemných vôd. Tieto faktory spôsobujú zmeny odtokových pomerov a zvyšujú riziko lokálnych povodní. Vysušená pôda bez protierozných opatrení (okolité polia o rozlohe desiatok hektárov bez akejkoľvek vegetácie, či protierozných opatrení) sa správa ako nepriepustný film. Medzi základné technické, biotechnické a hospodárske preventívne opatrenia ktoré by malo mesto a majitelia pozemkov vykonať patria nasledovné: **technické:** vsakovacie pásy po vrstevniciach (pozdĺžne plytké rigoly), budovanie depresii a vsakovacích jám na zadržiavanie a vsakovanie dažďovej vody v intravilánoch miest a obcí, vodoholdingy, drobné prehrádzky resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **biotechnické:** vytváranie prirodzených prekážok povrchového odtoku – medze, trávnaté pásy, pásy stromov a krov, pôdne stupne, mokrade, optimálne zloženie a kvalita lesov, zatráňovanie a zalesňovanie nevyužívaných plôch, zachovanie a využívanie meandrov vodných tokov a slepých ramien, budovanie vetrolamov, využitie svahových depresii ako vsakovacích a zádržných plôch a pod. **hospodárske opatrenia:** aplikácia vhodných postupov obrábania pôdy (napr. orba po vrstevnici), vytváranie malých prietokových a vodných nádrží na zachytávanie stekajúcich dažďových vôd zo spevnených plôch ako zásobníkov požiarnej vody, vodných plôch určených na rekreáciu alebo výpar, zabezpečenie dopĺňania odobratej vody z územia späť do územia odberu, obmedzovanie spevňovania plôch v zastavanom území, budovanie ochranných hrádzí čo najďalej od osi vodného toku a pod. (http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action_72644__id_art=14043, 10.9.2013).

V rámci eliminovania možných lokálnych záplav je potrebné pravidelne čistiť resp. stabilizovať odtokové rigole pozdĺž miestnych komunikácií, ako aj samotný kanalizačný systém, tak aby pri zvýšených zrážkach nedochádzalo k zaplavovaniu pozemkov v ich tesnej blízkosti. Zvýšené riziko záplav súvisí s umiestnením mesta.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v jednotlivých mestských častiach mesta Bardejov.

Bývajúce obyvateľstvo v meste Bardejov (rok 2011 – SODB 2011)						
Časť mesta	spolu	ženy	0-14	66+	15-65	
Bardejov	33696	17036	5335	3318	25043	

Bardejov	30408	15340	4779	2963	22666
Bardejov - historické jadro	606	252	93	36	477
Za Halpušovou	5908	3022	812	934	4162
Partizánska	100	58	17	10	73
Ihrisko	328	163	41	45	242
Za rajom	2533	1316	361	470	1702
Česká Lipa	1464	750	211	182	1071
Pri železničnej stanici	75	35	10	15	50
Groner	208	103	18	56	134
Za železničnou stanicou	382	191	57	32	293
Starý Blich	194	100	32	23	139
Školský areál	510	274	80	65	365
Pri Lukavici	334	179	52	53	229
Pošťárka	1711	861	599	58	1054
Bardejovská Zábava	373	188	53	63	257
Baňa	0	0	0	0	0
Mihaľov	228	107	41	29	158
Koligrund	4	1	2	0	2
Nad papierňou	2727	1340	407	158	2162
Pod papierňou	127	63	34	5	88
Široká	0	0	0	0	0
Hospodársky dvor	6	4	2	0	4
Moliterka	1525	797	203	246	1076
Priemyselný obvod II	83	45	12	6	65
Priemyselný obvod I	0	0	0	0	0
Za chotámym potokom	0	0	0	0	0
Jedľovec	35	21	8	1	26
Dlhá hora	0	0	0	0	0
Kobylská hora	0	0	0	0	0
Mnichovský potok	0	0	0	0	0
Vínny vrch I	0	0	0	0	0
Za tehelňou	0	0	0	0	0
Bardejovské Kúpele	25	11	4	3	18
Kamenná hora	0	0	0	0	0
Kúpeľná strana	185	107	12	65	108
Vínny vrch II	6258	3068	946	92	5220
Obrancov mieru	4479	2284	672	316	3491
Bardejovská Nová Ves	1606	808	242	122	1242
Bardejovská Nová Ves	1117	583	180	96	841
Andrejovo	489	225	62	26	401
Dlhá Lúka	1682	888	314	233	1135
Dlhá Lúka	1682	888	314	233	1135

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Najviac obyvateľov žije v častiach Vínny vrch II, Za Halpušou a Obrancov mieru. Relatívne vysoký počet obyvateľov obýva časť mesta Nad papierňou. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva mesta Bardejov podľa vierovyznania v roku 2011. Mesto je podľa kritéria vierovyznania značne heterogénne. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímsko-katolíckemu vierovyznaniu (57,21 %). Celkovo 7,06 % obyvateľov je príslušníkmi evanjelickej cirkvi a cca. 4,96 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícke	19047	57,21
Evanjelické	2351	7,06
Gréckokatolícke	5311	15,95
Pravoslávne	1239	3,72
Náb. spoločnosť Jehovovi svedkovia	113	0,34
Bez vyznania	1653	4,96
Ostatné	72	0,22
Reformovaná kresťanská cirkev	24	0,07
Ústredný zväz žid. náboženských obcí	14	0,04

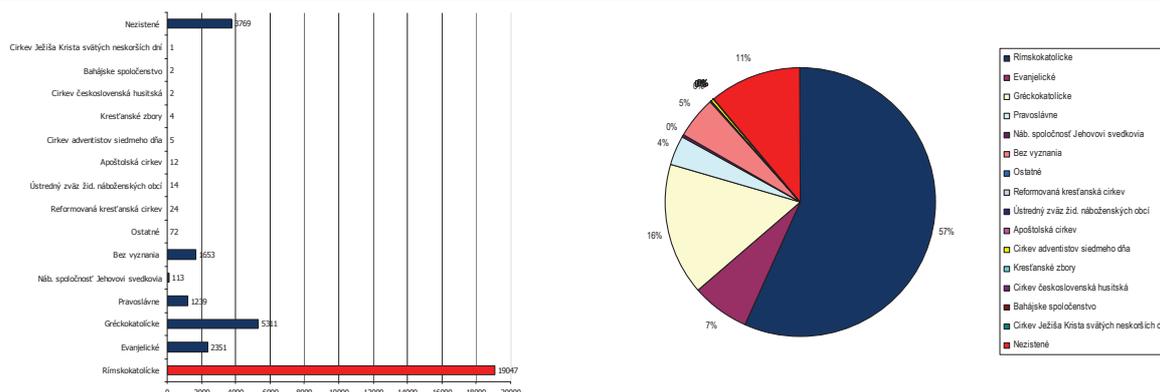

Apoštolská cirkev	12	0,04
Cirkev adventistov siedmeho dňa	5	0,02
Kresťanské zbory	4	0,01
Cirkev československá husitská	2	0,01
Bahájske spoločenstvo	2	0,01
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	1	0,005
Nezistené	3769	11,32

www.statistics.sk

Až pri 11,32 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. Vo väčšom zastúpení sú aj obyvatelia gréckokatolíckeho vierovyznania (15,95 %) a pravoslávneho (3,72 %). Podrobnú štruktúru vierovyznania v absolútnom vyjadrení prezentuje nasledujúci graf (podľa posledného sčítania SODB 2011).

Štruktúra obyvateľstva podľa vierovyznania

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti – 85,10 %. V malej miere je oficiálne zastúpená rómska národnosť (2,40 %), Rusínska (3,28 %) a Ukrajinská národnosť (0,77 %). V meste žijú aj obyvatelia českej, ruskej, poľskej, maďarskej a nemeckej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	28334	85,10
Maďarská	34	0,10
Rómska	800	2,40
Rusínska	1093	3,28
Ukrajinská	257	0,77
Česká	98	0,29
Moravská	2	0,01
Ruská	13	0,04
Bulharská	3	0,01
Nemecká	7	0,02
Chorvátska	1	0,00
Moravská	2	0,01
Židovská	3	0,01
Poľská	63	0,19
nezistená	2947	8,85
ostatné	40	0,12

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade mesta Bardejov bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

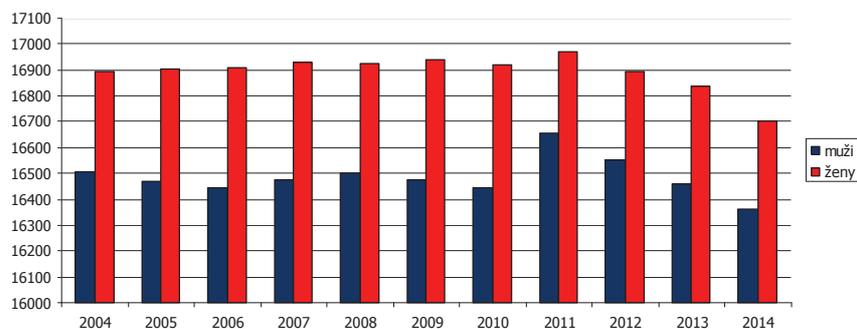
2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Bardejov 1.1.	33402	33400	33374	33356	33405	33426	33418	33719	33625	33451	33296
Bardejov 30.6.	33394	33341	33409	33387	33442	33423	33409	33672	33538	33374	33178
Bardejov 31.12.	33400	33374	33356	33405	33426	33418	33362	33625	33451	33296	33060
muži	16507	16471	16445	16474	16500	16476	16445	16655	16555	16461	16360
ženy	16893	16903	16911	16931	16926	16942	16917	16970	16896	16835	16700
Index	-	0,999	0,999	1,001	1,001	1,000	0,998	1,008	0,995	0,995	0,993
Priemer Ix											0,999

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj počtu žien a mužov do roku 2014

Zdroj: ŠÚ SR

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov klesol o 1,01 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 0,999, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 0,09 %. V priebehu sledovaného obdobia bol vývoj počtu obyvateľov nerovnomerný. V roku 2007 bol zaznamenaný nárast o 49 obyvateľov, v roku 2011 to bolo 263 obyvateľov. Výraznejší pokles bol zaznamenaný v roku 2014 - 236 osôb. K vysokému poklesu došlo aj v roku 2012 – 174.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v SR (hrubá miera) obyvateľov, ako aj prirodzený prírastok v meste Bardejov.

Prirodzený prírastok											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	0,35	0,18	0,11	0,11	0,78	1,53	1,28	1,65	0,57	0,51	0,68
prirodzený prírastok	163	99	115	139	150	127	120	122	25	36	34
hrubá miera pr. prír.	4,88	2,97	3,44	4,16	4,49	3,8	3,59	3,62	0,75	1,08	1,02

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v SR v sledovanom období vykazuje pozitívny trend od roku 2011. Počet živonarodených prekračuje v meste počet zomrelých obyvateľov v každom roku sledovaného obdobia. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2004 a 2008. Problémom mesta je v tomto prípade migrácia, ktorá je spôsobená hlavne nedostatkom pracovných miest v meste alebo jeho okolí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených a vývoj počtu narodených za mesto Bardejov. V medziročnom porovnaní možno sledovať mierny klesajúci trend, čo je dôsledok zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v SR bol evidovaný do roku 2009, kedy na 1000 obyvateľov pripadalo 11,30 živonarodených. Do roku 2014 klesol tento počet na 10,16. V súčasnosti je v meste vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v meste ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve okolo roku 2010. V roku 2014 hodnota klesla na 280.

Počet živonarodených											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	9,99	10,10	10,00	10,08	10,61	11,30	11,12	11,27	10,27	10,13	10,16
narodení	370	334	341	352	380	374	365	336	268	305	280
živonarodení	369	333	341	351	379	372	364	336	267	304	279
hrubá miera živorod.	11,05	9,99	10,21	10,51	11,33	11,13	10,9	9,98	7,96	9,11	8,41

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v SR vykazuje porovnateľné tendencie, ako v prípade mestskej štatistiky. Z hľadiska trendu počet potratov v meste mierne klesá, hodnota sa nachádza nad aj pod celoslovenskými hodnotami.

Počet potratov											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	3,73	3,59	3,53	3,39	3,41	3,31	3,17	3,13	3,03	3,02	2,88
potratovosť	89	82	100	97	113	102	83	100	82	50	61
hrubá miera potratovosti	2,67	2,46	2,99	2,91	3,38	3,05	2,48	2,97	2,44	1,5	1,84
index potratovosti	24,05	24,55	29,33	27,56	29,74	27,27	22,74	29,76	30,6	16,39	21,79
ukončené tehotenstvá	459	416	441	449	493	476	448	436	350	355	341
hrubá miera uk. tehot.	13,74	12,48	13,2	13,45	14,74	14,24	13,41	12,95	10,44	10,64	10,28

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet zomretých obyvateľov SR (hrubá miera) vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 9,75. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2007. V prípade mesta Bardejov postupne počet zomretých narastá. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 206 zomretých, do roku 2014 vzrástol ich počet na 245. Najvyšší počet zomretých bolo evidovaných v roku 2013.

Počet zomretých											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	9,63	9,93	9,89	9,98	9,83	9,77	9,84	9,61	9,7	9,62	9,48
zomretí	206	234	226	212	229	245	244	214	242	268	245
hrubá miera úmrtnosti	6,17	7,02	6,76	6,35	6,85	7,33	7,3	6,36	7,22	8,03	7,38

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v meste pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend v každom roku. Najvyššia negatívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2011 a 2014.

Saldo sťahovania											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	0,53	0,63	0,71	1,26	1,31	0,81	0,62	0,55	0,63	0,44	0,32
migračné saldo	-165	-125	-133	-90	-129	-135	-176	-216	-199	-191	-270
hr. miera migr. salda	-4,94	-3,75	-3,98	-2,7	-3,86	-4,04	-5,27	-6,41	-5,93	-5,72	-8,14

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za mesto Bardejov. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	285	272	293	314	229	243	248	234	206	244	213
vystáňovaní	450	397	426	404	358	378	424	450	405	435	483

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá (aj keď je problematické určenie trendu). Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne do roku 2011, následne do roku 2014. V roku 2014 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 483. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2007, kedy sa do mesta prisťahovalo celkovo 314 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľov v SR (hrubá miera), ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za mesto. Celkový prírastok vykázal v SR vždy kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014

Slovenská republika	0,89	0,81	0,83	1,36	2,08	2,34	1,91	2,20	1,20	0,94	1,00
celkový prírastok	-2	-26	-18	49	21	-8	-56	-94	-174	-155	-236
hrubá miera celk. pr.	-0,06	-0,78	-0,54	1,47	0,63	-0,24	-1,68	-2,79	-5,19	-4,64	-7,11

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový prírastok v meste vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2007, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 49. K najvyššiemu úbytku došlo v roku 2014 a to o -236 obyvateľov a v roku 2012 a to - 174 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v SR (hrubá miera) a sobášnosť a rozvodovosť v meste Bardejov. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Hrubá miera v SR roku 2004 dosiahla hodnotu 5,18. Do roku 2014 mierne klesla na 4,93.

Počet sobášov											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	5,18	4,85	4,81	5,08	5,23	4,86	4,68	4,75	4,81	4,71	4,93
sobášnosť	210	177	159	193	191	177	178	188	184	176	189
hrubá miera sobášnosti	6,29	5,31	4,76	5,78	5,71	5,3	5,33	5,58	5,49	5,27	5,7

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v meste vyššia, ako v prípade SR. Najväčší počet sobášov bol v meste evidovaný v roku 2004 a 2007. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad, aj pod úrovňou SR. Najväčší počet rozvodov bol v meste evidovaný v roku 2008, 2010 a 2011.

Počet rozvodov											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	2,02	2,14	2,36	2,26	2,34	2,34	2,21	2,06	2,02	2,02	1,94
rozvodovosť	37	45	65	46	81	73	81	81	74	71	62
hrubá miera roz.	1,11	1,35	1,95	1,38	2,42	2,18	2,42	2,41	2,21	2,13	1,87
index rozvodovosti	17,62	25,42	40,88	23,83	42,41	41,24	45,51	43,09	40,22	40,34	32,8

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v meste vysoko prevyšuje úroveň Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v meste k miernemu poklesu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 458,70 a do roku 2014 klesla na hodnotu 458,67.

Hustota obyvateľov na km ² k 31.12. podľa územie a rok											
Mesto Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
Okres Bardejov	81,57	81,69	81,84	81,90	81,99	82,20	82,45	83,18	83,19	83,17	83,17
Mesto Bardejov	458,70	460,83	461,71	461,34	462,09	461,72	461,53	465,5	463,64	461,37	458,67

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Veková štruktúra obyvateľstva mesta

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

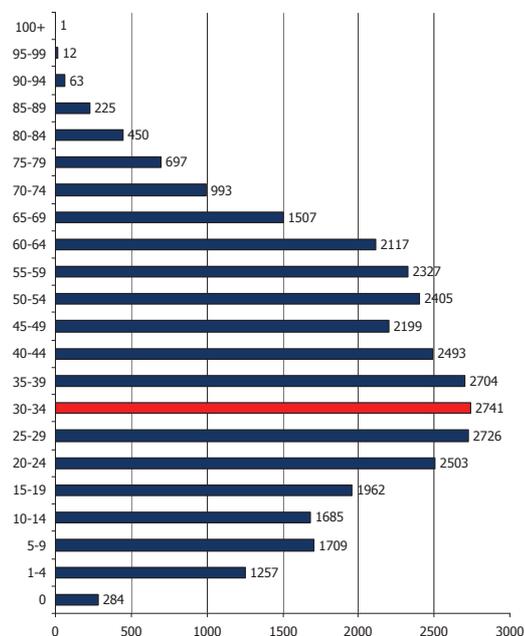
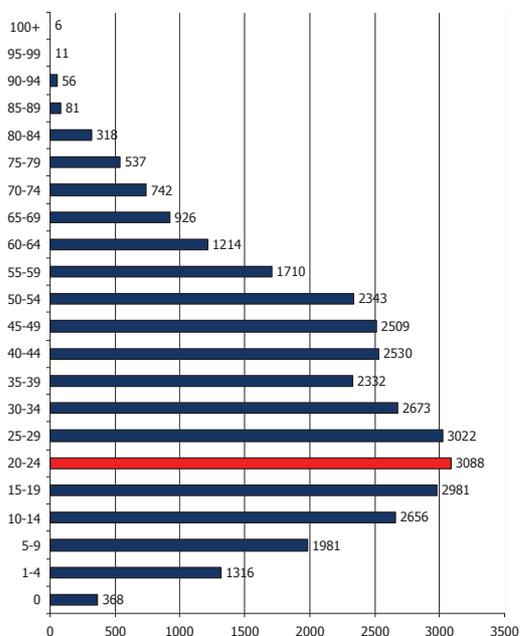
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	33400	33374	33356	33405	33426	33418	33362	33625	33451	33296	33060
0	368	333	334	351	373	369	359	331	271	304	284
1-4	1316	1343	1373	1354	1384	1387	1421	1406	1389	1285	1257
5-9	1981	1901	1775	1717	1668	1673	1652	1743	1723	1753	1709
10-14	2656	2523	2348	2205	2041	1958	1875	1824	1737	1698	1685
15-19	2981	2890	2826	2773	2742	2611	2473	2306	2195	2036	1962
20-24	3088	3027	3026	2963	2916	2869	2772	2704	2643	2620	2503
25-29	3022	3068	3064	3084	3026	2978	2914	2926	2846	2770	2726

30-34	2673	2756	2842	2887	2902	2883	2901	2901	2893	2829	2741
35-39	2332	2310	2317	2408	2531	2603	2677	2756	2778	2774	2704
40-44	2530	2505	2419	2352	2247	2262	2273	2260	2336	2452	2493
45-49	2509	2458	2474	2412	2431	2437	2397	2368	2303	2187	2199
50-54	2343	2437	2446	2500	2461	2410	2351	2422	2371	2402	2405
55-59	1710	1825	1992	2085	2175	2217	2325	2356	2398	2358	2327
60-64	1214	1254	1283	1370	1502	1605	1719	1918	2002	2078	2117
65-69	926	960	1004	1013	1057	1127	1151	1176	1258	1385	1507
70-74	742	756	760	813	822	818	861	917	920	942	993
75-79	537	544	558	572	563	600	622	656	698	707	697
80-84	318	326	334	337	361	385	388	418	435	432	450
85-89	81	92	114	149	170	174	170	184	192	219	225
90-94	56	51	52	41	33	23	35	40	53	52	63
95-99	11	10	10	14	15	21	17	10	6	11	12
100+	6	5	5	5	6	8	9	3	4	2	1

Zdroj: 20.5.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vekové zloženie obyvateľstva v roku 2004 a 2014

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 30 do 34 rokov a od 35 – 39. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v meste Bardejov.

Prognózy

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	271	258	247	235	224	214	204	195	186	177	169
1-4	1233	1210	1187	1164	1142	1121	1099	1079	1058	1038	1018
0 – priem. Index				0,954	% nárast – 0						-37,61
1-4 priem. Index				0,981	% nárast 1 – 4						-17,42
Abs. nárast											-317
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,545

% z celkového počtu obyvateľov - 2025

3,575

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka až o 37,61 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet klesnúť o 17,42 %. V priemere by mal klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 4,545 %, do roku 2025 by mal tento podiel klesnúť na 3,575 %. V absolútnom vyjadrení dôjde k poklesu počtu detí o cca. 317. Pokles by mal byť relatívne významný a teda pravdepodobne bude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Veková skupina 5 – 14

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	1717	1725	1733	1741	1749	1757	1766	1774	1782	1791	1799
10-14	1635	1587	1540	1495	1451	1408	1367	1326	1287	1249	1212
5-9 – pr. Index				1,005	% nárast 5 - 9						4,77
10-14 pr. Index				0,971	% nárast 10 - 14						-25,86
Abs. nárast											-341
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											10,130
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											9,066

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá rovnako pokles. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku klesnúť o 341. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí stúpnuť o 4,77 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 25,86 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal klesnúť na 9,066 %. Mesto v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania a je aj zriaďovateľom základných škôl. Ak sa doterajší trend zachová, nebude v sledovanom období nevyhnutné tieto zariadenia racionalizovať.

Veková skupina 15 – 19

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	1853	1812	1750	1715	1663	1616	1568	1520	1473	1425	1377
15-19 – pr. Index				0,971	% nárast 15-19						-25,67
Abs. nárast											-476
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											5,600
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,147

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. V prípade, že sa doterajší trend vývoja zachová, predpokladá sa pokles počtu obyvateľov. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal ale do roku 2025 klesnúť na 4,147 %. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov klesnúť o 476.

Veková skupina 20 – 29

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 20-29											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	2436	2370	2307	2245	2185	2126	2069	2013	1959	1907	1855
25-29	2678	2632	2586	2541	2496	2453	2410	2368	2326	2286	2246
20-24 - pr. Index				0,973	% nárast – 20-24						-23,83
25-29 - pr. Index				0,983	% nárast 25 – 29						-16,15
Abs. nárast											-1013
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											15,453
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											12,347

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový pokles o 1013 obyvateľov. Celkovo 23,83 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % pokles o 16,15 %. Táto skupina je spotrebiteľom bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 30 – 44

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 30-44											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30-34	2714	2687	2660	2634	2607	2581	2556	2530	2505	2480	2456
35-39	2725	2747	2768	2790	2812	2834	2856	2879	2901	2924	2947
40-44	2542	2593	2644	2697	2750	2805	2860	2917	2975	3034	3094
30-34 - pr. Index				0,990	% nárast – 30-34						-9,51
35-39 - pr. Index				1,008	% nárast – 35-39						8,13
40-44 - pr. Index				1,020	% nárast – 40-44						21,70
Abs. nárast											515
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											24,117
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											25,580

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá pokles o 9,51 %. Nárast sa predpokladá v skupine od 40 – 44 rokov a 35 – 39 rokov. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov v tejto vekovej skupine narásť o 515. Kým v roku 2015 sa predpokladá celkový podiel na 24,117 %, do roku 2025 by tento podiel mal stúpnuť na 25,580 %.

Veková skupina 45 – 59

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 45-59											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	2155	2111	2069	2027	1986	1946	1907	1868	1831	1794	1757
50-54	2405	2400	2389	2381	2373	2365	2357	2349	2341	2332	2324
55-59	2350	2374	2398	2422	2446	2470	2495	2520	2545	2571	2596
45-49 – pr. Index				0,980	% nárast - 45-49						-18,43
50-54 - pr. Index				0,997	% nárast - 50-54						-3,33
55-59 - pr. Index				1,010	% nárast - 55-59						10,47
Abs. nárast											-231
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											20,878
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											20,106

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá nárast v 1 skupine. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá nárast o 10,47 %. K najväčšiemu poklesu by malo dôjsť v prípade skupiny od 45 do 49 rokov. V absolútnom vyjadrení by mal klesnúť počet obyvateľov o 231. Celkový podiel na počte obyvateľov by mal činiť 20,106 %. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb, ako aj zdravotníckych služieb, kultúry a športu.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	2239	2298	2320	2375	2416	2459	2502	2545	2588	2631	2674
65-69	1598	1635	1690	1724	1770	1813	1857	1900	1943	1987	2030
70-74	1033	1074	1116	1161	1207	1255	1305	1357	1411	1467	1525
75-79	718	741	763	787	811	836	862	889	916	944	973
80-84	464	479	495	511	527	544	561	579	598	617	637
85-89	237	250	264	278	293	309	326	343	362	381	402
90-94	78	82	85	89	92	94	98	101	105	108	111
95-99	12	12	11	11	11	11	11	11	10	10	10
100+	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,027	% nárast – 60+						31,09
Abs. nárast											1983
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											19,277
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											25,179

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 31,09 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 25,179 %, čo je v porovnaní s ostatnými samosprávami výrazne vyššia hodnota. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 1983 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by malo mesto zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

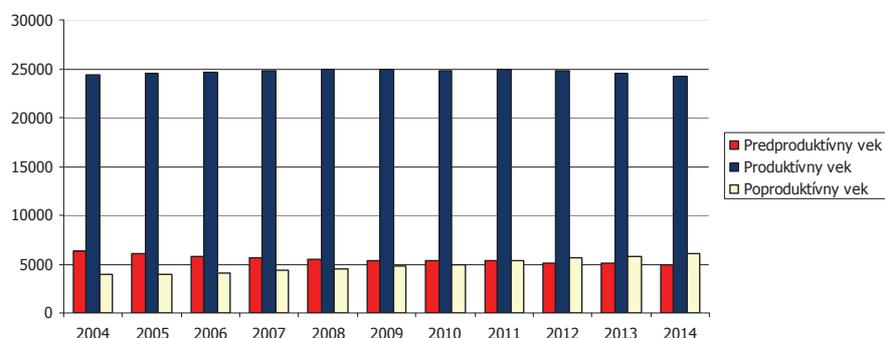
Ďalšie demografické charakteristiky

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný výrazný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 55,8 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles (21,92 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 0,9 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	6321	6100	5830	5627	5466	5387	5307	5304	5120	5040	4935
Produktívny vek	24402	24530	24689	24834	24933	24875	24802	24917	24765	24506	24177
Poproduktívny vek	3891	3998	4120	4314	4529	4761	4972	5322	5568	5828	6065

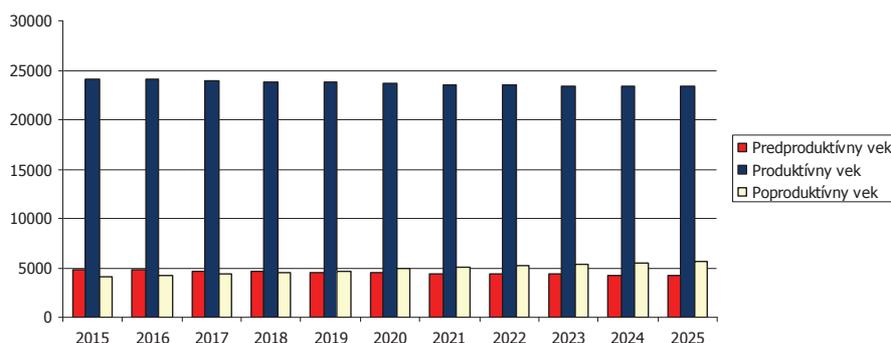
Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine poproduktívneho veku.

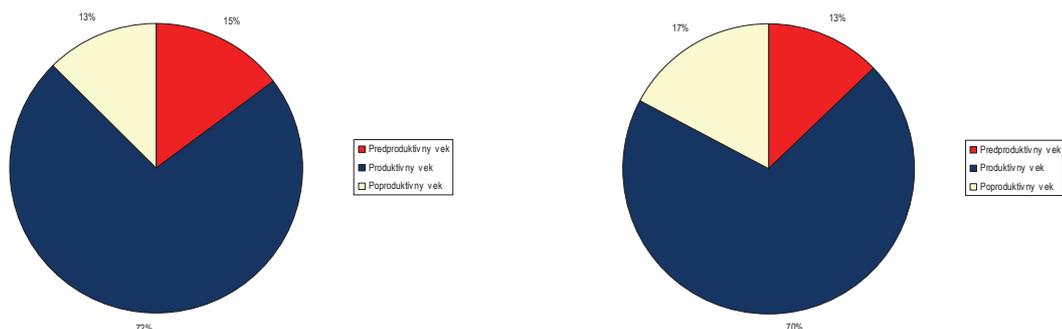
Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov v rovnakých vekových skupinách.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	4856	4780	4707	4636	4567	4500	4436	4374	4313	4255	4199
Produktívny vek	24097	24023	23890	23825	23734	23654	23579	23509	23444	23383	23328
Poproduktívny vek	4141	4273	4426	4561	4712	4862	5019	5180	5345	5514	5689

Štruktúra obyvateľstva - prognóza

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnenému subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považujú aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien. Za prácou odchádzalo v roku 2011 12924 obyvateľov – na pracovný trh v krajskom meste Prešov, ako aj v meste Bratislava. Väčšina obyvateľov pracovala v službotvornom sektore – 9621 obyvateľov. Vo výrobe to bolo zamestnaných 4600 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odch. za prácou	primárny sektor	sekundárny sektor	terciárny sektor
Bardejov	16280	12924	614	4600	9621
<i>Bardejov</i>	<i>14694</i>	<i>11630</i>	<i>563</i>	<i>4092</i>	<i>8681</i>
Bardejov – histor. jadro	238	211	15	59	112
Za Halpušovou	2674	2170	94	734	1618
Partizánska	50	38	2	10	35
Ihrisko	161	125	3	48	100
Za rajom	1128	868	54	272	692
Česká Lipa	746	621	22	225	456
Pri železničnej stanici	30	29	3	7	18
Groner	83	70	6	23	52
Za železničnou stanicou	174	141	4	36	112
Starý Blich	81	63	3	19	52
Školský areál	242	193	11	60	157
Pri Lukavici	148	119	10	36	89
Poštárka	670	226	50	207	303
Bardejovská Zábava	184	148	8	60	98
Baňa	0	0	0	0	0
Mihaľov	108	80	3	45	58
Kolígrund	2	1	0	0	2
Nad papierňou	1468	1216	57	403	863
Pod papierňou	62	49	0	15	47
Široká	0	0	0	0	0
Hospodársky dvor	4	3	0	0	4
Moliterka	733	621	21	169	511
Priemyselny obvod II	37	33	2	10	25
Priemyselny obvod I	0	0	0	0	0
Za chotárnym potokom	0	0	0	0	0
Jedľovec	14	12	1	2	10
Dlhá hora	0	0	0	0	0
Kobylská hora	0	0	0	0	0
Mníchovský potok	0	0	0	0	0
Vínny vrch I	0	0	0	0	0
Za tehelňou	0	0	0	0	0
Bardejovské Kúpele	12	9	4	1	5
Kamenná hora	0	0	0	0	0
Kúpeľná strana	77	63	3	7	60

Vínny vrch II	3345	2696	111	1019	1920
Obrancov mieru	2223	1825	76	625	1282
Bardejovská Nová Ves	823	698	20	277	481
Bardejovská Nová Ves	558	461	16	203	309
Andrejovo	265	237	4	74	172
Dlhá Lúka	763	596	31	231	459
Dlhá Lúka	763	596	31	231	459

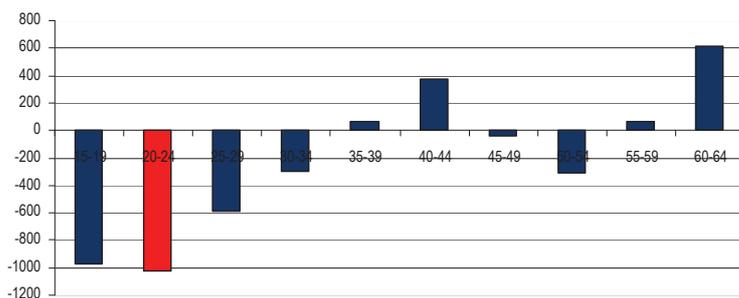
Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 30 do 34 rokov a skupinu od 40 do 45 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine od 15-34 a 45-54 rokov. K najväčšiemu nárastu došlo v prípade skupiny od 40 do 44 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	2656	1685	-971
20-24	2981	1962	-1019
25-29	3088	2503	-585
30-34	3022	2726	-296
35-39	2673	2741	68
40-44	2332	2704	372
45-49	2530	2493	-37
50-54	2509	2199	-310
55-59	2343	2405	62
60-64	1710	2327	617

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Zmeny v početnostiach vekových kohort ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 34 rokov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti – 85,10 %. V malej miere je oficiálne zastúpená rómska národnosť (2,40 %), Rusínska (3,28 %) a Ukrajinská národnosť (0,77 %). V meste žijú aj obyvatelia českej, ruskej, poľskej, maďarskej a nemeckej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	28334	85,10
Maďarská	34	0,10
Rómska	800	2,40
Rusínska	1093	3,28
Ukrajinská	257	0,77
Česká	98	0,29
Moravská	2	0,01
Ruská	13	0,04
Bulharská	3	0,01
Nemecká	7	0,02

Chorvátska	1	0,00
Moravská	2	0,01
Židovská	3	0,01
Polská	63	0,19
nezistená	2947	8,85
ostatné	40	0,12

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V meste Bardejov majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s úplným stredným odborným vzdelaním (20,25 %) a bez školského vzdelania (17,10 %). Veľká časť obyvateľov bez školského vzdelania pripadá na obyvateľov v nižších vekových ročníkoch bez ukončenia základného vzdelávania. Obyvatelia so základným vzdelaním tvorili skupinu 12,14 % osôb. Vysoký podiel obyvateľov pripadá na vysokoškolské vzdelanie II. stupňa.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov mesta v roku 2012		
dosiahnuté vzdelanie	počet	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	6741	20,25
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	5049	15,16
bez školského vzdelania	5693	17,10
učňovské (bez maturity)	4102	12,32
základné	4042	12,14
stredné odborné (bez maturity)	2555	7,67
úplné stredné všeobecné	1807	5,43
nezistené	906	2,72
úplné stredné učňovské (s maturitou)	1147	3,44
vysokoškolské bakalárske	1024	3,08
vyššie odborné vzdelanie	467	1,40
vysokoškolské doktorandské	163	0,49

Zdroj: statistics.sk, 10.8.2015

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra reálne pozitívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v meste ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

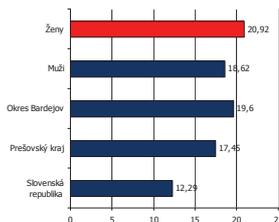
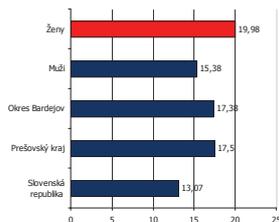
Nezamestnanosť v podmienkach mesta a okresu má výrazne sezónny charakter a je ovplyvňovaná ponukou stavebných, poľnohospodárskych a lesníckych prác, ktoré tvoria dominantnú časť v štruktúre podnikateľského prostredia mesta i okresu. Ďalej je možno konštatovať, že nezamestnanosť je charakterizovaná všeobecne platnými trendmi, zaznamenanými na Slovensku a to sezónnym rastom v mesiacoch október - február a poklesom od mesiaca marca. V mesiacoch jún - júl zvyšujú mieru nezamestnanosti absolventi stredných a vysokých škôl, čo sa prejavuje aj vo vekovej štruktúre počtu nezamestnaných. Analýza stavu nezamestnanosti v celoslovenskom pohľade poukazuje na skutočnosť, že mesto a okres Bardejov je jednou z oblastí, ktorá v porovnaní s celoslovenským priemerom má jednu z najvyšších mier nezamestnanosti. Súčasne tento negatívny stav ovplyvňujúci príjmy obyvateľstva umocňuje aj fakt, že mesto a okres Bardejov sa radí dlhodobo medzi oblasti s najnižšou priemernou mzdou. Uvedené skutočnosti poukazujú na to, že v meste a okrese Bardejov je dostatočná kapacita zdrojov pracovnej sily v rôznej vekovej a vzdelanostnej štruktúre (Bardejov 2020, 2012, s.28-29).

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2007 klesajúci trend. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v meste a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti v %											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Prešovský kraj	17,50	15,77	13,68	12,05	12,86	18,29	17,75	18,95	20,66	19,35	17,45
Okres Bardejov	17,38	15,96	14,05	13,01	15,75	22,00	19,43	19,89	22,35	20,39	19,60
Muži	15,38	13,54	11,45	10,08	12,92	20,74	17,97	18,23	21,13	19,15	18,62
Ženy	19,98	19,16	17,50	17,01	19,65	23,76	21,53	22,20	24,01	22,09	20,92

Zdroj: ÚPSVAR, 2004-2014

Miera evidovanej nezamestnanosti v %	
2004	2014

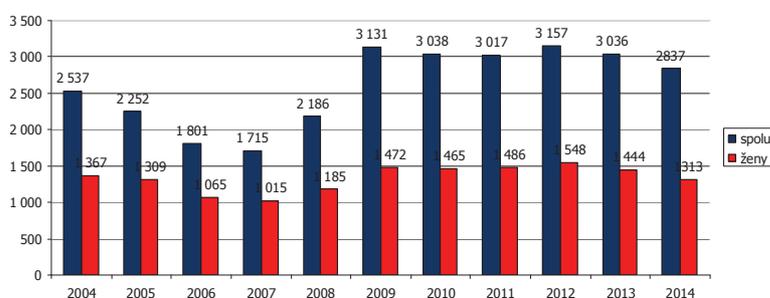

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 20,92 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa evidovala v roku 2012 (21,13 %). Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty za mesto Bardejov. V roku 2014 bolo v meste evidovaných 2837 nezamestnaných, pričom žien bolo 1313.

Počet evidovaných uchádzačov

Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
P. evid. uch. spolu	2 537	2 252	1 801	1 715	2 186	3 131	3 038	3 017	3 157	3 036	2 837
P. evid. uch. – ž.	1 367	1 309	1 065	1 015	1 185	1 472	1 465	1 486	1 548	1 444	1 313

Zdroj: statistics.sk, 10.8.2015

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu od 25 do 34 rokov. V tejto skupine podiel mierne narastá. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 35 do 49 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 32,5 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %

Okr. Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	20,8	22,0	21,8	21,8	20,9	18,2	20,2	20,3	22,9	20,7	21,6
25-34	23,7	24,6	26,0	25,8	25,9	25,7	26,6	26,7	25,9	25,8	25,4
35-49	37,8	36,4	35,3	33,6	33,5	33,7	32,7	32,0	31,6	32,6	32,5
50 a viac	17,8	17,0	17,0	18,8	19,7	22,3	20,5	20,9	19,6	20,9	20,5

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Z hľadiska dosiahnutého vzdelania tvorili najväčšiu skupinu obyvatelia s nižším stredným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Nezamestnaní podľa vzdelania v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	39	43	43	42	36	29	31	25	27	22	25
Nižšie stredné	33	31	32	32	30	30	34	33	30	38	36
Úplné stredné	25	24	22	22	28	35	30	33	32	30	28
Vysokoškolské	3	2	2	3	6	6	6	10	10	10	11

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania

zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti mesto spolupracuje s ÚPSVaR priamo v meste Bardejov, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Mesto spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj mestom samotným. Mesto v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v meste. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v meste a regióne priemyselné odvetvia, administratíva, zdravotníctvo a verejná správa. Od roku 2009 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne znížil (21,6 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade priemyselnej výroby, školstva, poľnohospodárstva a lesníctva.

Štruktúra zamestnanosti v %						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, les...	5,0	4,2	4,3	5,2	3,3	3,1
Priemysel spolu	22,9	22,8	18,8	16,9	23,3	21,6
Priemyselná výroba	21,6	21,4	17,6	15,7	22,1	20,5
Dodávka elektriny, plyn...	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Dodávka vody; čistenie ...	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8
Stavebníctvo	8,3	5,4	8,7	8,2	5,0	5,6
Veľkoobchod a maloob...	9,0	9,7	13,3	13,7	8,6	9,2
Doprava a skladovanie	6,8	4,1	4,8	4,5	5,1	6,0
Ubytovacie a stravovac...	2,5	2,7	2,6	3,3	3,4	3,4
Informácie a komunikácia	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4
Finančné a poisťovacie ...	1,2	1,1	1,0	0,9	0,9	0,8
Činnosti v oblasti nehn...	0,6	0,7	0,8	1,0	1,3	2,3
Odborné, vedecké a tech...	0,2	0,1	0,5	0,9	0,4	0,1
Administratívne a podpo...	7,1	7,1	6,3	4,9	10,2	10,0
Verejná správa a obrana; ...	7,7	8,8	7,5	10,1	12,0	12,2
Vzdelávanie	15,2	14,4	13,2	12,3	10,1	9,7
Zdravotníctvo a sociál...	10,3	14,1	15,1	17,2	12,3	12,9
Umenie, zábava a rekr...	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
Ostatné činnosti	2,9	2,5	3,2	2,1	3,8	2,5

Zdroj: 20.6.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V súčasnosti obyvateľstvo pracuje najmä v nevýrobných odvetviach (obchod, doprava, peňažníctvo), v stavebníctve, priemysle a poľnohospodárstve. Pracovné miesta v Bardejove vytvárajú najmä služby - obchody, pohostinstvá, stravovacie zariadenia, zariadenia ubytovania, banky, lekárne, poisťovne, živnostnícke prevádzky (opravné motorových vozidiel, osobné služby, prevádzky kaderníctiev a kozmetiky a i.).

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou mesta Bardejov je bývanie. Má v princípe niekoľko foriem. Je to buď bývanie v historických objektoch, ktoré majú výrazné špecifiká ako stavebno-technické, tak aj štruktúru vlastníckych vzťahov, keďže sa často jedná o bývanie v spoločných dvoroch. Navyše sa na objekty chránené v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu vzťahujú mnohé obmedzenia, týkajúce sa zásahov do hmotnej podstaty objektov. V meste Bardejov sa ďalej vyskytuje bežná výstavba rodinných domov a bytových domov. V poslednej dobe výrazne stúpa aj množstvo rozsiahlych novostavieb individuálne stojacich domov. V rámci nových projektov výstavby sa objavuje aj radová zástavba. Hromadná bytová výstavba bola donedávna zastúpená prevažne panelovými domami. Popri týchto formách sa tradične v vyskytovalo aj tzv. roztrúsené bývanie v extraviláne mesta, na okolitých svahoch. V poslednom období je čoraz viac vytláčané výstavbou objemných individuálnych domov rôznej architektonickej úrovne.

Obývané byty a domy podľa jednotlivých častí (2011)			
časť mesta	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Bardejov	9608	2316	2780

<i>Bardejov</i>	8826	1573	2042
Bardejov – histor. jadro	128	77	89
Za Halpušovou	2008	3	123
Partizánska	36	14	17
Ihrisko	88	88	85
Za rajom	867	31	136
Česká Lipa	454	139	175
Pri železničnej stanici	25	25	25
Groner	57	57	52
Za železničnou stanicou	89	87	86
Starý Blich	52	51	50
Školský areál	156	77	82
Pri Lukavici	78	77	77
Poštárka	282	167	175
Bardejovská Zábava	95	92	93
Baňa	0	0	0
Mihaľov	49	48	49
Koligrund	1	1	1
Nad papierňou	758	88	119
Pod papierňou	39	11	11
Široká	0	0	0
Hospodársky dvor	2	2	1
Moliterka	403	393	372
Priemyselny obvod II	23	17	17
Priemyselny obvod I	0	0	0
Za chotárnym potokom	0	0	0
Jedľovec	10	10	9
Dlhá hora	0	0	0
Kobylská hora	0	0	0
Mnichovský potok	0	0	0
Vínny vrch I	0	0	0
Za tehelňou	0	0	0
Bardejovské Kúpele	7	5	7
Kamenná hora	0	0	0
Kúpeľná strana	76	10	25
Vínny vrch II	1667	1	101
Obrancov mieru	1376	2	65
<i>Bardejovská Nová Ves</i>	395	358	358
Bardejovská Nová Ves	267	231	239
Andrejovo	128	127	119
<i>Dlhá Lúka</i>	387	385	380
Dlhá Lúka	387	385	380

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Perspektívne sa dá očakávať aj zvýšenie požiadaviek na návrat k tradičným formám hospodárenia. Je vhodné adaptovať jestvujúce objekty, umožniť ich rekonštrukciu, prístavbu, či iný spôsob úprav. V určitej únosnej miere môžu vznikať aj nové lokality (potreba individuálneho posúdenia), nevhodné však sú skupiny objektov väčšieho rozsahu, ktoré by nepriaznivo mohli ovplyvniť krajinnú štruktúru. V okolí intenzívne zastavaného územia mesta, je vhodné uvažovať skôr s určitým útlmom a regeneráciou jestvujúceho fondu. Zámery nad tento rámec, by mali byť prekonzultované s orgánmi ochrany pamiatok a prírody.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
282	593	347	724	89

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných (10118) a bytových domoch (6755). Ďalej boli zastúpené byty družstevné (849) a iná forma vlastníctva (898).

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
------------------------	--------------------------------	-------------	-----------------	-----

6755	10118	590	849	898
------	-------	-----	-----	-----

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v meste Bardejov disponuje plochou od 40 do 80 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou 81 - 120 m².

Byty podľa celkovej podlahovej plochy					
Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²	
RD		15	321	1086	887
BD	422		5535	1148	32

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v meste najviac zastúpené byty s 3 miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 5 + izbové byty. Byty s 5 a viac obytnými miestnosťami pripadajú na byty v rodinných domoch. Tie boli v roku 2011 zastúpené v počte 6171.

Byty podľa počtu obytných miestností						
	1	2	3	4	5+	
	747	2512	6809	3362	6171	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 1827 bytov (RD) v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 356 domácností. Bez vodovodu bolo 14 bytov.

Byty podľa zásobovania vodou					
	v byte – spoločný zdroj	v byte – vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu	
RD	1827		323	6	12
BD	6786		33	43	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 1248 bytov RD a 3864 bytov BD, a pevnou linkou disponovalo 4684 bytov.

Vybavenosť bytov a domácností v meste						
	podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
	mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
RD	1865	1356	1437	1314	1248	
BD	5945	4033	3478	3370	3864	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v meste Bardejov je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho a diaľkového kúrenia. Tento typ vykurovania je využívaný pri obytných domoch. Lokálne vykurovanie využíva cca. 7915 bytov. Ide prevažne o rodinné domy, resp. historické objekty v centrálnej zóne mesta.

Obývané byty podľa typu kúrenia					
	ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
	6331	7915	4214	71	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynovým kúrením. Pomerne silno sú zastúpené byty s vykurovaním pevným palivom (4846).

Obývané byty podľa zdrojov energie						
	plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
	12387	267	79	4846	545	158

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Dynamika bytovej výstavby v meste

Nasledujúca tabuľka prezentuje dynamiku výstavby bytov celkovo v meste Bardejov. Od roku 2004 sa počet novovybudovaných bytov mierne klesol (aj keď je trend nevyrovnaný). Kým v roku 2004 bolo skolaudovaných celkovo 141 nových bytov, do roku 2014 klesol ich počet na 134. Najväčšie zastúpenie mali rodinné domy.

<i>Dokončené byty</i>											
Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet dokončených bytov	141	144	155	109	133	174	121	135	78	158	134
jednoizbové a garžónky	31	0	1	3	7	5	4	9	2	20	15
dvojizbové	30	58	26	15	54	95	25	24	8	29	26
trojizbové	16	21	46	16	8	24	18	28	11	50	24
štvorizbové	33	30	45	41	25	19	29	26	19	28	22
päť a viacizbové	31	35	37	34	39	31	45	48	38	31	47

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Podobne pokles bol zaznamenaný aj v prípade individuálnej bytovej výstavby. Uvedená skutočnosť súvisí hlavne so zlou globálnou ekonomickou situáciou. Najväčším dôvodom poklesu je zvyšujúca sa nezamestnanosť, nízke reálne príjmy domácností a neistota do budúcnosti, ktorá značnú časť obyvateľstva obmedzuje pri externom financovaní vlastného nového bývania.

<i>Dokončené byty v rodinných domoch</i>											
Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet dokončených bytov	77	144	139	62	85	64	83	82	68	61	71
jednoizbové a garžónky	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
dvojizbové	2	58	13	1	15	10	2	4	5	0	0
trojizbové	11	21	45	5	6	7	14	6	8	7	5
štvorizbové	33	30	45	22	24	17	22	24	18	23	21
päť a viacizbové	31	35	36	34	39	30	45	48	36	31	45

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom mesta v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

Nepriaznivá ekonomická situácia okresu a mesta je poznamenaná excentrickou polohou a dopravnou neprístupnosťou, ťažkou adaptabilitou na trhové podmienky, likvidáciou zbrojnej výroby, rozpadom východných trhov a redukciami až útlmom poľnohospodárskej a stavebnej výroby v 90 – tých rokoch 20. storočia. Poľnohospodárska výroba svoj najvýraznejší útlm zaznamenala v prvých rokoch 21. storočia o. i., aj výrazným vplyvom a pôsobením podmienok tzv. Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ v rámci tzv. „jednotného“ otvoreného trhu s potravinami. Nedostatočné podnikateľské prostredie a nedostupnosť rozvojových úverov spôsobili recesiu hospodárstva. Hospodárstvo mesta v súčasnosti je charakterizované priemyselno - poľnohospodárskou výrobou a rozvojom turizmu a cestovného ruchu so súvisiacimi obchodnými činnosťami a službami. Oblasť priemyslu je zastúpená kožiarskou, strojárskou, drevospracujúcou, stavebnou a potravinárskou výrobou a odevníctvom. Veľký potenciál na rozvoj turistiky má mesto v bohatstve kultúrno - historických pamiatok, nachádzajúcich sa nielen v historickom centre, ktoré je zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, ale aj vďaka dreveným kostolíkom v okrese. Taktiež prírodné rezervácie poskytujú výborné podmienky pre poznávaciu, vidiecku aj poľovnícku turistiku. V oblasti priemyslu sú to najmä: kožiarska výroba, strojárská výroba, drevospracujúca výroba, odevníctvo, stavebníctvo, potravinárska výroba. Podnikateľské prostredie tvorili podľa formy v rozhodujúcej miere fyzické osoby – živnostníci a z právnické osoby. Z doterajších štatistických zisťovaní je evidovaný pomer počtu subjektov so sídlom na území mesta k štatistikám za okres v pomere približne 60% na území mesta (Bardejov 2020, 2012, s.23).

V meste sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

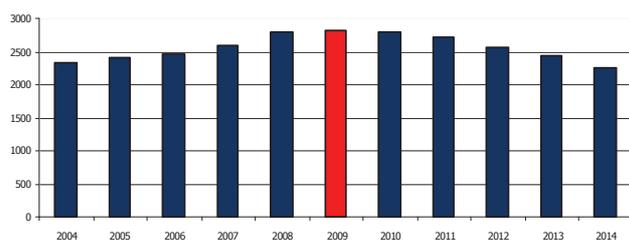

- rozvoj malých a stredných podnikov
- rozvoj kúpeľníctva, cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod, finančná a banková infraštruktúra)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2013 stúpol ich počet na 1011 osôb. Slobodné povolania stúpili na 56.

<i>Fyzické osoby - podnikatelia</i>											
m. Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fy osoby – podnik.	2342	2399	2450	2602	2803	2817	2796	2713	2571	2432	2252
Živnostníci	2219	2292	2339	2467	2666	2672	2645	2559	2405	2250	2056
Slobodné povolania	107	94	99	122	124	132	138	140	152	167	179
Samost. hosp. roľníci	16	13	12	13	13	13	13	14	14	15	17

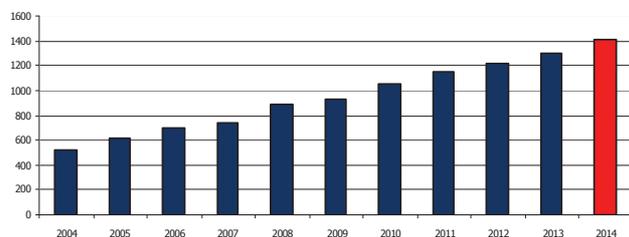
Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkovo je v meste činných 392 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 236 ziskových a 156 neziskových subjektov.

<i>Právnické osoby v meste</i>											
m. Bardejov	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	723	837	922	987	1145	1192	1321	1413	1513	1599	1719
Právnické osoby ziskové	519	614	693	742	889	935	1056	1142	1220	1299	1403
Práv. osoby neziskové	204	223	229	245	256	257	265	271	293	300	316

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k výraznému nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom mesta a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti.

<i>Podniky podľa vlastníctva</i>											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Podniky spolu	750	874	980	1045	1256	1315	1464	1588	1684	1807	1954
Súkromný sektor	747	871	977	1043	1254	1313	1460	1583	1679	1801	1948
z toho zahraničné	42	50	52	50	73	83	107	123	127	132	143
z toho medzinárodné	34	41	44	51	55	60	59	63	50	54	56

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nepriaznivá ekonomická situácia okresu a mesta je poznamenaná excentrickou polohou a dopravnou neprístupnosťou, ťažkou adaptabilitou na tržové podmienky, likvidáciou zbrojnej výroby, rozpadom východných trhov a redukciou až útlmom poľnohospodárskej a stavebnej výroby v 90 - tých rokoch 20. storočia. Poľnohospodárska výroba svoj najvýraznejší útlm zaznamenala v prvých rokoch 21. storočia o. i., aj výrazným vplyvom a pôsobením podmienok tzv. Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ v rámci tzv. „jednotného“ otvoreného trhu s potravinami. Nedostatočné podnikateľské prostredie a nedostupnosť rozvojových úverov spôsobili recesiu hospodárstva. Hospodárstvo mesta v súčasnosti je charakterizované priemyselno - poľnohospodárskou výrobou a rozvojom turizmu a cestovného ruchu so súvisiacimi obchodnými činnosťami a službami. Oblasť priemyslu je zastúpená kožiarskou, strojárskou, drevospracujúcou, stavebnou

a potravinárskou výrobou a odevníctvom. Veľký potenciál na rozvoj turistiky má mesto v bohatstve kultúrno - historických pamiatok, nachádzajúcich sa nielen v historickom centre, ktoré je zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, ale aj vďaka dreveným kostolíkom v okrese. Taktiež prírodné rezervácie poskytujú výborné podmienky pre poznávaciu, vidiecku aj poľovnícku turistiku. V oblasti priemyslu sú to najmä: kožiarska výroba, strojárská výroba, drevospracujúca výroba, odevníctvo, stavebníctvo, potravinárska výroba. Podnikateľské prostredie tvorili podľa formy v rozhodujúcej miere fyzické osoby - živnostníci a z právnické osoby (Bardejov 2020, 2012, s.23).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov je činných v oblasti tavebníctva a priemyselnej výroby. Pomerne vysoké % je orientovaných na obchodnú činnosť a odborné činnosti. V priebehu sledovaného obdobia ostáva štruktúra živnostníkov pomerne stabilná.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností SK NACE Rev.2							
Okres Bardejov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	5615	5660	5606	5495	5197	4946	4643
Poľnohospodárstvo, ...	278	249	235	236	230	222	219
Priemysel spolu	1107	1080	1028	998	930	863	819
Ťažba a dobývanie	0	0	0	0	0	0	1
Priemyselná výroba	1104	1076	1026	996	927	860	814
Dodávka vody; čisten...	3	4	2	2	3	3	4
Stavebníctvo	1792	1884	1920	1920	1861	1804	1726
Veľkoobchod a malo...	1301	1172	1104	1047	963	898	835
Doprava a skladovanie	96	102	116	120	120	114	52
Ubytovacie a stravov...	185	206	204	189	179	177	162
Informácie a komunikácia	87	87	86	88	84	79	79
Finančné a poisťova...	65	63	50	42	44	48	42
Činnosti v oblasti ne...	14	23	21	22	18	20	19
Odborné, vedecké a te...	358	413	428	420	396	350	337
Administratívne a pod...	69	94	111	108	98	91	82
Vzdelávanie	47	53	49	49	46	50	50
Zdravotníctvo a soci...	6	6	6	6	4	4	5
Umenie, zábava a re...	14	16	16	18	19	22	17
Ostatné činnosti	196	212	232	232	205	204	199

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v obchodu a stavebníctva. Pomerne silno sú zastúpené aj poľnohospodárstvo, odborné činnosti a administratívne činnosti.

Podniky podľa ekonomických činností podľa SK NACE Rev.2							
Okres Bardejov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	1256	1315	1464	1588	1684	1807	1954
Poľnohospodárstvo, ...	136	133	131	140	146	149	148
Priemysel spolu	181	183	198	211	211	217	226
Ťažba a dobývanie	1	1	1	1	1	1	0
Priemyselná výroba	173	175	188	199	198	204	213
Dodávka elektriny, p...	4	4	5	6	7	7	7
Dodávka vody; čiste...	3	3	4	5	5	5	6
Stavebníctvo	199	205	240	268	291	315	361
Veľkoobchod a malo...	348	370	401	423	443	469	488
Doprava a skladovanie	29	30	37	41	43	47	77
Ubytovacie a stravova...	39	43	55	63	65	77	86
Informácie a komunikácia	16	17	26	31	31	38	46
Finančné a poisťovací...	3	3	3	4	4	5	4
Činnosti v oblasti neh...	48	53	66	68	77	87	98
Odborné, vedecké a te...	86	96	105	117	127	140	148
Administratívne a pod...	85	89	98	108	123	132	135
Vzdelávanie	2	3	5	7	9	9	9
Zdravotníctvo a sociál...	72	77	81	88	91	95	99
Umenie, zábava a rekreácia	7	6	10	9	12	13	13
Ostatné činnosti	5	7	8	10	11	14	16

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Mesto Bardejov je dôležitým hospodársko ekonomickým centrom okresu a regiónu. Kedysi preslávené mesto výrobcov obuvi zmenilo po roku 1989 svoju ekonomickú základňu. Útlmové programy v týchto odvetviach znamenali síce veľkú stratu pracovných príležitostí, dnes majú v meste významné postavenie podniky ľahkého priemyslu, posilnil sa sektor služieb, pretrváva tradične silný potravinársky priemysel, strojárstvo, drevospracujúci priemysel, obchodné organizácie, malé a stredné súkromné firmy či obchodné zoskupenia. V súčasnosti vzniká na okraji mesta priemyselná zóna Bardejov - sever (www.bardejov.sk, 11.8.2015).

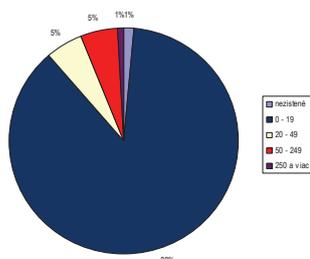
Podnikateľské subjekty podľa počtu zamestnancov

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry podnikateľských subjektov podľa veľkosti danej počtom zamestnancov. Najväčší počet podnikov spadá do skupiny malých podnikov v počte zamestnancov do 19. Ich počet sa však v priebehu sledovaného obdobia znižuje. K nárastu dochádzalo v prípade podnikov od 20 do 49 zamestnancov a 50 až 249 zamestnancov.

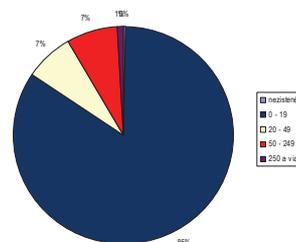
Podniky podľa počtu zamestnancov											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
nezistené	12	0	0	30	3	0	1	1	3	104	3
0 - 19	763	867	939	1118	1221	1395	1507	1612	1707	1738	630
20 - 49	46	65	65	65	57	47	52	41	63	70	55
50 - 249	46	41	30	33	25	18	23	26	30	38	56
250 a viac	7	7	11	10	9	4	5	4	4	4	6

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

2004

2014

Poľnohospodárska výroba

Do obdobia politických a následných sociálnych a ekonomických zmien po roku 1990 na katastrálnych územiach Bardejova, Bardejovskej Novej Vsi a Dlhej Lúky poľnohospodársku výrobu realizovali tri výrobné celky - JRD Bardejov so sídlom v Kľušove, JRD Bardejovská Nová Ves a JRD Tarnov. Pôvodné JRD Bardejov malo svoje hospodárske stredisko pri ceste I/77 za Mokrolužským mostom a využívalo pozemky prakticky okolo celého mesta. Po presťahovaní do Kľušova hospodáril len na pozemkoch v južnej časti katastrálneho územia mesta. JRD Bardejovská Nová Ves mala hospodársky obvod, do ktorého patrilo o.i. aj kataster Bardejovskej Novej Vsi, Dlhej Lúky a severné časti katastrálneho územia mesta Bardejov. JRD Tarnov obhospodarovalo západné časti katastrálneho územia mesta. Súčasné družstvo podielnikov v Kľušove obmedzilo poľnohospodársku výrobu len na niekoľko prevádzok rastlinnej a živočíšnej výroby. Nízka ekonomická stabilita spôsobuje následné problémy s udržiavaním technického stavu nedostatočne využívaných poľnohospodárskych prevádzok. Podobná situácia je aj na hospodárskom dvore v Bardejovskej Novej Vsi. Pôvodný hospodársky dvor JRD Bardejov sa už v súčasnosti pre poľnohospodársku výrobu nevyužíva, ale bol transformovaný na rôzne komerčné a zčásti výrobné aktivity (ÚPMB, 2007, s.111).

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Bardejov, ktorá je začlenená do okresu Bardejov, kraj Prešovský. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 2883 ha, z čoho orná pôda zaberá 702 ha. Najväčšie zastúpenie majú trvalé trávnaté porasty – 2026 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa prakticky nemení. Počas celého sledovaného obdobia sa pohybuje okolo 40 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v meste Bardejov											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
% z celkovej výmery	39,8	40,2	40,1	40,1	40,0	39,9	39,9	39,9	39,9	39,9	39,9
Poľnoh. pôda - spolu	2901	2906	2903	2899	2896	2891	2889	2887	2886	2883	2883
- orná pôda	814	741	694	688	686	683	679	679	703	702	702
- záhrada	176	172	166	165	163	160	159	155	154	152	151
- ovocný sad	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4
- trvalý trávny porast	1908	1990	2039	2043	2044	2045	2048	2050	2025	2025	2026

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba je zameraná na produkciu zemiakov a obilnín. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia kolíše. V roku 2014 činila produkcia 11,94 ton/ha.

Hektárová úroda											
Okres Bardejov	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zminy spolu	2,57	2,69	2,20	2,26	2,91	2,97	3,23	2,28	3,59	3,85	3,44
Obilniny	2,59	2,72	2,27	2,35	2,99	3,03	3,23	2,28	3,59	3,85	3,44
Olejníny	0,65	2,12	1,35	1,52	1,76	1,48	1,87	1,35	1,94	2,15	2,28
Zemiaky	18,06	17,30	12,05	10,78	18,67	10,54	12,58	8,35	18,58	11,11	11,94
Viacročné krmoviny	3,14	4,11	2,75	2,52	2,97	3,22	3,18	2,60	2,44	3,40	2,89

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období došlo k poklesu produkcie viacročných krmovín. Do roku 2014 klesla produkcia len na 2,89 ton/ha. K nárastu naopak došlo v prípade produkcie obilnín. V poslednom roku sledovaného obdobia bol evidovaný objem produkcie na úrovni 3,44 ton/ha.

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Bardejov (intenzita chovu). Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny a hovädzieho dobytku.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Okres Bardejov	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hov. dob. (na 100 ha)	26,5	33,6	32,7	34,0	36,5	30,4	35,3	33,4	32,5	33,7	36,6
Kravy (na 100 ha p. pôdy)	11,9	16,4	16,1	16,7	17,4	14,0	16,7	16,0	15,3	15,3	15,4
Ovce (na 100 ha p. pôdy)	8,5	10,4	10,1	9,5	9,0	8,9	7,2	7,4	7,8	8,5	10,2
Ošipané (na 100 ha or. p.)	124,6	98,9	89,0	43,5	41,9	36,0	33,6	29,8	22,9	23,5	22,6
Hydina (na 100 ha or. p.)	446,0	461,5	476,3	528,4	543,7	448,3	426,6	419,9	409,4	452,6	406,0
Sliepky (na 100 ha or. p.)	304,2	323,3	336,0	383,2	395,8	410,7	389,4	383,2	373,8	364,9	370,0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Od roku 2003 došlo v regióne k nárastu počtu kusov oviec a hovädzieho dobytku. Hovädzí dobytok bol dosiahol počet 36,6 kusov na 100 ha. K miernemu poklesu došlo v prípade hydiny.

Lesné hospodárstvo

Lesné pôdy na katastrálnych územiach Bardejova majú celkovú výmeru viac ako 3 tis. ha. Prevažnú časť z nich obhospodarujú Mestské lesy - Lespol, s.r.o. Bardejov. Lesné pôdy v katastrálnom území Bardejovskej Novej Vsi obhospodaruje urbárske spoločenstvo. Len menšie plochy lesných porastov v katastrálnom území Bardejova obhospodarujú Lesy SR, š.p. Banská Bystrica, prostredníctvom Lesného odštepného závodu v Bardejove. Z hľadiska prírodných pomerov sa v území vyskytujú rôzne subtypy pôd, ako sú pseudogleje, rankre, podzoly a litozeme. Na pieskovcoch sa na ílovcových vrstvách vyvinuli hnedé typy lesných pôd, a vo vyšších polohách hnedé lesné pôdy rankrové a podzolované. Lesné porasty sa nachádzajú prevažne na strmých a vyššie položených pozemkoch. Súvislé lesné porasty sa nachádzajú v severnej časti katastrálneho územia. V južnej časti katastra sa lesné porasty striedajú s poľnohospodárskou pôdou. Zalesnené sú predovšetkým strže a strmé plochy, ohrozené eróziou. Prevažná časť lesných porastov je v treťom lesnom vegetačnom stupni dubovo - bukovom. Vo vyšších polohách sa porasty nachádzajú vo štvrtom lesnom vegetačnom stupni. Z lesných typov prevládajú jedľové bučiny (Abietofegetum) a v nižších polohách živné bučiny (Fagetum typicum). Podľa priemerovaného percentuálneho zastúpenia absolútne prevažuje buk (61,0 %), jedľa (21,0 %) a smrek (7,5 %). Javor horský má 3,5 %-né a borovica 3,0 %-né zastúpenie. Podiel ostatných drevín je 4,0 %. Buk sa vyskytuje v celom riešenom území. Na teplých lokalitách sa vyskytuje buk zimný. Hojný výskyt má aj čerešňa vtáčia. Na ilimerizovaných pôdach a erózných stržiach sa miestami vyskytuje agát biely. Z ostatných drevín sa na riešenom území sporadicky vyskytuje javor horský, hrab obyčajný, jaseň štíhly, brest horský, jelša lepkavá a jelša sivá. Bohaté je aj zastúpenie krovitých drevín, z ktorých prevláda lieska a trnka obyčajná a jarabina vtáčia. Prevažná časť lesných porastov patrí do kategórie hospodárskych lesov, s prvoradou funkciou produkcie drevnej hmoty. Vodohospodárska a protierózna funkcia sú druhotné (ÚPMB, 2007, s.112).

Mestské obchodné spoločnosti

Mesto Bardejov je 100 % vlastníkom obchodných spoločností Bardejovský podnik služieb BAPOS, Mestské lesy Bardejov, s. r. o., Spoločnosť BARDBYT, s.r.o., Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o. a BARDTERM, s.r.o.. Ďalej má podiely v spoločnostiach Východoslovenský vodárenská spoločnosť, a.s. (2,74 %) a 0,237 % v spoločnosti Prima banka Slovensko, a.s..

Bardejovský podnik služieb BAPOS

Bardejovský podnik služieb BAPOS mestský podnik Bardejov bol zriadený dňa 01.01.1992 Mestom Bardejov v súlade s ustanoveniami §4 a §11 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a Uznesením Mestského zastupiteľstva v Bardejove č. 13/1991 zo dňa 20.12.1991. Bardejovský podnik služieb BAPOS m.p. je v zmysle Štatútu podniku organizačným útvarom, ktorý slúži predovšetkým na uspokojovanie verejne-prospešných záujmov a potrieb obyvateľov žijúcich na území mesta a jeho prímestských častí. Vykonáva správu majetku mesta so zameraním na zabezpečovanie poslania a úloh mesta, v zmysle zákona o obecnom zriadení. Predmetom hlavnej činnosti mestského podniku je zabezpečovanie úloh v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v zmysle zmien a doplnkov, v nasledovnom znení: udržiavanie čistoty v meste, správa a údržba miestnych komunikácií, verejných priestranstiev a parkovísk, správa a údržba verejného osvetlenia, správa a údržba verejnej zelene a parkov, správa a údržba mestských cintorínov, správa a údržba trhovísk, správa a údržba mestských hygienických zariadení (verejných WC), správa a údržba športovo – rekreačných zariadení, vrátane detských ihrísk, vnútropodniková doprava (<http://www.bapos.sk/>, 20.8.2015).

Spoločnosť BARDBYT, s.r.o.

Spoločnosť BARDBYT, s.r.o. Bardejov je správcovskou spoločnosťou ktorá, bola založená 6.9.2001 uznesením MsZ v Bardejove. Je to spoločnosť so 100 % účasťou mesta a svoju činnosť začala dňom 1.1.2002. Spoločnosť Bardbyt, s.r.o. s pôsobnosťou na katastrálnom území mesta Bardejov a jeho priľahlých častí zabezpečuje: správu domov, bytov a nebytových priestorov, prenájom nehnuteľností s poskytovaním služieb iných než základných, spojených s prenájomom, údržbárské práce (<http://www.bardbyt.sk/index.php?id=5>, 20.8.2015).

Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o..

Bardejovská televízia zameriava svoju činnosť na spravodajstvo a publicistiku vo verejnom záujme, ktoré dominuje vo vysielaní. Úlohu informačného kanálu plní od 24.8.1994. Sprostredkúva základné informácie z diania v meste Bardejov a jeho okolía. Dobrá znalosť regiónu a kvalitné informácie sú pre miestnu televíziu BTV kľúčovou záležitosťou. Z komunikovaných obsahov si vyberá tie, ktoré najviac korešpondujú s jeho potrebami i záujmami. Programová štruktúra Bardejovskej televízie je otvorená potrebám občanov mesta (<http://www.bardejovskatv.sk/web/index.php>, 20.8.2015).

BARDTERM, s.r.o.

Mestské zastupiteľstvo v Bardejove na svojom zasadnutí dňa 6.9.2001 uznesením číslo 30 / 2001 v časti B schválilo založenie obchodnej spoločnosti so 100 % účasťou Mesta Bardejov BARDTERM s.r.o. na správu tepelného hospodárstva mesta peňažným vkladom vo výške 200 tis. Sk a zakladateľskú listinu BARDTERM s.r.o. Predmet činnosti: výroba tepla, výroba elektriny, rozvod tepla, rozvod elektriny, vodoinštalátorske práce, plynoinštalátorske práce, elektroinštalátorske práce, montáž, revízie a opravy meracej a regulačnej techniky - podľa zápisu v Obchodnom registri v odd. Sro vo vložke č.13148 / P.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mesta a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Bardejov v súčasnosti sú: štyri základné školy, dve základné školy s materskou školou, sedem materských škôl, jedna základná umelecká škola, jedno centrum voľného času. Dve základné školy sú spojené s materskou školou a boli zriadené od 1. 7. 2008 a to z dôvodu racionalizácie škôl a školských zariadení a efektívnejšieho využívania verejných zdrojov a za účelom zníženia nákladov na prevádzku školy. Prostredníctvom škôl a školských zariadení sa zabezpečuje výchovno - vzdelávací proces a to v priestoroch, ktoré mesto prevzalo od štátu. Budovy si vyžadujú neustálu starostlivosť, údržbu a prisun takého množstva financií, ktoré postačia na základné materiálne a technické zabezpečenie škôl. Mesto Bardejov pomáha školám pri rekonštrukcii objektov a pri dobudovaní materiálneho zabezpečenia. Niekedy je veľmi ťažko zladit' priority škôl s finančnými možnosťami mesta. Materiálne a technické zabezpečenie sa postupne vylepšuje tak, aby deti, žiaci a pedagógovia cítili oporu u zriaďovateľa. Mesto Bardejov získalo delimitáciu budovy základných a materských škôl. Technický stav tohto majetku bol značne zanedbaný. Postupne sa darí havarijnú stavu odstraňovať. Ale aj tak naďalej pretrvávajú nedostatky, najmä v znížení energetickej náročnosti. Pre jednotlivé objekty základných škôl boli spracované energetické audity, ktoré poukázali na nevhodnosť použitého stavebného materiálu. Eliminovať tento stav sa dá výmenou okien a vchodových dverí, ako aj zateplením konštrukcie obvodového plášťa. Na sedem objektov boli vypracované a Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR prijaté projekty a ich financovanie bude z nenávratných finančných prostriedkov v rámci Regionálneho operačného programu – Infraštruktúra vzdelávania. Realizáciou týchto opatrení by sa podstatne zlepšila situácia v energetickej náročnosti a spotreby, ale aj estetický vzhľad jednotlivých objektov. Lepšia situácia nie je ani na jednotlivých školách vo vybavení audiovizuálnou a didaktickou technikou a tiež názornými pomôckami. Niektoré názorné pomôcky, najmä mapy sú zastarané, nie sú v súlade s novými politickými a územnými zmenami vo svete, chýbajú vzorky nerastov, chemických prvkov a zlúčenín. Ministerstvo školstva SR v tejto oblasti vecne i časove nezabezpečuje potreby škôl. V meste Bardejov sú zriadené aj neštátne školy a školské zariadenia, a to: 3 neštátne základné školy, 3 neštátne materské školy, tri základné umelecké školy, dve jazykové školy, dve centrá špeciálno-pedagogického poradenstva a jedno osemročné gymnázium (Bardejov 2020, 2012, s.36).

Materské školy

Materské školy poskytujú celodennú, ako aj poldennú výchovnú starostlivosť deťom od 2-3 do 6 rokov, a deťom s odloženou školskou dochádzkou. V roku 2014 bolo v meste celkovo 12 predškolských zariadení. V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta bolo 9 a 3 boli neštátne zariadenia. V priebehu obdobia dochádza k postupnému poklesu detí. Postupný pokles detí spôsobil aj racionalizačné opatrenia, ktoré sa premietli do redukcie ľudských zdrojov na týchto školách.

Vývoj počtu materských škôl v meste											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
spolu	11	11	11	11	11	11	11	11	12	12	12
spolu - deti	1075	1074	1065	1078	1066	1037	1007	1025	995	1017	985
štátne	10	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
štátne - deti	1025	966	954	969	969	942	917	937	905	903	869
štátne - triedy	49	44	43	43	44	44	44	44	43	43	43
štátne - učitelia	104	95	93	92	95	95	95	94	92	91	92
Cirkevné školy	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Cirkevné m. š. - deti	50	108	111	109	97	95	90	88	85	93	96
Cirkevné m. š. - triedy	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Cirkev. m. š. - učitelia	5	9	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Súkromné školy	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Súkromné m. š. - deti	0	0	0	0	0	0	0	0	5	21	20
Súkr. m. š. - triedy	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Súkr. m. š. - učitelia	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Materské školy sú financované prostredníctvom výnosu z podielových daní. Za pobyt dieťaťa v MŠ prispieva aj zákonný zástupca dieťaťa na čiastočnú úhradu výdavkov MŠ mesačne sumou, ktorá je určená VZN mesta Bardejov. Príspevok v MŠ sa neuhrádza za dieťa, ktoré má jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky. Iné možnosti zníženia, alebo odpustenia príspevkov je možné odkonzultovať priamo s riaditeľkami materských škôl.

Základné školy

Povinná školská dochádzka sa realizuje v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta a neštátnych zriaďovateľov. .

Základné školy v meste											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZŠ - (1.-4. roč.) spolu	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
ZŠ - (1.-4. roč.) žiaci	0	61	63	103	117	113	136	133	120	111	0
ZŠ - (1. - 9. roč.) spolu	9	9	8	8	8	8	8	8	8	8	9
ZŠ - (1. - 9. roč.) žiaci	5192	4858	4547	4 380	4205	4014	3960	3912	3799	3699	3829
ZŠ - štátne (1.-9. roč.)	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
ZŠ - št. (1.-9. roč.) - ž.	4649	4198	3926	3 787	3633	3461	3426	3376	3263	3167	3171
ZŠ - št. (1.-9.roč.) - tr.	201	179	168	161	154	152	154	152	149	146	147
ZŠ - št. (1.-9. roč.) - uč	286	287	260	249	248	246	242	237	242	238	230
cirk. ZŠ (1. - 4. roč.)	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
cirk. ZŠ (1.-4. roč.) - ž.	0	61	63	103	117	113	136	133	120	111	0
cirk. ZŠ (1.-4. r.) - tr.	0	3	4	7	8	8	9	9	9	8	0
cirk. ZŠ (1. - 4. r.) - uč.	0	4	6	7	9	9	11	11	11	10	0
cirk. ZŠ (1. - 9. roč.)	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3
cirk. ZŠ (1.-9. roč.) - ž.	543	660	621	593	572	553	534	536	536	532	658
cirk. ZŠ (1.-9. r.) - tr.	22	28	27	28	27	27	26	26	26	26	35
cirk. ZŠ (1.-9. r.) - uč.	31	47	45	42	42	41	42	41	39	42	59

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V meste pôsobia: ZŠ s MŠ svätej Faustíny – cirkevná základná škola s materskou školou, sídlo v časti Bardejov – Dlhá Lúka, ZŠ s MŠ Pod Vinbargom (Pod Vinbargom 1-5), Základná škola Bartolomeja Krpelca (Tarasa Ševčenka 3), Základná škola sídl. Vinbarg, Základná škola sídl. Komenského 23, Základná škola Pod Papierňou 1, sídlisko Družba, Základná škola na Wolkerovej ulici.

Mimoškolské aktivity

Základná umelecká škola

V meste celkovo pôsobia 4 základné umelecké školy. Jedna je v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, jedna cirkevná a 2 súkromné. Mestská ZUŠ je plne organizovanou školou, poskytuje základné umelecké vzdelanie podľa §17 školského zákona o výchove a vzdelávaní. ZUŠ vytvára podmienky na získanie základného umeleckého vzdelania a absolventi ZUŠ majú možnosť sa uchádzať o vyššie odborné, až profesijné vzdelanie na stredných školách, konzervatóriách a vysokých školách umeleckého zamerania. ZUŠ má aj svoje špecifické vzdelávacie a kultúrno-výchovné ciele, ktorými poukazuje, ale aj učí mladého človeka, ako využiť svoj voľný čas a tým nepriamo pôsobí na rozvoj a formovanie osobnosti. Budova ZUŠ je originálna, účelovo prispôbená podmienkam školy, v ktorej sú triedy predpisovo prispôbené individuálnemu a skupinovému vyučovaniu. Nachádza sa v nej tanečná sála, špecifické miestnosti určené výtvarníkom, ako sú ateliéry a miestnosť s vypaľovacou pecou a hrnčiarskym kruhom, malá koncertná sála, veľká koncertná sála, ktorú ponúka na prenájom aj pre iné kultúrne podujatia v meste, organizovanie seminárov a podobne - info v prílohe (http://zusemivleca.sk/texty/4/o_skole, 15.8.2015). Nasledujúca tabuľka prezentuje štatistické ukazovatele základnej umeleckej školy.

Základné umelecké školy											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZUŠ - štátne	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZUŠ – štát.- žiaci	1083	1065	1061	1125	1115	1078	1046	1021	982	927	840
ZUŠ – št. - učitelia	45	46	46	47	47	48	50	49	43	41	42
Cirkevné ZUŠ	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Cirk. ZUŠ - žiaci	0	0	202	369	362	377	387	390	433	510	529
Cirk. ZUŠ - učitelia	0	0	10	15	15	18	20	22	22	23	22
Súkr. ZUŠ	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Súkr. ZUŠ - žiaci	395	981	1355	1238	1222	1251	989	1000	997	971	1056
Súkr. ZUŠ – učite.	8	28	34	36	32	33	28	37	38	36	39

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Centrum voľného času

Centrum voľného času je mimoškolské zariadenie, v ktorom sa poskytuje výchovno-vzdelávacia, záujmová a rekreačná činnosť pre deti a mládež v ich voľnom čase, počas celého kalendárneho roka. Zariadenie je realizátorom rôznorodých pravidelných a príležitostných aktivít v záujmových útvaroch, prázdninových podujatí a táborov, súťaží a prehliadok (<http://www.cvcbj.edu.sk/onas.html>, 20.8.2015).

Špeciálne školy

V meste sa nachádza 5 špeciálnych škôl, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi potrebami.

Špeciálne školy											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ŠŠ spolu	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
ŠŠ - deti predšk. veku	12	12	15	14	13	16	16	17	16	15	22
ŠŠ sp. - žiaci šk. veku	238	258	308	295	309	308	307	297	314	299	282
ŠŠ - štátne	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
ŠŠ – št. - deti pred. v.	12	12	15	14	13	16	16	17	16	15	22
ŠŠ – št. - žiaci šk. vek.	238	258	308	295	309	308	307	297	314	299	282
ŠŠ - štátne - učitelia	41	39	48	40	38	44	38	38	41	43	39

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Stredné školstvo

Sieť stredných škôl v meste tvoria gymnáziá a stredné odborné školy. Okrem siete štátnych škôl v meste pôsobia aj neštátne školy. V meste sa nachádza Cirkevné gymnázium sv. Jána Bosca, Bardejov, Gymnázium Leonarda Stöckela (založené 1937), Stredná priemyselná škola (1950), Obchodná akadémia (1969), Súkromné gymnázium, Spojená škola J. Henischa, Bardejov (ORG. ZLOŽKY: GYMNAZIUM A SOŠ POLYTECHNICKÁ, riaditeľ: Ing.Jozef Hudák), Spojená škola, Štefánikova 64, Bardejov (Org. zložky: Stredná odborná škola a Stredná odborná škola obchodu a služieb, riaditeľka: RNDr. Eva Kurnátová) a Hotelová akadémia Jána Andraščíka. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj ukazovateľov gymnázií. Počet ostáva v sledovanom období stabilný. Počet žiakov na týchto školách sa od roku 2004 výrazne zvýšil.

Gymnáziá											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
G. spolu	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
G. spolu - žiaci	1057	1140	1225	1339	1887	1873	1787	1669	1584	1509	1 489
G. - štátne	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
G. - štátne - žiaci	848	863	883	897	1422	1404	1365	1311	1253	1229	1 248

G. - štátne - triedy	24	25	26	26	43	45	47	48	46	45	46
G. - štátne - učitelia	68	72	72	77	90	103	103	97	97	99	95

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V meste sa v súčasnosti nachádza 5 stredných odborných škôl. 4 školy boli v zriaďovateľskej pôsobnosti Vyššieho územného celku Prešov. Počet žiakov na týchto školách stúpil do roku 2009, kedy tu študovalo 2263 žiakov. Do roku 2014 klesol ich počet na 1474. Počet učiteľov na týchto školách výrazne vzrástol. V roku 2014 bolo v zamestnaneckom pomere na štátnych školách 120 učiteľov.

Stredné odborné školy											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SOŠ spolu	2	2	2	3	7	6	6	6	5	5	5
SOŠ spolu - žiaci	917	830	874	878	2328	2263	2069	1932	1734	1604	1474
SOŠ - štátne	2	2	2	2	4	4	4	4	4	4	4
SOŠ - štátne - žiaci	917	830	874	837	1821	1785	1676	1564	1448	1374	1280
SOŠ - štátne - triedy	30	29	31	30	70	69	67	64	61	58	57
SOŠ - štátne - učite.	76	75	72	69	156	150	143	135	132	125	120

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	271	258	247	235	224	214	204	195	186	177	169
1-4	1233	1210	1187	1164	1142	1121	1099	1079	1058	1038	1018
0 - priem. Index				0,954	% nárast - 0						-37,61
1-4 priem. Index				0,981	% nárast 1 - 4						-17,42
Abs. nárast											-317
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,545
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											3,575

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka až o 37,61 % a vo vekovej skupine od 1 - 4 by mal počet klesnúť o 17,42 %. V priemere by mal klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 4,545 %, do roku 2025 by mal tento podiel klesnúť na 3,575 %. V absolútnom vyjadrení dôjde k poklesu počtu detí o cca. 317. Pokles by mal byť relatívne významný a teda pravdepodobne bude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	1717	1725	1733	1741	1749	1757	1766	1774	1782	1791	1799
10-14	1635	1587	1540	1495	1451	1408	1367	1326	1287	1249	1212
5-9 - pr. Index				1,005	% nárast 5 - 9						4,77
10-14 pr. Index				0,971	% nárast 10 - 14						-25,86
Abs. nárast											-341
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											10,130
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											9,066

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá rovnako pokles. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku klesnúť o 341. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí stúpnuť o 4,77 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 25,86 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by

mal klesnúť na 9,066 %. Mesto v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania a je aj zriaďovateľom základných škôl. Ak sa doterajší trend zachová, nebude v sledovanom období nevyhnutné tieto zariadenia racionalizovať.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Na území mesta Bardejov pôsobia verejní aj neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, ktorí poskytujú sociálne služby v zmysle zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Subjekty, ktoré poskytujú sociálnu pomoc na území mesta Bardejov: Domov sociálnych služieb – pre mentálne postihnutých chlapcov ALIA – 70 obyvateľov; Domov pre osamelých rodičov – 8 obyvateľov; Útulok pre bezdomovcov – 10 obyvateľov; Domov sociálnych služieb – denné detské sanatórium – 20 obyvateľov; Vrbovnica nezisková organizácia, ktorá prevádzkuje Domov sociálnych služieb - 12 klientov (kapacita 18 klientov) a Chránená dielňa - 7 zamestnancov; Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Arcidiecézna charita Košice; Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Bardfarm, s.r.o.; Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Bardejov (Lešková); NsP – Zariadenie opatrovateľskej služby; Hospic Matky Terezy, Bardejovská Nová Ves, ZOS a DSS pri Nemocnici Sv. Jakuba – 17 klientov, ZSS „NÁDEJ“ pri ZpS „TOPLA“ – nocľaháreň – 12 klientov, útulok – 12 klientov, Denný stacionár pri ZpS „TOPLA“. Mesto, prostredníctvom MsÚ poskytuje občanom: pomoc pri zabezpečovaní prístrešia, vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov, poskytuje výchovnú starostlivosť rodinám, v ktorých je vážne ohrozená výchova detí, spolupracuje pri výkone výchovných opatrení uložených súdom, zabezpečuje pohreby bezdomovcom. Mesto poskytuje jednorazové dávky, IOP, narábanie s RP, opatrovateľskú službu pre občanov, ktorí pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebujú pomoc inej osoby pri zabezpečení nevyhnutných životných úkonov, nevyhnutných prác v domácnosti alebo kontaktu so spoločenským prostredím. V súlade so zákonom NR SR č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánom štátnej správy na obce na úseku sociálnej pomoci do pôsobnosti mesta prešli od 1.júla 2002 dve zariadenia sociálnych služieb a to : Zariadenie pre seniorov „ Čergov“ na Wolkerovej ul. – 90 klientov, Zariadenie pre seniorov „TOPLA“ – na Toplianskej ul. – 100 klientov, od 1.1.2003 opatrovateľská služba. Zariadenie pre seniorov „Čergov“ na Wolkerovej ul. – 90 klientov, Zariadenie pre seniorov „TOPLA“ – na Toplianskej ul. – 100 klientov, 4 denné centrá (bývalé kluby dôchodcov): Bardejov, Dlhá Lúka, Bardejovská Nová Ves, Mihaľov. ....stravovanie: ZpS „Čergov“, HASPPO, Slovenská 5, Ľudová jedáleň, Nábrežná ul, jedáleň Cirkevná ZŠ sv. Egídia, R:A:S: s.r.o, Sveržov, prevádzka Reštaurácia Bocian, Partizánska 44 Základnou potrebou slušného a dôstojného života človeka je bývanie. Jeho dostupnosť a úroveň sú podmienené predovšetkým finančnou situáciou, v našom ponímaní sociálnou situáciou občana. K dnešnému dňu mesto vlastní 349 mestských bytov z bývalej štátnej bytovej výstavby. Na Radničnom námestí vlastní 33 bytov, 9 bude dokončených v roku 2012, na sídlisku Poštárka 190 bytov a 8 náhradných ubytovaní, Dlhá Lúka 10 bytov. V roku 2001 boli odovzdané pre užívanie prvé tzv. „nájomné byty“ dostavané za pomoci štátu podľa Smernice MV a RR SR č. 8/1999 v znení neskorších predpisov, a to 24 bytových jednotiek na bloku I-1 ul. Sázvavského , 2 bytové jednotky na bloku E-3 ul. Gorlická a 5 bytových jednotiek na bloku K-4 ul. Ťačevská. Spolu k dnešnému dňu mesto vlastní 322 bytov a 8 náhradných ubytovaní (Bardejov 2020, 2012, s.13).

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet poskytovateľov v okrese Bardejov. Celkovo bolo v roku 2013 v okrese 21 poskytovateľov sociálnych služieb.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie												
Okres Bardejov	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet zariadení	10	12	12	11	11	10	14	15	17	17	20	21
Počet miest k 31.12 spolu	401	425	416	414	419	421	465	470	462	460	503	519
P. m. v domovoch dôchodcov	100	134	140	145	157	159	174	0	0	0	0	0
P. m. v penziónoch	81	51	45	40	34	32	28	0	0	0	0	0
P. m. v DSS pre postihnutých dospelých	95	91	82	81	146	152	154	156	184	186	187	193
P. m. v DSS pre postihnuté deti	91	91	90	79	14	13	14	11	7	7	4	4
P. m. v zariadeniach pre seniorov	0	0	0	0	0	0	0	206	211	211	236	241

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Centrum sociálnych služieb, Wolkerova 11, Bardejov

Centrum sociálnych služieb sa nachádza na Wolkerovej ulici 11 v Bardejove a vzniklo 1.7.2015. Je samostatnou rozpočtovou organizáciou s prídelením: IČO 17149355, DIČ: 2020621504 a zriaďovateľom zariadenia je Mesto Bardejov. K zariadeniu patria: Zariadenie pre seniorov, Wolkerova 11, Zariadenie pre seniorov, Toplianska 9, Denný stacionár, Toplianska 9, Nocľaháreň, Kacvinského 13, Útulok, Kacvinského 13, Jedáleň, Wolkerova 11, Jedáleň, Toplianska 9, Senior centrum, Toplianska 9, Denné centrum, Wolkerova 11, Denné centrum, Bardejovská Nová Ves, Denné centrum, Dlhá Lúka., Do zariadenia pre seniorov, môže byť prijatá osoba, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, alebo osoba, ktorá poskytovanie sociálnej služby potrebuje z iných vážnych dôvodov. Podmienkou poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov je rozhodnutie o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby, vydané obcou v mieste trvalého pobytu žiadateľa o sociálnu službu. Kapacita zariadení v súčasnosti je 220 miest. O prijímateľov sociálnych služieb sa stará 102 členný kolektív zamestnancov. Klienti bývajú v jednolôžkových a dvojlôžkových izbách. Každá izba má svoje sociálne zariadenie. V zariadení sa vykonáva ergoterapia nachádza sa tu aj telocvičňa a rehabilitačná miestnosť. Na uspokojovanie duchovných potrieb klientov slúži kaplnka. Súčasťou areálu je aj veľká záhrada s možnosťou posedenia, oddychu a výkonu rôznej pracovnej a športovej činnosti (http://www.zpscergov.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=3, 20.8.2015).

Komunitná nadácia Bardejov

Poslaním Komunitnej nadácie Bardejov je spájať ľudí v záujme riešenia spoločných problémov, posilniť a poukázať na schopnosti obyvateľov mesta riešiť problémy svojho okolia vlastnými silami. Nadácia sa snaží dosiahnuť tieto ciele podporou lokálnych aktivít občanov prostredníctvom malých finančných grantov do výšky 700 € na projekt, servisnej a poradenskej pomoci. Zároveň sa usiluje o rozvoj miestneho darcovstva a filantropie. Komunitné nadácie sú dnes jednou z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich foriem organizovaného darcovstva na svete (http://www.knbj.sk/cms/?page_id=61, 20.8.2015).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala predovšetkým na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejný študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v meste (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcejmu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inkľúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	2239	2298	2320	2375	2416	2459	2502	2545	2588	2631	2674
65-69	1598	1635	1690	1724	1770	1813	1857	1900	1943	1987	2030
70-74	1033	1074	1116	1161	1207	1255	1305	1357	1411	1467	1525
75-79	718	741	763	787	811	836	862	889	916	944	973
80-84	464	479	495	511	527	544	561	579	598	617	637
85-89	237	250	264	278	293	309	326	343	362	381	402
90-94	78	82	85	89	92	94	98	101	105	108	111
95-99	12	12	11	11	11	11	11	11	10	10	10
100+	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,027	% nárast – 60+						31,09
Abs. nárast											1983
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											19,277
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											25,179

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 31,09 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 25,179 %, čo je v porovnaní s ostatnými samosprávami výrazne vyššia hodnota. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 1983 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by malo mesto zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť v meste je pomerne dobre riešená. Zdravotná starostlivosť na území mesta Bardejov je poskytovaná ambulantne a ústavne formou primárnej a sekundárnej a následnej zdravotnej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach. Ústavnú sekundárnu zdravotnú starostlivosť v meste Bardejov zabezpečuje NsP Sv. Jakuba, n.o., Bardejov. NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov zložená z lôžkovej a poliklinicko-ambulantnej časti, ktorú tvorí: K 31. 12. 2010 je NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov zložená z lôžkovej a poliklinicko-ambulantnej časti, ktorú tvorí: 14 lôžkových oddelení, 45 ambulancií, 3 denné stacionáre, 4 špecializované zariadenia ambulantnej starostlivosti, 4 poliklinické oddelenia, 3 iné oddelenia zdravotnej starostlivosti, 8 oddelení SvaLZ, 3 stanice záchranej zdravotnej služby, 1 nemocničná lekáreň, 1 verejná lekáreň, 1 epidemiológ. Zloženie lôžok v NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov podľa manuálu „OECD Health Data 1999“ je nasledovné: celkový počet lôžok: 380, z toho: akútne lôžka 239 (t. j. 3,14 lôžka na 1 000 obyv.), chronické lôžka - 64 (t. j. 0,84 lôžka na 1 000 obyv.), psychiatrické lôžka - 40 (t. j. 0,53 lôžka na 1 000 obyv.), sociálne lôžka - 37 (t. j. 0,49 lôžka na 1 000 obyv.), celkový počet lôžok - 380 (t. j. 5,00 lôžka na 1 000 obyv.). Nemocnica zabezpečuje LSPP pre deti a dorast, LSPP dospelých, stomatologickú LSPP a kompletnú ústavnú pohotovostnú službu (ÚPS) a lôžkových oddeleniach. NsP má cca. 700 zamestnancov, z toho 80 lekárov. Nemocnica poskytuje zdravotnú starostlivosť pre okres Bardejov a v odboroch neurológia, psychiatria, LDCH, fyziatria a balneológia aj pre okresy Svidník a Stropkov. Lekárni na území mesta je celkom 22. Dislokácia lekární pokrýva jednotlivé štvrte mesta, okrem mestských častí s výnimkou Bardejovských kúpeľov (Bardejov 2020, 2012, s.14-15). Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj zariadení zdravotnej starostlivosti v meste od roku 2003.

Zdravotnícke služby	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Nemocnice všeobecné a špec.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Transf. a hemat. oddelenia	1	1	0	2	2	2	2	2	4	2	2
Liečebne, domy ošet.starost.,...	1	0	1	1	1	1	1	1	2	1	2
Lekárne a výdajne liekov	15	13	15	14	16	16	14	17	34	17	15
Výdajne zdrav. pomôcok spolu	2	4	2	3	4	6	4	6	10	5	2
Samo. amb. praktic. lekára pre dosp.	17	16	11	13	14	16	19	18	42	18	18
Samo. amb. Praktic. lekára pre deti	12	10	10	11	13	9	13	15	28	14	11
Sam. amb. Praktic. lekára stomato...	28	24	30	19	22	22	26	24	46	23	21
Sam. amb. Praktic. lekára gynek.	7	6	6	7	9	7	10	11	22	11	11
Sam. ambulancie lekára špecial.	53	66	64	68	108	100	112	112	232	114	114
Rýchla zdravotnícka pomoc	1	1	1	0	4	4	4	2	4	2	2

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	271	258	247	235	224	214	204	195	186	177	169
1-4	1233	1210	1187	1164	1142	1121	1099	1079	1058	1038	1018
0 – priem. Index				0,954	% nárast – 0						-37,61
1-4 priem. Index				0,981	% nárast 1 – 4						-17,42
Abs. nárast											-317
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,545
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											3,575

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	2239	2298	2320	2375	2416	2459	2502	2545	2588	2631	2674
65-69	1598	1635	1690	1724	1770	1813	1857	1900	1943	1987	2030
70-74	1033	1074	1116	1161	1207	1255	1305	1357	1411	1467	1525
75-79	718	741	763	787	811	836	862	889	916	944	973
80-84	464	479	495	511	527	544	561	579	598	617	637
85-89	237	250	264	278	293	309	326	343	362	381	402
90-94	78	82	85	89	92	94	98	101	105	108	111
95-99	12	12	11	11	11	11	11	11	10	10	10
100+	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,027	% nárast – 60+						31,09
Abs. nárast											1983
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											19,277
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											25,179

2.13. ŠPORT

Športové, relaxačné, regeneračné a oddychové zariadenia

Mestská športová hala, Mestský štadión, Zimný štadión, Krytá plaváreň III. ZŠ na Wolkerova ul., Hotel Bellevue - Bardejovský Mihaľov; kúpalisko pri mestskom štadióne, kúpalisko - Bardejovské Kúpele, Detské kúpalisko - Bardejovské Kúpele, Prírodné kúpalisko Nižná Polianka, Minigolf - Bardejovské Kúpele, Tenisové kurty - Bardejovské Kúpele, Volejbalové ihriská, Tenisové kurty - Hotel Bellevue, Tenisové kurty - Bardejovská Nová Ves, Tenisové kurty na Kutuzovova ul., Fitness klub Matej, Fitness centrum Leško, Relaxačno - rehabilitačné centrum hotela Ozón - Bardejovské Kúpele, Jazdecká škola, p. Knapík, Tibor Bolčo, Lyžiarske stredisko Regetovka - Transunit, Stebnická Huta - Transunit, Nižná Polianka, štadión Bardejovská Nová Ves, športové ihrisko Dlhá lúka. V meste sú vybudované nasledujúce ihriská pre deti: Detské dopravné ihrisko Nábřežná, Detské ihrisko Nábřežná, Detské ihrisko Ťačevská D9, Detské ihrisko Komenského D4-D5, Detské ihrisko Vinbarg (bikros. dráha), Detské ihrisko Družba, Detské ihrisko Vinbarg J. Grešáka, Detské ihrisko Gorkého, Detské ihrisko Slovenská, Detské ihrisko Vinbarg. Priestor pre športové aktivity poskytujú aj školské areály: ZŠ Komenského - športový areál, telocvičňa, ZŠ Wolkerova - (multifunkčné ihrisk, krytá plaváreň, telocvičňa, ZŠaMŠ Pod Papierňou - multifunkčné ihrisko, telocvičňa, ZŠ B. Krpelca - športový areál, telocvičňa, ZŠ Pod Vinbargom - športový areál, telocvičňa, ZŠ Vinbarg (Nám. arm. gen. L.Svobodu) - športový areál, Telocvičňa, Multifunkčné ihrisko, Centrum voľného času, telocvičňa, Gymnázium L. Stöckela – telocvičňa, Stredná Priemyselná Škola - športový areál, telocvičňa, Spojená škola J. Henischa - športový areál, telocvičňa, Spojená škola – Štefánikova ul. - športový areál, telocvičňa, Hotelová akadémia J. Andraščíka - telocvičňa, Súkromná stredná odborná škola – Hviezdoslavova - telocvičňa (Bardejov 2020, 2012, s.15).

Športové kluby

V tejto oblasti malo mesto Bardejov dominantný vplyv nakoľko sa podieľalo na organizovaní viacerých podujatí a podporovalo športové subjekty nielen finančnými príspevkami, ale najmä každoročnom poskytovaní bezplatných hodín na mestských športoviskách. Športové TJ, kluby a občianske združenia pracujúce s deťmi a mládežou: Basketbalový klub mládeže Bardejov (dievčatá), Basketbalový klub Kings Bardejov (chlapci), TJ Slávia DDM a DO Fénix, pracujúce pri CVČ Bardejov, Partizán Bardejov – oddiely : futbal, atletika, HC – 46 Hokejový klub Bardejov, MVHC Hádzanársky klub Bardejov, KSTaK Matej Bardejov – klub silového trojboja a kulturistiky, ŠŠK JAK pri ZŠ na Komenského ulici v Bardejove, Sídľisková TJ Družba Bardejov – stolný tenis, Turistické kluby v Bardejove (TJ Slávia, BŠK), “ DOMKA“ združenie sazeziánskej mládeže Poštárka v Bardejove (najmä pre rómsku komunitu), Občianske združenie JUDO KAN Klub Bardejov, KARATE KLUB Bardejov, Športový klub Delta Bardejov (športová gymnastika), TJ Štart Bardejov (lyžovanie a turistika), Okresná rada Slovenskej asociácie športu na školách (OR SAŠŠ) Bardejov, OZ Volejbalový klub Bardejov, KICK-BOX Klub Bardejov, ARMWRESTLING Klub Bardejov, OZ Mládež 21. storočia Bardejov, Slovenský zväz telesne postihnutých (detí a mládež), TJ

Slovan Dlhá Lúka – futbal, FK Bardejovská Nová Ves – futbal, ŠK Olympia karate, ŠKP Maguran, športový klub polície, Tenisový klub WLP, ŠK GLT Partner hokejbal, JM DEMOLEX bežecký šport (Bardejov 2020, 2012, s.15).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyšci a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich			
	ženy	muži	priemer
15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	1853	1812	1750	1715	1663	1616	1568	1520	1473	1425	1377
15-19 – pr. Index				0,971	% nárast 15-19						-25,67
Abs. nárast											-476
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											5,600
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,147

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	2436	2370	2307	2245	2185	2126	2069	2013	1959	1907	1855
25-29	2678	2632	2586	2541	2496	2453	2410	2368	2326	2286	2246
20-24 - pr. Index				0,973	% nárast – 20-24						-23,83
25-29 - pr. Index				0,983	% nárast 25 – 29						-16,15
Abs. nárast											-1013
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											15,453
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											12,347

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30-34	2714	2687	2660	2634	2607	2581	2556	2530	2505	2480	2456
35-39	2725	2747	2768	2790	2812	2834	2856	2879	2901	2924	2947
40-44	2542	2593	2644	2697	2750	2805	2860	2917	2975	3034	3094
30-34 - pr. Index				0,990	% nárast – 30-34						-9,51
35-39 - pr. Index				1,008	% nárast – 35-39						8,13
40-44 - pr. Index				1,020	% nárast – 40-44						21,70
Abs. nárast											515
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											24,117
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											25,580

2.14. KULTÚRA

Kultúra v meste je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti daného mesta. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Kultúrny život súčasného Bardejova nadväzuje na bohaté kultúrne dedičstvo minulosti a naďalej rozvíja kultúrne tradície. V centre mesta sa nachádzajú tri stále výstavné expozície Šarišského múzea (Ikony, Prírodovedná expozícia a Historická expozícia) a štyri výstavné siene kultúrnych ustanovizní. Za návštevu stojí i skanzen ľudovej architektúry, ktorý sa hrdí tým, že bol na Slovensku zriadený ako prvý. Je situovaný v Bardejovských Kúpeľoch. Každoročne sa v meste organizuje novodobý Bardejovský jarmok. Súčasťou jarmočného programu býva aj kontraktačno-predajná výstava Bardkontakt a v jej rámci sa organizuje odborný seminár o pamiatkach. Starú slávu stredovekého Bardejova sa pokúšajú svojim súčasníkom sprítomniť aj organizátori Rolandových hier. Veľmi obľúbeným podujatím je i parkúrové skákanie koní s bohatým sprievodným kultúrno-zábavným programom pre deti i dospelých. Koncerty, festivaly, výstavy, vystúpenia súčasných populárnych skupín zo Slovenska a zahraničia, a množstvo ďalších podujatí najrôznejšieho žánru je obsahom kultúrneho života v meste Bardejov. Mesto Bardejov zabezpečuje organizáciu kultúrnych podujatí v meste prostredníctvom oddelenia kultúry, ktoré aktívne spolupracuje s ostatnými kultúrnymi inštitúciami v meste - Hornošarišské osvetové stredisko Bardejov, Šarišské múzeum Bardejov, Bardejovské Kúpele a.s., Kultúrne a turistické centrum – Poľsko - slovenský dom v Bardejove, ZUŠ Bardejov. Oddelenie kultúry MsÚ Bardejov sídli na Radničnom námestí č. 21. Oddelenie zabezpečuje organizovanie a koordináciu kultúrnych podujatí v meste. Najvýznamnejšími kultúrnymi podujatiami, ktoré Mesto Bardejov prostredníctvom oddelenia kultúry organizuje sú: Dni rytiera Rolanda, Slovenké tango, séria letných koncertov a podujatí s názvom Bardejovské hudobné leto a mnohé ďalšie (Bardejov 2020, 2012, s.17).

Služby v oblasti kultúry občanom mesta poskytujú verejné kultúrne inštitúcie zastúpené aj Okresnou knižnicou Dávida Gutgesela, Šarišským múzeom a kinom Žriedlo, letný amfiteáter na ul. Rhodyho. Inštitucionálne sa na oblasť kultúry zameriavajú organizácie Hornošarišské osvetové stredisko, Mestský úrad – oddelenie kultúry Bardejov, KTC Bardejov. 10 amatérskych umeleckých súborov – folklórne, divadelné, tanečné a hudobné, na vysokej úrovni je škola spoločenského tanca. Zmysluplnému tráveniu voľného času a organizácii podujatí pre deti a mládež sa venujú 4 mládežnícke organizácie. Pod záštitou väčšiny miestnych kultúrnych organizácií sa uskutočňujú pravidelné i nepravidelné kultúrno-spoločenské, zábavné podujatia pre mládež a dospelých (Bardejov 2020, 2012, s.16-17). Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj kín v meste Bardejov. V súčasnosti aa v meste prevádzka kina nenachádza.

Kiná stále											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kiná stále	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	2
Sedadlá	350	350	350	350	350	350	0	0	408	408	458
Premietacie sály	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

V meste Bardejov bolo k roku 2013 až 5 verejných knižníc. Celkový počet používateľov v tomto roku bol 5527. Ich počet sa od roku 2003 výrazne zredukoval. Naopak počet výpožičiek postupne mierne narastá.

Verejné knižnice											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Verejné knižnice	8	8	8	8	8	5	5	5	5	5	5
počet kniž. jednotiek	79 258	80 451	81 478	83 248	84 520	84 730	85 558	81 272	81 521	82 503	80 627
počet používateľov	8 636	8 159	7 397	6 937	7 076	7 076	6 129	6 264	6 164	5 796	5 527

Knižnice, kiná, spoločenské zariadenia a inštitúcie: Okresná knižnica Dávida Gutgesela, Kino Žriedlo, Bardejovské Kúpele, Oddelenie kultúry MsÚ, Hornošarišské osvetové stredisko, Bardejovská televízia, Bardejovské novosti - redakcia, Oddelenie kultúry Bardejovské Kúpele a.s Internetový klub Fokus, Econsoft, Internet klub na Radničné nám., Knižnica Dávida Gutgesela – Radničné námestie, VII. ZŠ a Dlhá Lúka, knižnica pri farskom úrade (Bardejov 2020, 2012, s.17).

UNESCO

Cieľom UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) je chrániť najhodnotnejšie prírodné a kultúrne objekty a lokality našej planéty. V roku 1972 na generálnej konferencii UNESCO v Paríži bola prijatá konvencia, ktorá má za cieľ najvýznamnejšie kultúrne a prírodné hodnoty na svete ochraňovať, zachovávať, prezentovať a odovzdať budúcim generáciám. K ich výberu bol podľa konvencie ustanovený 21 členný výbor, ktorý vedie ich zoznam, takzvaný Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva, a sleduje ich stav. Na základe 24. zasadnutia Výboru pre svetové dedičstvo pri UNESCO v austrálskom Cairns z 30.11. 2000 (pod č. 973 na základe kritérií: iii,iv) sa historické jadro Bardejova spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium stalo štvrtou lokalitou kultúrneho dedičstva zapísanou do

Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Ide o historickú časť mesta Bardejov s klenotmi mesta – Bazilikou minor sv. Egídia, mestskou radnicou a meštianskymi domami obkolesujúcimi trhovú námestie v renesančnom a barokovom slohu. V blízkosti mestského centra sa nachádza dnes už urbanistická kuriozita východného Slovenska - jediný čiastočne zachovaný súbor bývalých židovských kúpeľov a synagóga, pozostatok suburbiálneho centra z konca 18. storočia, budovaného plánovito a podľa talmudistických predpisov. Územie v rozsahu ochranného pásma mestskej pamiatkovej rezervácie, vrátane areálu židovského suburbia, doplnilo tri slovenské lokality svetového kultúrneho dedičstva - Banskú Štiavnicu a technické pamiatky okolia, Spišský hrad a pamiatky okolia a Vlkolínec. Bardejov je reprezentantom ojedinelých hodnôt dokresľujúcich jedinečnosť a zároveň rôznorodosť slovenského kultúrneho dedičstva v porovnaní s celosvetovými historickými a kultúrnymi hodnotami (<http://www.bardejov.sk/mesto/bardejov>, 10.8.2015).

Kultúrne podujatia

V Bardejove sa každoročne organizuje množstvo kultúrnych, športových a spoločenských podujatí. Najvýznamnejšie z nich sú: Novoročný koncert, Dni mesta Bardejov, PONTES – Mosty porozumenia –medzinárodný hudobný festival, Medzinárodný festival orgánovej hudby/ Organové dni Jozefa Grešáka, Konvergencie festival po Slovensku - festival komornej hudby na Slovensku, Bardejovská hudobná jar, Bardejovské hudobné leto, Bardejovská hudobná jeseň, Hry rytiera Rolanda, Bardejovský jarmok, Mikulášske a Vianočné trhy, výstavy (Bardejov 2020, 2012, s.16-17).

Bardejovská televízia

Bardejovská televízia zameriava svoju činnosť na spravodajstvo a publicistiku vo verejnom záujme, ktoré dominuje vo vysielaní. Plní úlohu informačného kanálu, sprostredkúva základné informácie z diania v meste Bardejov a jeho okolia. Dobrá znalosť regiónu a kvalitné informácie sú pre miestnu televíziu BTV kľúčovou záležitosťou. Z komunikovaných obsahov si vyberá tie, ktoré najviac korešpondujú s jeho potrebami i záujmami (<http://www.bardejov.sk>, 10.8.2015).

Amfiteáter

Využitie amfiteátra je predovšetkým na kultúrne podujatia a premietanie filmov. Aktivity zabezpečuje v mesiacoch máj - september oddelenie kultúry MsÚ v Bardejove (<http://www.bardejov.sk>, 10.8.2015).

Kultúrne pamiatky

Bardejov má z kultúrno-historického hľadiska veľký význam, ktorý umocnil aj samotný zápis mesta spolu s okolitými technickými pamiatkami do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

Medzi najvýznamnejšie historické pamiatky patria: Bazilika minor Sv. Egídia – NKP, Prašná bašta, Socha sv. Floriána, Hrubá bašta, Fontána, Katov dom, Mestská radnica - nár. kult. pamiatka, Veľká bašta, Meštiansky dom č. 43, Červená bašta, Pôvodne mestský hostinec tzv. Weinhaus č. 42, Dolná brána, Meštiansky dom č. 41, Pravidelná bašta, Gantzuhof - Šarišské múzeum, Renesančná bašta, Mestský úrad č. 16, Bývalé humanistické gymnázium, Meštiansky dom č. 26 - Rokajova maľba, Evanjelický kostol, Šarišské múzeum, Archívna bašta, Kostol sv. Jána Krstiteľa a kláštor Františkánov, Polygonálna bašta, Gréckokatolícky kostol, Vallová brána, Lampový stĺp, Školská bašta, Horná brána, Kláštorňá bašta (<http://www.bardejov.sk/mesto/bardejov>, 10.8.2015).

Radničné námestie

Bardejov bol založený na nepravidelnom šachovnicovom pôdoryse. Základnú pôdorysnú osnovu mesta tvoria bloky domov rozdelené pravidelnou uličnou sieťou nadväzujúcou na námestie. Stred mesta tvorí obdĺžnikové námestie s rozlohou 260 x 80 metrov, obkolesené z troch strán 46 - tími poschodovými meštianskymi domami, postavenými na typických úzkych stredovekých parcelách, kolmých na námestie. Štvrť, severná strana, je vymedzená dominante mesta - gotickému farskému kostolu - Bazilike minor sv. Egídia, prepojenému spoločným múrom s historickou renesančnou budovou mestskej - humanitnej školy. Ich protívahou je centrálné umiestnená reprezentačná ranorenesančná budova mestskej radnice. Námestím prechádzala aj hlavná dopravná tepna spájajúca dolnú a hornú bránu. Do námestia sú orientované všetky významné ulice historického jadra.

Mestská radnica

Goticko - renesančná stavba postavená v rokoch 1505 - 1509, na ktorej bolo uplatnené renesančné kamenné tvaroslovie. Je dielom staviteľov majstra Alexandra a majstra Alexia, ktorý v roku 1508 vyhotovil pre novú radnicu tzv. talianske okná, arkier a kamenné portály. V roku 1509 radnicu v neskorogotickom duchu dokončil majster Ján z Prešova. V roku 1985 bola vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku. V súčasnosti slúži na prezentáciu najhodnotnejších umeleckých a historických exponátov Šarišského múzea. Je tu umiestnená expozícia s názvom Bardejov - Slobodné kráľovské mesto. Sú tu zastúpené dokumenty k správe mesta, plastiky a tabuľové maľby, epitafy a vzácne pamiatky knižnej kultúry Bardejova. Zo zbierkových predmetov je pozoruhodná zbierka gotických plastík, cechové predmety, originálne pečatidlo z roku 1453, vzácne pokály z benátskeho skla a Malá Kalvária, ktorá je dielom Majstra Pavla z Levoče. Bardejovská radnica je mimoriadnym dielom nadregionálneho významu, prezentujúcim priame duchovné a umelecké väzby na najpokrokovejšie európske myslenie svojej doby.

Bazilika minor Sv. Egídia

Chrám sv. Egídia je druhým najväčším v Košickej arcidiecéze. Je dlhý 50 m a široký 31 m. Prostredná časť kostola so svätyňou a hlavnou lodou sú vysoké 24 metrov. Veža baziliky meria 76 metrov a zaraďuje sa medzi najvyššie kostolné veže na Slovensku. Veža je šesťposchodová, na štvrtom poschodí je umiestnená zvonica s novými zvonami Ján a Urban, osadenými v roku 1995, a pôvodný zvon Signum, vyrobený v roku 1625. Pôvodné zvony Ján a Urban boli osadené pred bazilikou. Na šiestom poschodí je vyhládka. Kapacita chrámu je okolo 3000 ľudí, z toho cca 500 miest je na sedenie.

Gotická trojlodová bazilika s polygonálnou svätyňou, sakristiou, dvoma kaplnkami a vstavanou západnou vežou, o ktorej sa v historických písomných dokumentoch z roku 1247 uvádza, že pôvodný kostol bol súčasťou kláštora radu Cistercitov. Predpokladá sa, že s výstavbou sa začalo v 14. storočí, kedy

listina Karola Róberta z roku 1320 uvádza aj mestského farára. Terajšia podoba sa začala tvoriť v druhej polovici 15. storočia. V roku 1427 sa spomína trojloďová bazilika.

Meštianske domy

Bardejovské meštianske domy ovplyvnilo rozdelenie mesta na stavebné parcely. Na námestí sa stavali väčšinou trojosové, dvojpodlažné domy, v bočných uličkách trojosové jednopodlažné. Dĺžka parcely určovala obdĺžnikový pôdorys domu ako dvojtrakt. Takmer každý dom slúžil aj pre obchodné účely, preto celým prízemím viedla priechodová chodba.

Meštiansky dom na Rhodyho ulici č.1

Goticko - renesančný dom, upravovaný v 18. storočí. V r.1953-55 adaptovaný spolu s domom č.2 pre potreby múzea. Dvojpodlažný dom s prestavaným podlúbím, fasáda zdobená maľovanou ornamentikou. Sedlovú strechu s podlomenicou rekonštruovali podľa historických nákresov pred požiaru v r. 1878.

Meštiansky „Gantzaughov“ dom na Radničnom nám. č. 13

K najvýznamnejším a najzaujímavejším meštianskym domom patria: Pôvodne gotický objekt bol renesančne prestavaný v rokoch 1556 a 1778. Pri prestavbe boli renesančné okná vymenené za barokové. Objekt je zdobený nástennou rokokovou maľbou. Meštiansky znak, ktorý je umiestnený na portále, patril bohatej patricijskej rodine Czebnerovcov. Na bohato zdobenom portále je letopočet 1566. Na fasáde je nástenná maľba z roku 1778. V súčasnosti je administratívnym sídlom Šarišského múzea a na prízemí je umiestnená výstavná sieň.

Budova bývalého „Mestského domu“ na Radničnom nám. č. 16

Pôvodne školská budova postavená na troch gotických parcelách. V 19. storočí upravovaná na administratívnu budovu Fasáda 9 -osová so stredným rizalitom a atikou s erbom mesta. Na hrebenej malá neobaroková vežička s cibulkou, pokrytá medeným plechom. V súčasnosti je sídlom samosprávneho orgánu mesta - Mestského úradu.

Meštiansky dom na Radničnom nám. č. 26

Goticko-renesančný, upravovaný v 18.storočí. Dvojpodlažný, trojosový meštiansky dom. Jeho fasáda je ozdobená rokokovou rokokovou maľbou s pôvodným ostroľukým portálom z rokov 1760-1770. Freska zobrazuje Korunovanie Panny Márie. Nová sedlová strecha s murovaným štítom a s mierne vystupujúcim ostreším.

Meštiansky dom na Radničnom nám. č. 41

Renesančný dom z polovice 17. storočia, upravovaný v 19. a 20. storočí. Dvojpodlažný dom s fasádou so štukovou klasicistickou ornamentikou. Nová sedlová strecha s došteným štítom a s prečnievajúcim ostreším. V tomto dome sa v roku 1820 narodil významný hudobný skladateľ a dirigent Béla Kéler.

Meštiansky tzv. „Vínny dom“ na Radničnom nám. č. 42

Gotický objekt zo 14. storočia, renesančne upravovaný v 16. storočí. Fasáda upravená v 19. storočí. Dvojpodlažný, nárožný dom na bočnej fasáde s dvoma renesančnými oknami. Má rozsiahle pivnice, ktoré predtým slúžili ako mestské vinne pivnice. Mesto bolo v stredoveku také bohaté, že si mohlo dovoliť vlastné vinice v Tokajskej oblasti. Podľa účtovných kníh bola v tomto dome už v prvej polovici 15. storočia mestská vináreň. Účtovné knihy prezrádzajú aj fakt, že víno z týchto pivníc sa vyvážalo do Krakova, kde tvorilo jednu tretinu spotreby.

Bašty - Pamätníky - Pomníky

Obranu každej bašty zabezpečoval príslušný počet občanov, zvyčajne príslušníkov jedného cechu, ktorým velil jeden člen mestskej rady. Ten opatroval aj kľúče od bašty, v ktorej bolo uložené strelivo a zbrane.

Hrubá bašta

Päťpodlažná bašta s pretiahnutým polkruhovým pôdorysom svojou hmotnosťou vystupuje výrazne do hradobného predpolia. Vybudovaná bola koncom 15. storočia a slúžila ako delová parkanová bašta. Svoje pomenovanie získala podľa hrúbky obvodových múrov, ktorá dosahuje až 3,5 m. Dojem nalepenia na Hrubú baštu vzbudzuje Malá bašta. Bola postavená v 17. storočí ako posledná bašta hradobného opevnenia a slúžila na účely zbrojnice. Hrubá bašta spolu s objektom zbrojnice bola najúčinnnejším a najprogressívnejším prvkom obrany mesta.

Dolná brána

Uzatvárala vstup do mesta na severovýchode. Pôvodne vežová brána zo 14. storočia bola v tridsiatych rokoch 15. storočia doplnená o predbranie, ktorého súčasťou bol padací most. V prvej polovici 16. storočia bol vybudovaný kruhový barbakan so vstupom na severozápadnej bráne. Drevený padací most bol v roku 1821 nahradený dvojoblúkovým kamenným mostom.

Veľká bašta

Päťpodlažná bašta s polkruhovým pôdorysom, ktorá svojou hmotnosťou presahuje cez priestor parkánu do priekopy. Zo strany od mesta bola postavená drevená ochodza, na jej úrovni sa zachovali kamenné konzoly. Hradobným múrom je spojená s Červenou baštou.

Pohľad na Veľkú a Červenú baštu

Červená (Kráľovská) bašta

Trojpodlažná bašta s polkruhovým pôdorysom zdobená červeným kvadrováním, zo strany od mesta je otvorená. Posilňovala obranu Dolnej brány. Pod hornou rímsou, na vonkajšom plášti, sú zachované zvyšky erbu mesta a erbu Uhorska, ktoré v roku 1597 dal namaľovať vtedajší richtár Leonard Glatz.

Pravouhlá bašta

Pôvodne gotická bašta, ktorá je smerom k mestu otvorená. Spolu s renesančnou baštou chránili prístup k Dolnej bráne. Foto v pravo je po ukončenej rekonštrukcii v roku 2009.

Renesančná bašta

Pôvodne gotická, dvojpodlažná bašta s pravouhlým pôdorysom, otvorená smerom k mestu. Pomenovanie dostala podľa nadstavenej renesančnej atiky, vyzdobenej sgrafitom, ktorej autormi boli v roku 1582 bratia Pelovci z Lugana. Vnútorňú časť bašty tvorili drevené podlažia vo výške strelní. Foto v pravo je po ukončenej rekonštrukcii v roku 2009.

Homá brána s barbakanom

Nachádza sa na južnej strane mesta a je postavená na mieste hradu chrániaceho stredovekú tridsiatkovú stanicu. Plynulá pôdorysná línia hradobného múra tu vystupuje v tvare širokého oblúka do predpolia. V strede vystupujúceho útvaru bola umiestnená vežová brána, z ktorej sa prechádzalo cez padací most do barbakanu a odtiaľ cez ďalší most na prešovskú cestu.

Prašná (štvorhranná) bašta

Gotická, štvorpodlažná bašta so štvorcovým pôdorysom a neskorogotickým sedlovým portálom, vedúcim na ochodzu hradobného múra. Zakrytá ihlancovou strechou a vikierami z poslednej úpravy. Jej úlohou bolo posilňovať obranu Hornej brány, o čom svedčia východy s kamennými gotickými portálmi na obranný múr smerom ku Kláštorej bašte i na parkan barbakánu.

Archívna bašta

Trojpodlažná bašta s polkruhovým pôdorysom a s novou dokonponovanou strechou s valbou je situovaná v predsunutej dvojitej línii hradiieb na mieste bývalého mlynského náhona. Tretie podlažie pri poslednej úprave z proporčných dôvodov nadmurované, pretože pri zasypávaní vodnej priekopy v 19.storočí bola úroveň terénu v okolí bašty vysoko zdvihnutá. Bašta bola vysunutá pred vodnú priekopu.

Školská bašta

Štvorpodlažná bašta so šošovkovitým pôdorysom s novou kuželovitou strechou. Zo strany od mesta prístupná vchodom s kamenným portálom. V druhom podlaží je otvor s portálom a dverami na vyťahovanie kanónov a streliva na poschodie. Na obidvoch stranách od mestského múru sú podnes viditeľné stopy po napojení na obranný múr a na strane od mesta krakorce pre ochodzu.

Budova humanitnej školy

Stojí v tesnej blízkosti východnej strany Baziliky minor Sv. Egídia. Mestská latinská škola bola založená v roku 1538 a jej rektorom bol už spomínaný Leonard Stöckel. Stala sa centrom kultúrneho života. Divadelné hry, hudobný a literárny život, to všetko sa sústreďovalo okolo tejto školy. Vďaka jej predstaviteľom sa v bazilike zachovali historicky i umelecky cenné obrazy a oltáre.

Katov dom

Ranorenesančný dom z konca 16. storočia. Vo vstupnom renesančnom portáli je umiestnený štít s erbom mesta s iniciálmi CB. Zadná časť chodby je tiež charakteristická renesančným portálom. Dom bol sídlom mestského kata a v dome bola umiestnená aj väznica s útrpnou komorou. Nachádza sa na Veternej ulici, blízko objektu Hrubá bašta.

Lampový stĺp

Medzi Kláštornou baštou a Hornou bránou, v záhrade starej nemocnice, stojí lampový stĺp. Lampové stĺpy slúžili v stredoveku ako orientačné body, preto sa stavali najmä na križovatkách, cintorínoch a na pamätných miestach. Vo vežovitej časti stĺpu horelo svetlo, ktoré plnilo funkciu orientačnú, ale aj spomienkovú. Bardejovský lampový stĺp stál pôvodne na cintoríne pred Hornou bránou.

Socha Sv. Floriána

Pred Bazilikou minor Sv. Egídia stojí socha Sv. Floriána, patróna hasičov. Neskorobaroková kamenná socha bola postavená ako spomienka na požiar, ktorý 27. mája 1774 zničil mestské domy a čiastočne aj baziliku.

Historická studňa

Pred hlavným vstupom do radnice sa zachovala šesťuholníková studňa - kašna, na ktorej bola kedysi umiestnená plastika Rolanda.

Pomník Gašpara Šeredyho

Stojí na ceste medzi Bardejovom a časťou Dlhá Lúka. Bol postavený v roku 1566.

Pamätník Juraja Wintera

Nachádza sa na polceste medzi Severnou a Školskou baštou. Bol postavený v roku 1679. Je kamenný a tvorí ho na podstavci umiestnené srdce, v ktorom je umiestnený kríž.

Socha cisárovnej Alžbety

Socha manželky Františka Jozefa I. cisárovnej Alžbety, nazývanej Sissi, je postavená v roku 1903. Nachádza sa v kúpeľnom parku pred liečebným domom Alžbeta v Bardejovských Kúpeľoch.

Pomník Alojza Jiráka

Je postavený pred budovou Gymnázia Leonarda Stöckela na Jiráskovej ulici. Bol postavený na počesť spisovateľa, ktorý v rokoch 1896, 1897 a 1906 navštívil mesto a študoval tu archívne materiály z obdobia pôsobenia bratříkov na východnom Slovensku.

Pamätník vďaky a priateľstva

Je postavený na Námestí SNP z vďaky za oslobodenie mesta v II. svetovej vojne. Jeho autorom je akademický sochár František Gibala

Cyrilo - Metodejský kríž

Bol postavený v roku 1995 na Šibenej hore nad Bardejovom, na pamiatku príchodu vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda na územie našej krajiny v roku 863, založenia Matice slovenskej v roku 1863 a vzniku Slovenskej republiky v roku 1993.

Plastika Ruky Bardejova

Za Dolnou bránou je umiestnená plastika Ruky Bardejova, ktorú pre mesto z dreva vytesali maďarskí umelci Lajos Bolyki a András Jánosi. Socha je vyjadrením úcty obyvateľom mesta za starostlivosť o kultúrne dedičstvo. Bola zhotovená a inštalovaná v roku 1998.

Kostol Narodenia Panny Márie

Je postavený v mestskej časti Bardejovská Nová Ves. Kostol bol pôvodne gotický, avšak niekoľkokrát ho prestavali. O pôvodne samostatnej obci Bardejovská Nová Ves sa píše v listine z prvej polovice 14. storočia. V dávnych časoch v nej bola skláreň a výroba pušného prachu.

Kostol sv. Jána Krstiteľa a kláštor Františkánov

Kostol postavili okolo roku 1380 augustiniáni. Kláštorné budovy stavali v niekoľkých etapách spolu s prestavbou kostola. Podľa kláštora dostala priľahlá ulica, okolo roku 1430, pomenovanie Kláštorská. Do roku 1528, kedy boli augustiniáni vyhnaní z mesta, patril kostol radu sv. Augustína. Po požiari v roku 1534 zostal kostol opustený a kláštor slúžil ako mestská sýpka. Od polovice 17. storočia bol kostol využívaný evanjelickými Slovákmi mesta. Po roku 1686 v rámci rekatolizácie kostol s kláštorom prevzali františkáni. Františkáni kostol zväčšili, rozšírili a nanovo zaklenuli. Dnešná podoba kostola je z roku 1878. Zaklenutie svätyne je gotické, hlavnej lode barokové. Vnútorne zariadenie je neogotické, časť výzdoby je baroková.

Evanjelický kostol

Kostol evanjelikov a.v. v Bardejove vznikol v období po vydaní Tolerančného patentu cisárom Jozefom II. Bol postavený tesne za severnou hradbou vnútorného mesta v rokoch 1798-1808. Je zasvätený sv. Cyrilovi a Metodovi. Kostol je klasicistická budova pozdĺžneho pôdorysu s polkruhovým oltárnym uzáverom a vstavaným organovým chórom a zaklenutými pruskými klenbami. Neogotický interiérom kostola pochádza z druhej polovice 19. storočia.

Kostol Povýšenia sv. Kríža

Rímskokatolícky kostol postavený blízko Ľudového prameňa v Bardejovských Kúpeľoch v rokoch 1802 - 1831. Kostol je charakteristický svojím pôdorysom v tvare kríža. Rozsiahla rekonštrukcia kostola bola realizovaná v roku 1926 a rekonštrukcia interiéru kostola bola vykonaná v roku 1996.

Kaplnka sv. Jakuba

Postavená okolo roku 1820. Pod podlahou kaplnky je krypta rodiny Obristových, na vonkajšej stene sú dve pamätne tabule tejto rodiny, ktoré pochádzajú z rokov 1828 a 1835. V interiéri je oltár Sv. Jakuba s obrazom svätca a Márie Magdalény. Kaplnka je postavená v areáli cintorína sv. Jakuba. Tento cintorín je najstarším zachovaným mestským cintorinom.

Kostol sv. Anny

Bol postavený v roku 1822 a stojí v areáli cintorína sv. Anny v Bardejove. Pôvodná kaplnka bola v 90-tych rokoch 20. storočia prestavaná na kostol. Pri kostole je postavený kamenný pamätník z roku 1783, zhotovený na počesť otvorenia nového dreveného mosta cez rieku Topľa. Akt otvorenia vykonal cisár Jozef II., ktorý sa v Bardejove zastavil pri návrate z Bukoviny. V súčasnosti je kostol v správe saleziánov sídliačich v Bardejove a slúži k cirkevným potrebám.

Kostol sv. Anny

Je postavený v miestnej časti Dlhá Lúka. Klasicistický, postavený v rokoch 1825-26, svätyňa prestavaná a bočné kaplnky pristavané koncom 90-tych rokov 20. storočia. Záznamy o obci Dlhá Lúka pochádzajú už z roku 1278. Vtedy to bola poddanská obec rodiny Thekuleovcov, neskôr sa stala majetkom vlastníkov Zborovského hradu. Aj keď Dlhá Lúka je už dávno mestskou časťou Bardejova, Kostol sv. Anny stále patrí do farnosti Zborov.

Kaplnka sv. Michala

Klasicistická stavba z roku 1848, ktorá je situovaná v areáli Cintorína sv. Michala.

Kalvária - Kostol sv. Kríža

Vytvára na kopci východne od mesta nádhernú scenériu. Kostol sv. Kríža je postavený v eklektickom historizujúcom slohu s výraznou kresbou fasády. Celý komplex dopĺňajú kaplnky, symbolizujúce jednotlivé zastavenia Kristovej krížovej cesty. Komplex bol vybudovaný v rokoch 1863-1869 zásluhou vtedajšieho bardejovského farára Eduarda Kacvinského, ktorý je tam aj pochovaný.

Kostol sv. Petra a Pavla

Patrí grécko-katolíckej cirkvi. Eklektická stavba z rokov 1901-1902 postavená pri hradobnej priekope v juhozápadnej časti historického jadra mesta. Na fasáde prevažujú neorománske prvky. Kostol má pozdĺžny jednolodový priestor s polygonálnym presbytériom, zaklenutý pruskými klenbami. Hlavný oltár je z roku 1903, ikonostas z roku 1914.

Kostol Panny Márie

Rímskokatolícky kostol postavený v mestskej časti Bardejovský Mihalov koncom 19. storočia. Rekonštrukcia kostola s prístavbou sakristie bola realizovaná v 50 - tých rokoch minulého storočia.

Pravoslávny kostol

Je zasvätený svätým rovnoapoštolom Cyrilovi a Metodovi. Začal sa stavať v roku 1991 v modernom byzantskom štýle. Je situovaný v severnej časti mesta, pod sídliskom Vinbarg.

Kostol sv. Rodiny - Vinbarg

Rímskokatolícky kostol sv. Rodiny postavený a vysvätený v roku 1999.

Židovské suburbium

Židia sa v skladbe obyvateľstva Bardejova začali výraznejšie presadzovať od prvej štvrtiny 18. storočia. Ich prítomnosť sa odzrkadľovala aj v stavebnej činnosti, keď v rokoch 1771-73 bola postavená synagóga, ktorá sa stala základom pre vybudovanie osobitného suburbiálneho centra, ktoré je dnes považované za urbanistický unikát celej východoslovenskej oblasti. V súčasnosti synagóga neslúži svojmu účelu. Židovská modlitebňa sa nachádza aj na Kláštornej ulici. V meste sa zachoval židovský cintorín s náhrobnými kameňmi v renesančnom, barokovom i klasicistickom slohu (<http://www.bardejov.sk/mesto/bardejov>, 10.8.2015).

Múzeá

V Bardejove sídli Šarišské múzeum. Rozsahom svojich zbierok, výsledkami odbornej práce ďaleko presahuje rámec regiónu a zaraďuje sa medzi najvýznamnejšie inštitúcie svojho druhu na Slovensku. V jeho muzeálnej sieti patrí zároveň k najstarším. Myšlienka vytvoriť múzeum vznikla už v roku 1897, ale založené bolo 21. decembra 1903 ako Múzeum Šarišskej župy. Prvým riaditeľom sa stal dr. A. Vass, riaditeľ miestneho gymnázia. Zber materiálu pre múzeum sa začal v roku 1903, najmä zásluhou K. Divalda, V. Miškovského, A. Vassa a G. Žebráckeho. Z územia celej Šarišskej župy bolo v krátkom čase sústredených takmer 3000 kusov muzeálne cenných predmetov. Prvá historická expozícia, (zameraná na dejiny Šariša), bola otvorená 23. júna 1907 v budove mestskej radnice. Vystavený materiál bol darovaný alebo deponovaný z rôznych, predovšetkým cirkevných inštitúcií a organizácií. Bez veľkých zmien pretrvala dve svetové vojny. Reinštalácie expozície sa uskutočnili v rokoch 1954, 1967 a 1991. Šarišské múzeum už od svojho založenia neustále zápasil s finančnými a personálnymi problémami. Za roky 1907 – 1950 bol iba minimálny nárast zbierok a nevykonával sa ani žiadny výskum. Roky 1914 – 1918 boli poznačené snahou presunúť jeho najvýznamnejšie exponáty do múzea v Budapešti. Na sklonku druhej svetovej vojny sa zase o zbierky zaujímala ustupujúca nemecká armáda. Zásluhou hlavne G. Žebráckeho ostali predmety na pôvodnom mieste. Po roku 1945 sa múzeum začalo profilovať ako vlastivedné, zamerané na dokumentáciu vývoja prírody a spoločnosti od praveku po súčasnosť a na oblasti okresov Bardejov, Giraltovce, Stropkov a Svidník. Od roku 1950 sa sústredilo na dokumentáciu bardejovskej mestskej rezervácie. V súčasnosti dokumentuje historické, prírodné a spoločenské

pomery regiónu Horného Šariša. Celoslovenskú pôsobnosť má v oblasti dokumentácie ikonopisnej tvorby východného obradu. Spravuje vyše 700 000 zbierkových predmetov z najrozličnejších oblastí múzejnej práce. Pre túto svoju rozsiahlu činnosť múzeum postupne získalo okrem historickej radnice aj ďalšie objekty: na Radničnom námestí (budova č. 13), Rhodyho ulici (domy č. 4, 5, 6 a 27), vilu Rákoci aj s pozemkom v Bardejovských Kúpeľoch, dve bašty ako depozitárne budovy. Dnes spravuje 34 budov (spolu s objektami v skanzene). Šarišské múzeum počas svojej doterajšej dlhoročnej existencie hlboko zasiahlo do rozvoja slovenského múzejníctva a stalo sa integrálnou súčasťou kultúrneho života Bardejova i jeho regiónu. Ako múzeum s cennými exponátmi historickými, národopisnými, prírodovednými a umeleckými patrí medzi tie slovenské múzeá, ktoré radi vyhľadávajú naši i zahraniční návštevníci. Svedčia o tom aj výsledky návštevnosti expozícií múzea. Ročne ich navštívi priemerne okolo 60 000 domácich a zahraničných obdivovateľov. Priamo v Bardejove má tri expozície: historickú, prírodopisnú a unikátnu expozíciu ikon. V Bardejovských Kúpeľoch je národopisná expozícia a múzeum ľudovej architektúry (skanzen) (20.8.2015, <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bardejov>).

Poľsko-Slovenský dom

Mesto Bardejov sa v roku 1999 zmluvne zaviazalo spolupracovať v rámci partnerských vzťahov s poľskými mestami Krynica a Gorlice.. Dobré skúsenosti zo spolupráce týchto miest sa premietli do myšlienky pripraviť komplementárny projekt k programu INTERREG IIIA Poľsko - Slovensko. Projekt predpokladal vytvorenie troch flexibilných stredísk za účelom iniciovania cezhraničných aktivít, ktoré sledujú ochranu a propagáciu spoločného dedičstva a zvyšovanie turistickej atraktivity regiónu. Nástrojmi na dosiahnutie stanovených cieľov mali byť tri slovensko-poľské domy: v Gorliciach, Bardejove a Czornej pri Krynici vrátane spoločne organizovaných aktivít: súťaže, výstavy, tvorivé dielne, a p. Využitie obnovenej kultúrno-historickej pamiatky pre účel a potreby "Poľsko-Slovenského domu na Radničnom námestí v Bardejove a ďalšie využitie historickej budovy v rámci podpory rozvoja cezhraničnej spolupráce s partnerskými mestami Krynica Gorlice predstavovalo konkrétne naplnenie projektu. Poľsko-slovenský dom v Bardejove bol otvorený 31.1.2007. Využitím existujúcich zdrojov kultúrneho a prírodného dedičstva pohraničného regiónu a ich spoločnou propagáciou zlepšiť atraktivitu hraničnej oblasti a tým napomáhať narastajúcej úlohe kultúry a turizmu, ako faktorov prispievajúcich k sociálnemu a ekonomickému rozvoju regiónu miest Bardejov, Krynica a Gorlice je hlavným poslaním Poľsko - slovenského domu v Bardejove (www.bardejov.sk, 20.8.2015).

Hornošarišské osvetové stredisko

Je regionálnou kultúrnou, informačnou, poradenskou a vzdelávacou inštitúciou v osvetovej činnosti. Zastrešuje amatérske kultúrne a verejné vzdelávanie, ktorého cieľom je vytvoriť podmienky na rozvoj miestnych a regionálnych kultúr, vzbudiť vo verejnosti záujem o umelecké a kultúrne aktivity, zachovávať kultúrne symboly regiónu a poskytnúť kultúrne a vzdelávacie aktivity občanom všetkých národností a vekových kategórií (www.bardejov.sk, 20.8.2015).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvorné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/df/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firm aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)

- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v obidvoch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	2436	2370	2307	2245	2185	2126	2069	2013	1959	1907	1855
25-29	2678	2632	2586	2541	2496	2453	2410	2368	2326	2286	2246
20-24 - pr. Index				0,973	% nárast – 20-24						-23,83
25-29 - pr. Index				0,983	% nárast 25 – 29						-16,15
Abs. nárast											-1013
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											15,453
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											12,347

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	2155	2111	2069	2027	1986	1946	1907	1868	1831	1794	1757
50-54	2405	2400	2389	2381	2373	2365	2357	2349	2341	2332	2324
55-59	2350	2374	2398	2422	2446	2470	2495	2520	2545	2571	2596
45-49 – pr. Index				0,980	% nárast - 45-49						-18,43
50-54 - pr. Index				0,997	% nárast - 50-54						-3,33
55-59 - pr. Index				1,010	% nárast - 55-59						10,47
Abs. nárast											-231
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											20,878
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											20,106

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Rozhodujúcim faktorom úspešného turizmu je návštevnosť - počet a solventnosť návštevníkov ubytovaných. Potenciál ubytovacích zariadení v súčasnosti preyšuje záujem o mesto a jeho región počas celého roka. Avšak pri systémovom investičnom rozvoji turizmu s požadovanými službami bude potrebné podstatne zvýšiť ubytovaciu kapacitu a jej kvalitu architektúry, interiérového vybavenia a wellness vybavenia. Úroveň komfortu nových zariadení bude vyplývať z cieľových skupín návštevníkov, čo bude vyplývať z trendu dopytu domáceho, európskeho a svetového cestovného ruchu. Ekonomickú produktivnosť turizmu v regióne podmieňuje existencia ubytovacích kapacít a produktov CR, ktoré umožnia celoročné fungovanie služieb a ubytovacích zariadení. Tieto kapacity je nutné usmerniť v súlade s cieľom nepreťažovať krajinu a teda neznižovať kvalitu ŽP (Bardejov 2020, 2012, s.18-20).

V roku 2013 bolo v okrese evidovaných 38 oficiálnych ubytovacích zariadení. Z hľadiska štruktúry sú v najväčšom počte zastúpené penzióny a hotely. Celkový počet ubytovacích zariadení do roku 2013 stúpil, celková kapacita sa však zvýšila len nepatrne. K výraznému poklesu došlo v prípade počtu návštevníkov ako aj počtu prenocovaní.

Štatistiky ubytovacích zariadení											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
P. ubyt. Zariadení	27	27	27	29	36	33	36	36	35	37	38
Počet lôžok	2 259	2 223	2 167	2 266	2 472	2 435	2 352	2 019	2 018	2 183	2 217
Počet návštevníkov	45 918	41 242	39 504	45 620	44 534	43 449	36 363	34 031	32 315	36 076	39 828
Počet prenocovaní	379 846	301 772	253 172	277 575	274 679	289 190	239 905	236 841	228 565	227 145	266 339

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hotely

ARTIN, s.r.o.

Moderný trojhviezdičkový hotel, ponúka moderné ubytovanie neďaleko centra historického mesta Bardejov. V ponuke je 13 dvojposteľových izieb, 4 dvojposteľové izby s prístelkou a 2 apartmány. Vybavenie hotela: reštaurácia, kapacita 32 miest, salónik, kapacita 16 miest, Lobby Bar, kapacita 16 miest, hotelová hala, kapacita 14 miest, zimná záhrada, 30 miest.

Hotel Mier - Bardejov

Novozrekonštruovaný hotel sa nachádza v prekrásnom prostredí Bardejovských kúpeľov. Bardejovské kúpele sa nachádzajú v Bardejove, v Prešovskom kraji a v okrese Bardejov. Hotel disponuje 68 lôžkami, izby sú vybavené televízorom, rádiom a telefónom s priamou voľbou. Každá izba má svoje vlastné

sociálne zariadenie s kúpeľňou so sprchovacím kútom. K hotelu patrí kaviareň a letná terasa s výhľadom na čarokrásnu prírodu. Hotel je situovaný v blízkosti letného kúpaliska s vyhrievanou vodou. Návštevníci Bardejovských kúpeľov môžu obdivovať krásy Šariša a Čergova. Minerálne vody v Bardejovských kúpeľoch majú blahodárny vplyv predovšetkým na liečbu chorôb tráviaceho ústrojenstva, obehového ústrojenstva, ochorení obličiek a močových ciest, dýchacích ciest, niektorých chorôb z povolania či gynekologických ochorení (http://www.e-bardejov.sk/1-hotel_mier.htm, 20.8.2015).

Hotel Bellevue

Hotel BELLEVUE sa nachádza na okraji mesta Bardejov, približne 2km od centra. Je zaradený do kategórie trojhviezdičkových hotelov. Rozprestiera sa na vyvýšenom mieste, ktoré je vzdialené od rušných komunikácií a mestského hluku a zároveň poskytuje výhľad na panorámu mesta a celého okolia. Izby : ponúka ubytovanie v 22 dvojposteľových izbách typu Standard a Superior a 3 apartmány. Súčasťou všetkých apartmánov je kúpeľňa s vírivkou. Do niektorých izieb je možné umiestniť ďalšie 1 až 2 postele (prístelky). Celková kapacita hotela je v závislosti od počtu použitých prísteliek 50 až 58 lôžok. V hoteli Bellevue môžete využiť tieto služby: reštaurácia, denný bar, nočný bar, salóniky, reštauračná terasa, tenisové kurty, detské ihrisko, prístrešok na grilovanie, bazén, sauna, jacuzzi, masáže, fitness centrum (http://www.e-bardejov.sk/1-hotel_bellevue.htm, 20.8.2015).

Hotel Astória

Hotel Astória je historickou dominantou Bardejovských Kúpeľoch a nachádza sa v centre Kúpeľov priamo oproti kúpeľnej kolonáde. Hotel bol postavený v roku 1898 a pri výzdobe fasády a výtvarnej výzdobe interiéru bola použitá neorenesančná a neobaroková ornamentika. Astória ponúka ubytovanie v jednolôžkových, dvojlôžkových izbách a apartmánoch. Z toho 11 izieb prešlo rekonštrukciou, izby sú zariadené nábytkom, ktorý ladí s historickým štýlom budovy. Všetky izby sú vybavené rádiom, TV, telefónom a vlastnou kúpeľňou, rekonštruované izby majú chladničku. Hotel je dvojposchodový, má výťah aj vlastnú jedáleň. Rovnako ako hotel Ozón, aj Astória je prepojená chodbou s kúpeľným domom - Balneoterapiou. Hotel Astória ponúka v svojich priestoroch tieto služby: koncertná sála s kapacitou 100 miest, kultúrny program počas letných mesiacov v rámci Medzinárodného hudobného leta, vhodné priestory na semináre, školenia, konferencie, v letnom období espresso s terasou, salónik 15 miest (http://www.e-bardejov.sk/1-hotel_astoria.htm, 20.8.2015).

Hotel ŠARIŠ

Hotel sa nachádza v centre mesta Bardejov približne 200 m od Radničného námestia v blízkosti Športovej haly Mier. Hotel ponúka 18 dvojposteľových izieb s možnosťou prístelky a 1 apartmán. Všetky izby majú vlastné sociálne zariadenie (WC, sprchovací kút), televízor, telefón a minibar s chladničkou. Súčasťou hotela je reštaurácia, kaviareň a salónik s celodennou prevádzkou. Služby poskytované hotelom: reštaurácia, klimatizovaná kaviareň, masáže, sauna, telocvičňa, trezor - úschovňa cenných predmetov, parkovisko strážené, kamerovým systémom, ponuka propagačných publikácií, fax, internet, kopirovacie služby (http://www.e-bardejov.sk/1-hotel_saris.htm, 20.8.2015).

Hotel Ozón

Hotel Ozón je najväčším ubytovacím zariadením v Bardejovských Kúpeľoch. V roku 2000 prešiel rozsiahlou rekonštrukciou a ponukou svojich služieb uspokojí aj náročných návštevníkov. Hotel ponúka ubytovanie v dvojposteľových, jednoposteľových izbách a apartmánoch. Izby sú vybavené chladničkou, rádiom, TV a telefónom. Každá izba má vlastnú kúpeľňu a väčšina izieb má balkón. Budova má 5 poschodí, je vybavená výťahmi a jedálňou. Hotel je prepojený presklennou chodbou s Kúpeľným domom - Balneoterapiou, kde sa podávajú kúpeľné procedúry (http://www.e-bardejov.sk/1-hotel_ozon.htm, 20.8.2015).

Hotel Bardejov

Hotel Bardejov sa nachádza na brehu rieky Topľa v rovnomennom meste Bardejov na severovýchode Slovenska. Je to novovybudovaný trojposchodový hotel s kapacitou 90 lôžok. Hotel Bardejov je najnovší a najväčší v meste. Izby sú vybavené TV a WiFi prípojkou na internet. Návštevníkom hotela je k dispozícii reštaurácia s kapacitou 80 miest, salónik s kapacitou 35 miest, zimná záhrada a party stan vhodný na firemné alebo rodinné oslavy. Kapacita: 80 osôb (banket), 25 osôb (salónik), 200 osôb (recepčia). V letnom období je k dispozícii terasa hotela, alebo stan, v ktorom dokážeme usadiť až 150 osôb (http://www.e-bardejov.sk/1-hotel_bardejov.htm, 20.8.2015).

Penzióny

V meste sa nachádza Penzión Semafor, Penzión Hradby, Penzión Ivana, Penzión JAJA, Penzión Le Monde, Penzión Magura, Penzión Kopačka, Penzión Kolibrík a Penzión ČERGOV.

Ubytovne

Okrem uvedených ubytovacích zariadení sa v meste nachádzajú ubytovne: turistická ubytovňa - Ubytovňa pri HA Bardejov, turistická ubytovňa - DM pri SPŠ a RZ KAMARÁT.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Stravovacie zariadenia sú rozptýlené v intraviláne a majú rozdielnu úroveň s rozmanitou ponukou gurmánskych špecialít. V súčasnosti sú v Bardejove a blízkom okolí nasledovné zariadenia, ktoré vedia uspokojiť širšie spektrum klientov (celkovo 100 zariadení). Je to 26 reštaurácií, 7 pizzerie a 2 rýchlo-občerstvenia. Dislokácia pokrýva centrálnu časť, ktorú predstavuje CMZ a predovšetkým historická časť mesta a Bardejovské Kúpele (Bardejov 2020, 2012, s.20). Súčasnú sieť reštauračných zariadení tvorí: Familia Ristorante, Reštaurácia hotela ARTIN, Reštaurácia hotela BARDEJOV, Reštaurácia hotela BELLEVUE, Reštaurácia hotela ŠARIŠ, Reštaurácia - Pizzéria ROLLAND, NEXT restaurant, VER-DE Restaurant, Daniel Restaurant, Reštaurácia U PAĽENČARA, Pizzéria Republika, Pizzeria PEPPINO, El. restaurant, Culinar caffe, Reštaurácia ASTRA, BOCIAN restaurant, Reštaurácia GURMÁN, Reštaurácia LASERFOOD, Reštaurácia ZÁHRADA, MAMBA-CAFFE Restaurant, Staničná reštaurácia ABM, Reštaurácia MAGURA, Reštaurácia ŠTADIÓN, Reštaurácia ARKÁDA, RIVER café, Restaurant caffe DOLINA, Reštaurácia U BARÓNA, Reštaurácia FONTÁNA, Salaš LESNÁ, Reštaurácia ľudových jedál U POLJAKA, Reštaurácia - grill CACTUS.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Mesto Bardejov je mestom, ktoré píše už vyše 771 ročnú históriu. Je to významné mesto, ktorého cennou devízou sú pamiatky vytvorené v období stredoveku. Je známe tiež svetoznámymi kúpeľmi, krásnou okolitou prírodou a pomerne

nenarušeným životným prostredím. Mesto je okresným sídlom a prirodzeným kultúrno - spoločenským i hospodárskym centrom regiónu horného Šariša. Má viac ako 33 tisíc obyvateľov a vďaka svojim danostiam a svojej geografickej polohe si zachováva významné postavenie nielen v oblasti východného Slovenska, ale aj prihraničných regiónov susedného Poľska. Bardejov je prirodzeným strediskom cestovného ruchu v Prešovskom kraji a významnou destináciou v rámci Slovenska, najmä vďaka Bardejovským Kúpeľom, tradícia a návštevnosť ktorých výrazne presahuje hranice štátu. Krásy mesta a jeho okolia sú dobre známe turistom a intenzívne ich vnímajú aj miestni obyvatelia. Mestská pamiatková rezervácia spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium, bola v roku 2000 zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Bardejov je známy ako mesto s bohatým kultúrnym a spoločenským životom, ktorý býva často ozdobený zaujímavými podujatiami mestského i regionálneho charakteru, je tu veľa športovísk, čo je nepochybne dobrým predpokladom záujmu budúcich generácií žiť v tomto meste (<http://www.bardejov.sk/mesto/bardejov>, 10.8.2015).

Zábavné podniky v regióne sú sústredené v Bardejove, v Bardejovských kúpeľoch a niektorých mestských častiach. Sú tu 3 diskotékove podniky, 2 prevádzky bowlingu, 4 herne, kde je elektronická ruleta, výherné kocky, šípky, biliardové stoly a výherné automaty. Výherné automaty sa nachádzajú aj v niektorých pohostinstvách a baroch. V meste Bardejov sa nachádza 95 pohostinstiev, kaviarní a barov, Internet club na Novom Sade, Internet club V - 30, Internetová kaviareň Phoenix, AB, Internet club na Vinbargu, Disco klub Omega, hotel Republika, Castella - Archívna bašta, Karako - Športová hala, Flamingo

Zimné aktivity v meste a regióne sú viazané na zjazdové lyžovanie v lokalite Regetovka, Stebnická huta a Polianka, kde dĺžka zjazdoviek dosahuje od 450 m do 900 m.. Tieto lyžiarske areály sú vybavené kotvovými vlekmí. Súčasťou týchto areálov sú len základné zložky s vybudovanými parkoviskami. Ucelený systém tvoria bežkárске trate, ktorých dĺžka predstavuje 40 km (80 Zimný potenciál regiónu je využitý len čiastočne (asi na 25 %). Zimné športy majú predpoklad vytvárať najvyšší ekonomický prínos zo športových aktivít, ktoré budú tvoriť podstatný ekonomický príjem v rámci CR. Trend otepľovania bude spôsobovať častejšie premenlivú zimnú klímu, čo sa odzrkadlí na snehovej pokrývke. Nestálosť zimnej klímy bude treba eliminovať technickými a technologickými prvkami.

Letné aktivity - športové sú viazané na kúpanie, slnenie a pohybové aktivity v športovom prírodnom centre. Z pohybových aktivít najvyšší počet návštevníkov má cykloturistika, ktorá má ako všetky pohybové aktivity vytvorené podmienky pre jednoduché okružné výlety. V rekreačných oblastiach sa nachádzajú volejbalové ihriská, tenisové kurty, trávnaté plochy pre rekreačné hry. Kultúrne, poznávacie aktivity majú veľký počet atraktivít, medzi ktorými dominujú pamiatky UNESCO, sakrálna architektúra, ale nie sú spracované kvalitné ponukové programy. Kongresové aktivity sú zastúpené hlavne vzdelávacími aktivitami.

Bardejovské kúpele

Prvá zmienka o Bardejovských Kúpeľoch je z roku 1247, keď uhorský kráľ Béla IV. daroval územie dnešných kúpeľov aj s prameňmi mestu Bardejov. Isté je, že ľudia poznali veľmi skoro liečivé účinky minerálnych vôd, o ktorých sa mohli sami presvedčiť. Do 15. storočia niet o nich presných správ. Dobrá povest' sa však rýchlo šírila, preto v roku 1505 vybudovali kabíny na kúpanie chorých, ktorí dochádzali zo širokého okolia. V roku 1777 postavili v blízkosti prameňov murovanú budovu s dvanástimi izbami pre pohodlie chorých. Liečivé výsledky prilákali maďarskú i poľskú šľachtu, čo malo veľký význam pre rozvoj kúpeľov. Chýr o kúpeľoch sa rozšíril do celej Európy a preto okrem návštevníkov z blízkeho okolia, ktorí navštevovali kúpele krátkodobo, väčšina hostí trávila v kúpeľoch tri až šesť týždňov. Boli medzi nimi i významné osobnosti ako rakúsko-uhorský cisár Jozef II. (1783), Mária Lujza, neskoršia manželka cisára Napoleóna (1809), ruský cár Alexander I. (1821), poľská kráľovná Mária Kazimiera Sobieska, manželka poľského kráľa Jána III. Sobieského a v roku 1895 sa tu dokonca liečila manželka Františka Jozefa I. cisárovná Alžbeta, nazývaná Sissi, ktorej socha sa vyníma v kúpeľnom parku. Prvá písomná vedecká správa o výsledku analýzy dvoch najviac používaných bardejovských prameňov Hlavného a Kúpeľného bola podaná v roku 1795 prof. Pavlom Kitaiblom z Pešti. V tomto období sa využívalo 7 minerálnych prameňov. Bardejovské kyselky pokladal za jedny z najliečivejších vôd v Európe, vhodné na plnenie a export. Po ďalšej analýze Kitaibel navrhol indikácie kúpeľnej liečby. Podľa neho sa bardejovské vody hodia proti bolestiam hlavy, na liečenie kontraktúr, epilepsie, hypochondrie, ženských chorôb, podagry, močových kamienkov, žalúdočných chorôb. Aj Kitaiblova správa prispela k tomu, že sa Bardejovské Kúpele už koncom 18. storočia zaradili medzi najnavštevovanejšie kúpele Uhorska. Bardejovská kyselka sa začala plniť a exportovať nielen do Budapešti, ale aj do Varšavy, Berlína, Frankfurtu. V prvej polovici 19. storočia zaznamenali Bardejovské Kúpele najväčší rozkvet. V krátkom čase sa postavil nový priestraný kúpeľný dom a niekoľko obytných budov. V tomto období sa využívalo už 13 minerálnych prameňov (<http://www.kupele-bj.sk/historia>, 20.8.2015).

Od roku 1997 sú kúpele akciovou spoločnosťou, ktorej lôžková kapacita v hlavnej sezóne dosahuje 1000 lôžok, počet zamestnancov sa pohybuje od 200 do 250. Počet návštevníkov kúpeľov posledné tri roky rastie, v roku 2014 ich navštívilo 22 000 klientov, z toho bolo 90% slovenských a 10% zahraničných (Česká republika, Rusko, Bielorusko, Ukrajina, Poľsko,...). BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s. majú najširšie indikačné zameranie spomedzi všetkých slovenských kúpeľov, okrem tradičnej liečby vnútorných ochorení pribudli do schváleného indikačného zoznamu choroby ženské, nervové a ochorenia pohybového aparátu. Za posledných 8 rokov v kúpeľoch prebehli rozsiahle rekonštrukcie a modernizácia, investovalo sa viac ako 7 mil. EUR do liečebnej starostlivosti, ubytovania a športového vyžitia pre klientov. Ponúkajú

liečebnú starostlivosť v kompet zrekonštruovanej Balenoterapii a pre najnáročnejších klientov staviame luxusný hotel Alexander****, ktorý bude otvorený v januári 2016. Do komplexu spoločnosti BARDEJOVSKÉ KÚPELE a.s. patria štyri hotely - hotel Alexander****, Ozón***, Astória*** a Mier**, depandance hotelov (František, Diana), apartmánové domy Carola a Palmira, liečebné domy Alžbeta a Helios a 10 menších ďalších ubytovaích zariadení - viliek. Bardejovské Kúpele boli v niektorých starších listinách označované za „kúpele pokoja“. Je to naozaj oprávnené, pretože je to miesto z formálneho hľadiska súčasťou mesta Bardejov, ale v skutočnosti leží mimo neho, v pokojnom prostredí lesov s výbornými klimatickými podmienkami. Pri nedávnych výskumoch sa opakovane potvrdilo, že ide o miesto s najčistejším vzduchom na Slovensku. V kúpeľoch sa nachádza pešia zóna a lesopark, ktoré všetkým ponúkajú pokoj a oddych od každodenného života. V areáli kúpeľov sa nachádza letné kúpalisko s vyhrievanou vodou, tenisové kurty a krytá tenisová hala, miniaturgolf, kyslíková dráha, turistické + cyklistické chodníky, Múzeum ľudovej architektúry - skanzen, kino, obchodné centrum. Medzi najnavštevovanejšie atrakcie kúpeľov, ktoré lákajú nielen klientov, ale aj obyvateľov okolia, patrí moderné Wellness SPA - bazénový a saunový svet s kapacitou 150 návštevníkov a Beauty Studio vybavené najmodernejšími prístrojmi na kozmetické kúry a tvarovanie postavy. Obe atrakcie sa nachádzajú v hoteli Ozón (<http://www.kupele-bj.sk/sucasnost>, 20.8.2015).

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatikosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradí ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophoteliarstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hoteliarstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU MESTA ZA ROKY 2010 – 2014

Hospodárenie mesta celkom	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy	18 516 877	19 640 845,56	19 498 204	20 251 655,16	20 865 927,56
Bežné výdavky	18 314 170	18 157 605,41	18 466 436	18 756 016,73	19 561 945,82
Prebytok/schodok	202 707	1 483 240,15	1 031 769	1 495 638,43	1 021 449
Kapitálové príjmy	5 891 918	5 943 771,04	6 504 086	851 278,24	481 300
Kapitálové výdavky	6 927 883	6 467 025,53	8 043 909	1 756 246,79	1 489 260
Prebytok/schodok	-1 035 965	-523 254,49	-1 539 823	-904 968,55	-1 007 960
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.	-833 258	959 985,66	-508 055	590 669,88	-56 831,15
Príjmy finančných operácií	1 770 878	2 060 209,69	1 888 480	716 286,66	811 000
Výdavky finančných operácií	742 266	1 803 536,73	973 722	938 116,77	824 489
Rozdiel finančných operácií	1 028 612	256 672,96	914 758	-221 830,11	-13 489
Rozdiel celkového rozpočtu	195 354	1 216 658,62	406 703	368 839,77	556 017,43

Zdroj: MÚ Bardejov, 2015

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom mesta.

Manažment a správa mesta

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje mestský úrad. Mestský úrad je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta Bardejov. Mestský úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci mestského zastupiteľstva a primátora mesta ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom.

Matričný úrad

Matričný úrad prijíma ústne a písomné žiadosti občanov svojho obvodu, ale spracúva, zapisuje a vydáva doklady o všetkých matričných udalostiach, ktoré sa udejú v tomto obvode bez ohľadu na trvalý pobyt osoby, ktorej sa daná matričná udalosť týka.

Stavebný úrad

Oddelenie zabezpečuje plnenie úlohy na úseku rozvoja mesta, územného plánovania, stavebníctva a životného prostredia.

Školský úrad

Ministerstvo školstva SR v zmysle zákona č.596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov určilo náplň činnosti obce ako školského úradu, ktorý zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľov k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Bardejov
Sídlo pracoviska daňového úradu	Bardejov
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Bardejov
Sídlo Okresného súdu	Bardejov
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Bardejov
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Bardejov
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Bardejov
Sídlo Sídlo Okresného úradu – odbor organizačný, odbor krízového riadenia, odbor ...	Bardejov
ŠÚ SR	

Bezpečnosť

Mesto Bardejov má zriadenú Mestskú políciu. Mestská polícia podľa zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní mestských vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v meste a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta, z uznesení mestského zastupiteľstva a rozhodnutí primátora mesta. Príslušníci zboru zabezpečujú verejný poriadok v meste, spolupôsobia pri ochrane obyvateľov mesta a iných osôb pred ohrozením ich života a zdravia. Spolupracujú s príslušným útvarom Policajného zboru pri ochrane majetku mesta, občanov ako aj iného majetku v meste pred poškodením, zničením, stratou. Dbajú o ochranu životného prostredia v meste, o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach. Vykonávajú všeobecne záväzné nariadenia mesta, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora mesta ako aj náčelníka Mestskej polície. Ukladajú a vyberajú v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposúchnutím zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňujú priestupky, ak tak ustanovuje zákon. Oznamujú príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistia pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti mesta.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Mesto Bardejov je súčasťou Prešovského kraja. Prešovský kraj je prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s dlhodobou nadpriemernou nezamestnanosťou, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, rozvíjajúci sa mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou a Ukrajinou. Analýza hospodárskej a sociálnej situácie a hodnotenie vnútorného potenciálu regiónu Rozlohou je Prešovský kraj (PK) druhým najväčším krajom SR (18,3 % územia) s prevládajúcimi malými obcami, členitým reliéfom a bohatým nerastným bohatstvom. Kraj sa počtom obyvateľov (14,9 % z celkového počtu obyvateľstva SR) radí tiež na popredné miesta, ale hustotou zaľudnenia 89,6 obyvateľov na km² patrí k najredšie obývaným krajom, do kategórie prevažne vidiecky región (49,2 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa začína prejavovať proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky klesol, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Kraj vykazoval v posledných rokoch kladné hodnoty všetkých prírastkov okrem migračného. Kraj dlhodobo stráca sťahovaním obyvateľstva najmä s vyššou vzdelanostnou úrovňou (najvyššia hodnota v SR, takmer 6 000 obyvateľov ročne). Na počte pracujúcich sa vysokoškolsky vzdelaní podieľajú 14 %, čo je viac ako napríklad v TTK alebo NK. Najviac zamestnaných v kraji je v sektore služieb, v priemysle a stavebníctve, vysoký podiel na zamestnanosti predstavujú pracovníci v školstve, ale aj v oblasti zdravotníctva a sociálnych službách. PK je jedným z najbohatších krajov na kultúrne a historické pamiatky na Slovensku. Zastúpenie kultúrnych zariadení je porovnateľné s BBK. PK vykazuje spolu so ŽK najvyšší počet registrovaných užívateľov verejných knižníc a najvyšší počet verejných knižníc s pripojením na Internet. Sieť kultúrnych zariadení v kraji je tvorená 5 divadelnými scénami, 13 múzeami, 4 galériami a 3 astronomickými zariadeniami.

PK je dlhodobo ekonomicky najslabším krajom SR, a to aj vďaka svojmu prevažne vidieckemu charakteru. PK má nízky vnútorný investičný potenciál, preto priemysel nie je dostatočne rozvinutý. Z hľadiska štruktúry priemyslu patria v PK k najvýznamnejším priemyselným odvetviám chemický, drevospracujúci, strojársky, odevný, textilný, elektrotechnický priemysel a najmä potravinársky priemysel. V minulosti zohrával významnú úlohu v regióne aj elektrotechnický priemysel (Stropkov) a jeho podiel bol nad celoštátnym priemerom. Táto skutočnosť sa po príchode významných zahraničných investícií do iných krajov SR (TTK) zmenila a ostali len dva významnejšie podniky na výrobu telefonických prístrojov a

elektronických spotrebičov. Na tvorbe exportu a produkcie PK sa v najväčšej miere podieľajú potravinársky, chemický, strojársky a textilný priemysel. Najväčším bohatstvom kraja je príroda. Najmä Národný park Vysoké Tatry je významným turistickým strediskom. Pre turizmus kraja sú rovnako dôležité aj rezervoáre minerálnych vôd vo viacerých kúpeľoch. Z prírodných zdrojov ešte dosahujú celoslovenský význam ložiská kamennej soli pri Prešove. PK má veľmi významné postavenie v oblasti turizmu v SR a patrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR.

Celkom možno očakávať, že PK by mal šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a síce sa bude pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27, má dostatočný rozvojový potenciál prihraničného regiónu. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať chemický a strojársky priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať elektrotechnický priemysel. Výdavky na vedu a výskum v posledných rokoch rástli veľmi pomaly, ale aj napriek tomu sú nízke a PK obsadil posledné miesto za BBK. Má najmenej pracovníkov v oblasti vedy a výskumu.

PK má silný inovačný potenciál najmä v oblasti turizmu, chemickom priemysle a ekologických službách. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov. Telekomunikačné služby sú zabezpečované v rozsahu bežne dostupných existujúcich moderných technológií, cenovo sú veľmi diferencované, pokrytie je z dôvodu členitosti územia zložitejšie. Cestný a železničný systém PK je dobre rozvinutý. V Poprade sa nachádza medzinárodné letisko využívané najmä pre charterovú dopravu

Kostra železničnej siete regiónu je tvorená dvoma hlavnými traťami v smere západ - východ (Žilina – Košice - Ukrajina) a sever - juh (Poľsko – Prešov – Košice – Maďarsko). PK má druhú najväčšiu celkovú dĺžku ciest 3 107 km po BBK, so sieťou diaľnic (40,4 km), najvyšším podielom ciest I. triedy (826 km).

PK vykazuje pomerne nízke hodnoty v produkcii tuhých emisií, v produkcii oxidu siričitého nastalo najvýraznejšie zlepšenie, vysoké hodnoty nedosahuje v produkcii oxidu dusíka, ani v produkcii oxidu uhoľnatého. Územie PK je chudobné na surovinové zdroje, resp. zásoby rudných surovín. Predstavuje však významnú surovinovú základňu nerudných surovín a stavebných materiálov, zásoby, ktoré umožňujú rozvoj hlavne stavebného priemyslu. Nachádzajú sa tu najmä ložiská bentonitu a zeolitu, cementárske suroviny, stavebné suroviny. Významné sú ložiská kamennej soli v lokalitách Solivar – Prešov.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že PK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v turizme a vybraných odvetviach priemyslu. Dôsledkom tohto vývoja môže byť ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu a spomaleniu jeho ekonomického rastu. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestovnou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie PK nízka. Za najväčší nevyužitý rozvojový potenciál PK sa považuje:

- bohaté prírodné a kultúrohistorické dedičstvo s vysokým podielom chránených území a kvalitným životným prostredím najmä pre rozvoj turizmu,
- strategická poloha (prihraničný región, vonkajšia hranica EÚ),
- mladá pracovná sila (rast vzdelanosti najmä na úrovni stredného odborného vzdelania),
- priaznivé klimatické podmienky a pôdne pomery (pestovanie pre využitie biomasy),

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda PK je tvorená priaznivou demografickou štruktúrou, kvalitným životným prostredím, strategickou polohou na hranici troch krajín a hraničiacom pásme EÚ, prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom a predpokladmi pre rozvoj novej zelenej ekonomiky vo vzťahu k rozvoju vidieka a kľúčových tradičných odvetví.

Strategické ciele:

1. posilnenie produktivity a konkurencieschopnosti v kľúčových a perspektívnych odvetviach priemyslu a služieb,
2. zhodnotenie a posilnenie vnútorného potenciálu turizmu s prepojením na ochranu a tvorbu životného prostredia,
3. komplexný rozvoj a posilnenie vidieka na hospodárstve regiónu,
4. zvýšenie kvality ľudského potenciálu – riešenie rómskej otázky a podpora mladých ľudí, rozvoj všetkých foriem celoživotného vzdelávania (CŽV) a celoživotného poradenstva (CŽP).

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich, regionálnych zdrojov,
- zvýšenie regionálnej zamestnanosti, exportnej výkonnosti na nových trhoch a konkurencieschopnosti,
- vytvorenie nových pracovných miest na vidieku a rozvoj vidieka, zvýšenie podielu ekologického poľnohospodárstva,
- posilňovanie vnútroregionálnych kooperačných a obchodných väzieb,
- vznik nových väzieb medzi vedou, výskumom, inováciami - podnikateľskou sférou a vzdelávacími inštitúciami,
- zvýšenie kvality ľudských zdrojov a zlepšenie sociálnej súdržnosti.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Globálny cieľ A: Odvetvia cestovného ruchu a kúpeľníctva budú integrálnou súčasťou miestnej ekonomiky, ich rozvoj bude založený na aktívnej ponuke kultúrno-historického a prírodného potenciálu mesta, rozširovaní a skvalitňovaní služieb.

Zámer A. 1 Marketing v cestovnom ruchu

Zabezpečiť trvalý rast počtu turistov a návštevníkov Bardejova, presvedčiť ich, že sú v meste vítaní, poskytnúť im dôvody aby v meste zostávali dlhšie, minuli viac peňazí a radi sa sem vracali.

Cieľ A.1.1 Globálna marketingová stratégia (spoločné s B.1.1)

Vypracovať (zaktualizovať a doplniť existujúcu) globálnu marketingovú stratégiu mesta vrátane jednoznačne definovaných cieľových skupín, priorít, spôsobov prezentácie a propagácie, zaviesť systém spolupráce medzi organizáciami v CR pri realizácii tejto stratégie.

nesplnené

Cieľ A.1.2 Turistická internetová prezentácia mesta

Pretvoriť internetovú stránku mesta www.bardejov.sk, s cieľom dôraznejšej orientácie na návštevníkov a zabezpečenia jej výraznejšieho prepojenia na prevádzkovateľov a majiteľov služieb a zariadení cestovného ruchu. Dôraz bude kladený na jednoduchosť, aktuálnosť, ľahkú orientáciu, dostupnosť jazykových mutácií, výhľadovo zavedenie rezervačného a komunikačného systému pre organizácie v cestovnom ruchu, vrátane možnosti multi-užívateľského editovania kalendára akcií.

čiastočne splnené

Cieľ A.1.3 Vnútny imidž: mesto s otvorenou náručou pre turistov

Zrealizovať informačnú kampaň o cestovnom ruchu, zaviesť trvalú verejnú diskusiu o cestovnom ruchu, jeho prínosoch a aktivitách v Bardejove, zabezpečiť spätnú väzbu, reakciu na podnety obyvateľov, realizovať trvalý program osvetvy a výchovy k pozitívnemu prístupu k návštevníkom mesta.

splnené

Cieľ A.1.4 Vonkajšie vzťahy

Intenzívne a systematicky zapojiť mesto do existujúcich a nových „vonkajších vzťahov“ s partnerskými mestami, inštitúciami a organizáciami - výber a príprava účasti mesta na prezentačných veľtrhoch, aktívna účasť v Združení slobodných kráľovských miest (Levoča, Stará Ľubovňa, Kežmarok, Bardejov), v projekte Project Tourism Europe, organizovanie prezentačných dní Bardejova pre predajcov v CR a pod.

splnené

Zámer A.2 Prepojenie mesta a kúpeľov

Zabezpečiť výraznejšie prepojenie a intenzívnejšiu interakciu mesta a kúpeľov, s cieľom rozšíriť a obohatiť ponuku možností trávenia času kúpeľných hostí a sprístupniť kúpele aj obyvateľom a mimokúpeľným návštevníkom mesta.

Cieľ A.2.1 Mestská turistická informačná kancelária v kúpeľoch

Otvoriť v Bardejovských kúpeľoch mestskú turistickú informačnú kanceláriu, ktorá bude kúpeľným hosťom poskytovať servis v oblasti doplnkových turistických aktivít nadväzujúcich na kúpeľný pobyt.

splnené

Cieľ A.2.2 Revitalizácia obchodného centra v kúpeľoch

Zrekonštruovať a prostredníctvom predaja alebo prenájmu plôch na komerčné využitie oživiť schátralé obchodné centrum v Bardejovských Kúpeľoch, ktoré je vo vlastníctve mesta. Hľadať možnosti financovania projektu z vonkajších zdrojov.

nesplnené

Cieľ A.2.3 Rekonštrukcia chodníka kúpele – mesto

Zrekonštruovať cestu pre peších a cyklistov medzi centrom Bardejova a kúpeľami, vrátane odpočívadiel, osvetlenia a nevyhnutného mobiliáru pre uľahčenie a spríjemnenie rekreačnej pešej a cyklistickej komunikácie medzi kúpeľami a mestom, hľadať možnosti financovania projektu z vonkajších zdrojov.

čiastočne splnené

Cieľ A.2.4 Rekonštrukcia chodníkov v kúpeľoch

Postupne zrekonštruovať chodníky a cesty na území Bardejovských Kúpeľov, za účelom kultivácie prostredia pre kúpeľných hostí aj obyvateľov mesta, prichádzajúcich do kúpeľov za odpočinkom, kultúrou alebo zábavou.

čiastočne splnené

Zámer A.3 Služby v cestovnom ruchu

Vytvoriť sieť kvalitných, dobre prepojených a efektívne koordinovaných služieb a aktivít v cestovnom ruchu, podporenú fungujúcim organizačným a inštitucionálnym zázemím.

Cieľ A.3.1 Partnerstvo pre CR

Vytvoriť v meste trvalé a funkčné partnerstvo medzi hlavnými aktérmi cestovného ruchu za účelom komunikácie, vzájomnej informovanosti a koordinácie aktivít, s cieľom zmeniť Bardejov na jedinečnú a obľúbenú turistickú destináciu v rámci Slovenska.

splnené

Cieľ A.3.2 Profesionálny manažér cestovného ruchu

Vytvoriť v meste pracovné miesto koordinátora aktivít cestovného ruchu za účelom zabezpečiť realizáciu úloh strategického plánu v oblasti cestovného ruchu a kúpeľníctva, podpora Partnerstva pre cestovný ruch a koordinácia širších vzťahov v oblasti cestovného ruchu.

nesplnené

Cieľ A.3.3 Certifikácia služieb v CR

Vytvoriť, propagovať a zaviesť systém štandardov kvality u poskytovateľov ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb cestovného ruchu, za účelom zabezpečenia takého servisu pre turistov a návštevníkov mesta, ktorý sa stane impulzom a motiváciou pre ich opätovnú návštevu.

nesplnené

Cieľ A.3.4 Využitie potenciálu Šarišského múzea na rozvoj CR

Šarišské múzeum aktívne ponúkne svoje expozície a pripraví program ich oživenia a využitia pre turistov a obyvateľov mesta.

splnené

Zámer A.4 Infraštruktúra pre cestovný ruch

Rozšíriť, doplniť a skvalitniť infraštruktúru pre cestovný ruch, tak aby uspokojovala širokú škálu návštevníkov a turistov, od tých, ktorí do Bardejova prichádzajú za regeneráciou až po príležitostných turistov alebo pracovne cestujúcich.

Cieľ A.4.1 Oživenie Radničného námestia

Vytvoriť plán organizácie aktivít na námestí: zaviesť animácie, pouličné atrakcie, pravidlá pre vzhľad terás občerstvovacích zariadení, organizovať sezónnu a tematickú výzdobu námestia, obnoviť tradíciu mestských trhov, pripraviť každoročný viaczdrojový rozpočet špeciálne pre akcie na námestí.

častočne splnené

Cieľ A.4.2 Architektonická vízia širšieho centra mesta

Spracovať architektonickú víziu širšieho centra mesta a na jej základe vytvoriť harmonogram postupnej realizácie zmien a obnovy vonkajšieho centra mesta s prioritami najmä na vstupoch do MPR.

splnené

Cieľ A.4.3 Program „čistý Bardejov“

Vytvoriť, propagovať a zrealizovať program „čistý Bardejov“, cieľom ktorého bude zapojiť do trvalej údržby mesta obyvateľov, majiteľov a nájomcov objektov v meste, identifikovať (napr. formou súťaže) najviac vnímané „špatiče“ mesta, stanoviť priority a pripraviť harmonogram ich odstraňovania, zabezpečiť celej akcii mediálnu podporu. (ďalej viď cieľ C.1.2)

častočne splnené

Cieľ A.4.4 Orientačný systém pre návštevníkov mesta

Na vstupoch do mesta inštalovať navigačné prvky pre návštevníkov mesta – informačné a inzertné tabule s mapou mesta (možnosť umiestnenia reklamy), s vyznačením turisticky podstatných objektov, so základnými informáciami a systémom orientácie v meste.

splnené

Cieľ A.4.5 Ochrana pamiatkového fondu

Realizáciou vhodných opatrení a podporou pozitívnych aktivít zabezpečiť maximálne možné zachovanie autentických súčastí územia, ktoré sú nositeľmi pamiatkových hodnôt.

častočne splnené

Globálny cieľ: Bardejov využije zručnosti a kvalifikáciu pracovnej sily k prilákaniu výrobných, exportne orientovaných investícií v odvetviach ľahkého spracovateľského priemyslu s vyššou pridanou hodnotou, ktoré budú vhodne diverzifikovať miestnu ekonomiku, priamo vytvoria nové pracovné miesta a budú príležitosťou pre rozvoj bardejovských malých a stredných podnikov.

Zámer B.1 Vonkajšie vzťahy a marketing

Vytvoriť vonkajší pozitívny imidž Bardejova ako ideálneho miesta pre podnikanie, aktívne ponúkať príležitosti podnikania v meste novým výrobným investorom v perspektívnych odvetviach, s cieľom dosiahnuť trvalý rast ekonomiky mesta.

Cieľ B.1.1 Globálna marketingová stratégia (prepojenie s A.1.1.) - podnikanie

Pripraviť marketingovú stratégiu mesta s ucelenou ponukou Bardejova, ako miesta pre podnikanie – zhromaždiť informácie, pripraviť marketingové materiály (elektronická forma, tlačaná forma, audio-video, a pod.) v rôznych jazykových mutáciách (česky, rusky, anglicky, nemecky, ...), vrátane určenia spôsobov ich využitia. Zabezpečiť viaczdrojové financovanie. Identifikovať cieľové odvetvia (vyššia pridaná hodnota, moderné technológie, ...), definovať „nevhodné“ činnosti pôsobiace proti imidžu kúpeľného mesta (neekologická a ťažká výroba), zostaviť kontakty na zahraničné firmy na Slovensku v Česku a Poľsku (napr. tie, v ktorých pracujú Slováci z regiónu), zrealizovať direct-mailingovú kampaň, zorganizovať návštevy primátora a zástupcov bardejovských podnikateľov vo významných zahraničných firmách na Slovensku, s cieľom podporiť podnikanie v Bardejove, prilákať do mesta nové investície, a pod.

nesplnené

Cieľ B.1.2 Vonkajšie vzťahy

Zapojiť mesto intenzívne a systematicky do existujúcich a nových „vonkajších vzťahov“ s partnerskými mestami (prehodnotiť doterajšiu spoluprácu a výsledky) s cieľom zabezpečiť podnikateľskú spoluprácu a vznik aliancií, ktoré umožňujú ďalší rozvoj bardejovských firiem – podnikateľské misie v partnerských mestách a na hospodárskych komorách, návštevy podnikateľov v Bardejove, zapojenie do podobných akcií v rámci kraja, a pod. (Cieľ je spoločný s s A.1.4 v oblasti cestovný ruch a kúpeľníctvo.).

Zámer B.2 Priaznivé podnikateľské prostredie

Založiť trvalé partnerstvo verejného a súkromného sektoru, s cieľom vytvoriť v meste priaznivé podnikateľské prostredie a atmosféru, ktorá bude motivovať k podnikaniu a prispeje k zlepšeniu vnímania podnikateľov v spoločnosti.

Cieľ B.2.1 Podnikateľská rada

Vytvoriť Podnikateľskú radu, ktorá bude pôsobiť v meste ako poradný zbor primátora a mesta v otázkach podnikania, investícií a ekonomického rozvoja a ako trvalá platforma pre komunikáciu a výmenu informácií a názorov medzi podnikateľmi a medzi verejným a súkromným sektorom. Podnikateľská rada bude tiež organizovať tematické stretnutia – spolupráca so školami, s úradom práce a pod.

nesplnené

Cieľ B.2.2 Bardejov – mesto, ktoré si váži podnikateľov

Každý rok zorganizovať verejnú súťaž „Bardejovský podnikateľ roka“ s najrôznejšími kategóriami (podnikateľ, podnikateľka roka, firma s najvyšším nárastom obratu, počtu zamestnancov, najväčšia investícia, inovačný podnikateľský projekt roka, cena primátora za ekonomický prínos, cena za zavádzanie e-technológií, cena za export, cena za kvalitu, bardejovský produkt roka, úspešný začínajúci podnik, odvetvové disciplíny – cestovný ruch a kúpeľníctvo a pod.), mediálne propagovať súťaž (napr. pravidelné profily úspešných bardejovských podnikov, podnikateľských zámerov a inovácií v miestnych médiách) a na záver roku usporiadať spoločenský večer pre mesto a podnikateľov so slávnostným vyhlásením ocenení.

nesplnené

Zámer B. 3 Podnikateľský servis

Zaviesť, doplniť a koordinovať v meste štruktúru služieb a informačný servis pre podnikateľov, s cieľom zlepšiť prístup k informáciám, zdrojom a technickej asistencii a tým podnieť rast podnikov a motiváciu k tvorbe pracovných miest.

Cieľ B.3.1 Odbor stratégie a investícií

Vytvoriť v rámci štruktúry MsÚ Bardejov nový profesionálny útvar, zameraný na ekonomický rozvoj, s cieľom zabezpečiť odborné kapacity najmä pre realizáciu a riadenie rozvojového programu a akčného plánu v oblasti podnikania a investícií, marketingu a koordinácie prípravy projektov a žiadostí pre financovanie z vonkajších zdrojov. Dôraz bude kladený na merateľnosť výsledkov a prínosov nového odboru.

splnené

Cieľ B.3.2 Podnikateľský informačný servis

Spracovať informačný systém s väzbou na www.bardejov.sk, ktorý bude obsahovať otvorenú a aktualizovanú databázu podnikateľov, databázu podnikateľských nehnuteľností, bude miestom pre získanie informácií o zdrojoch a programoch pre podnikateľov a pre kontakty na miestne aj regionálne firmy a združenia, poskytovať doplnkové informačné a poradenské služby. Informácie zo systému budú slúžiť okrem iného ako vstup pre tvorbu marketingovej ponuky Bardejova pre podnikateľov (cieľ B.1.1).

splnené

Zámer B.4 Infraštruktúra pre podnikanie

Pripraviť fyzické podmienky a infraštruktúru pre rozvoj podnikania v meste, vrátane pozemkov a objektov, investícií do dopravy a modernej informačnej infraštruktúry pre efektívne zapojenie miestnych podnikov do novej globálnej ekonomiky.

Cieľ B.4.1 Podnikateľský inkubátor

Pripraviť projekt zriadenia „podnikateľského inkubátora“, ktorý bude poskytovať priestory a služby začínajúcim podnikateľom v meste, najmä v perspektívnych technologických odvetviach. Zabezpečiť vonkajšie zdroje pre financovanie vzniku a štart inkubátora.

nesplnené

Cieľ B.4.2 Databáza podnikateľských nehnuteľností

Vytvoriť pasportizáciu podnikateľských nehnuteľností v meste a pripraviť ju ako vstup do podnikateľského informačného systému B.3.2 a do ponuky konkrétnych podnikateľských príležitostí v rámci marketingových materiálov mesta B.1.1.

nesplnené

Cieľ B.4.3 Príprava plôch pre podnikanie

V územno-plánovacom procese pripraviť nové plochy pre investorov, zrealizovať projekt výstavby priemyselnej zóny v Bardejove, prostredníctvom cieľového marketingu zabezpečiť jej naplnenie firmami, ktoré v Bardejove vytvoria nové pracovné miesta a budú vhodne dopĺňať a diverzifikovať miestnu ekonomiku.

splnené

Cieľ B.4.4 Stavebno-technický stav komunikácií

Zvýšiť kvalitu a bezpečnosť dopravy v meste pre obyvateľov aj súkromný sektor, zlepšením stavebno-technického stavu komunikácií v majetku mesta a pôsobením na ostatných majiteľov komunikácií, aby realizovali investície, s cieľom zabezpečiť plynulú a bezpečnú dopravu v meste.

častočne splnené

Globálny cieľ: Mesto bude poskytovať širokú ponuku vzdelávania a príležitostí pre aktívne trávenie voľného času mladých a vzdelaných ľudí, rovnako ako aj všetkých ostatných skupín obyvateľov; bude motivovať k aktívnemu prístupu k životu, rozvíjať otvorenosť, toleranciu a zdravý patriotizmus

Zámer C.1 Aktívny prístup k životu

Motivovať obyvateľov mesta k aktívnemu prístupu k životu, u všetkých vekových skupín podporovať a rozvíjať pozitívne postoje, zdravý lokálpatriotizmus a pocit spolupatričnosti s mestom.

Cieľ C.1.1 Program „aktívny Bardejov“

Vytvoriť grantový systém mesta pre podporu činností a akcií, vedúcich k aktívnemu a zainteresovanému prístupu miestnych obyvateľov k životu a svojmu mestu. Pre potreby lepšej identifikácie existujúcich a žiadujúcich aktivít spracovať databázu neziskových subjektov, pôsobiacich na území Bardejova. Každoročne vyčleniť z rozpočtu mesta čiastku na grantovú podporu programu, stanoviť priority programu pre daný rok (napr. dobrovoľníctvo, darcovstvo, čistota, šport, kultúra, zdravie a pod.) iniciovať a koordinovať konkrétne akcie napr. „zasad si svoj strom“, „beh zdravia“, „prines kameň na námestie“, miestne športové turnaje organizované športovými klubmi a pod.)

častočne splnené

Cieľ C.1.2 Program „čistý Bardejov“

Vytvoriť a s pomocou ďalších subjektov (Úrad práce, neziskové aktivity) zrealizovať program "čistý Bardejov", zapájajúci rôzne vekové a sociálne skupiny (vrátane nezamestnaných). Pomocou detí a študentov zostaviť Mapu „špaticov“ mesta. Mapa bude obsahovať objekty, plochy a miesta, ktoré poškodzujú dojem z mesta, vrátane popisu problémov, prípadne fotografií. Zoznam bude možné zároveň členiť tematicky - životné prostredie, vizuálna devastácia, čistota a poriadok, stav komunikácií a chodníkov a pod. Pre jednotlivé "špatice" budú formou prieskumu stanovené priority, spracovaný zoznam

odstraňovania a zlepšenia a budú pripravené súťaže a motivačné nástroje, ako zapojiť deti, občanov a vlastníkov do skrášlenia mesta (odstránenia "špaticov"). Súčasťou programu bude na jar a v jeseni súťaž "Poriadok pred domom" vrátane mediálnej prezentácie a detských hodnotiacich komisii a vytvorenie možnosti (poskytnutím prostriedkov na údržbu) odovzdania zodpovednosti za údržbu lavičiek a okolia domov občanom. (Cieľ je spoločný s s A..4.3 v oblasti cestovný ruch a kúpeľníctvo.).

častočne splnené

Cieľ C.1.3 Občiansky vizuálny informačný systém v meste

Uskutočniť inventúru vizuálnych informačných prvkov v meste s informáciami pre obyvateľov – plochy, tabule, informačné vitríny, navrhnuť a inštalovať nový občiansky informačný systém vrátane možnosti použitia nových moderných dynamických prvkov prezentácie informácií.

Zámer C.2 Infraštruktúra pre voľný čas

Rozšíriť a doplniť infraštruktúru a fyzické predpoklady pre aktívne trávenie voľného času, so špeciálnym zreteľom na mladšie vekové skupiny, vytvoríť príležitosti k sebarealizácii a uplatneniu kreativity.

Cieľ C. 2.1 Mapa voľno-časovej infraštruktúry

Zmapovať objekty a infraštruktúru, ktorá je v meste k dispozícii pre voľnočasové aktivity rôznym vekovým skupinám, navrhnuť ich doplnenie (napr. o športoviská v lokalitách s rodinnými domami), pripraviť projekty k viaczdrojovému financovaniu.

splnené

Cieľ C.2.2 Otvorené športoviská

Sprístupniť školské športoviská po vyučovaní deťom a mladším vekovým skupinám najmä pre kolektívne športy, vrátane podporovania a zabezpečenia financovania správcovstva. V meste existuje sieť ihrísk vybavených stojanmi na volejbal, bedminton a pod. Dôležité je dovybavenie športového zariadenia o doplnky, bez ktorých ihriská strácajú význam. „Vdýchame mŕtvym ihriskám život“.

splnené

Cieľ C.2.3 Večerné študovne

Upraviť otváracie hodiny učební, študovní a knižníc, zriadiť pri nich priestory pre stretávanie a komunikáciu mládeže a medzigeneračnú komunikáciu, vytvoríť atraktívnu ponuku tém a osobností, ktoré sa budú stretnúť zúčastňovať a obnoviť tak aktívny a komunitný prístup k životu a mestu najmä u mladej generácie.

nesplnené

Zámer C.3 Sociálne zdravé mesto

Prispôsobiť kapacitu, zameranie a škálu sociálnych zariadení a služieb pre starších obyvateľov a sociálne ohrozené skupiny.

Cieľ C.3.1 Sieť sociálnych zariadení a organizácií

Zmapovať sieť sociálnych zariadení a organizácií pôsobiacich v meste v oblasti poskytovania sociálnych služieb, s cieľom identifikovať súčasné aj výhľadové nedostatky v rozsahu a zameraní, pripraviť podmienky pre rozšírenie existujúcich a doplnenie chýbajúcich služieb – iniciácia a príprava projektov.

splnené

Cieľ C.3.2 Vzdelávanie pre občanov, ktorí neukončili ZŠ

Pripraviť a zrealizovať projekt „Vzdelávanie občanov bez ukončeného základného vzdelania“, ktorí majú špecifické nedostatky a potreby, najmä vzhľadom k uplatneniu a cene na trhu práce (ale aj znevýhodnenie pri styku s úradmi a inštitúciami, v rôznych životných situáciách a pod.).

splnené

Zámer C.4 Vzdelávanie a výchova k právnemu vedomiu

Zakomponovať strategický program hospodárskeho a sociálneho rozvoja do výchovno-vzdelávacieho procesu v bardejovských školách, pôsobiť na deti aj rodinu v prospech posilňovania právneho vedomia, angažovanosti, rozvoja informačnej spoločnosti, otvorenosti a tolerancie.

Cieľ C.4.1 Školská výchova ku vzťahu k mestu a spoluobčanom

Vytvoríť voľné neformálne združenie bardejovských pedagógov v oblasti estetickéj výchovy, občianskej náuky, dejepisu a podobných predmetov a zorganizovať pre nich tematické semináre v oblastiach: regionálne dejiny a dejiny mesta, sprievodcovstvo (vrátane možnosti praktického návštevu so žiakmi), masmédiá, pamiatková starostlivosť a ochrana kultúrneho dedičstva. Formou workshopov si osvojiť už existujúce materiály, spracovať manuály a odporúčania pre učebné osnovy na jednotlivých školách, s cieľom budovať u žiakov a študentov v rámci výuky zodpovedný a informovaný vzťah k mestu a regiónu.

splnené

Cieľ C.4.2 Spolupráca polície a škôl

Zaviesť pravidelné návštevy polície v školách, zaviesť do škôl v spolupráci s políciou prvky dopravnej výchovy a formou kombinácie prednášok a kontaktu s praxou budovať u žiakov vzťah k právu a poriadku aj k zodpovednosti a nechote tolerovať protiprávne jednanie.

splnené

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre mesto Bardejov nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom mesta, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci mesta. Na jej základe môže mesto prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. Stratégia SO ... 10.	1. Stratégia WO 2. ... 10.
T - hrozby	1. 2. Stratégia ST ... 10.	1. Stratégia WT 2. ... 10.

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody
 WO – prekonať slabiny využitím príležitostí
 SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám
 WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v meste, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu mestu priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude mesto riešiť v rámci integrovanej stratégie.

Znamená to teda, že mesto musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že mesto dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa mesto koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre mesto, preto by sa mal manažment mesta sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich mesto nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizik	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu mesto vážne zraniť, preto treba pripraviť plán

strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj mesta, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mesta, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mesto stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily mesta sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry ai. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká	vysoký	nízky
	nízka	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
		3 Nízka priorita	

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých mesto momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody mesta. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest mesta je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má mesto najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky mesta Bardejov a kvalitu života v meste.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - diverzifikovaná hospodárska štruktúra, - rozvinutý kúpeľný priemysel s dplhoročnou tradíciou a vybudovanou infraštruktúrou, - sústredenosť výrobných aktivít, prevádzkových a skladových areálov v jednej lokalite, v severovýchodnej časti mesta, - relatívne vysoký počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním s maturitou – 20,25 % obyvateľov, - vysoký počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním – 18,24 % osôb, - zvyšujúci sa počet fyzických osôb podnikateľov – slobodné povolania (179), - dominantná časť fyzických osôb zameraných na oblasť stavebníctva a priemyslu, - veľká časť fyzických osôb pôsobiacich v oblasti reštauračných a ubytovacích služieb – 162 v okrese, - celkovo 1403 právnických podnikateľských subjektov (výrazne narastajúci počet), - zastúpenie spoločností so zahraničnou účasťou – 143 a medzinárodných – 56, - 17 činných samostatne hospodáriacich roľníkov, - vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy – 39,9 %, - Mestské lesy - Lespol, s.r.o. Bardejov obhospodarujúce časť hospodárskych lesov v okolí, - existencia mestských spoločností – BARDBYT, s.r.o., BAPOS, BARTERM, s.r.o., - mestská spoločnosť Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o., - rozvinutá priemyselná výroba, - rozvinutá kožiarska výroba, strojárnska výroba, drevospracujúca výroba, odevníctvo, stavebníctvo, potravinárska výroba, - rozvinutá sieť maloobchodných predajní (vrátane sietí a reťazcov) 	<ul style="list-style-type: none"> - útlm stavebnej výroby, - znižujúci sa počet fyzických osôb – živnostníkov – v roku 2014 pokles na 2252 os., - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nevyhovujúca štruktúra MaSP v oblasti poľnohospodárstva, - nedostatok pracovných príležitostí, - problém partnerského prístupu, spolupráce sektorov, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - veľká závislosť na niekoľkých zamestnávateľoch, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - vysoký podiel nezamestnaných vo vekovej skupine od 35 do 49 rokov, - presun štruktúry nezamestnaných z krátkodobej nezamestnanosti k dlhodobšej - 4 - 6 mesiacov a nad 12 mesiacov, - nedostatočne rozvinutá obchodná sieť v historickom centre mesta, - nerovnomerne rozvinutá obchodná sieť v jednotlivých častiach mesta, - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, - neprítomnosť veľkých investorov v meste, regióne, - neznámosť mesta, regiónu v medzinárodnej investičnej sfére a aj medzi potenciálnymi návštevníkmi, - znížená dostupnosť - robí nevhodu pre investorov priemyslu a tovarových produktov, avšak v cestovnom ruchu nepredstavuje nevhodu, - veľký počet supermarketov, - slabá sieť predajní na sídlisku Družba, - nedostatok supermarketov s domácimi potrebami, záhradníckymi potrebami (Baumax, Hornbach, atď.), - vysoký počet predajní s čínskym tovarom, - chýbajúce predajne zamerané na kvalitný textil,
<p>Priležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, skvalitnenie prostredia výrobných, skladových a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít mesta, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území mesta, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - vytváranie podmienok pre rozvoj takých odvetví výroby - priemyslu, ktoré naviažu na dominujúce odvetvia v meste, - orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšená regionálna a celosvetová konkurencia v oblasti profilových pre Bardejov (kúpeľná tradícia, turizmus), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 14 15	22 Stratégia WO
T hrozby	3 Stratégia ST 8	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej, aj keď technicky nevyhovujúcej infraštruktúry – priemyselných zón a hospodárskych dvorov PD.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostupnosť mesta vo viacerých smeroch cez cesty I až III triedy, - prechádzajúca cesta I/77, - prechádzajúca cesta tretej triedy „III / 545 Kapušany – Bardejov – Nižná Polianka“, - cestných komunikácií na území mesta a jeho mestských častí predstavuje 23, 615 km štátnych ciest a 46,3 km mestských komunikácií, - cesta II / 545 prepájajúca mesto Bardejov s mestom Prešov (k ceste E371) - prepojenie mesta Bardejov s mestom Košice cez cestu E 50, - autobusová doprava je zabezpečovaná SAD Prešov a.s., - autobusová stanica sa nachádza v urbanistickom obvode č.9 v spoločnom priestore so železničnou stanicou, - na území intravilánu mesta a miestnych častí je rozmiestnených 55 zastávok, cca. 12 pravidelných liniek MHD, - regionálna jednokofajná železničná trať č.194 s nezávislou motorovou trakciou Prešov – Bardejov v dĺžke 44,833m , - mesto Bardejov má spracovanú štúdiu Riešenia cyklotrás v meste Bardejov a jeho častiach, - vybudované chodníky pre peších pozdĺž hlavných dopravných ťahov, spracovaná projektová dokumentácia „MESTSKÉ CYKLOTRASÝ“, - vybudované cyklotrasy: Cyklotrasa BARDEJOV – KRYNICA – ZDRÓJ, Cyklotrasa „NA KRÍŽOVATKE KULTÚR“ BARDEJOV - ŠTÁTNA HRANICA – JASLO, Medzinárodná KARPATSKÁ CYKLOMAGISTRÁLA CM 015, Červená cyklotrasa JASLO - ŠTÁTNA HRANICA OZENNA, - vybudované parkovacie obvody CMZ - Ul. Kláštorská, Ul. Miškovského, Ul. Rhodyho, Ul. Veterná, Ul. Stöcklova, Ul. Hviezdoslavova, Ul. Baštová, Ul. Poštová, Ul. Na Hradbách. Parkovací obvod č. II. : vymedzený: Ul. Jiráskova, Ul. Partizánska, Ul. Hurbanova, Ul. Mlynská, Ul. Dlhý rad, Ul. Kellerova, rozšírenie parkoviska v priestore medzi Ul. Jiráskova objektom Gymnázia L. Stockla, čím bolo vytvorených 122 parkovacích miest pre osobné automobily v tesnej blízkosti juhozápadného okraja historického jadra mesta, - dostatok parkovacích miest na Ul. Jiráskova - gymnázium - 122 p.m., - vybudované nové parkovisko Športová hala - 60 p.m, 	<ul style="list-style-type: none"> - Bardejov leží mimo hlavných dopravných koridorov Slovenska - územie MPR ako cieľ pasantských návštevníkov mesta, je nedostatočne vybavené parkovacími možnosťami, - absentuje koncepcia dopravy pre MPR ako špecifické a cenné územie mesta, - nepravidelná údržba chodníkov počas zimného obdobia, zľadovatené a neposypané plochy, - nedostatok parkovacích miest, slabá údržba turistických komunikácií a obchodov, - nedostatočné prepojenie MHD smer sídlisko Molíterka, - nedostatočné označenie prechodu pre chodcov na cestách (Fučíková pri potravinách), - absencia cyklotrasy do Bardejovských kúpeľov, - nevyhovujúce chodníky na ulici od Mihaľova, - nedokončená ulica Jána Kalinčiaka, - nevyhovujúca cesta na sídlisko Vinbarg, - málo parkovacích miest pred obytnými blokmi, - nevyhovujúca komunikácia smerom na nemocnicu, - nedostatok parkovacích miest na sídlisku Družba, - nedostatok parkovacích miest na Vinbargu, - nedostatočná údržba štátnych ciest, jej krajíc v meste a v smere na kúpele – nečistia sa krajnice, - nedostatok parkovacích miest v okolí nemocnice,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie záchytného parkoviska v polohe pri Šibskej vode, - zlepšenie podmienok autobusovej dopravy v rámci mesta, - vyriešenie vnútromestskej dopravy malými autobusmi, - revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie peších a cyklistických prepojení za účelom efektívneho prepojenia s ostatnými časťami mesta a kúpeľmi, - skvalitnenie podmienok pre statickú dopravu vo Bardejove, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zlepšenie dopravnej dostupnosti železničnou dopravou, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	20 Stratégia SO	17 8 9 Stratégia WO
T hrozby	11 9 Stratégia ST	9 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - možnosti rozvoja IBV plôch, - možnosti rozvoja nájomnej HBV, - mesto napojené na skupinový vodovod, - vybudované vodojemy: Vinbarg V1 2x 650 m3 na kóte 337 m.n.m., Vinbarg V2 2x 650 m3 na kóte 369 m.n.m., Vinbarg V3 2x1000 m3 na kóte 388 m.n.m., Za Halpušovou 2x 400 m3 na kóte 366 m.n.m., Družba 400 m3 na 	<ul style="list-style-type: none"> - zastarané rozvody vodovodnej infraštruktúry, - zlý technický stav tepelného hospodárstva, - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - nedostatočná kapacita elektrickej siete,

<ul style="list-style-type: none"> kóte 350 m.n.m., Bardejovské Kúpele sú zásobované z vodojemov vyhradených pre kúpeľnícku činnosť 2 x 250 + 2 x 100 m³, Osada Mihaľov zásobovaná vlastným vodovodom so zdrojom - prameňom 0,6 l/s s čerpacou stanicou a vodojemom 50 m³, prevažne kábelové rozvody v starej časti mesta a v nových sídliskách, Bardejov je plynofikovaný od r. 1974, kedy bol k mestu privedený VTL plynovod DN 300 PN 40 Prešov - Bardejov, regulačná stanica VTL/STL RS 5000/2/2 – 440 s výkonom 15.000 m³/hod, dve regulačné stanice s výkonom po 3000 m³/hod., v Bardejovskej Zábave RS 1200/2/2 - 440 a pri Bardejovskej Novej Vsi RS 5000/2/1 – 440, zásobovanie teplom zabezpečené blokovými zdrojmi tepla (sídlíštné kotolne, priemyselné objekty) - 21 a 3 výmenikové stanice, elektrostanica s transformovňou 110/22 kV o výkone 2 x 40 MVA s dostatočnou kapacitou, Bardejovské kúpele zásobované teplom zo 4 samostatných kotolní, prítomnosť pobočiek Slovenskej pošty na frekventovaných miestach v meste – ul. Dlhý rad, žel.stanici a Bardejovských kúpeľoch,, prenos signálov STV ako aj komerčných TV je zabezpečený základným DVB vykrývačom na lokalite Rumá, 	<ul style="list-style-type: none"> zlý technický stav telefónnej siete, nedostatočné kapacity prevádzok Sl. pošty,, nezrekonštruované staré vodovodné siete,
Priležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> možnosti využitia drevnej štiepy v tepelnom hospodárstve, vzhľadom na bohatý lesný fond, rozšírenie vodovodnej a dostavba kanalizačnej siete, rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti mesta, možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, zhoršujúci sa stav mestských stavieb a komunikácií, nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 15	9 5 Stratégia WO 6
T hrozby	Stratégia ST 9	4 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, zabezpečený odvoz TKO, zavedený separovaný zber v meste, vybudovaná splašková kanalizačná sieť vo väčšine častí mesta, vybudovaná čistička odpadových vôd v spodnej časti mesta, 	<ul style="list-style-type: none"> v meste nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia, nedoriešená likvidácia a využitie bioodpadu, nedostatočná kontrola majiteľov psov, často krát preplnené odpadové nádoby na separovaný zber neumožňujú obyvateľom likvidovať separovaný odpad predpísaným spôsobom, nedostatočný systém informovanosti o správnom separovaní odpadu, nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, nedoriešený odvod odpadovej vody z Mihaľova, nedostatočná kapacita systému odvádzania povrchových vôd,
Priležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> dostavba a rekonštrukcia kanalizačnej siete v meste, rekonštrukcia ČOV, výstavba mestského kompostoviska, možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, zvyšovať právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, rozvoj ekologického poľnohospodárstva, 	<ul style="list-style-type: none"> ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, zníženie biodiverzity, nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, nárast množstva vyvázaných odpadov, nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

<ul style="list-style-type: none"> - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	8 Stratégia WO 0 5 10
T hrozby	Stratégia ST	8 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT a WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - množstvo vodných tokov v katastri mesta a v jeho okolí - príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), - mesto Bardejov sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej historickej hodnoty, - Nadregionálne biocentrum (NRBc) Magura – do riešeného územia zasahuje s jadrom NPR Stebnická Magura, - celkovo 4 biocentrá regionálneho významu, - celkovo 2 biokorydory, - 3 biocentrá miestneho významu, - Mestské lesy užívajúce lesné pozemky, 	<ul style="list-style-type: none"> - existencia 48 stredných zdrojov znečistenia spravovaných 20 prevádzkovateľmi, - 22 malých zdrojov znečistenia, - nevyhovujúci stav koryta vodného toku Topľa, - potrebná revitalizácia vodných tokov Mníchovský potok, Moliterka, Andrejov potok a Bardejovský potok (Kyselka), - nedostatočné priestory pre matky s deťmi, - absencia lavičiek na miestnych cintorinoch, - zvýšená hlučnosť v mestskej časti Dlhá Lúka (cesta I/77) a Bardejovská Nová Ves (cesta III/5565), - existencia čiernych skládok odpadu, ktoré sa nachádzajú najmä v západnej časti mesta na území pri hati, na okrajoch záhradkárskych osád (strže, výmole), - existencia čiernych skládok v územne odlúčených mestských časti Bardejovská Nová Ves, Dlhá Lúka a Mihalov, - na sídlisku Vinbarg chýbajúce lavičky, - nedostatok zelene na sídlisku Vinbarg, - estetická zeleň zväčša neupravená, ihriská pre deti sú v zlom stave, málo detských zón, málo možných aktivít pre deti (veľké aj malé), - zrušenie zliav pri separovaní odpadu, - chýbajú oddychové zóny a športoviská pre verejnosť na sídlisku Vinbarg na aktívny či pasívny oddych,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dostavba a rekonštrukcia splaškovej kanalizačnej siete, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - obnoviteľné zdroje energie – geotermálna energia, energia biomasy, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10 3	14 Stratégia WO 6 7
T hrozby	Stratégia ST	8 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Prešovskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - v meste je dostatok objektov na poskytovanie sociálnych služieb, - celkovo 590 bytov vo vlastníctve mesta, - zabezpečená opatrovateľská služba, - priestor na precocovanie občanov bez prístrešia v nepriaznivých klimatických podmienkach, - poskytovanie zdravotníckych služieb v zariadeniach Bardejovských kúpeľoch, - Domov sociálnych služieb – pre mentálne postihnutých chlapcov ALIA – 70 obyvateľov, - Domov pre osamelých rodičov – 8 obyvateľov, - Útulok pre bezdomovcov – 10 obyvateľov, - Domov sociálnych služieb – denné detské sanatórium – 20 obyvateľov, - Vrbovnica nezisková organizácia, ktorá prevádzkuje Domov sociálnych služieb - 12 klientov (kapacita 18 klientov) a Chránená dielňa - 7 zamestnancov, - Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, - činná Arcidiecézna charita Košice a Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Bardfarm, s.r.o., - Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Bardejov (Lešková), - NsP – Zariadenie opatrovateľskej služby, - Hospic Matky Terezy, Bardejovská Nová Ves, ZOS a DSS pri Nemocnici Sv. Jakuba – 17 klientov, - ZSS „NÁDEJ“ pri ZpS „TOPLA“ – nocľaháreň – 12 klientov a útulok pre 12 klientov, - Denný stacionár pri ZpS „TOPLA“, - mesto poskytuje občanom pomoc pri zabezpečovaní prístrešia, vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov, - Zariadenie pre seniorov „Čergov“ na Wolkerovej ul. – 90 klientov, - Zariadenie pre seniorov „TOPLA“ – na Toplianskej ul. – 100 klientov, - NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov zložená z lôžkovej a poliklinicko-ambulantnej časti, - 14 lôžkových oddelení, 45 ambulancií, 3 denné stacionáre, 4 špecializované zariadenia ambulantnej starostlivosti, 4 poliklinické oddelenia, 3 iné oddelenia zdravotnej starostlivosti, 8 oddelení SValZ, 3 stanice záchrannej zdravotnej služby, - neurológia, psychiatria, LDCH, fyziatria a balneológia poskytovaná aj pre okresy Svidník a Stropkov, - 1 nemocničná lekáreň, 1 verejná lekáreň, 1 epidemiológ, - celkovo 22 lekární na území mesta, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudované bezbariérové prístupy k verejným budovám, - dominuje poskytovanie sociálnych služieb celoročnej pobytovej služby, - nevyhovujúci stav mestských budov potenciálne použiteľných na poskytovanie sociálnych služieb, - redukcia oddelení v nemocnici, - narastajúci problém s obyvateľmi bez domova, - nedostatok nájomných bytov s nižším nájomným pre sociálne odkázaných obyvateľov, - vysoká obstarávacía cena vlastného bývania, - nedostatok pracovných príležitostí, - absencia prepravnej sociálnej služby, - absencia využívania telekomunikačných technológií pri poskytovaní krízovej pomoci, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - absencia Krízového strediska pre matky s deťmi, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v meste, - nevyhovujúca sociálna a zdravotná infraštruktúra, - nevyhovujúci stav bytového fondu, - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis), - absencia širšej podpory vzdelávania a zamestnávania osôb vzdialených od trhu práce dlhšie obdobie z dôvodu starostlivosti o dieťa alebo o ďalšieho člena rodiny, príslušnosti k marginalizovanej alebo vylúčenej skupine populácie, - nízka dostupnosť a úzka variabilita sociálnych služieb a výkonu iných opatrení, - pomalé zavádzanie nových opatrení a nových typov sociálnych služieb do praxe a nízka udržateľnosť výsledkov, - nedostatok aktivít zameraných na podporu začleňovania niektorých znevýhodnených skupín do spoločnosti a znižovanie rizík sociálno-patologických javov - nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby a nedostatok služieb dlhodobej starostlivosti - nedostatočné využívanie viacrojzového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa) - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov, - nízka dostupnosť a úzka variabilita sociálnych služieb a výkonu iných opatrení, - pomalé zavádzanie nových opatrení a nových typov sociálnych služieb do praxe a nízka udržateľnosť výsledkov, - nezáujem dobrovoľníkov o prácu v sociálnych službách, - nedostatok špecialistov na neurológiu a urológiu, - potrebné zvýšenie počtu detských oddelení, alergologických a očných ambulancií, - nevyhovujúce rozmiestnenie ambulancií po celom meste, - dlhé čakacie doby na ošetrovanie u odborných lekárov, - málo alergologických ambulancií a lekárov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie pobytovej a ambulantnej sociálnej služby, - rekonštrukcia existujúcich nájomných bytov, - využitie disponibilného bytového fondu pre prestavbu a rekonštrukciu (byty III. a IV. kategórie), - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických 	<ul style="list-style-type: none"> - nezáujem rómskych rodín postarať sa o svoje bývanie, nesolventnosť a negramotnosť, - nárast rómskej populácie, - smerovanie mesta do pozície „rezidenčného mesta“ s prevahou nesolventných a nezamestnaných obyvateľov, - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou

<ul style="list-style-type: none"> - potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, - Príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - zlepšovanie právneho a inštitucionálneho rámca sociálnej inklúzie, - realizované reformy, vrátane inštitucionálnych a fiškálnych v oblasti sociálnej inklúzie, fiškálna decentralizácia, - zvyšovanie adresnosti, efektívnosti a dostupnosti opatrení sociálnej inklúzie, 	<ul style="list-style-type: none"> - preventívnu prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúceho poskytovania tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehľbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,
---	---

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	32 Stratégia SO	12 Stratégia WO
T hrozby	25 Stratégia ST	19 Stratégia WT

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu SO – kde sa mesto môže zamerať len na minimalizáciu nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa mesto zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať VÚC Prešov.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostatočná sieť zariadení predškolskej výchovy – 12 MŠ (9 v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Bardejov, 3 v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov), - fungujúcich 9 základných škôl v meste, - 3 neštátne základné školy, - fungujúca základná umelecká škola, - dobre rozvinutá sieť neštátnych vzdelávacích zariadení – cirkevných aj súkromných, - sieť 5 špeciálnych škôl, - vybudovaná sieť stredných škôl – 4 gymnáziá, 5 stredných odborných škôl, - vybudovaná športová infraštruktúra - tenisové kurty, volejbalové a basketbalové ihriská, telocvičňa (7), posilňovňa, sauny, - veľký športový areál s futbalovým ihriskom, - veľký počet činných športových klubov v meste, - dostatočná aktivita pri zapájaní sa do domácich a zahraničných projektov, - vybudovaná Mestská športová hala, Mestský štadión a Zimný štadión, - fungujúca k rytá plaváreň III.ZŠ na Wolkerova ul., Hotel Bellevue - Bardejovský Mihalov, kúpalisko pri mestskom štadióne, - vybudované kúpalisko - Bardejovské Kúpele, - Detské kúpalisko - Bardejovské Kúpele, Prírodné kúpalisko Nižná Polianka, Minigolf - Bardejovské Kúpele, - vybudované dopravné ihrisko, - cca. 10 detských ihrísk, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia detských jasí, - zrušená prevádzka centra voľného času, - klesajúci počet detí v materských školách, - výrazne klesajúci počet žiakov v základných školách, - narastajúci počet detí v špeciálnych školách, - nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku, - chýbajúce drobné oddychové plochy, športovo-rekreačné plochy, detské ihriská, miesta každodenného stretávania sa ľudí, každodenného neorganizovaného športového života detí a mládeže v celom meste, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nedostatočná ponuka a kvalita športových ihrísk, - stav športových zariadení v areáloch ZŠ, - fasáda materskej školy Komenského 24 vyžaduje rekonštrukciu, taktiež I. ZŠ vrátane interiérov, wc, - nedostatok športových ihrísk na sídlisku Vinbarg, - nevyhovujúci stav detských ihrísk na sídlisku Vinbarg,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zriadenie prevádzky detských jasí s podporou mesta Bardejov, - ukončenie rekonštrukcie budov predškolskej výchovy a základného školstva, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v meste Bardejov, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov mesta, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - rekonštrukcia infraštruktúry vzdelávania, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosť, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - nere realizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie,

	<ul style="list-style-type: none"> - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 17	13 Stratégia WO 9
T hrozby	8 Stratégia ST	1 14 Stratégia WT

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie ST – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry vo vybraných častiach mesta. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť. V oblasti vzdelávania je potrebné zvyšovanie kvality poskytovaných služieb v rámci predškolskej výchovy, ako aj povinnej školskej dochádzky.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kultúrne a historické pamiatky, UNESCO (MPR Bardejov), - v historickom jadre mesta - mestskej pamiatkovej rezervácii je množstvo objektov umelecko - historických pamiatok, - Mestská pamiatková rezervácia, - Časť bohatstva regiónu je prístupná a interpretovaná verejnosťou prostredníctvom múzeí, - existencia kultúrnych pamiatok: Bazilika minor Sv. Egídia – NKP, Prašná bašta, Socha sv. Floriána, Hrubá bašta, Fontána, Katov dom, - Mestská radnica - nár. kult. pamiatka, Veľká bašta, Meštiansky dom č. 43, Červená bašta, Pôvodne mestský hostinec tzv. Weinhaus č. 42, Dolná brána, Meštiansky dom č. 41, Pravouhlá bašta, - Gantzughof - Šarišské múzeum, - tri stále výstavné expozície Šarišského múzea (lkony, Prírodovedná expozícia a Historická expozícia) a štyri výstavné siene kultúrnych ustanovizní, - skanzen ľudovej architektúry, - Radničné námestie tvoriace základnú pôdorysnú osnovu mesta, - Poľsko-Slovenský dom, - činné Hornošarišské osvetové stredisko, - kontraktačno-predajná výstava Bardkontakt a v jej rámci sa organizuje odborný seminár o pamiatkach, - fungujúca Bardejovská televízia, - amfiteáter na uskutočňovanie kultúrnych podujatí, - Oddelenie kultúry MsÚ, - pravidelné kultúrne podujatia: Novoročný koncert, Dni mesta Bardejov, Organové dni Jozefa Grešáka, Konvergenie festival po Slovensku - festival komornej hudby na Slovensku, Hry rytiera Rolanda, Bardejovský jarmok, Mikulášske a Vianočné trhy, - PONTES – Mosty porozumenia – medzinárodný hudobný festival, Medzinárodný festival orgánovej hudby, - Bardejovská hudobná jar, Bardejovské hudobné leto, Bardejovská hudobná jeseň, - existencia 5 verejných knižníc, - 2 stále kiná, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav miestneho amfiteátra, - nedostatočné nástroje na zrýchlenie procesu obnovy historických objektov v súkromnom majetku zo strany mesta / štátu, - nízka úroveň podpory kultúrnych aktivít zo strany lokálnych sponzorov, - v meste chýba kultúrny dom, - nedostatočná návštevnosť kultúrnych pamiatok, - nedostatočná kvalita služieb kín, - absencia divadla v meste,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít mesta, - neúmerné požiadavky Pamiatkového úradu, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zoslabovanie tradičného vnímania mesta Bardejov (historická tradícia, UNESCO a kúpeľná tradícia), - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorit mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na mesta,

--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	7 Stratégia SO 20	1 Stratégia WO 5
T hrozby	15 Stratégia ST	6 Stratégia WT

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť. Mesto musí smerovať opatrenia a aktivity na udržanie statusu UNESCO.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vysoký potenciál súčasný aj historický pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie, - rozvinutý kúpeľný priemysel s dlhoročnou tradíciou a vybudovanou infraštruktúrou – Bardejovské kúpele, - Mestská pamiatková rezervácia spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium, bola v roku 2000 zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, - mesto disponuje kvalitným prírodným zázemím, rekreačnými lokalitami, urbanistickými priestormi, - mestská pamiatková zóna, - potenciál pre rozvoj rôznych druhov cestovného ruchu (kúpeľný, rekreačný a športový, kultúrno-poznávaci, vidiecky turizmus a agroturistika, kongresový) spracované propagačné materiály o meste, spracované publikácie o histórii mesta - TIK - Turisticko informačná kancelária Bardejov, - centrum mesta zrekonštruované v súlade s princípmi pamiatkovej ochrany, regulácia reklamných plôch a zariadení, - UNESCO ako značka so silným rozvojovým potenciálom, - dostatok ubytovacích zariadení v rôznych cenových kategóriách a rastúca infraštruktúra CR - množstvo kultúrno-spoločenských podujatí, - zlepšenie celkového imidžu mesta, - dobré geografické situovanie - pomerne malá vzdialenosť z Poľska. - možnosť celoročného využívania krajiny pre CR, - kúpeľnícke tradície, - organizačná podpora cestovného ruchu, - existencia združení cestovného ruchu, - pozitívny imidž mesta Bardejov medzi návštevníkmi - kvalitná a prehľadná internetová stránka, - ponuka útulných kaviární, barov a reštaurácií, - ponuka múzeí a galérií v meste a blízkom okolí, 	<ul style="list-style-type: none"> - slabšia iniciatíva mesta v možnosti rozvoja cestovného ruchu a rekreácie na báze tradičných a súčasných hodnôt mesta, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na mesto, - nedostatok informačných tabulí o atrakciách v meste ako aj historickom kontexte, - absencia lesov vyhradených pre rekreáciu (konflikt ťažby a rekreácie v turisticky exponovaných oblastiach), - zlá dopravná infraštruktúra a nedostatočná kvalita prístupových komunikácií do mesta, - existencia nelegálnych skládok, - kvalita reštaurácií a absencie regionálnych a miestnych jedál, - silná sezónnosť, výrazne silnejšia ako pri destináciách kultúrneho turizmu, v návštevnosti mesta dominujú pasanti, ktorí sa v meste stavia len na pár hodín (mimo Bardejovských kúpeľov), - nezaufímavosť regiónu pre veľkých strategických investorov z hľadiska administratívnych bariér, - nízka celoročná návštevnosť regiónu, - veľmi nízka pobytová návštevnosť, - dominuje sezónna návštevnosť - letná,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - využitie polohového aj kapacitného potenciálu pre rozvoj konferenčného turizmu - zaradenie Bardejova do zoznamu svetového dedičstva UNESCO, - neustály záujem najbližších zahraničných turistov o návštevu regiónu (Poľsko), - sústredenie priorít Slovenska na území okresu Bardejov z hľadiska rozvoja turizmu, - propagovať možnosti a voľnočasové aktivity, ktoré región ponúka turistom, - zameranie komunikácie smerom na rodiny s deťmi, - propagácia kultúrneho dedičstva a pamiatok, ako aj propagácia možnosti turistiky, - zvýšenie komunikácie smerom k zahraničným turistom, - zabezpečiť zonáciu lesov a prekategorizovanie vybraných zón na rekreačný účel, - zlepšenie dopravnej dostupnosti pre mototuristov, - pokračovanie a ďalší rozvoj občianskych aktivít, - nové trhy – oslovené na mieru šitou ponukou (Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, ČR), 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít - výstavba veľkých prevádzkových areálov, ktoré by narušili drobnú urbanistickú štruktúru mesta, väzby na prírodné prostredie, - intenzívna zástavba, veľké obchodné reťazce, rozsiahle prevádzkové areály môžu poškodiť prírodný, obytný, rekreačný potenciál mesta a spôsobiť stratu jedinečnosti mesta, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - nedostatočná finančná podpora rozvoja technickej infraštruktúry zo štátu, - nepostačujúca pomoc štátu pri obnove a údržbe pamiatkových rezervácií a historického dedičstva, - fixovanie mesta ako pasantskej destinácie, - služby alebo iná ekonomická aktivita vytvárajú pracovné miesta, - činnosť pamiatkárov mimo MPR bude pôsobiť negatívne pre investičnú výstavbu CR, - dlhá doba návratnosti investícií, - rastúci trend dopytu po krátkodobých výletoch,

--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	13 Stratégia SO	1 Stratégia WO 14
T hrozby	22 Stratégia ST 12	Stratégia WT

Mesto disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody. V oblasti cestovného ruchu je potrebné rozvíjať bohatú kúpeľnú tradíciu v rámci Bardejovských kúpeľov. Zamerať sa je potrebné aj na uchovanie statusu UNESCO.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vhodná alokácia mestského úradu v centrálnej pamiatkovej zóne, - existencia mestskej televízie, - dostatok priestorov pre administratívu, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku mesta, - nedostatočné pokrytie mesta kamerovým systémom, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - nedostatočný monitoring hliadkami štátnej polície, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - preventívne pôsobiť na úseku požívania alkoholu na verejnosti, - preventívne akcie na znižovanie počtu čiernych skládok, - kontrola verejných parkovísk vo večerných hodinách, - zúčastňovať sa pravidelných kurzov poriadaných Prezidiom PZ, - rozšíriť kamerový systém do častí, kde dochádza k páchaniu trestnej činnosti, - pridelenie príslušníka MsPo pre riešenie problematiky rómskej komunity, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	12 Stratégia SO	7 Stratégia WO 10
T hrozby	3 Stratégia ST	7 Stratégia WT

		5
--	--	---

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA MESTA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v mestskom úrade, - široká sieť pamäťových a fondových inštitúcií a dostupnými, rozsiahlymi a hodnotnými zdrojmi pre kvalitný digitálny obsah a e-služby, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia verejného prístupového bodu na námestí, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 4	9 Stratégia WO 4 5 9
T hrozby	Stratégia ST 4	5 Stratégia WT 9

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí mesto prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi mestom Bardejov a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky mesta Bardejov patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu mesta, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia mesta Bardejov vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment mesta ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU MESTA BARDEJOV.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadaním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov mesta Bardejov. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou mesta Bardejov a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda 2014-2020), regionálnej (PHRSR POSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim mesto Bardejov poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok mesta Bardejov je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je uporiadany práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam mesta sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Mesto Bardejov je súčasťou vyššieho územného celku Prešov. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR mesta Bardejov:

Hlavné disparity PK:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne;
- nevyhovujúca štruktúra/koncentrácia priemyslu;
- zaostávajúce miestne hospodárstvo;
- nízka produktivita práce v sektore priemyslu;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania v oblasti služieb;
- nedobudovanie siete inštitúcií poskytujúcich služby podnikateľom;
- nedostatočné využívanie e-služieb, chýbajúca koordinácia využitia súčasných prenosových služieb a nerozvinuté e-služby (nielen verejné);
- nedostatočný koncepčný prístup k využívaniu potenciálu pre turizmus;
- nízka produktivita práce v sektore služieb;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia, nedostatočná a nejednotná rozvinutosť, medzinárodnej a regionálnej informačnej siete;
- nedostatočne vybudovaná infraštruktúra rýchlostných komunikácií;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny;
- pomalý rozvoj dopravnej infraštruktúry;
- vysoká energetická náročnosť kľúčových odvetví regionálnej ekonomiky;
- nedostatočné investície do tvorby krajiny a protipovodňovej ochrany;
- nedostatočná pozornosť ekologickým záťažiam;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- nedostatočná kvalita (dostupnosť, efektívnosť) všetkých typov vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania;
- nízka miera využívania nových, inovatívnych programov na podporu zamestnanosti, vrátane financovania týchto aktivít;
- nízka miera využívania pracovných síl;
- vysoký podiel dlhodobozamestnaných na celkovej počte nezamestnaných;
- značný odlev pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- pretrvávajúci trend vysokého podielu dlhodobozamestnaných vo vybraných sociálnych skupinách;
- pretrvávajúca nízka adaptabilita pracovnej sily;

- problematiké vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov rómskej populácie.

Hlavné faktory rozvoja PK:

v pôdohospodárstve

- vhodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci SR;

v priemysle

- rozvoj eko-priemyslu a čistých technológií najmä v MSP;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach;
- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce v priemyselnej výrobe;
- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;
- budovanie RIC so zameraním na transfer inovácií, zelenú ekonomiku a ekologické technológie;

v službách

- atraktívny potenciál a zvyšujúci sa záujem o turizmus;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach;
- zakladanie rodinných firiem v oblasti služieb a rozvoj telepráce na zvýšenie zamestnanosti;
- existujúca sieť poradenských a podporných inštitúcií pre malých a stredných podnikateľov;
- rozvíjajúci sa systém podpory MSP (inkubátory, informačné a poradenské služby);

v technickej infraštruktúre

- dostatočný potenciál pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie;
- vysoký dopravný potenciál, výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie na nové trhy;
- vysoký podiel chránených území k celkovej rozlohe – atraktívne prírodné prostredie,

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
- vysoký podiel stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva/možnosť profesijnej mobility;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- vytvorenie metropolitného centra Košice – Prešov;
- schopnosť obojstrannej komunikácie obyvateľstva v prihraničných oblastiach, cezhraničná spolupráca.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Trend ekonomických a socio-ekonomických ukazovateľov u podstatnej časti firiem a živnostníkov sa zhoršuje. Kúpna sila domáceho obyvateľstva je veľmi nízka. Väčšina obchodov je na úrovni prežívania, časť obchodov nezvláda platby odvodov, nájomného a konkurenciu obchodných reťazcov a stoja pred konkurzom. Podnikateľská výrobná sféra je nerozvinutá a existujúce subjekty sa udržiavajú s veľkým úsilím. Toto je prezentované nízkymi ziskami a následne veľmi nízkym daňovým odvodom a aj tvorbou HDP. U väčšiny firiem nie je stabilizačným faktorom dostatočný zisk, ale vlastný areál a zahraničný odbyť, ktorý je v podstatnej miere znížený o maržu pre sprostredkovateľov, alebo zahraničných vlastníkov. Stavebné firmy vážne pociťujú stagnáciu stavebných prác a teda nedostatok investorov. Ich prosperita sa pohybuje tesne nad úrovňou úpadku, ktorá im umožňuje minimálnu reprodukciu, zisk a priemerné platy. Lesy vo vlastníctve mesta predstavujú obnoviteľný prírodný zdroj, ktorý umožňuje rozvoj naväzujúcich odvetví. Medzi tieto patrí drevársky priemysel, cestovný ruch, poľovníctvo, chovy zvery, škôlky,... Veková štruktúra lesných porastov má priaznivé rozloženie. Výmera lesov a drevná hmota predstavujú faktory pre výnosnú kapitalizáciu, nielen ekonomickú, ale aj socio-ekonomickú, ktorá pomôže súčasnému depresnému rozvojovému trendu v regióne a meste. Treba podotknúť, že predaj guľatiny predstavuje najjednoduchší odpredaj tovaru bez pridanej hodnoty. Takýto odpredaj by mal byť realizovaný len v ekonomickej núdzi a pre región znamená relatívne malý prínos. Využitie územia je hodnotené z hľadiska štruktúry krajiny, kde je viditeľné zastúpenie hlavných prvkov (lesy, PPF), ktoré predstavujú zdroje zlepšujúce kvalitu života obyvateľstva.

<ul style="list-style-type: none"> + rozvinutý kúpeľný priemysel s dlhoročnou tradíciou a vybudovanou infraštruktúrou, 1 + sústredenosť výrobných aktivít, prevádzkových a skladových areálov v jednej lokalite, v severovýchodnej časti mesta, 2 + relatívne vysoký počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním s maturitou – 20,25 % obyvateľov, 3 + vysoký počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním – 18,24 % osôb, 3 + zvyšujúci sa počet fyzických osôb podnikateľov – slobodné povolania (179), 4 + dominantná časť fyzických osôb zameraných na oblasť stavebníctva a priemyslu, 4 + veľká časť fyzických osôb pôsobiach v oblasti reštauračných a ubytovacích služieb – 162 v okrese, 4 + celkovo 1403 právnických podnikateľských subjektov (výrazne narastajúci počet), 4 + zastúpenie spoločností so zahraničnou účasťou – 143 a medzinárodných – 56, 4 + 17 činných samostatne hospodáriacich roľníkov, 5 + vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy – 39,9 %, 5 + Mestské lesy - Lespol, s.r.o. Bardejov obhospodarujúce časť hospodárskych lesov v okolí, 5 + existencia mestských spoločností – BARDBYT, s.r.o., BAPOS, BARTERM, s.r.o., 6 + mestská spoločnosť Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o., 6 + rozvinutá priemyselná výroba, 4 + rozvinutá kožiarska výroba, strojárnska výroba, drevospracujúca výroba, odevníctvo, stavebníctvo, potravinárska výroba, 4 	<ul style="list-style-type: none"> - útlm stavebnej výroby, 1 - znižujúci sa počet fyzických osôb – živnostníkov – v roku 2014 pokles na 2252 os., 2 - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, 2 - nevyhovujúca štruktúra MaSP v oblasti poľnohospodárstva, 3 - nedostatok pracovných príležitostí, 4 - problém partnerského prístupu, spolupráce sektorov, 2 - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, 2 - veľká závislosť na niekoľkých zamestnávateľoch, 2 - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov mesta, 5 - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, 2 - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, 3 - vysoký podiel nezamestnaných vo vekovej skupine od 35 do 49 rokov, 2 - presun štruktúry nezamestnaných z krátkodobej nezamestnanosti k dlhodobšej - 4 - 6 mesiacov a nad 12 mesiacov, 2 - nedostatočne rozvinutá obchodná sieť v historickom centre mesta, 6 - nerovnomerne rozvinutá obchodná sieť v jednotlivých častiach mesta, 6 - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, 6 - neprítomnosť veľkých investorov v meste, regióne, 2 - neznámosť mesta, regiónu v medzinárodnej investičnej sfére a aj medzi potenciálnymi návštevníkmi, 2 - veľký počet supermarketov, 6 - slabá sieť predajní na sídlisku Družba, 6 - nedostatok supermarketov s domácimi potrebami, záhradníckymi potrebami (Baumax, Hornbach, atď.), 6 - vysoký počet predajní s čínskym tovarom, 6 - chýbajúce predajne zamerané na kvalitný textil, 6
--	--

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	1	1	0,5	1	1		4,5	1	1
S2	0	-	1	0,5	0,5	0,5		2,5	2	2
S3	0	0	-	0,5	0,5	0,5		1,5	4	4
S4	0,5	0,5	0,5	-	0,5	0,5		2,5	2	2
S5	0	0,5	0,5	0,5	-	0,5		2	3	3
S6	0	0,5	0,5	0,5	0,5	-		2	3	3
S7							-			

Váha vybraných disparít									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	0,5	0,5	1	0,5	1		3,5	1
W2	0,5	-	0,5	1	0,5	1		3,5	1
W3	0,5	0,5	-	1	0,5	1		3,5	1
W4	0	0	0	-	1	0		1	3
W5	0,5	0,5	0,5	0	-	1		2,5	2
W6	0	0	0	1	0	-		1	3
W7							-		

Doprava a komunikácie

Do Bardejova smeruje niekoľko ciest I., II. a III. tr., čo predstavuje výbornú dostupnosť mesta, ale komunikácie sú nekvalitné, rozbité, úzke, so zlými krajnicami, zle udržiavané v zime, neprehľadné v lete pre zle udržiavaná zeleň popri cestách. Z hľadiska rozvoja CR má najväčší význam prístupová cesta z Kapušian a krajského mesta Prešov. Je to najmenej problémové napojenie na diaľnicu D1 (smer Poprad) a sprístupnenie mesta obyvateľom na západ, ale aj nákladnej doprave počas celého roka. Táto cesta vyžaduje rekonštrukciu. Z hľadiska prínosu kapitálu je to hlavný smer pre budúce roky. Prítomnosť železničného napojenia Bardejova postráda ekonomickú efektívnosť, avšak tento druh dopravy by mal byť zachovaný. Nákladná preprava železnicou je v útlme, pretože je výhodnejšia - lacnejšia automobilová doprava, ktorá sa dostáva až ku konečnému odberateľovi. V prípade väčšieho investičného rozvoja v meste by aj železnica stabilizovala svoju existenciu ekonomickým prínosom. Osobná doprava má pred sebou vzostup, ktorý bude podmienený zvyšovaním návštevnosti mesta, Bardejovských kúpeľov a regiónu za účelom rekreácie a oddychu.

faktory rozvoja	disparity
+ dostupnosť mesta vo viacerých smeroch cez cesty I až III triedy, 1	- Bardejov leží mimo hlavných dopravných koridorov Slovenska, 1
+ prechádzajúca cesta I/77, 1	- územie MPR ako cieľ pasantských návštevníkov mesta, je nedostatočne vybavené parkovacími možnosťami, 2
+ prechádzajúca cesta tretej triedy „III / 545 Kapušany – Bardejov – Nižná	

<ul style="list-style-type: none"> + Polianka",1 + cestných komunikácií na území mesta a jeho mestských častí predstavuje 23, 615 km štátnych ciest a 46,3 km mestských komunikácií, 1 + cesta II / 545 prepájajúca mesto Bardejov s mestom Prešov (k ceste E371), 1 + prepojenie mesta Bardejov s mestom Košice cez cestu E 50, 1 + autobusová doprava je zabezpečovaná SAD Prešov a.s., 2 + autobusová stanica sa nachádza v urbanistickom obvode č.9 v spoločnom priestore so železničnou stanicou, 2 + na území intravilánu mesta a miestnych častí je rozmiestnených 55 zastávok,2 + cca. 12 pravidelných liniek MHD, 2 + regionálna jednokojajná železničná trať č.194 s nezávislou motorovou trakciou Prešov – Bardejov v dĺžke 44,833m, 3 + mesto Bardejov má spracovanú štúdiu Riešenia cyklotrás v meste Bardejov a jeho častiach, 4 + vybudované chodníky pre peších pozdĺž hlavných dopravných ťahov, 5 + spracovávaná projektová dokumentácia „MESTSKÉ CYKLOTRASY“,4 + vybudované cyklotrasy,4 + vybudované parkovacie obvody a parkoviská,6 	<ul style="list-style-type: none"> - nepravidelná údržba chodníkov počas zimného obdobia, zľadovatené a neposypané plochy, 3 - nedostatok parkovacích miest, slabá údržba turistických komunikácií a obchodov, 1 - nedostatočné prepojenie MHD smer sídlisko Moliterka, 4 - nedostatočné označenie prechodu pre chodcov na cestách (Fučíková pri potravinách),3 - absencia cyklotrasy do Bardejovských kúpeľov, 5 - nevyhovujúce chodníky na ulici od Mihaľova, 3 - nedokončená ulica Jána Kalinčiaka, 6 - nevyhovujúca cesta na sídlisko Vinbarg,6 - málo parkovacích miest pred obytnými blokmi, 1 - nevyhovujúca komunikácia smerom na nemocnicu,6 - nedostatok parkovacích miest na sídlisku Družba, 1 - nedostatok parkovacích miest na Vinbargu, 1 - nedostatočná údržba štátnych ciest, jej krajín v meste a v smere na kúpele – nečistia sa krajnice, 6 - nedostatok parkovacích miest v okolí nemocnice,1
---	--

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	1	1	1	1	1	1	5		
S2	0	-	1	1	0	0,5		2,5		
S3	0	0	-	0,5	0,5	1		2		
S4	0	0	0,5	-	0	0,5		1		
S5	0	1	0,5	1	-	1		3,5		
S6	0	0,5	0	0,5	0	-		1		
S7							-			

Váha vybraných disparít										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	1	1	1	1	1	1	5	1	
W2	0	-	0,5	1	0,5	0		2	3	
W3	0	0,5	-	0	0,5	0		1	5	
W4	0	0	1	-	0,5	0		1,5	4	
W5	0	0,5	0,5	0,5	-	0		1,5	4	
W6	0	1	1	1	1	-		4	2	
W7							-			

Technická infraštruktúra

faktory rozvoja	disparity
+ možnosti rozvoja IBV plôch,1	- zastarané rozvody vodovodnej infraštruktúry, 1
+ možnosti rozvoja nájomnej HBV,1	- zlý technický stav tepelného hospodárstva, 2
+ mesto napojené na skupinový vodovod,2	- nevyhovujúci stav verejného osvetlenia,3
+ Bardejov je plynofikovaný od r. 1974, kedy bol k mestu privedený VTL	- nevyhovujúci stav elektrickej siete NN,4
plynovod DN 300 PN 40 Prešov - Bardejov,3	- nevyhovujúci stav elektrickej siete VN,4
+ zásobovanie teplom zabezpečené blokovými zdrojmi tepla (sídlíštné kotolne, priemyselné objekty) - 21 a 3 výmeníkové stanice,4	- nedostatočná kapacita elektrickej siete,4
+ elektrostanica s transformovňou 110/22 kV o výkone 2 x 40 MVA	- zlý technický stav telefónnej siete,5
s dostatočnou kapacitou,5	- nezrekonštruované staré vodovodné siete,1
+ Bardejovské kúpele zásobované teplom zo 4 samostatných kotolní,4	

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	0	0	1	0			1	4	
S2	1	-	1	1	1			4	1	
S3	1	0	-	1	0			2	3	
S4	0	0	0	-	0			0	5	
S5	1	0	1	1	-			3	2	
S6						-				
S7							-			

Váha vybraných disparít										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	1	1	0,5				2,5	1	
W2	0	-	0,5	0,5				1	3	
W3	0	0,5	-	0				0,5	4	
W4	0,5	0,5	1	-				2	2	
W5					-					
W6						-				
W7							-			

Odpadové hospodárstvo

faktory rozvoja	disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, 1	- v meste nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia, 1
+ zabezpečený odvoz TKO, 2	- nedoriešená likvidácia a využitie bioodpadu, 2
+ zavedený separovaný zber v meste, 3	- nedostatočná kontrola majiteľov psov, 3
+ vybudovaná splašková kanalizačná sieť vo väčšine častí mesta, 4	- častokrát preplnené odpadové nádoby na separovaný zber neumožňujú obyvateľom likvidovať separovaný odpad predpísaným spôsobom, 4
+ vybudovaná čistička odpadových vôd v spodnej časti mesta, 4	- nedostatočný systém informovanosti o správnom separovaní odpadu, 4
	- nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, 4
	- nedoriešený odvod odpadovej vody z Mihaľova, 1
	- nedostatočná kapacita systému odvádzania povrchových vôd, 1

Pri hodnotení porovnáваме dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	0	0	0				0	3	
S2	1	-	1	0,5				2,5	1	
S3	1	0	-	0				1	2	
S4	1	0,5	1	-				2,5	1	
S5					-					
S6						-				
S7							-			

Váha vybraných disparít										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	1	1	1				3	1	
W2	0	-	1	0,5				1,5	2	
W3	0	0	-	0				0	3	
W4	0	0,5	1	-				1,5	2	
W5					-					
W6						-				
W7							-			

Životné prostredie

Špecifickým negatívnym javom v katastri Bardejov sú divoké skládky, ktoré tvorí domový - komunálny odpad a stavebný odpad. V území Bardejova sa nachádza viacero divokých skládok (Bardejovská Nová Ves, Dlhá Lúka a Mihaľov). Skládky odpadu znehodnocujú prírodu v extraviláne, ale aj v intraviláne a ich existencia je v priamom rozpore s rozvojom cestovného ruchu. Vysoké zastúpenie v extraviláne majú vraky áut, ktoré sú využiteľné v zbere šrotu. V oblasti ochrany životného prostredia je potrebné zabezpečiť ochranu lesných porastov v okolí mesta, ako aj estetické a funkčné zelene priamo v meste, ako aj Bardejovských kúpeľoch. Do budúcnosti bude potrebné zabezpečiť elimináciu externých vplyvov priemyselnej výroby v severovýchodnej časti mesta. V súčasnosti sa v meste nachádza cca. 50 stredných zdrojov znečistenia.

faktory rozvoja	disparity
+ množstvo vodných tokov v katastri mesta a v jeho okolí, 1	- existencia 48 stredných zdrojov znečistenia spravovaných 20 prevádzkovateľmi, 1
+ príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická miera zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), 2	- 22 malých zdrojov znečistenia, 1
+ mesto Bardejov sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej historickej hodnoty, 2	- nevyhovujúci stav koryta vodného toku Topľa, 2
+ Nadregionálne biocentrum (NRBc) Magura – do riešeného územia zasahuje s jadrom NPR Stebnická Magura, 3	- potrebná revitalizácia vodných tokov Mnichovský potok, Moliterka, Andrejov potok a Bardejovský potok (Kyselka), 2
+ celkovo 4 biocentrá regionálneho významu, 3	- nedostatočné priestory pre matky s deťmi, 3
+ celkovo 2 biokorydory, 3	- absencia lavičiek na miestnych cintorínoch, 4
+ 3 biocentrá miestneho významu, 3	- zvýšená hlučnosť v mestskej časti Dlhá Lúka (cesta I/77) a Bardejovská Nová Ves (cesta III/5565), 5
	- existencia čiernych skládok odpadu, ktoré sa nachádzajú najmä v západnej časti mesta na území pri haťi, na okrajoch záhradkárskych osád (strže,

+ Mestské lesy užívajúce lesné pozemky, 4	- výmole, 6 - existencia čiernych skládok v územne odlúčených mestských časti Bardejovská Nová Ves, Dlhá Lúka a Mihaľov, 6 - na sídlisku Vinbarg chýbajúce lavičky, 3 - nedostatok zelene na sídlisku Vinbarg, 3 - estetická zeleň zväčša neupravená, ihriská pre deti sú v zlom stave, málo detských zón, málo možných aktivít pre deti (veľké aj malé), 3 - chýbajú oddychové zóny a športoviská pre verejnosť na sídlisku Vinbarg na aktívny či pasívny oddych, 3
---	--

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0	0	0				0	2
S2	1	-	0,5	0,5				2	1
S3	1	0,5	-	0,5				2	1
S4	1	0,5	0,5	-				2	1
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných disparít									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	0,5	1	1	0,5	0,5		3,5	1
W2	0,5	-	1	1	0,5	0,5		3,5	1
W3	0	0	-	0,5	0	0		0,5	2
W4	0	0	0,5	-	0	0		0,5	2
W5	0,5	0,5	1	1	-	0,5		3,5	1
W6	0,5	0,5	1	1	0,5	-		3,5	1
W7							-		

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Sociálne služby

Sociálne služby v meste Bardejov pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Spoločnosť sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity.

Zdravotníctvo

Nemocnica v Bardejove predstavuje základný - nemenný prvok v inštitucionálnej štruktúre mesta, zdravotnej a socio-ekonomickej situácii obyvateľstva, kde významnosť nemocnice výrazne zvyšuje geografické podmienky mesta a okresu, kde by mal byť uprednostnený podstatný princíp medicíny - pomáhať a zachraňovať ľudí a život pred prísne pragmatickým – ekonomickým prístupom. Dnes problémy v zdravotníctve však vychádzajú z ekonomickej situácie zariadenia, personálneho zabezpečenia tímu lekárov a rezervách, ktoré vyplývajú z rekonštrukcie objektu, energetického režimu a ďalších opatreniach režijného charakteru. Pre stabilizáciu nemocnice je podstatné riešenie problémov jej prevádzky, teda finančného a personálneho zabezpečenia zdravotníckeho personálu.

faktory rozvoja	disparity
------------------------	------------------

<ul style="list-style-type: none"> + celkovo 590 bytov vo vlastníctve mesta, 1 + poskytovanie zdravotníckych služieb v zariadeniach Bardejovských kúpeľoch, 2 + Domov sociálnych služieb – pre mentálne postihnutých chlapcov ALIA – 70 obyvateľov, 3 + Domov pre osamelých rodičov – 8 obyvateľov, 4 + Útulok pre bezdomovcov – 10 obyvateľov, 3 + Domov sociálnych služieb – denné detské sanatórium – 20 obyvateľov, 2 + Vrbovnica nezisková organizácia, ktorá prevádzkuje Domov sociálnych služieb - 12 klientov (kapacita 18 klientov) a Chránená dielňa - 7 zamestnancov, 3 + Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 3 + činná Arcidiecézna charita Košice a Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Bardfarm, s.r.o., 3 + Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, Bardejov (Lešková), 3 + NsP – Zariadenie opatrovateľskej služby, 3 + Hospic Matky Terezy, Bardejovská Nová Ves, ZOS a DSS pri Nemocnici Sv. Jakuba – 17 klientov, 3 + ZSS „NÁDEJ“ pri ZpS „TOPLA“ – nocľaháreň – 12 klientov a útulok pre 12 klientov, 3 + Denný stacionár pri ZpS „TOPLA“, 3 + mesto poskytuje občanom pomoc pri zabezpečovaní prístrešia, vykonáva poradenstvo pri riešení rodinných a sociálnych problémov, 4 + Zariadenie pre seniorov „Čergov“ na Wolkerovej ul. – 90 klientov, 3 + Zariadenie pre seniorov „TOPLA“ – na Toplianskej ul. – 100 klientov, 3 + NsP Sv. Jakuba, n. o., Bardejov zložená z lôžkovej a poliklinicko-ambulantnej časti, 1 + celkovo 22 lekární na území mesta, 1 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudované bezbariérové prístupy k verejným budovám, 1 - dominuje poskytovanie sociálnych služieb celoročnej pobytovej služby, 2 - nevyhovujúci stav mestských budov potenciálne použiteľných na poskytovanie sociálnych služieb, 3 - redukcia oddelení v nemocnici, 4 - narastajúci problém s obyvateľmi bez domova, 5 - nedostatok nájomných bytov s nižším nájomným pre sociálne odkázaných obyvateľov, 6 - vysoká obstarávacía cena vlastného bývania, 6 - absencia využívania telekomunikačných technológií pri poskytovaní krízovej pomoci, 3 - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, 3 - absencia Krízového strediska pre matky s deťmi, 5 - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, 5 - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v meste, 6 - nevyhovujúca sociálna a zdravotná infraštruktúra, 4 - nevyhovujúci stav bytového fondu, 6 - nedostatok špecialistov na neurológiu a urológiu, 4 - potrebné zvýšenie počtu detských oddelení, alergologických a očných ambulancií, 4 - nevyhovujúce rozmiestnenie ambulancií po celom meste, 4 - dlhé čakacie doby na ošetrovanie u odborných lekárov, 4 - málo alergologických ambulancií a lekárov, 4
--	---

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	0	0,5	0,5				1	1	2
S2	1	-	1	1				3	1	1
S3	0,5	0	-	0,5				1	2	2
S4	0,5	0	0,5	-				1	2	2
S5					-					
S6						-				
S7							-			

Váha vybraných disparít										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	0	0	0	0,5	0		0,5	4	4
W2	1	-	0,5	0	0,5	0		2	2	2
W3	1	0,5	-	0	0	0		1,5	3	3
W4	1	1	1	-	1	0,5		4,5	1	1
W5	0,5	0,5	1	0	-	0		2	2	2
W6	1	1	1	0,5	1	-		4,5	1	1
W7							-			

Školstvo a šport

Školstvo

Výchova a vzdelávanie na základných školách je prezentovaná veľkým množstvom aktivít a snahou o najlepšiu prípravu žiakov. Ekonomické limity v budúcnosti pravdepodobne neohrozia počet základných škôl v meste, keď stavy žiakov budú dopĺňané žiakmi z okolitých obcí. Životaschopnosť týchto škôl vyplýva aj z ich aktivít pri získavaní grantov zo štátnych a EÚ zdrojov. Stredné školy podliehajú zvýšenému ekonomickému tlaku a jednou z ich možností pre zlepšenie existenčnej situácie je prepojenie na podnikateľské prostredie mesta, čím sa vytvoria ekonomické klustre, podporované zo zdrojov EÚ. Sieť stredných škôl musí pružne reagovať na potreby zamestnávateľov ponukou vhodných učebných a študijných odborov a rekvalifikačnými programami.

Šport

Vysoký športový potenciál tohto regiónu je v súčasnosti len čiastočne upravený pre návštevníkov. Väčšia časť športovej infraštruktúry je budovaná v rámci mesta Bardejov. Infraštruktúra slúži prevažne športovým klubom, prípadne vzdelávaciemu účelu v rámci školských areálov. Športovú infraštruktúru bude potrebné viac prepojiť s aktivitami cestovného ruchu.

faktory rozvoja	disparity
+ dostatočná sieť zariadení predškolskej výchovy – 12 MŠ (9 v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Bardejov, 3 v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov), 1	- absencia detských jasí, 1 - zrušená prevádzka centra voľného času, 2

+ fungujúcich 9 základných škôl v meste, 2	- klesajúci počet detí v materských školách, 3
+ 3 neštátne základné školy, 2	- výrazne klesajúci počet žiakov v základných školách, 3
+ fungujúca základná umelecká škola, 3	- narastajúci počet detí v špeciálnych školách, 3
+ vybudovaná sieť stredných škôl – 4 gymnáziá, 5 stredných odborných škôl, 4	- nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku, 4
+ vybudovaná športová infraštruktúra - tenisové kurty, volejbalové a basketbalové ihriská, telocvičňa (7), posilňovňa, sauny, 5	- chýbajúce drobné oddychové plochy, športovo-rekreačné plochy, detské ihriská, miesta každodenného stretávania sa ľudí, každodenného neorganizovaného športového života detí a mládeže v celom meste, 4
+ veľký športový areál s futbalovým ihriskom, 5	- stav športových zariadení v areáloch ZŠ, 5
+ veľký počet činných športových klubov v meste, 6	- fasáda materskej školy Komenského 24 vyžaduje rekonštrukciu, taktiež 1. ZŠ vrátane interiérov, wc, 6
+ vybudovaná Mestská športová hala, Mestský štadión a Zimný štadión, 5	- nedostatok športových ihrísk na sídlisku Vinbarg, 4
+ fungujúca k rytá plavárň III. ZŠ na Wolkerova ul., Hotel Bellevue - Bardejovský Mihaľov, kúpalisko pri mestskom štadióne, 5	- nevyhovujúci stav detských ihrísk na sídlisku Vinbarg, 4
+ vybudované kúpalisko - Bardejovské Kúpele, 5	
+ Detské kúpalisko - Bardejovské Kúpele, Prírodné kúpalisko Nižná Polianka, Mini-golf - Bardejovské Kúpele, 5	
+ vybudované dopravné ihrisko, 5	
+ cca. 10 detských ihrísk, 5	

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0,5	1	1	1	1		4,5	1
S2	0,5	-	1	1	1	1		4,5	1
S3	0	0	-	0,5	1	1		2,5	2
S4	0	0	0,5	-	0,5	0,5		1,5	3
S5	0	0	0	0,5	-	0,5		1	4
S6	0	0	0	0,5	0,5	-		1	4
S7							-		

Váha vybraných disparít									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	1	0	0	1	1		3	2
W2	0	-	0	0	0,5	0,5		1	4
W3	1	1	-	1	1	1		5	1
W4	1	1	0	-	0,5	0,5		3	2
W5	0	0,5	0	0,5	-	0,5		1,5	3
W6	0	0,5	0	0,5	0,5	-		1,5	3
W7							-		

Kultúra

Výsledky analýzy spoločensko-kultúrneho života v Bardejove potvrdzujú, že i keď dochádza k určitému oživeniu kultúrnych aktivít obyvateľov, jednoznačne prevažuje ich orientácia na pasívny príjem kultúrnych hodnôt a záujem o vlastnú umeleckú tvorbu klesá. Z pohľadu kultúrnej elity záujem ľudí o miestne kultúrne dianie nie je dostatočný. Vôbec najväčším problémom v oblasti kultúry je pretrvávajúci nedostatok finančných zdrojov a spoločenských priestorov na realizáciu kultúrnych podujatí. Táto situácia negatívne ovplyvňuje objektívne predpoklady fungovania miestnych kultúrnych inštitúcií. V hodnotení úrovne miestneho kultúrneho života nastalo oproti minulosti zlepšenie. Hlavný podiel na kvalitatívnom aj kvantitatívnom vzostupe kultúrnych aktivít má vedenie mesta. Nadalej je však veľmi kriticky vnímaná zlá materiálo-technická vybavenosť kultúrnej infraštruktúry mesta a tiež nedostatok možností pre kultúrne využitie mládeže. Prítomnosť MPR zvyrazňuje kultúrnu hodnotu mesta. Možstvo vzácných kultúrnych pamiatok mesta tvorí dôvod zápisu do zoznamu svetového, kultúrneho a prírodného dedičstva - UNESCO. Vzhľadom na pamiatkovú hodnotu objektov a štruktúru osídlenia sú usmerňované hlavne aktivity investorov, ktorí sa doteraz zameriavajú na záchranu príp. rekonštrukciu objektov, z ktorých podstatná väčšina bude slúžiť pre individuálne - nekomerčné využívanie.

faktory rozvoja	disparity
+ kultúrne a historické pamiatky, UNESCO (MPR Bardejov), 1	- nevyhovujúci stav miestneho amfiteátra, 1
+ v historickom jadre mesta - mestskej pamiatkovej rezervácii je množstvo objektov umelecko - historických pamiatok, 1	- nedostatočné nástroje na zrýchlenie procesu obnovy historických objektov v súkromnom majetku zo strany mesta / štátu, 2
+ Mestská pamiatková rezervácia, 1	- nízka úroveň podpory kultúrnych aktivít zo strany lokálnych sponzorov, 3
+ existencia kultúrnych pamiatok: Bazilika minor Sv. Egidia – NKP, Prašná bašta, Socha sv. Floriána, Hrubá bašta, Fontána, Katov dom, 1	- v meste chýba kultúrny dom, 1
+ Mestská radnica - nár. kult. pamiatka, Veľká bašta, Meštiansky dom č. 43, Červená bašta, Pôvodne mestský hostinec tzv. Weinhaus č. 42, Dolná brána, Meštiansky dom č. 41, Pravouhlá bašta, 1	- nedostatočná návštevnosť kultúrnych pamiatok, 2
+ Gantzuhof - Šarišské múzeum, 2	- nedostatočná kvalita služieb kin, 4
+ tri stále výstavné expozície Šarišského múzea (Ikony, Prírodovedná expozícia a Historická expozícia) a štyri výstavné siene kultúrnych ustanovizní, 2	- absencia divadla v meste, 4
+ skanzen ľudovej architektúry, 2	
+ Radničné námestie tvoriace základnú pôdorysnú osnovu mesta, 1	
+ Poľsko-Slovenský dom, 2	
+ činné Hornošarišské osvetové stredisko, 3	
+ kontraktčno-predajná výstava Bardkontakt a v jej rámci sa organizuje odborný	

seminár o pamiatkach,4 + fungujúca Bardejovská televízia,5 + amfiteáter na uskutočňovanie kultúrnych podujatí, 6 + Oddelenie kultúry MsÚ,6 + pravidelné kultúrne podujatia: Novoročný koncert, Dni mesta Bardejov, Organové dni Jozefa Grešáka, Konvergencie festival po Slovensku - festival komornej hudby na Slovensku, Hry rytiera Rolanda, Bardejovský jarmok, Mikulášske a Vianočné trhy,4 + PONTES – Mosty porozumenia – medzinárodný hudobný festival, Medzinárodný festival orgánovej hudby,4 + Bardejovská hudobná jar, Bardejovské hudobné leto, Bardejovská hudobná jeseň,4 + existencia 5 verejných knižníc,6 + 2 stále kiná,6	
---	--

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	1	1	1	1	1		5	1	
S2	0	-	0,5	0,5	1	0,5		2,5	3	
S3	0	0,5	-	0,5	0,5	0		1,5	4	
S4	0	0,5	0,5	-	0,5	0		1,5	4	
S5	0	0	0,5	0,5	-	0		1	5	
S6	0	0,5	1	1	1	-		3,5	2	
S7							-			

Váha vybraných disparít										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	0	0,5	0				0,5	4	
W2	1	-	1	1				3	1	
W3	0,5	0	-	0,5				1	3	
W4	1	0	0,5	-				1,5	2	
W5					-					
W6						-				
W7							-			

Propagácia a cestovný ruch

Veľký potenciál krajiny, ktorý obsahuje legislatívne chránené prvky v krajine obsahuje zaujímavé atraktivity, ktoré sú sprístupniteľné pre návštevníkov regiónu v rámci cestovného ruchu. V rámci týchto atraktivít je v súčasnosti ponuka a záujem o takmer všetky kultúrne atraktivity. Z hľadiska CR je významnou atraktivitou historický potenciál mesta, status UNESCO, Bardejovské kúpele, ale aj príroda. Krajina v regióne svojou rozmanitou štruktúrou a rozvinutou cestnou sieťou poskytuje možnosti pre letné a zimné športové aktivity. Z hľadiska využiteľnosti krajiny pre CR je možné konštatovať, že región svojim veľkým, i keď nerozvinutým potenciálom atraktivít, je oprávnené zaradiť z hľadiska regionalizácie CR do najvyššej kategórie regiónov s medzinárodným významom. Úprava atraktivít na produkty CR je prvoradou aktivitou, keď poradie by malo vychádzať z požiadaviek návštevníkov, ktorých počty sú už dnes známe a umožnia operatívnu tvorbu produktov CR.

faktory rozvoja	disparity
+ rozvinutý kúpeľný priemysel s dlhoročnou tradíciou a vybudovanou infraštruktúrou – Bardejovské kúpele, 1 + Mestská pamiatková rezervácia spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium, bola v roku 2000 zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO, 2 + mestská pamiatková zóna, 2 + TIK - Turisticko informačná kancelária Bardejov,3 + UNESCO ako značka so silným rozvojovým potenciálom, 2 + dostatok ubytovacích zariadení v rôznych cenových kategóriách a rastúca infraštruktúra CR, 4 + množstvo kultúrno-spoločenských podujatí, 5 + ponuka múzeí a galérií v meste a blízkom okolí, 6	- slabšia iniciatíva mesta v možnosti rozvoja cestovného ruchu a rekreácie na báze tradičných a súčasných hodnôt mesta, 1 - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na mesto,2 - zlá dopravná infraštruktúra a nedostatočná kvalita prístupových komunikácií do mesta, 3 - existencia nelegálnych skládok, 4 - kvalita reštaurácií a absencie regionálnych a miestnych jedál,5 - silná sezónnosť, výrazne silnejšia ako pri destináciách kultúrneho turizmu,6 - v návštevnosti mesta dominujú pasanti, ktorí sa v meste stavia len na pár hodín (mimo Bardejovských kúpeľov),6 - nízka celoročná návštevnosť regiónu,6 - veľmi nízka pobytová návštevnosť,6 - dominuje sezónna návštevnosť - letná,6

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0,5	1	1	1	1		4,5	1
S2	0,5	-	1	1	1	1		4,5	1
S3	0	0	-	0	0	0		0	4
S4	0	0	1	-	0	0		1	3
S5	0	0	1	1	-	0,5		2,5	2
S6	0	0	1	1	0,5	-		2,5	2
S7							-		

Váha vybraných disparít									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	1	1	1	1	0,5		4,5	1
W2	0	-	0,5	1	0,5	0,5		2,5	3
W3	0	0,5	-	1	0,5	0		2	4
W4	0	0	0	-	0	0		0	5
W5	0	0,5	0,5	1	-	0,5		2,5	3
W6	0,5	0,5	1	1	0,5	-		3,5	2
W7							-		

Administratíva a bezpečnosť

Nárast násilnej trestnej činnosti svedčí o narastajúcej agresivite obyvateľov. Zvyšuje sa hlavne agresivita maloletých a mladistvých, u ktorých stúpa trestná činnosť ublížení na zdraví a výtržnosti. Z tohto dôvodu sú organizované policajné akcie zamerané na kontrolu miest, kde je táto trestná činnosť páchaná najčastejšie.

faktory rozvoja	disparity
+ vhodná alokácia mestského úradu v centrálnej pamiatkovej zóne,1	- negatívny stav nehnuteľného majetku mesta,1
+ existencia mestskej televízie,2	- nedostatočné pokrytie mesta kamerovým systémom,2
+ dostatok priestorov pre administratívu,1	- zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus,2
	- nedostatočný monitoring hliadkami štátnej polície, 2
	- nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.),3
	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,1
	- nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,4

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	1						1	1
S2	0	-						0	2
S3			-						
S4				-					
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných disparít									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	1	1	1				3	1
W2	0	-	1	0,5				1,5	2
W3	0	0	-	0,5				0,5	4
W4	0	0,5	0,5	-				1	3
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Informatizácia mesta

V súčasnosti sa dá charakterizovať, len ako využívanie základnej počítačovej gramotnosti v administratívnych prácach, t. j. pri používaní databáz, na spracovanie textov, economickej agendy, využitie internetu. V súčasnosti majú všetky štátne, školské, verejné inštitúcie a väčšina podnikateľských subjektov zavedený internet. Informačné technológie sú v súčasnosti nedocenené ako zdroj zamestnanosti, napriek tomu, že v meste sú rozsiahle archívne mapové a kultúrne zbierky. V prívátnej sfére sú organizácie a aj jednotlivci, ktorí ovládajú softvéry najvyššej obtiažnosti, ktoré sú využiteľné v rozvojom procese. Pre stav informatiky v štátnych organizáciách, u verejnej správy, je charakteristické vybavenie základným hardvérom a minimálnym softvérom, ktorý umožňuje vykonávať administratívne práce a economickej agendy. Mesto má k dispozícii digitálnu databázu informácií o území na úrovni geografických informácií (GIS).

faktory rozvoja	disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy 1 + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v mestskom úrade,1 + široká sieť pamäťových a fondových inštitúcií a dostupnými, rozsiahlymi a hodnotnými zdrojmi pre kvalitný digitálny obsah a e-služby,2 + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,3	- absencia verejného prístupového bodu na námestí, 1 - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb,2 - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,2 - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,2 - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,2 - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, 2 - nedostupný kvalitný digitálny obsah,2 - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, 3 - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,2

Pri hodnotení porovnáваме dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
- 0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
- 0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných faktorov rozvoja									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0,5	0,5					1	1
S2	0,5	-	0,5					1	1
S3	0,5	0,5	-					1	1
S4				-					
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných disparít									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	0,5	0,5					1	1
W2	0,5	-	0,5					1	1
W3	0,5	0,5	-					1	1
W4				-					
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti mesta v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj mesta Bardejov.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v meste.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja, ako aj NSRR 2014 – 2020, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHRSR POSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách
mesto
investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina

mesta, obyvatelia mesta, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
mesto, obyvatelia mesta, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladá ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci mesta,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
mesto, VÚC, obyvatelia mesta, návštevníci mesta, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
mesto, obyvatelia mesta, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia mesta
Cieľová skupina
mesto, obyvatelia mesta, súkromný podnikateľský sektor,

4 VÍZIA A POSLANIE MESTA BARDEJOV

Vízia

Mesto Bardejov je mestom, ktoré vyvážené zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Mesto je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí okresu Bardejov. V meste je rozvinutá predškolská výchova, ktorá poskytuje služby aj pre deti zo širokého okolia, ako aj povinná školská dochádzka zabezpečená plnoorganizovanými základnými školami. V meste je rozvinutá sieť stredných škôl, ktorá zabezpečuje výchovu všeobecnú, ako aj odbornú pre ďalší rozvoj mesta. Mesto Bardejov vyvážené a ohľaduplne využíva svoje historické a prírodné bohatstvo s cieľom jeho ekonomického a ekologického zvelačovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa snaží o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych a historických tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky a to hlavne v Poľskej republike. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa bude zapájať hlavne samospráva mesta, ňou zriadené kultúrne inštitúcie, ako aj kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu kultúrneho – historického bohatstva, lokalít UNESCO, tradičných remesiel a zvyklostí. Bude sa snažiť čo najlepšie sprístupniť objekty kultúrneho – historického bohatstva, technické kultúrne pamiatky. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty ako aj ďalší najvýznamnejší prvok – kúpeľníctvo. Mesto bude naďalej podporovať rozvoj Bardejovských kúpeľov rozširovaním komplexnosti ponuky služieb pre návštevníkov a turistov, ale aj potrebnej infraštruktúry, ktorá je nevyhnutná pre skvalitnenie poskytovaných služieb. Z hospodárskeho hľadiska mesto vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má mesto najväčší potenciál – cestovný ruch, kúpeľníctvo, strojárská výroba, kožiarska a textilná výroba, lesníctvo, poľnohospodárska produkcia a drobné a stredné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa mesto zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto unikátnu oblasť východného Slovenska.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát mesta Bardejov. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mesta Bardejov a odpovedá na tri otázky: Čo mesto robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom mesta, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaním tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie mesta pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom mesta. Samospráva mesta Bardejov disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mesta a poslancom mestského zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti, a to najmä z pohľadu obyvateľov mesta, patrí správa zasadnutí orgánov mesta. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja mesta je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním mesta Bardejov všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečné mesto - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mesta je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia mesta a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Mesto Bardejov v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v omedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v južnej časti intravilánu mesta, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku a rôzne priemyselné objekty.

2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie mesta v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v meste je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesta a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v meste, IBV, HVB, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Mesto vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov s cieľom ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia mesta odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Mesto zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľaďovanie mesta neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území mesta, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou mesto každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj detské a športové ihriská vo všetkých častiach mesta Bardejov so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy vzhľadom na existujúce kompetencie je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mesto poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mesto poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Mesto podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mesto zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v meste je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území mesta. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Mesto sa v oblasti sociálnej pomoci do 31. 12. 2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z. z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti mesta pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť mesta pri ochrane osoby, rodiny a majetku v meste, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má mesto povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Bardejov považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Mesto Bardejov v rámci existujúcich kompetencií zabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnom vzdelávacom zariadení, ktorými sú zariadenia predškolskej výchovy a plnoorganizované základné školy.

Šport

Mesto vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov mesta, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky mesta je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu mesta. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v meste vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Bardejov či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena mesta. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území mesta sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v meste, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Mesto zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mesta. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Mesto Bardejov v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje mestskú knižnicu. Snahou mesta je udržiavať kultúru v meste hlavne v súvislosti s prítomnosťou svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mesta je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity mesta a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre mesto, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v meste, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území mesta, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou mesta v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Mesto vytvára podmienky na efektívnu prácu mestského úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na mestskom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

10. Informatizácia mesta

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia – kultúrnych (UNESCO), kúpeľných (Bardejovské kúpele), materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov, vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunít, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov

regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne, zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mesto Bardejov nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mesta Bardejov po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných, kultúrno-historických a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude mesto smerovať do cestovného ruchu, kultúry (ochrany a prezentácie svetového dedičstva UNESCO), kúpeľníctva – Bardejovské kúpele, ekologicky nezávadnej výroby, lesníctva, poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zvelaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v meste. Bude ochraňovať prírodné hodnoty. Mesto bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znižovať vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt (nielen v rámci UNESCO), ako aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia s cieľom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja mesta a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov s cieľom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Prešovského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií mesta definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja: Pre mesto Bardejov je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

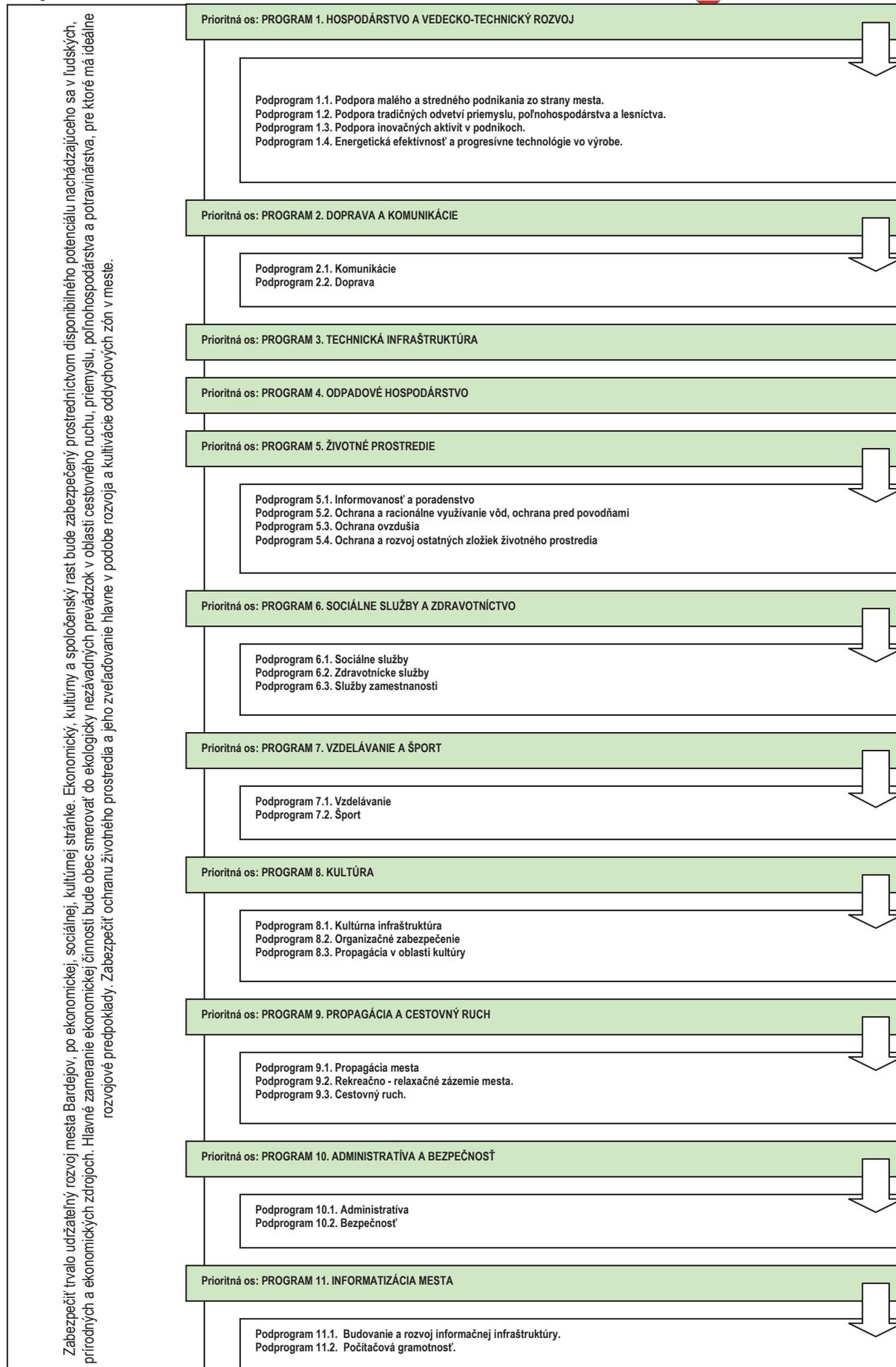
- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové usporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia mesta Bardejov, vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným

faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať miesto aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľov. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v meste.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA		

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v meste, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1. Cieľ 1.1	Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta. Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.
Opatrenie 1.1.1 Opatrenie 1.1.2 Opatrenie 1.1.3 Opatrenie 1.1.4	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste. Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem. Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta. Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.
Podprogram 1.2. Cieľ 1.2 Opatrenie 1.2.1 Opatrenie 1.2.2 Opatrenie 1.2.3.	Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva. Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste. Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu. Podpora poľnohospodárstva. Podpora lesníctva.
Podprogram 1.3. Cieľ 1.3 Opatrenie 1.3.1 Opatrenie 1.3.2	Podpora inovačných aktivít v podnikoch. Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch. Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok. Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.
Podprogram 1.4. Cieľ 1.4 Opatrenie 1.4.1	Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe. Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj potreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike. Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe mesta ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov mesta s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1. Cieľ 2.1 Opatrenie 2.1.1 Opatrenie 2.1.2 Opatrenie 2.1.3 Opatrenie 2.1.4 Opatrenie 2.1.5 Opatrenie 2.1.6 Opatrenie 2.1.7	Komunikácie Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií. Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste. Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste. Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Úprava dopravnej infraštruktúry.
Podprogram 2.2. Cieľ 2.2 Opatrenie 2.2.1 Opatrenie 2.2.2	Doprava Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou. Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy. Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj mesta.

Cieľ 3 Opatrenie 3.1 Opatrenie 3.2 Opatrenie 3.3 Opatrenie 3.4 Opatrenie 3.5 Opatrenie 3.6 Opatrenie 3.7 Opatrenie 3.8 Opatrenie 3.9 Opatrenie 3.10 Opatrenie 3.11	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste. Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB. Verejné osvetlenie. Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám. Mestský rozhlas a televízia. Požiarna ochrana. Mestské cintoríny a pietne miesta. Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov. Zásobovanie pitnou vodou. Telekomunikačné siete. Zásobovanie elektrickou energiou. Zásobovanie zemným plynom.
---	--

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, efektívna prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj mestského kompostoviska.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov mesta. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1. Cieľ 5.1 Opatrenie 5.1.1	Informovanosť a poradenstvo Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Podprogram 5.2. Cieľ 5.2 Opatrenie 5.2.1 Opatrenie 5.2.2 Opatrenie 5.2.3	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami. Ochrana vodných tokov pred znečistením. Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia. Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných pôch.
Podprogram 5.3. Cieľ 5.3 Opatrenie 5.3.1	Ochrana ovzdušia Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta. Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Podprogram 5.4. Cieľ 5.4 Opatrenie 5.4.1 Opatrenie 5.4.2 Opatrenie 5.4.3 Opatrenie 5.4.4 Opatrenie 5.4.5	Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia. Realizácia protieróznych opatrení. Oddychové zóny a verejná zeleň. Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov. Výstavba a estetizácia vstupov do mesta. Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1. Cieľ 6.1 Opatrenie 6.1.1 Opatrenie 6.1.2 Opatrenie 6.1.3 Opatrenie 6.1.4 Opatrenie 6.1.5	Sociálne služby Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu. Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku. Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny. Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov. Marginalizované skupiny a rómske komunity. Mestská nájomná bytová výstavba.
Podprogram 6.2. Cieľ 6.2 Opatrenie 6.2.1 Opatrenie 6.2.2 Opatrenie 6.2.3	Zdravotnícke služby Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb. Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení. Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.
Podprogram 6.3. Cieľ 6.3 Opatrenie 6.3.1 Opatrenie 6.3.2 Opatrenie 6.3.3	Služby zamestnanosti Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta. Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v meste. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1. Cieľ 7.1 Opatrenie 7.1.1 Opatrenie 7.1.2 Opatrenie 7.1.3 Opatrenie 7.1.4 Opatrenie 7.1.5 Opatrenie 7.1.6	Vzdelávanie Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste. Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ. Podpora záujmovej činnosti. Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.
Podprogram 7.2. Cieľ 7.2. Opatrenie 7.2.1 Opatrenie 7.2.2 Opatrenie 7.2.3 Opatrenie 7.2.4 Opatrenie 7.2.5 Opatrenie 7.2.6 Opatrenie 7.2.7	Šport Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste. Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov. Podporovať talentovanú mládež. Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Ochrana a prezentácie svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť

mesta. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1. Cieľ 8.1 Opatrenie 8.1.1 Opatrenie 8.1.2 Opatrenie 8.1.3 Opatrenie 8.1.4 Opatrenie 8.1.5	Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky, kultúrno – historické dedičstvo UNESCO. Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni. Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum. Múzeá a archeologické lokality. Rekonštrukcia objektov v MPR. Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby. Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
Podprogram 8.2. Cieľ 8.2 Opatrenie 8.2.1	Organizačné zabezpečenie Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste. Personálne a finančné zabezpečenie organizačnej zložky Mestského úradu zodpovednej za oblasť kultúry ako nositeľa koordinácie a organizátora najväčších podujatí v meste.
Podprogram 8.3. Cieľ 8.3 Opatrenie 8.3.1 Opatrenie 8.3.2	Propagácia v oblasti kultúry Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry. Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme. Skvalitnenie marketingu kultúrnych podujatí v meste.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia mesta a to nielen prostredníctvom www stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a ostatných kultúrno historických a technických pamiatok, prírodných krás, pravidelných kultúrnych podujatí, atď..

Podprogram 9.1. Cieľ 9.1 Opatrenie 9.1.1 Opatrenie 9.1.2 Opatrenie 9.1.3	Propagácia mesta Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta. Aktualizácia www stránky mesta. Podpora budovania informačných tabulí v meste (bez zvýšenia vizuálneho smogu v meste). Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.
Podprogram 9.2. Cieľ 9.2 Opatrenie 9.2.1 Opatrenie 9.2.2	Rekreačno - relaxačné zázemie mesta. Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta. Podpora vytvárania nových atraktivít v meste. Modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.
Podprogram 9.3. Cieľ 9.3 Opatrenie 9.3.1 Opatrenie 9.3.2	Cestovný ruch. Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu. Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami. Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1. Cieľ 10.1 Opatrenie 10.1.1	Administratíva Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste Administratíva, riadenie, plánovanie.
Podprogram 10.2. Cieľ 10.2 Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste. Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia mesta

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Cieľ 11.1 Opatrenie 11.1.1 Opatrenie 11.1.2	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa. Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e-government. Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy. Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Podprogram 11.2. Cieľ 11.2 Opatrenie 11.2.1 Opatrenie 11.2.2 Opatrenie 11.2.3	Počítačová gramotnosť. Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy. Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy. Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta. Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bardejov
2015 - 2024**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mesta. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.1.1
Aktivita Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.
Vytvoriť materiálne, finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v meste.
Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mesta, podnikateľských subjektov a obyvateľov mesta pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.
- Opatrenie 1.1.2
Aktivita Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.
Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v meste.
Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
- Opatrenie 1.1.3
Aktivita Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.
Modernizácia techniky na údržbu zelene BAPOS, m.p..
- Opatrenie 1.1.4
Aktivita Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.
Podpora zakladania malých komerčných obchodných jednotiek v centrálnej historickej časti mesta (oživnenie centrálnej zóny).
Podpora rozvoja komerčných služieb pre obyvateľstvo.
Podpora rozvoja stravovacích služieb v oblasti tradičnej slovenskej a miestnej kuchyne.
Prestavba trhoviska na ul. Komenského na moderné obchodné trhovisko. 220

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.2.1
Aktivita Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.
Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.
Zriadenie podnikateľského inkubátora.
- Opatrenie 1.2.2
Aktivita Podpora poľnohospodárstva.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
- Opatrenie 1.2.3
Aktivita Podpora lesníctva.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia a obnova lesných porastov.
Revitalizácia a obnova lesných komunikácií.
Zabezpečiť zmenu funkcie v LHP na rekreačnú funkciu.
Modernizácia technologického a technického vybavenia spoločnosti Mestské lesy - Lespol, s.r.o. Bardejov.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.3.1
Aktivita Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov na tento účel.
- Opatrenie 1.3.2
Aktivita Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba priemyselného parku Bardejov – Sever, zóna „D“. 1250
Výstavba priemyselného parku Bardejov – Sever – hnedý park – 13 544 m². 8400

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 1.4.1
Aktivita Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Spracovanie stratégie využitia iných alternatívnych regionálnych zdrojov energie (geotermálna energia a slnečná energia).
Obstaranie technológií na využívanie alternatívnych zdrojov energie.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť mesta Bardejov. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom na environmentálny a bezpečnostný aspekt. Potrebne je vybudovať veľké záchytné parkovisko v blízkosti centra. Regulovať parkovanie tak, aby v meste mali prednosť rezidenti a návštevníkov presmerovať na záchytné parkovisko.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia prístupovej komunikácie na Kalváriu. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Ťačevskej ul.. Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Veternej ul.. Prepojenie Rad. nám.č.32 – Kláštorská ul. 750 Rekonštrukcia križovatky: ul.Štefániková–ul.T.ševčenku-ul.Mlynská. 540 Rekonštrukcia križovatky: ul. Jiráskova-Partizánska - ul. Hviezdoslavova. 420 Rekonštrukcia križovatky: Partizánska - ul.Mlynská. 450 Rekonštrukcia cesty Mnichovský potok Bardejovské kúpele. 270 Rekonštrukcia dlažby na Hviezdoslavovej ulici.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste. Vybudovanie preložky št. cesty I/77 Bardejov juhozápadný obchvat. 75 000 Rekonštrukcia štátnej cesty II/545. Rekonštrukcia prietahu št. cesty č. I/77 mestom Bardejov a obchvatu Dlhej lúky. 70200 IVSSC Košice Realizovať stavebné úpravy na koordinácii križovatiek na št. ceste I/77 – ul. Slovenská až po križovatke pri LIDLi, s rekonštrukciou CSS na križovatke ul. Kúpeľná – ul. Slovenská.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy s prepojením mesta a Bardejovských kúpeľov. Výstavba cyklotrasy pozdĺž koryta rieky Topľa. Výstavba trasy pre korčuliarov pozdĺž koryta rieky Topľa. Výstavba samostatných cyklistických chodníkov spájajúcich CMZ s okrajovými časťami mesta – Bard. Nová Ves, Bard. Kúpele, Mnichovský potok. 1000
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba záchytného parkoviska ul. Krátky rad. 2200 Rekonštrukcia a dostavba parkovacích miest pri hlavnej pošte. Rekonštrukcia a dostavba parkovacích miest na sídlisku Vinbarg – 80 p.m.. Dostavba parkovacích miest pri „Makose“. Dostavba parkovacích miest na ulici Komenského bytových bloky A/8, 9, 10, 11. Vyhľadanie parkovacích miest pre potreby ZUŠ.
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia chodníka od „Bocian centra“ po cintorín na Partizánskej ul.. Výstavba jednostranného chodníka z mesta Bardejov do Bardejovských kúpeľov. Revitalizácia lesných chodníkov v okolí Bardejova. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v lokalite Krátky rad. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v lokalite Pod lípkou. Rekonštrukcia chodníkov v časti Poštárka (z Mičkovej ul.) pod Lukavicu. Rekonštrukcia chodníkov v časti Bardejovská zábava. Výstavba fitness chodníka v smere ponad zimný štadión. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - Bard.Nová Ves – kruh. križovatka - ul. Duklianska. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - Bard. Zábava – Mičkové blihy. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - ul. Záhradná Bard. N. Ves – smer Andrejová. Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - ul. Giraltovská – priem. Park Bardejov – Sever – zóna „D“. Výstavba turistického náučného chodníka Dlhá Lúka – Zborovský hrad. Výstavba náučného chodníka osobností mesta a regiónu v parku za bazilikou.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok. Výstavba lávky pre peších „ Orosová lávka“. 360 Premostenie rieky Topľa na Nábřežnej za detským ihriskom. Rekonštrukcia mosta v lokalite Dlhá Lúka. 350
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Výstavba protihlukových stien v mestskej časti Dlhá Lúka (I/77). Výstavba protihlukových stien v mestskej časti Bardejovská Nová Ves (III/5565). Optimalizácia dopravného značenia na sídlisku Vinbarg. Realizácia opatrení aktívnej bezpečnosti chodcov na priechodoch pre chodcov na najzaťaženejších komunikáciách a križovatkách mesta. 200

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 2.2.1 Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.
 Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
 Dostavba technickej základne a infraštruktúry systému MHD. 120
- Opatrenie 2.2.2 Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.
 Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Komplexná rekonštrukcia železničnej stanice s násupišťom.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesta a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesta a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v meste, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.
---------------	---

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 3.1 Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.
 Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Výstavba plôch IBV v lokalite Mihaľov.
 Výstavba plôch IBV v lokalite Moliterka.
 Výstavba plôch IBV v lokalite smerom na Bardejovské kúpele.
 Výstavba plôch IBV v lokalite Dlhá Lúka.
 Výstavba plôch IBV v lokalite Bard.
 Výstavba plôch IBV v lokalite Nový Ves.
- Opatrenie 3.2 Verejné osvetlenie.
 Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.
 Rekonštrukcia verejného osvetlenia- kúpeľný areál Bardejovské Kúpele. 325
 Zníženie energetickej náročnosti systému verejného osvetlenia mesta. 960
 Rekonštrukcia verejného osvetlenia na sídlisku Vinbarg.
 Výstavba osvetlenia od časti Dlhá Lúka po križovatku Bardejovských kúpeľov.
 Illuminácia objektov MPR - Mestská radnica, Bazilika minor sv. Egídia, Hradobné múry fotifikačného systému, Hrubá a Malá bašta, Veľká bašta, Kráľovská (Červená) bašta, Renesančná bašta, Severovýchodná bašta, Severovýchodný barbakán. 750
- Opatrenie 3.3 Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.
 Aktivity Spracovanie technickej infraštruktúry.
 Úprava vstupov vo verejných budovách.
- Opatrenie 3.4 Mestský rozhlas a televízia.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
 Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.
 Bardejovská televízia – prevádzkový objekt ul. Mlynská. 1000
 Bardejovská televízia – digitalizácia. 2500
- Opatrenie 3.5 Požiarna ochrana.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
 Rekonštrukcia požiarných zbrojníc.
 Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarných zbrojníc.
- Opatrenie 3.6 Mestské cintoríny a pietne miesta.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
 Revitalizácia pietnych miest v meste a objektov domov smútku.
- Opatrenie 3.7 Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.
 Aktivity Modernizácia technológie výroby tepla.
 Zateplenie nájomného bytového fondu.
 Rekonštrukcia rozvodov tepla.
 Realizácia opatrení na zníženie emisií kogeneračnej jednotky.
- Opatrenie 3.8 Zásobovanie pitnou vodou.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
 Rekonštrukcia vodovodnej siete na sídlisku Družba.
 Rekonštrukcia objektov akumulácie pitnej vody.
- Opatrenie 3.9 Telekomunikačné siete.
 Aktivity Spracovanie technickej infraštruktúry.
 Realizácia kabelizácie miestnej telefónnej siete.
- Opatrenie 3.10 Zásobovanie elektrickou energiou.
 Aktivity Rekonštrukcia elektrických rozvodov na sídlisku Vinbarg.
- Opatrenie 3.11 Zásobovanie zemným plynom.
 Aktivity Výstavba nových VTL prípojk a STL plynovodov (0,1 MPa, do 0,4 MPa), RS VTL/STL , DRS VTL/STL.
 Rekonštrukcia STL 0,1 MPa plynovodnej siete na STL s PN do 0,4 MPa a NTL na STL.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v meste.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivita	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberných kontajnerov. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych zátŕží.
Aktivita	Revitalizácia čiernych skládok v lokalite Dlhá Lúka. Revitalizácia čiernych skládok v lokalite Mihaľov. Revitalizácia čiernych skládok v lokalite Bardejovská Nová Ves. Revitalizácia čiernych skládok v západnej časti mesta pri hati a na okrajoch záhradkárskeho osád.
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.
Aktivita	Výstavba centrálného systému nakladania s KO (areál, mechanizácia, triediace linky).
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba prístreškov.
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba a rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Partizánska. Dostavba a rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Kutuzovová. Dostavba kanalizačnej siete v lokalite Mihaľová. Rekonštrukcia kanalizačnej siete na sídlisku Družba. Dostavba kanalizačnej siete v lokalitách Lukavica, Krušov, Hervartov. Dostavba kanalizačnej siete v lokalitách Šiba, Zábava, Podtajok, Gróner.
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom mesta je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia. Stav životného prostredia a pamiatkovej ochrany je pre rozvoj CR veľmi dôležitý.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivita	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v meste. Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.
Aktivita	Zabezpečiť monitoring kvality povrchových vôd v priestore mesta Bardejov.
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na rieke Topľa – I etapa. 2300 Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na rieke Topľa – II etapa. 100 Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Lukavica. Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Kamenec.

	Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Šibská voda. Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Andrejovka.
Opatrenie 5.2.3 Aktivity	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov a vodných pôch. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia a vyčistenie koryta potoka na ul. Poštárka pod Lukavicou. Revitalizácia a vyčistenie koryta potoka v lokalite Poštárka. Revitalizácia koryta toku Moliterka. Revitalizácia koryta toku Mnichovský potok. Revitalizácia koryta toku Bardejovský potok. Revitalizácia jazierka Bardejovské kúpele. 50
Podprogram 5.3.	Ochrana ovzdušia
Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.3.1 Aktivity	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti. Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
Podprogram 5.4.	Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia
Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.4.1 Aktivity	Realizácia protieróznych opatrení. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2 Aktivity	Oddychové zóny a verejná zeleň. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a obnova parkov v historickom centre mesta - Park za bazilikou. 350 Rekonštrukcia a obnova parkov v historickom centre mesta - Park na Jiráskovej ul. – CZŠ. 270 Rekonštrukcia a obnova parkov v historickom centre mesta - Park na ul. Františkánov. 380 Reštaurovanie drobnej architektúry na Radničnom námestí - Kašna a pitná fontána medzi lípami. 40 Dostavba parku - centrum sídliska Obrancov mieru. 90 Osadenie lavičiek na ul. Komenského. Osadenie lavičiek na sídlisku Vinbarg. Výstavba oddychovej zóny na sídlisku Vinbarg. Výstavba oddychovej zóny na sídlisku Družba. Výstavba oddychovej zóny pri Hati. Revitalizácia priestoru v okolí Kalvárie - lesopark. Výstavba oddychovej zóny pri OD Tesco. Výstavba oddychovej zóny v časti Dlhá Lúka. 1960 Revitalizácia priestoru Štefánikovej ul. v smere na Mašu. Výstavba mestského útulku pre psov. Revitalizácia parku s minerálnym prameňom Dlhá Lúka. 100 Revitalizácia vnútroblokovej zelene v lokalite Mihaľov. Revitalizácia estetickéj zelene v lokalite Ťačevská. Revitalizácia vnútroblokovej zelene na sídlisku Vinbarg. Revitalizácia vnútroblokovej zelene na sídlisku Družba. Rekonštrukcia oddychových zón v Bardejovských kúpeľoch a osadenie uličného mobiliáru.
Opatrenie 5.4.3 Aktivity	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Obnova prirodzených porastov rieky Topľa.
Opatrenie 5.4.4 Aktivity	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cestných dopravných vstupov do mesta Bardejov. Výbudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mesta v katastri mesta Bardejov z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu.
Opatrenie 5.4.5 Aktivity	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, priemyselných a poľnohospodárskych areálov a skladov. Výsadba izolačnej zelene na Slovenskej ul..

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť s cieľom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Aktivita	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku. Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby. Modernizácia zariadení sociálnej starostlivosti. 1200 Zabezpečenie verejného stravovania odkázaným obyvateľom v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2 Aktivita	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny. Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Starostlivosť o osamelých rodičov v núdzi a týrané ženy.
Opatrenie 6.1.3 Aktivita	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia – výstavba/rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby. Zriadenie prepravnej služby pre obyvateľov s telesným postihnutím.
Opatrenie 6.1.4 Aktivita	Marginalizované skupiny a rómske komunity. Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie občiansky hliadok pre potreby rómskej komunity. Zriadenie komunitného centra. Riešenie narastajúceho problému s obyvateľmi bez domova – zriadenie strediska krízovej intervencie zahrňujúceho nocľaháreň, centra osobnej hygieny a výdajňu stravy.
Opatrenie 6.1.5 Aktivita	Mestská nájomná bytová výstavba. Výstavba malometrážnych nájomných bytov na sídlisku Vinbarg. Výstavba malometrážnych nájomných bytov v lokalite pod Mihaľovom.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Aktivita	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení. Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Opatrenie 6.2.2 Aktivita	Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.2.3 Aktivita	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých. Rekonštrukcia objektov nemocnice. Rekonštrukcia interiérov nemocnice. Zriadenie 2 urologických ambulancií.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Aktivita	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2 Aktivita	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3 Aktivita	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií k prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta. V oblasti športu sa zaoberať vytvorením podmienok pre rekreačný šport v prírode. Výkonnostný šport je náročný na investície, priestor a má silný dopad na ŽP. V meste treba udržať harmonické spojenie prírody s ľudskou činnosťou. Pre výkonnostný šport nemá také kapacity (počet obyvateľov) ako rekreační – návštevníci.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia objektov MŠ. Modernizácia vnútorného vybavenia materských škôl. Zriadenie detských jasí v v rámci rekonštrukcie a modernizácie priestorov MŠ - sídlisko Vinbarg.
Opatrenie 7.1.2 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a modernizácia objektov ZŠ. Modernizácia vnútorného vybavenia základných škôl.
Opatrenie 7.1.3 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rozšírenie a revitalizácia plôch areálov škôl.
Opatrenie 7.1.4 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Obnova vybavenia Centra voľného času. Obnova vybavenia Základnej umeleckej školy. Modernizácia vybavenia školských klubov detí.
Opatrenie 7.1.5 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia jedální MŠ a ZŠ. Modernizácia vybavenia jedální MŠ a ZŠ.
Opatrenie 7.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia budovy školskej športovej infraštruktúry. Rekonštrukcia telocvične ZŠ Komenského 23. Rekonštrukcia telocvične ZŠ Wolkerova. Rekonštrukcia telocvične ZŠ Námestie arm. gen. L. Svobodu 16. Výstavba multifunkčného ihriska s umelou trávou pri ZŠ Komenského. Výstavba multifunkčného ihriska s umelou trávou pri ZŠ s MŠ Pod Vinbargom.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba multifunkčného ihriska s umelou trávou pri športovom areáli Dlhá Lúka. Výstavba detského ihriska na sídlisku Vinbarg – Greška bl. B13. Výstavba detského ihriska na sídlisku Obrancov mieru – ul. Sázvského bl. I3, Ťačevská ul. bl. K10-D7. Výstavba detského ihriska na sídlisku Za Rajom a Dlhý rad – bl. A3. Rekonštrukcia detského ihriska na sídlisku Družba. Výstavba polyfunkčného športového areálu pri rieke Topľa. Rekonštrukcia mestského futbalového štadióna. Výstavba atletického štadióna – 400 m ovál. Výstavba skate – parku. Rekonštrukcia štadióna Bard. Nová Ves. 250 Rekonštrukcia štadióna Dlhá Lúka. 1960
Opatrenie 7.2.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Opatrenie 7.2.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 7.2.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov pestrou ponukou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesta. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Profilovať Bardejov ako centrum kvalitných okrajových žánrov, nie stredného prúdu. Podporiť vznik nových podujatí orientovaných na mladšie cieľové skupiny, historické a remeselnícke podujatia sú už na svojom limite.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky, kultúrne – historické dedičstvo UNESCO.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.1.1   Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.
 Aktivity   Výstavba domu kultúry s kinom a divadlom – rekonštrukcia areálu bývalej psychiatrie ul. Jiráskova. 1200
     Kino Zriedlo Bardejovské kúpele – modernizácia a digitalizácia. 1100
- Opatrenie 8.1.2   Múzeá a archeologické lokality.
 Aktivity   Výstavba stálej expozície historického vojenského tábora.
- Opatrenie 8.1.3   Rekonštrukcia objektov v MPR.
 Aktivity   Rekonštrukcia a revitalizácia dvorných traktov meštianskych domov - RN č. 41 - 42, RN č. 38, RN č. 32 - 35, RN č. 24, RN č. 25 - 26, RN č. 20 - 21, RN č. 16 - 17, RN č. 12 - 15, RN č. 4 - 5. 1500
     Rekonštrukcia objektov historických bášť.
     Rekonštrukcia objektov UNESCO - severozápadná časť (opevnenie + priekopa) 885
     Rekonštrukcia objektov UNESCO - severovýchodná časť (opevnenie + priekopa) 1600
     Rekonštrukcia objektov UNESCO - východná časť (opevnenie + priekopa) 2400
     Rekonštrukcia objektov UNESCO - južná časť (opevnenie + priekopa) 3400
     Rekonštrukcia objektov UNESCO - rekonštrukcia židovského suburbia na ul. Mlynská. 2500
     Rekonštrukcia ulíc v MPR – Stocklova ul.. 770
     Rekonštrukcia ulíc v MPR – Miškovského ul. II. etapa. 120
     Rekonštrukcia ulíc v MPR – Hviezdoslavova ul. II. etapa 280
     Rekonštrukcia ulíc v MPR – Veterná ul. II. etapa. 170
- Opatrenie 8.1.4   Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby.
 Aktivity   Rekonštrukcia miestneho amfiteátra a dostavba obslužných priestorov.
- Opatrenie 8.1.5   Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.
 Aktivity   Zvýšená podpora organizácie rôznych kultúrnych podujatí v mimosezónnom období s cieľom podpory rozvoj cestovného ruchu.
     Podpora miestnych umelcov a organizátorov s cieľom vytvorenia lokálneho kultúrneho života v meste.
     Zachovanie a podpora už existujúcich hlavných podujatí.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.2.1   Personálne a finančné zabezpečenie organizačnej zložky Mestského úradu zodpovednej za oblasť kultúry ako nositeľa koordinácie a organizátora najväčších podujatí v meste.
 Aktivity   Personálne a finančné zabezpečenie organizačnej zložky Mestského úradu zodpovednej za oblasť kultúry ako nositeľa koordinácie a organizátora najväčších podujatí v meste.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 8.3.1   Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.
 Aktivity   Personálne a finančné zabezpečenie.
     Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
- Opatrenie 8.3.2   Skvalitnenie marketingu kultúrnych podujatí v meste.
 Aktivity   Personálne a finančné zabezpečenie.
     Využívať inovatívne formy marketingu na priťahnutie nového publika.
     Budovať imidž lokality ako mesta s kvalitnou kultúrou a rozsiahlou ponukou podujatí pre rodiny s deťmi a náročnejších hostí.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať dobré meno mesta a dosiahnuť, aby sa mesto stalo vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti rekreácie, kultúry a turistiky. Orientovať sa na rodiny s deťmi, vytvoriť víkendové zázemie pre obyvateľov veľkých miest západného a stredného Slovenska. Orientovať sa na vyššie socioekonomické skupiny. Rozšíriť sezónu. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie mesta. Zlepšiť spoluprácu subjektov.

Podprogram 9.1. Propagácia mesta

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.1.1   Aktualizácia www stránky mesta.
 Aktivity   Finančné zabezpečenie.
     Obsahová analýza www stránky.
     Priebežná aktualizácia www stránky.
- Opatrenie 9.1.2   Podpora budovania informačných tabúl v meste (bez zvýšenia vizuálneho smogu v meste).
 Aktivity   Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách mesta.

Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty mesta a označujúcich pamiatky zapísané do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

Opatrenie 9.1.3. Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.
 Aktivity Budovanie partnerstiev.
 Podpora podujatí orientovaných na návštevníka, rozvoj ich marketingu.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v mesta.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
 Výstavba turisticko-rekreačného centra Dlhá Lúka.
 Výstavba areálu AQUA parku s celoročným využitím.
 Realizácia športovísk podľa štúdie Relax park Magura: Aquapark, Golfové ihrisko, Lyžiarske ihrisko. 100 200

Opatrenie 9.2.2 Modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
 Rekonštrukcia kúpeľných domov Bardejovských kúpeľov.
 Rekonštrukcia objektu bývalého hotela Republika.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
 Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
 Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Administratíva, riadenie, plánovanie.
 Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
 Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu – exteriéry).
 Komplexná rekonštrukcia mestského úradu – interiéry.
 Zriadenie klientskeho centra MsÚ. 220
 Spracovanie štúdie využitia územia – ul. Štefánikova - rekreačnej a oddychovej zóny mesta „Stará hat“ 5

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1 Rozšírenie kamerového systému.
 Aktivity Zriadenie kamerového systému v blízkosti rieky Topľa.
 Zriadenie kamerového systému na sídlisku Vinbarg – Dubovka.
 Zriadenie kamerového systému pri autobusovej stanici.
 Zriadenie kamerového systému na ul. Ťačevská.
 Zriadenie kamerového systému na Poštárke.
 Zriadenie kamerového systému na Dľnej Lúke.
 Zriadenie kamerového systému v Bardejovskej Zábave.
 Zriadenie kamerového systému: Promenádný park, park. A. Jirásk. 400

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1 Aktivity	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy. Technické zabezpečenie IS. Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Opatrenie 11.1.2 Aktivity	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy. Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v meste. Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Aktivity	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy. Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 11.2.2 Aktivity	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta. Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mesta. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 11.2.3 Aktivity	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb. Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATELNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Bardejov sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.	Počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	dopad	absolútny počet	mesto Bardejov	0	20
		Produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mesto Bardejov	0	20
Opatrenie 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	mesto Bardejov	0	5
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	50
Opatrenie 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	50
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	15
Opatrenie 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	60
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	15
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	5000

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	100
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	15
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	9,65 mil.

Opatrenie 1.2.2	Podpora poľnohospodárstva.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	20
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	5
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2 mil.
Opatrenie 1.2.3	Podpora lesníctva.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	1
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	50
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2 mil.
Opatrenie 1.3.2	Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	50
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	9,65 mil.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	mesto Bardejov	0	2500 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	mesto Bardejov	0	3000
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mesto Bardejov	0	1

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mesto Bardejov	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Bardejov	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	mesto Bardejov	0	15
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Bardejov	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	mesto Bardejov	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	5000
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	20000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0

Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	mesto Bardejov	0	500
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	mesto Bardejov	0	10
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	mesto Bardejov	0	5
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných mostov	výstup	počet	mesto Bardejov	0	3
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	-	-
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	10
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	mesto Bardejov	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	mesto Bardejov	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
Opatrenie 2.2.2	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.	Počet zrekonštruovaných objektov	výstup	počet	mesto Bardejov	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	mesto Bardejov	0	15
		Počet nových obyvateľov mesta	dopad	osoby	mesto Bardejov	0	2000
Opatrenie 3.2	Verejné osvetlenie.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	300
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	mesto Bardejov	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	3
Opatrenie 3.3	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.	Počet prestavaných budov na bezbariérový prístup	dopad	počet	mesto Bardejov	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	200
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	5
Opatrenie 3.4	Mestský rozhlas a televízia.	Pokrytie územia rozhlasom/TV	dopad	%	mesto Bardejov	90	100
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet	mesto Bardejov	0	0
Opatrenie 3.5	Požiarna ochrana.	Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	5
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Bardejov	0	2000
Opatrenie 3.6	Mestské cintoríny a pietne miesta.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	mesto Bardejov	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	200
Opatrenie 3.7	Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	20000
Opatrenie 3.8	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mesto Bardejov	95	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mesto Bardejov	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	10000

Opatrenie 3.9	Telekomunikačné siete.	Dĺžka zrekonštruovanej siete	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	15
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
Opatrenie 3.10	Zásobovanie elektrickou energiou.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	mesto Bardejov	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
Opatrenie 3.11	Zásobovanie zemným plynom.	Dĺžka rekonštruovanej a novovybudovanej infraštruktúry	dopad	km	mesto Bardejov	0	10
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	2

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcija komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	mesto Bardejov	0	1600
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	mesto Bardejov	0	1500
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mesto Bardejov	0	90
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	mesto Bardejov	0	5
Opatrenie 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	mesto Bardejov	0	90
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	mesto Bardejov	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	mesto Bardejov	0	1500
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	ha	mesto Bardejov	0	15
Opatrenie 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovný zber - zberné dvory a kompostoviská.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	mesto Bardejov	0	50
		Počet vybudovaných kompostovísk	Výsledok	počet	mesto Bardejov	0	1
Opatrenie 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000
Opatrenie 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	mesto Bardejov	0	5
Opatrenie 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	mesto Bardejov	0	10

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	33000

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	mesto Bardejov	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	mesto Bardejov	0	2
Opatrenie 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	mesto Bardejov	0	15
		Dĺžka odvodňovacích kanálov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	5
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzí	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov a vodných pôch.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	mesto Bardejov	0	10
		Počet zrevitalizovaných vodných plôch	dopad	počet	mesto Bardejov	0	1

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	mesto Bardejov	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	mesto Bardejov	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	5000
		Počet vysadených nových krovin a stromov,	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	50
Opatrenie 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	mesto Bardejov	0	15000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	1000
Opatrenie 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	500
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	ha	mesto Bardejov	0	5
Opatrenie 5.4.4	Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	50
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mesto Bardejov	0	500
Opatrenie 5.4.5	Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	300
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	mesto Bardejov	0	20000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	200
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	5
Opatrenie 6.1.2	Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	30
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	3
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	2
Opatrenie 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	3
		Počet vydaných jedál za deň	výsledku	m ²	mesto Bardejov	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	150
Opatrenie 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	100
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	20
Opatrenie 6.1.5	Mestská nájomná bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	500
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	10

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
-----------	-------	----------------------	-----	----------------	---------------	---------------	-----------------

Opatrenie 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	30
Opatrenie 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	30
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Bardejov	0	1
Opatrenie 6.2.3	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobu chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	33000

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CŽV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	mesto Bardejov	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mesto Bardejov	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Bardejov	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Bardejov	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	mesto Bardejov	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	mesto Bardejov	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Bardejov	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Bardejov	0	1500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	1000
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Počet novovybavených miestností	výstup	m ²	mesto Bardejov	0	20
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Bardejov	0	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	3400
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.	Plocha rekonštruovaných externých priestorov	výsledku	ha	mesto Bardejov	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	4500
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Bardejov	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	500
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Bardejov	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Bardejov	0	2000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	4500
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mesto Bardejov	0	2000
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mesto Bardejov	0	5000
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	4500

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	11
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	3000
Opatrenie 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	100
Opatrenie 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	100
Opatrenie 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	20
Opatrenie 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	20
Opatrenie 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	20
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	5
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolárskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky, kultúrne – historické dedičstvo UNESCO.

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.	Počet užívateľov	výstup	počet	mesto Bardejov	0	33000
		Počet uskutočnených akcií	dopad	počet	mesto Bardejov	0	200
Opatrenie 8.1.2	Múzea a archeologické lokality.	Počet nových expozícií	výstup	počet	mesto Bardejov	0	1
		Počet návštevníkov	dopad	počet	mesto Bardejov	0	5000
Opatrenie 8.1.3	Rekonštrukcia objektov v MPR.	Počet zrekonštruovaných objektov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	18
		Počet návštevníkov	výsledku	počet	mesto Bardejov	3580	15000
Opatrenie 8.1.4	Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	1500	15000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	20
Opatrenie 8.1.5	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.	Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	20000	40000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	10	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Personálne a finančné zabezpečenie organizačnej zložky Mestského úradu zodpovednej za oblasť kultúry ako nositeľa koordinácie a organizátora najväčších podujatí v meste.	Počet organizovaných podujatí	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	15
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	25000

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
-----------	-------	----------------------	-----	----------------	---------------	---------------	-----------------

Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	0
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	35000
Opatrenie 8.3.2	Skvalitnenie marketingu kultúrnych podujatí v meste.	Počet nových návštevníkov mesta	dopad	počet	mesto Bardejov	0	35000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	20

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia mesta

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky mesta.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	mesto Bardejov	1900	30000
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v meste (bez zvýšenia vizuálneho smogu v meste).	Počet nových inštalovaných tabúl	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	15
		Počet nových návštevníkov mesta	dopad	počet	mesto Bardejov	0	35000
Opatrenie 9.1.3	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atraktivít regiónu.	Počet nových aktivít	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	5
		Počet nových formálnych partnerstiev	dopad	počet	mesto Bardejov	0	750

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia mesta.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v meste.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mesto Bardejov	0	50
		Počet nových atraktivít	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	5
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	30000
Opatrenie 9.2.2	Modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	mesto Bardejov	0	15
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	30000
		Počet nových atraktivít	dopad	počet	mesto Bardejov	0	5

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	10
		Počet nových atraktivít mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	5
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	25000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atraktivít mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	5
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	mesto Bardejov	0	-
		Počet nových návštevníkov mesta	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	25000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	25000

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Administratíva, riadenie, plánovanie.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	5
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	mesto Bardejov	0	20
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	0

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	mesto Bardejov	0	20
		Zníženie kriminality	dopad	%	mesto Bardejov	0	35
		Pokrytie územia	dopad	%	mesto Bardejov	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Bardejov	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Bardejov	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Bardejov	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	mesto Bardejov	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	mesto Bardejov	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Bardejov	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Bardejov	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Bardejov	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Bardejov	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Bardejov	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Bardejov	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Bardejov	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mesto Bardejov	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mesto Bardejov	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	mesto Bardejov	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Bardejov	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	mesto Bardejov	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	mesto Bardejov	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bardejov
2015 - 2024**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja mesta, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mesta formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR MESTA BARDEJOV

Mestský úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Mestský úrad v súčinnosti s poslancami MsZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja mesta, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR mesta bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií MsZ.

Mestské zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR mesta Bardejov. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k naplňaniu cieľov PHRSR mesta a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na naplňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Bardejov, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR mesta Bardejov, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR mesta Bardejov na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov mesta Bardejov

Implementácia PHRSR mesta Bardejov sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR mesta Bardejov je nasledovný:

- Mestské zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov mesta Bardejov. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu mesta Bardejov budú zabezpečovať pracovníci úradu a primátor mesta.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Mestského zastupiteľstva mesta Bardejov.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa odporúča zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený z primátora a poslancov mestského zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Opatrenieoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík mesta, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v meste, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území mesta, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj mesta, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj mesta.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR mesta Bardejov je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území mesta. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR mesta Bardejov. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre mesto Bardejov vstupy pre rozhodovanie s cieľom zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie Mestského zastupiteľstva mesta Bardejov (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR mesta Bardejov). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať MsÚ Bardejov. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí MsÚ Bardejov a Mestského zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR mesta Bardejov. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR mesta Bardejov na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti.

Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá MsÚ Mestskému zastupiteľstvu mesta Bardejov najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Mestskému zastupiteľstvu mesta Bardejov. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia MsÚ a Mestské zastupiteľstvo mesta Bardejov pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR mesta Bardejov. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie. Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31. 12. 2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí MsÚ Bardejov, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá Mestskému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia mesta/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/prímátora, kontrolného orgánu mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Mesto bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí MsZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené mestským zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomenovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude MsÚ Bardejov.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
2.	01/2017	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
3.	01/2018	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ

4.	01/2019	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
5.	01/2020	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
6.	01/2021	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
7.	01/2022	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa MsZ
8.	01/2023	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ
9.	01/2024	MsÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa mesta, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie MsZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mesta v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej propravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v tis. €. Priorita určuje dôležitosť aktivity, pričom priorita 1 znamená najvyššiu dôležitosť a 3 najmenšiu.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mesta. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany mesta.					
Projekt 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoríť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nizky/2	podnikateľské subjekty, mesto
	Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mesta, podnikateľských subjektov a obyvateľov mestapri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.	podľa potreby	-	verejný sektor	nizky/2	mesto, podnikateľské subjekty,obyvatelia
Projekt 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoríť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/2	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou mesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Modernizácia techniky na údržbu zelene BAPOS, m.p..	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný/1	podnikateľské subjekty, mesto
Projekt 1.1.4 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora zakladania malých komerčných obchodných jednotiek v centrálnej historickej časti mesta (oživnenie centrálnej zóny).	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja komerčných služieb pre obyvateľstvo.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Podpora rozvoja stravovacích služieb v oblasti tradičnej slovenskej a miestnej kuchyne.	podľa potreby	podnikateľské subjekty	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Prestavba trhoviska na ul. Komenského na moderné obchodné trhovisko.	220	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.						
Cieľ 1.2		Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v meste.				
Projekt 1.2.1 Podpora tradičných a nových odvetví priemyslu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, EÚ, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Zriadenie podnikateľského inkubátora.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 1.2.2 Podpora poľnohospodárstva.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1 500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/2	podnikateľské subjekty
Projekt 1.2.3 Podpora lesníctva.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia a obnova lesných porastov.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Revitalizácia a obnova lesných komunikácií.	1 500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Zabezpečiť zmenu funkcie v LHP na rekreačnú funkciu.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického a technického vybavenia spoločnosti Mestské lesy - Lespol, s.r.o. Bardejov.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3		Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.				
Projekt 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov na tento účel.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny/1	podnikateľské subjekty
Projekt 1.3.2 Rekonštrukcia existujúcich zastaralých priemyselných zón, s dôrazom na zavádzanie nových technológií.						

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	mesto, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Dostavba priemyselného parku Bardejov – Sever, zóna „D“.	1 250	mesto, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba priemyselného parku Bardejov – Sever – hnedý park – 13 544 m ² .	84 000	mesto, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4		Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.				
Projekt 1.4.1		Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie stratégie využitia iných alternatívnych regionálnych zdrojov energie (geotermálna energia a snežná energia).	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Obstaranie technológií na využívanie alternatívnych zdrojov energie.	2 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany mesta.										
Cieľ 1.1										
Projekt 1.1.1										
Projekt 1.1.2										
Projekt 1.1.3										
Projekt 1.1.4										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, poľnohospodárstva a lesníctva.										
Cieľ 1.2										
Projekt 1.2.1										
Projekt 1.2.2										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Projekt 1.3.1										
Projekt 1.3.2										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Projekt 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I., II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu mesta Bardejov. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1		Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.				
Projekt 2.1.1		Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v meste.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia prístupovej komunikácie na Kalváriu.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Ťačevskej ul..	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie na Veternej ul..	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Prepojenie Rad. nám.č.32 – Kláštorská ul.	750	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov

	Rekonštrukcia križovatky: ul.Štefániková–ul.T.Ševčenku-ul.Mlynská.	540	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia križovatky: ul. Jiráskova-Partizánska - ul. Hviezdoslavova.	420	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia križovatky: Partizánska - ul.Mlynská.	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia cesty Mnichovský potok Bardejovské kúpele.	270	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia dlažby na Hviezdoslavovej ulici.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vybudovanie preložky št. cesty I/77 Bardejov juhozápadný obchvat. 75 001	75 000	VÚC POSK, SSC, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	VÚC POSK, SSC
	Rekonštrukcia štátnej cesty II/545.	5 000	VÚC POSK, SSC, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	VÚC POSK, SSC
	Rekonštrukcia priesahu št. cesty č. I/77 mestom Bardejov a obchvatu Dlhej lúky.	70 200	VÚC POSK, SSC, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	VÚC POSK, SSC
	Realizovať stavebné úpravy na koordinácii križovatiek na št. ceste I/77 – ul. Slovenská až po križovatke pri LIDL, s rekonštrukciou CSS na križovatke ul. Kúpeľná – ul. Slovenská.	podľa potreby	VÚC POSK, SSC, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/1	VÚC POSK, SSC
Projekt 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/2	mesto Bardejov
	Výstavba cyklotrasy s prepojením mesta a Bardejovských kúpeľov.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba cyklotrasy pozdĺž koryta rieky Topľa.	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba trasy pre korčuliarov pozdĺž koryta rieky Topľa.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba samostatných cyklistických chodníkov spájajúcich CMZ s okrajovými časťami mesta – Bard. Nová Ves, Bard. Kúpele, Mnichovský potok.	1 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Výstavba záchytného parkoviska ul. Krátky rad.	2 200	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia a dostavba parkovacích miest pri hlavnej pošte.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia a dostavba parkovacích miest na sídlisku Vinbarg – 80 p.m..	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba parkovacích miest pri „Makose“.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba parkovacích miest na ulici Komenského bytové bloky A/8, 9, 10, 11.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Vyhradenie parkovacích miest pre potreby ZUŠ.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia chodníka od „Bocian centra“ po cintorín na Partizánskej ul..	40	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba jednostranného chodníka z mesta Bardejov do Bardejovských kúpeľov.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Revitalizácia lesných chodníkov v okolí Bardejova.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v lokalite Krátky rad.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov v lokalite Pod lípkou.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia chodníkov v časti Poštárka (z Mičkovej ul.) pod Lukavicu.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov

	Rekonštrukcia chodníkov v časti Bardejovská zábava.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba fitnes chodníka v smere ponad zimný štadión.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - Bard.Nová Ves – kruh, križovatka - ul. Duklianska.	80	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - Bard. Zábava – Mičkové blihy.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - ul. Záhradná Bard. N. Ves – smer Andrejová.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov - ul. Giraltovská – priem. Park Bardejov – Sever – zóna „D“.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba turistického náučného chodníka Dlhá Lúka – Zborovský hrad.	70	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba náučného chodníka osobností mesta a regiónu v parku za bazilikou.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba lávky pre peších „ Orosová lávka“.	361	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Premostenie rieky Topľa na Nábrežnej za detským ihriskom.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia mosta v lokalite Dlhá Lúka.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba protihlukových stien v mestskej časti Dlhá Lúka (I/77).	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba protihlukových stien v mestskej časti Bardejovská Nová Ves (III/5565).	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Optimalizácia dopravného značenia na sídlisku Vinbarg.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Realizácia opatrení aktívnej bezpečnosti chodcov na prechodoch pre chodcov na najzaťaženejších komunikáciách a križovatkách mesta. 200	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Projekt 2.1.1	Zlepšenie podmienok hromadnej autobusovej dopravy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Dostavba technickej základne a infraštruktúry systému MHD.	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 2.1.2	Zlepšenie podmienok železničnej dopravy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nizký/2	mesto Bardejov
	Komplexná rekonštrukcia železničnej stanice s násupišťom.	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										
Projekt 2.1.2										
Projekt 2.1.3										

Projekt 2.1.4									
Projekt 2.1.5									
Projekt 2.1.6									
Projekt 2.1.7									
Podprogram 2.2. Doprava									
Cieľ 2.1									
Projekt 2.1.1									
Projekt 2.1.2									

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj mesta a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov mesta a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v meste, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v meste.					
Projekt 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV a HVB.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny/1	vlastníci
	Výstavba pŕoch IBV v lokalite Mihaľov.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny/1	vlastníci
	Výstavba pŕoch IBV v lokalite Moliterka.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny/1	vlastníci
	Výstavba pŕoch IBV v lokalite smerom na Bardejovské kúpele.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny/1	vlastníci
	Výstavba pŕoch IBV v lokalite Dlhá Lúka.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny/1	vlastníci
	Výstavba pŕoch IBV v lokalite Bard.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny/1	vlastníci
	Výstavba pŕoch IBV v lokalite Nový Ves.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny/1	vlastníci
Projekt 3.2	Verejné osvetlenie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nizký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia- kúpeľný areál Bardejovské Kúpele.	325	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Zníženie energetickej náročnosti systému verejného osvetlenia mesta.	960	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia na sídlisku Vinbarg.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Výstavba osvetlenia od časti Dlhá Lúka po križovatku Bardejovských kúpeľov.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Iluminácia objektov MPR - Mestská radnica, Bazilika minor sv. Egidia, Hradobné múry fotifikačného systému, Hrubá a Malá bašta, Veľká bašta, Kráľovská (Červená) bašta, Renesančná bašta, Severovýchodná bašta, Severovýchodný barbakán.	751	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 3.3	Výstavba bezbariérových vstupov k všetkým verejným budovám.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej infraštruktúry.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Úprava vstupov vo verejných budovách.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
Projekt 3.4	Mestský rozhlas a televízia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nizký/3	mesto Bardejov
	Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Bardejovská televízia – prevádzkový objekt ul. Mlynská.	1 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Bardejovská televízia – digitalizácia.	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 3.5	Požiarna ochrana.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nizký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia požiarných zbrojníc.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia a modernizácia vybavenia požiarných zbrojníc.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 3.6	Mestské cintoríny a pietne miesta.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nizký/1	mesto Bardejov
	Revitalizácia pietnych miest v meste a objektov domov smútku.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 3.7 Tepelné hospodárstvo a znižovanie energetickej náročnosti budov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Modernizácia technológie výroby tepla.	1 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Zateplenie nájomného bytového fondu.	2 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia rozvodov tepla.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Realizácia opatrení na zníženie emisií kogeneračnej jednotky.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 3.8 Zásobovanie pitnou vodou.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Rekonštrukcia vodovodnej siete na sídlisku Družba.	1 500	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Rekonštrukcia objektov akumulácie pitnej vody.	800	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
Projekt 3.9 Telekomunikačné siete.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	Telecom,a.s., ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Telecom,a.s.,
	Realizácia kabelizácie miestnej telefónnej siete.	podľa potreby	Telecom,a.s., ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny/2	Telecom,a.s.,
Projekt 3.10 Zásobovanie elektrickou energiou.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia elektrických rozvodov na sídlisku Vinbarg.	podľa potreby	rozpočet VSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	VSE, a.s.
Projekt 3.11 Zásobovanie zemným plynom.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výstavba nových VTL prípojok a STL plynovodov (0,1 MPa, do 0,4 MPa), RS VTL/STL, DRS VTL/STL.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ, PO	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	SPP,a.s.,
	Rekonštrukcia STL 0,1 MPa plynovodnej siete na STL s PN do 0,4 MPa a NTL na STL.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ, PO	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny/2	SPP,a.s.,

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Projekt 3.1										
Projekt 3.2										
Projekt 3.3										
Projekt 3.4										
Projekt 3.5										
Projekt 3.6										
Projekt 3.7										
Projekt 3.8										
Projekt 3.9										
Projekt 3.10										
Projekt 3.11										
Projekt 3.12										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer	
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoríť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v meste.	
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
Projekt 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
	Zabezpečenie zberných kontajnerov.	1/rok	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
Projekt 4.2	Efektívna separácia komunálneho odpadu v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný a súkromný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
Projekt 4.3	Rekultivácia čiernych skládok a environmentálnych záťaží.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Revitalizácia čiernych skládok v lokalite Dlhá Lúka.	50	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
	Revitalizácia čiernych skládok v lokalite Mihaľov.	50	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Revitalizácia čiernych skládok v lokalite Bardejovská Nová Ves.	50	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Revitalizácia čiernych skládok v západnej časti mesta pri hati a na okrajoch záhradkárskeho osád.	20	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 4.4	Prevádzka zariadení na efektívny separovaný zber - zberné dvory a kompostoviská.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výstavba centrálného systému nakladania s KO (areál, mechanizácia, triediace linky).	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 4.5	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nizky/1	mesto Bardejov
	Výstavba prístreškov.	300	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 4.6	Odvádzanie odpadových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Partizánska.	250	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Dostavba a rekonštrukcia kanalizačnej siete na ul. Kutuzovová.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Dostavba kanalizačnej siete v lokalite Mihaľová.	450	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Rekonštrukcia kanalizačnej siete na sídlisku Družba.	800	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Dostavba kanalizačnej siete v lokalitách Lukavica, Krušov, Hervartov.	1 000	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
	Dostavba kanalizačnej siete v lokalitách Šiba, Zábava, Podtajok, Gróner.	500	VVS, a.s., rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	VVS, a.s., mesto Bardejov
Projekt 4.7	Odvádzanie dažďových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	1 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Projekt 4.1										
Projekt 4.2										
Projekt 4.3										
Projekt 4.4										

Projekt 4.5									
Projekt 4.6									
Projekt 4.7									

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom mesta je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia. Stav životného prostredia a pamiatkovej ochrany je pre rozvoj CR veľmi dôležitý.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Projekt 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
	Prezentácia a šírenie osvetly v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Projekt 5.2.1	Ochrana vodných tokov pred znečistením.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť monitoring kvality povrchových vôd v priestore mesta Bardejov.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŽP SR, EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 5.2.2	Odvodňovacie a protizáplavové opatrenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov,
	Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na rieke Topľa – I etapa.	2 300	rozpočet mesta, SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov,
	Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na rieke Topľa – II etapa.	100	rozpočet mesta, SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov,
	Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Lukavica.	500	rozpočet mesta, SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov,
	Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Kamenec.	450	rozpočet mesta, SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov,
	Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Šibská voda.	300	rozpočet mesta, SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov,
	Revitalizácia a obnova protizáplavových opatrení na toku Andrejovka.	300	rozpočet mesta, SF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov,
Projekt 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov a vodných pôch.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mesta, SF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	nízky	mesto Bardejov
	Revitalizácia a vyčistenie koryta potoka na ul. Poštárka pod Lukavicou.	150	rozpočet mesta, SF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	mesto Bardejov
	Revitalizácia a vyčistenie koryta potoka v lokalite Poštárka.	150	rozpočet mesta, SF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	mesto Bardejov
	Revitalizácia koryta toku Molíterka.	150	rozpočet mesta, SF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	mesto Bardejov
	Revitalizácia koryta toku Mnichovský potok.	100	rozpočet mesta, SF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	mesto Bardejov
	Revitalizácia koryta toku Bardejovský potok.	250	rozpočet mesta, SF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	mesto Bardejov
	Revitalizácia jazierka Bardejovské kúpele.	50	rozpočet mesta, SF	verejný a	vysoký	mesto Bardejov

		EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	
--	--	--	-----------------	--

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území mesta.					
Projekt 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosilných palív.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	mesto, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	mesto, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Projekt 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov
	Realizácia protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
Projekt 5.4.2	Oddychové zóny a verejná zeleň.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia a obnova parkov v historickom centre mesta - Park za bazilikou.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia a obnova parkov v historickom centre mesta - Park na Jiráskovej ul. – CZŠ.	270	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia a obnova parkov v historickom centre mesta - Park na ul. Františkánov.	380	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Reštaurovanie drobnej architektúry na Radničnom námestí - Kašna a pitná fontána medzi lipami.	40	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Dostavba parku - centrum sídliska Obrancov mieru.	90	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Osadenie lavičiek na ul. Komenského.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Osadenie lavičiek na sídlisku Vinbarg.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba oddychovej zóny na sídlisku Vinbarg.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba oddychovej zóny na sídlisku Družba.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba oddychovej zóny pri Hati.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Revitalizácia priestoru v okolí Kalvárie - lesopark.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba oddychovej zóny pri OD Tesco.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba oddychovej zóny v časti Dlhá Lúka.	1 960	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Revitalizácia priestoru Štefánikovej ul. v smere na Mašu.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba mestského útulku pre psov.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Revitalizácia parku s minerálnym prameňom Dlhá Lúka.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Revitalizácia vnútroblokovej zelene v lokalite Mihaľov.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Revitalizácia estetické zelene v lokalite Ťačevská.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Revitalizácia vnútroblokovej zelene na sídlisku Vinbarg.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
Revitalizácia vnútroblokovej zelene na sídlisku Družba.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov	
Rekonštrukcia oddychových zón v Bardejovských kúpeľoch a osadenie uličného mobiliáru.	25	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov	
Projekt 5.4.3	Doplnenie a udržiavanie brehových porastov vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Bardejov
	Obnova prirodzených porastov rieky Topľa.	25	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov

Projekt 5.4.4		Výstavba a estetizácia vstupov do mesta.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
	Výstavba cestných dopravných vstupov.	25	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Vybudovanie siete vstupných bodov do zastavaných častí mesta v katastri mesta Bardejov z poľnohospodárskej krajiny v katastri vo väzbe na sieť rekreačných trás regiónu.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
Projekt 5.4.5		Izolačná zeleň priemyselných zón a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych podnikov.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
	Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, priemyselných a poľnohospodárskych areálov a skladov.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
	Výsadba izolačnej zelene na Slovenskej ul..	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Projekt 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Projekt 5.2.1										
Projekt 5.2.2										
Projekt 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Projekt 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Projekt 5.4.1										
Projekt 5.4.2										
Projekt 5.4.3										
Projekt 5.4.4										
Projekt 5.4.5										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v meste. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1		Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.				
Projekt 6.1.1		Starostlivosť o obyvateľov v dôchodkovom veku.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov
	Modernizácia zariadení sociálnej starostlivosti.	1 200	rozpočet mesta, ŠF EÚ, POSK, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov, POSK
	Zabezpečenie verejného stravovania odkázaným obyvateľom v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
Projekt 6.1.2		Starostlivosť o matky s deťmi a mladé rodiny.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov

	Starostlivosť o osamelých rodičov v núdzi a týrané ženy.	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 6.1.3	Starostlivosť o zdravotne postihnutých obyvateľov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Materiálne technické zabezpečenie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/2	mesto Bardejov
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Zriadenie prepravnej služby pre obyvateľov s telesným postihnutím.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 6.1.4	Marginalizované skupiny a rómske komunity.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/3	mesto Bardejov
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Výstavba centra osobnej hygieny.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Zriadenie občiansky hliadok pre potreby rómskej komunity.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Zriadenie komunitného centra.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Riešenie narastajúceho problému s obyvateľmi bez domova – zriadenie strediska krízovej intervencie zahŕňujúceho nocľaháreň, centra osobnej hygieny a výdajňu stravy.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
Projekt 6.1.5	Mestská nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výstavba malometrážnych nájomných bytov na sídlisku Vinbarg.	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Bardejov
	Výstavba malometrážnych nájomných bytov v lokalite pod Mihaľovom.	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mesto Bardejov

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v meste a zvýšiť ich kvalitu.					
Projekt 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Projekt 6.2.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Bardejov
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky	mesto Bardejov
Projekt 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	nízky	mesto Bardejov
Projekt 6.2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia objektov nemocnice.	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia interiérov nemocnice.	1 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Zriadenie 2 urologických ambulancií.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mesta.					
Projekt 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto Bardejov
Projekt 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mesto, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mesto, n.o.
Projekt 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mesto, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	tretí sektor	nizky/2	mesto, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Projekt 6.1.1										
Projekt 6.1.2										
Projekt 6.1.3										
Projekt 6.1.4										
Projekt 6.1.5										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Projekt 6.2.1										
Projekt 6.2.2										
Projekt 6.2.3										
Projekt 6.2.4										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Projekt 6.3.1										
Projekt 6.3.2										
Projekt 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských a základných škôl. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií k prospechu všetkých občanov mesta. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mesta. V oblasti športu sa zaoberať vytvorením podmienok pre rekreačný šport v prírode. Výkonnostný šport je náročný na investície, priestor a má silný dopad na ŽP. V meste treba udržať harmonické spojenie prírody s ľudskou činnosťou. Pre výkonnostný šport nemá také kapacity (počet obyvateľov) ako rekreačný – návštevníci.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v meste.					
Projekt 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia objektov.	1 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Modernizácia vnútorného vybavenia materských škôl.	500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Zriadenie detských jasí v rámci rekonštrukcie a modernizácie priestorov MŠ - sídlisko Vinbarg.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia a modernizácia objektov ZŠ.	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Modernizácia vnútorného vybavenia základných škôl.	1 000	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálov ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nizky/2	mesto Bardejov
	Rozšírenie a revitalizácia plôch areálov škôl.	100	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov

Projekt 7.1.4 Podpora záujmovej činnosti.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Obnova vybavenia Centra voľného času.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Obnova vybavenia Základnej umeleckej školy.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Modernizácia vybavenia školských klubov detí.	30	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
Projekt 7.1.5 Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia jedálne MŠ a ZŠ.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Modernizácia vybavenia jedálne MŠ a ZŠ.	150	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
Projekt 7.1.6 Rekonštrukcia a modernizácia školskej športovej infraštruktúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia telocvične ZŠ Komenského 23.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia telocvične ZŠ Wolkerova.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia telocvične ZŠ Námestie arm. gen. L. Svobodu 16.	350	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba multifunkčného ihriska s umelou trávou pri ZŠ Komenského.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba multifunkčného ihriska s umelou trávou pri ZŠ s MŠ Pod Vinbargom.	400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Projekt 7.2.1 Výstavba športovej infraštruktúry.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba multifunkčného ihriska s umelou trávou pri športovom areáli Dlhá Lúka.	400	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba detského ihriska na sídlisku Vinbarg – Greška bl. B13.	20	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba detského ihriska na sídlisku Obrancov mieru – ul. Sázvského bl. I3, Ťačevská ul. bl. K10-D7.	40	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Výstavba detského ihriska na sídlisku Za Rajom a Dlhý rad – bl. A3.	40	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia detského ihriska na sídlisku Družba.	20	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Výstavba polyfunkčného športového areálu pri rieke Topľa.	2 500	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia mestského futbalového štadióna.	1 000	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba atletického štadióna – 400 m ovál.	500	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Výstavba skate – parku.	30	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia štadióna Bard. Nová Ves.	250	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia štadióna Dlhá Lúka.	1960	rozpočet mesta, MŠ SR, EÚ,	verejný sektor	vysoký/3	mesto Bardejov
	Projekt 7.2.2 Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, MŠ SR	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
Projekt 7.2.3 Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky/2	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 7.2.4 Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadateľa

Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nizky/2	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nizky/2	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný, tretí sektor	nizky/2	mesto Bardejov
Projekt 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný/2	mesto Bardejov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Projekt 7.1.1										
Projekt 7.1.2										
Projekt 7.1.3										
Projekt 7.1.4										
Projekt 7.1.5										
Projekt 7.1.6										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Projekt 7.2.1										
Projekt 7.2.2										
Projekt 7.2.3										
Projekt 7.2.4										
Projekt 7.2.5										
Projekt 7.2.6										
Projekt 7.2.7										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov pestrou ponukou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mesta. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mesta a tým aj na cestovný ruch. Profílovať Bardejov ako centrum kvalitných okrajových žánrov, nie stredného prúdu. Podporiť vznik nových podujatí orientovaných na mladšie cieľové skupiny, historické a remeselnícke podujatia.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra, kultúrne a technické pamiatky, kultúrne – historické dedičstvo UNESCO.						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrne-historického potenciálu mesta a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Projekt 8.1.1	Základná kultúrna infraštruktúra – Kultúrne centrum.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba domu kultúry s kinom a divadlom – rekonštrukcia areálu bývalej psychiatrie ul. Jiráskova.	1 201	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Kino Žriedlo Bardejovské kúpele – modernizácia a digitalizácia.	1 100	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 8.1.2	Múzeá a archeologické lokality.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba stálej expozície historického vojenského tábora.	250	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 8.1.3	Kultúrne-historické pamiatky, svetové dedičstvo UNESCO.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia a revitalizácia dvorných traktov meštianskych domov - RN č. 41 - 42, RN č. 38, RN č. 32 - 35, RN č. 24, RN č. 25 - 26, RN č. 20 - 21, RN č. 16 - 17, RN č. 12 - 15, RN č. 4 - 5. 1501	1 501	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia objektov historických bášť.	250	rozpočet mesta,	verejný	vysoký/1	mesto Bardejov

			ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	sektor/súkromný sektor		
	Rekonštrukcia objektov UNESCO - severozápadná časť (opevnenie + priekopa) 885	885	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia objektov UNESCO - severovýchodná časť (opevnenie + priekopa) 1600	1 600	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia objektov UNESCO - východná časť (opevnenie + priekopa) 2400	2 400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia objektov UNESCO - južná časť (opevnenie + priekopa) 3400	3 400	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia objektov UNESCO - rekonštrukcia židovského suburbia na ul. Mlynská. 2500	2 500	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia ulíc v MPR – Stocklova ul.. 770	770	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia ulíc v MPR – Miškovského ul. II. etapa. 120	120	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia ulíc v MPR – Hviezdoslavova ul. II. etapa 280	280	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia ulíc v MPR – Veterná ul. II. etapa. 170	170	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR, súkromné zdroje,	verejný sektor/súkromný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 8.1.4 Iná kultúrna infraštruktúra a kultúrne služby.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia miestneho amfiteátra a dostavba obslužných priestorov.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
Projekt 8.1.5 Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšená podpora organizácie rôznych kultúrnych podujatí v mimosezónnom období s cieľom podpory rozvoj cestovného ruchu.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Podpora miestnych umelcov a organizátorov s cieľom vytvorenia lokálneho kultúrneho života v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Zachovanie a podpora už existujúcich hlavných podujatí.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v meste.					
Projekt 8.2.1	Personálne a finančné zabezpečenie organizačnej zložky Mestského úradu zodpovednej za oblasť kultúry ako nositeľa koordinácie a organizátora najväčších podujatí v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie organizačnej zložky Mestského úradu zodpovednej za oblasť kultúry ako nositeľa koordinácie a organizátora najväčších podujatí v meste.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu mesta v oblasti kultúry.					
Projekt 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie mesta v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
Projekt 8.3.2	Skvalitnenie marketingu kultúrnych podujatí v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Využívať inovatívne formy marketingu na priťahovanie nového publika.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov
	Budovať imidž lokality ako mesta s kvalitnou kultúrou a rozsiahlou ponukou podujatí pre rodiny s deťmi a náročnejších hostí.	podľa potreby	rozpočet mesta	verejný sektor	nízky/2	mesto Bardejov

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Projekt 8.1.1										
Projekt 8.1.2										
Projekt 8.1.3										
Projekt 8.1.4										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Projekt 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Projekt 8.3.1										
Projekt 8.3.3										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill mestaa dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia mesta						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu mesta.					
Projekt 9.1.1	Aktualizácia www stránky mesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet mesta,	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov
Projekt 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách mesta.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty mesta.	3	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty
Projekt 9.1.3	Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní atrakcií regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie partnerstiev.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty
	Podpora podujatí orientovaných na návštevníka, rozvoj ich marketingu.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky/1	mesto, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie mesta.					
Projekt 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v meste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	vysoký/1	podnikateľské subjekty
	Výstavba turisticko-rekreačného centra Dlhá Lúka.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	vysoký/1	podnikateľské subjekty
	Výstavba areálu AQUA parku s celoročným využitím.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	vysoký/1	podnikateľské subjekty
	Realizácia športovísk podľa štúdie Relax park Magura: Aquapark, Golfové ihrisko, Lyžiarkse ihrisko.	100 200	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	vysoký/1	podnikateľské subjekty
Projekt 9.2.2	Modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Rekonštrukcia kúpeľných domov Bardejovských	450	rozpočet mesta,	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

	kúpeľov.		ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy			
	Rekonštrukcia objektu bývalého hotela Republika.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Projekt 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
Projekt 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia mesta										
Cieľ 9.1										
Projekt 9.1.1										
Projekt 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie mesta.										
Cieľ 9.2										
Projekt 9.2.1										
Projekt 9.2.2										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Projekt 9.3.1										
Projekt 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu mestského úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi mestského úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v meste					
Projekt 10.1.1	Administratíva, riadenie, plánovanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky/1	mesto Bardejov
	Komplexná rekonštrukcia budovy mestského úradu – exteriéry.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/2	mesto Bardejov
	Komplexná rekonštrukcia mestského úradu – interiéry.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Zriadenie klientskeho centra MsÚ.	220	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Spracovanie štúdie využitia územia – ul. Štefánikova - rekreačnej a oddychovej zóny mesta „Stará hať“.	5	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v meste a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.					
Projekt 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie kamerového systému v blízkosti rieky Topľa.	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
	Zriadenie kamerového systému na sídlisku Vinbarg – Dubovka.	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov

Zriadenie kamerového systému pri autobusovej stanici.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Zriadenie kamerového systému na ul. Ťačevská.	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
Zriadenie kamerového systému na Poštárke.	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
Zriadenie kamerového systému na Dlnej Lúke.	7	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný/1	mesto Bardejov
Zriadenie kamerového systému v Bardejovskej Zábave.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Zriadenie kamerového systému: Promenádný park, park. A. Jiráka.	15	rozpočet mesta, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Projekt 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Projekt 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom mesta a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry, efektívna verejná správa.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Projekt 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	20	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	50	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
Projekt 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v meste.	50	rozpočet mesta	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	10	rozpočet mesta	verejný sektor	vysoký/1	mesto Bardejov

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Projekt 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny/1	mesto Bardejov
	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny/1	mesto Bardejov
Projekt 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov mesta.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov mesta.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nizký/1	mesto, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie mestského informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nizký/1	mesto, n.o.
Projekt 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet/priorita	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet mesta, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky/1	mesto, n.o.
----------	--	---------------	---	----------------	---------	-------------

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Projekt 11.1.1										
Projekt 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Projekt 11.2.1										
Projekt 11.2.2										
Projekt 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bardejov
2015 - 2024**

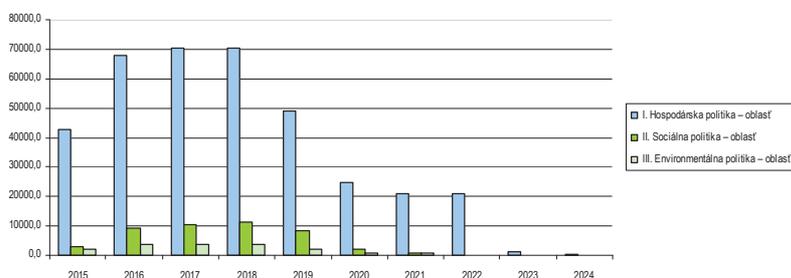
---

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť mesta v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností mestského rozpočtu atď.

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia											
tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	42522,6	67828,8	70466,1	70466,1	49043,8	24612,5	20955,0	20955,0	1133,7	258,7	368242,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	21682,5	21682,5	22688,8	22688,8	1006,8	1006,8	0,0	0,0	0,0	0,0	90756,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	20438,6	20438,6	20988,6	20988,6	20770,8	20770,8	19245,0	19245,0	0,0	0,0	162886,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	258,6	384,9	1509,9	1509,9	2086,1	2834,9	1709,9	1709,9	1133,6	258,6	13396,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	1,6	25166,6	25165,1	25165,1	25165,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	100664,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	123,8	123,8	81,3	81,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	410,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA	17,5	32,5	32,5	32,5	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	130,0
II. Sociálna politika	2735,6	9259,5	10287,0	11109,5	8408,0	1936,5	909,0	34,0	1,5	1,5	44682,1
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	171,3	1421,3	2346,3	3221,3	3082,5	1832,5	907,5	32,5	0,0	0,0	13015,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	1987,5	3730,0	3832,5	3780,0	1792,5	102,5	0,0	0,0	0,0	0,0	15225,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	576,8	4108,3	4108,3	4108,3	3533,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	16442,1
III. Environmentálna politika	1969,0	3879,8	3890,6	3890,6	1949,1	739,1	700,8	0,0	0,0	0,0	17019,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	1935,0	1935,0	1935,0	1935,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7740,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	34,0	1944,8	1955,6	1955,6	1949,1	739,1	700,8	0,0	0,0	0,0	9279,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v tis. €.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Projekt 1.1.4	220	220	165	55	44	0	11	0	0

Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Opatrenie 1.2.3	1 510	1 208	906	302	302	0	0	302	0
Opatrenie 1.2.3	2 515	1 635	1 226	409	409	0	0	880	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Projekt 1.3.2	84 000	84 000	63 000	21 000	16 800	0	4 200	0	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj potreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Projekt 1.4.1	2 010	2 010	1 508	503	402	0	101	0	0
Spolu	90 755	89 573	67 180	22 393	18 057	0	4 337	1 182	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	21682,50	21683	16262	5421	4337	0	1084	0	0
2016	21682,50	21683	16262	5421	4337	0	1084	0	0
2017	22688,75	22393	16795	5598	4514	0	1084	296	0
2018	22688,75	22393	16795	5598	4514	0	1084	296	0
2019	1006,25	711	533	178	178	0	0	296	0
2020	1006,25	711	533	178	178	0	0	296	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	90755,00	89573	67180	22393	18057	0	4337	1182	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií
 TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Projekt 2.1.1	3 700	3 700	2 775	925	740	0	185	0	0
Projekt 2.1.2	150 200	150 200	112 650	37 550	30 040	7 510	0	0	0
Projekt 2.1.3	2 200	2 200	1 650	550	440	0	110	0	0
Projekt 2.1.4	2 860	2 860	2 145	715	572	0	143	0	0
Projekt 2.1.5	2 155	2 155	1 616	539	431	0	108	0	0
Projekt 2.1.6	1 111	1 111	833	278	222	0	56	0	0
Projekt 2.1.7	40	40	30	10	8	0	2	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	170	170	128	43	34	0	9	0	0
Opatrenie 2.1.2	450	450	338	113	90	0	23	0	0
Spolu	162 886	162 886	122 165	40 722	32 577	7 510	634	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	20438,6	20439	15329	5110	4088	939	83	0	0
2016	20438,6	20439	15329	5110	4088	939	83	0	0
2017	20988,6	20989	15741	5248	4198	939	111	0	0
2018	20988,6	20989	15741	5248	4198	939	111	0	0
2019	20770,8	20770	15578	5193	4154	939	100	0	0
2020	20770,8	20770	15578	5193	4154	939	100	0	0
2021	19245,0	19246	14434	4812	3849	939	24	0	0
2022	19245,0	19246	14434	4812	3849	939	24	0	0
2023	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0

2025	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	162886,0	162886	122165	40723	32577	7510	634	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečená cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	2 586	2 586	1 940	647	517	0	129	0	0
Opatrenie 3.4	3 500	3 500	2 625	875	700	0	175	0	0
Opatrenie 3.5	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	0
Opatrenie 3.6	505	505	379	126	101	0	25	0	0
Opatrenie 3.7	3 500	3 500	2 625	875	700	0	175	0	0
Opatrenie 3.8	2 305	2 305	1 729	576	461	0	115	0	0
Spolu	13 396	13 396	10 047	3 349	2 679	0	670	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	258,6	259	194	65	52	0	13	0	0
2016	384,9	385	289	96	77	0	19	0	0
2017	1509,9	1510	1132	377	302	0	75	0	0
2018	1509,9	1510	1132	377	302	0	75	0	0
2019	2086,1	2086	1565	522	417	0	104	0	0
2020	2834,9	2835	2126	709	567	0	142	0	0
2021	1709,9	1710	1282	427	342	0	85	0	0

2022	1709,9	1710	1282	427	342	0	85	0	0
2023	1133,6	1134	850	283	227	0	57	0	0
2025	258,6	259	194	65	52	0	13	0	0
Spolu	13396,0	13396	10047	3349	2679	0	670	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencioschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATELNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
 INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Projekt 4.3	170	170	128	43	34	0	9	0	0
Projekt 4.4	2 500	2 500	1 875	625	500	0	125	0	0
Projekt 4.5	300	300	225	75	60	0	15	0	0
Projekt 4.6	3 260	3 260	2 445	815	652	0	163	0	0
Projekt 4.7	1 510	1 510	1 133	378	302	0	76	0	0
Spolu	7 740	7 740	5 805	1 935	1 548	0	387	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

2015	1935,00	1935	1451	484	387	0	97	0	0
2016	1935,00	1935	1451	484	387	0	97	0	0
2017	1935,00	1935	1451	484	387	0	97	0	0
2018	1935,00	1935	1451	484	387	0	97	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	7740,00	7740	5805	1935	1548	0	387	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariadenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE
 NADÁCIA EKOPOLIS
 GREENWAYS
 PRIESTORY
 POHODA ZA MESTOM
 ZELENÉ OÁZY
 GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Projekt 5.2.2	3 960	3 960	2 970	990	792	0	198	0	0
Projekt 5.2.3	870	870	653	218	174	0	44	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Projekt 5.4.1	153	153	115	38	31	0	8	0	0
Projekt 5.4.2	4 205	4 205	3 154	1 051	841	0	210	0	0
Projekt 5.4.3	26	26	20	7	5	0	1	0	0
Projekt 5.4.4	55	55	41	14	11	0	2,8	0	0
Projekt 5.4.5	10	10	8	3	2	0	0,5	0	0
Spolu	9 279	9 279	6 959	2 320	1 856	0	464	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	34,0	34	26	9	7	0	2	0	0
2016	1944,8	1945	1459	486	389	0	97	0	0
2017	1955,6	1956	1467	489	391	0	98	0	0
2018	1955,6	1956	1467	489	391	0	98	0	0
2019	1949,1	1949	1462	487	390	0	97	0	0
2020	739,1	739	554	185	148	0	37	0	0
2021	700,8	701	526	175	140	0	35	0	0
2022	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	9279,0	9279	6959	2320	1856	0	464	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariadenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejný zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejný zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejný zdroje					
				Národné verejný zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 6.1.1	1 200,00	1 200,00	900,00	300,00	240,00	0,00	60,00	0,00	0,00
Opatrenie 6.1.2	2 500,00	2 500,00	1 875,00	625,00	500,00	0,00	125,00	0,00	0,00
Opatrenie 6.1.3	260,00	260,00	195,00	65,00	52,00	0,00	13,00	0,00	0,00
Opatrenie 6.1.4	555,00	555,00	416,25	138,75	111,00	0,00	27,75	0,00	0,00

Opatrenie 6.1.5	5 000,00	5 000,00	3 750,00	1 250,00	1 000,00	0,00	250,00	0,00	0,00
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.4	3 500,00	3 500,00	2 625,00	875,00	700,00	0,00	175,00	0,00	0,00
Spolu	13 015	13 015	9 761	3 254	2 603	0	651	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	171,25	171	128	43	34	0	9	0	0
2016	1421,25	1421	1066	355	284	0	71	0	0
2017	2346,25	2346	1760	587	469	0	117	0	0
2018	3221,25	3221	2416	805	644	0	161	0	0
2019	3082,50	3083	2312	771	617	0	154	0	0
2020	1832,50	1833	1374	458	367	0	92	0	0
2021	907,50	908	681	227	182	0	45	0	0
2022	32,50	33	24	8	7	0	2	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	13015,00	13015	9761	3254	2603	0	651	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Ciel 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	2 360	2 360	1 770	590	472	0	118	0	0
Opatrenie 7.1.2	3 510	3 510	2 633	878	702	0	176	0	0
Opatrenie 7.1.3	105	105	79	26	21	0	5	0	0
Opatrenie 7.1.4	230	230	173	58	46	0	12	0	0
Opatrenie 7.1.5	410	410	308	103	82	0	21	0	0
Projekt 7.1.6	1 850	1 850	1 388	463	370	0	93	0	0
Ciel 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Projekt 7.2.1	6 760	6 760	5 070	1 690	1 352	0	338	0	0
Spolu	15 225	15 225	11 419	3 806	3 045	0	761	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	1987,5	1988	1491	497	398	0	99	0	0
2016	3730,0	3730	2798	933	746	0	187	0	0
2017	3832,5	3833	2874	958	767	0	192	0	0
2018	3780,0	3780	2835	945	756	0	189	0	0
2019	1792,5	1793	1344	448	359	0	90	0	0
2020	102,5	103	77	26	21	0	5	0	0
2021	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	15225,0	15225	11419	3806	3045	0	761	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
 DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig
 PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013
 s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Projekt 8.1.1	2 301	2 301	1 726	575	460	0	115	0	0
Projekt 8.1.2	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Projekt 8.1.3	13 876	13 876	10 407	3 469	2 775	0	694	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Projekt 8.3.2	15	15	0	15	0	0	15	0	0
Spolu	16 442,0	16 442	12 320	4 122	3 285	0	836	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	576,8	577	431	145	115	0	30	0	0
2016	4108,3	4108	3080	1028	821	0	207	0	0
2017	4108,3	4108	3080	1028	821	0	207	0	0
2018	4108,3	4108	3080	1028	821	0	207	0	0
2019	3533,0	3533	2649	884	706	0	178	0	0
2020	1,5	2	0	2	0	0	2	0	0
2021	1,5	2	0	2	0	0	2	0	0
2022	1,5	2	0	2	0	0	2	0	0
2023	1,5	2	0	2	0	0	2	0	0
2025	1,5	2	0	2	0	0	2	0	0
Spolu	16442,0	16442	12320	4122	3285	0	836	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os 3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiacich na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATELSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIATKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Projekt 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Projekt 9.1.2	3	3	0	3	0	0	3	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	100 200	50 100	37 575	12 525	12 525	0	0	50 100	0
Opatrenie 9.2.2	460	460	345	115	92	0	23	0	0
Spolu	100 664	50 564	37 920	12 644	12 617	0	27	50 100	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	1,60	2	0	2	0	0	2	0	0
2016	25166,60	12642	9480	3162	3154	0	7	12525	0
2017	25165,10	12640	9480	3160	3154	0	6	12525	0
2018	25165,10	12640	9480	3160	3154	0	6	12525	0

2019	25165,10	12640	9480	3160	3154	0	6	12525	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	100664,00	50564	37920	12644	12617	0	27	50100	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území
 INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Projekt 10.1.1	325	325	244	81	65	0	16	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Projekt 10.2.1	85	85	64	21	17	0	4	0	0
Spolu	410	410	308	103	82	0	21	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	123,75	124	93	31	25	0	6	0	0
2016	123,75	124	93	31	25	0	6	0	0
2017	81,25	81	61	20	16	0	4	0	0
2018	81,25	81	61	20	16	0	4	0	0
2019	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0

2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	410	410	308	103	82	0	21	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA MESTA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Projekt 11.1.1	70	70	53	18	14	0	4	0	0
Projekt 11.1.2	60	60	45	15	12	0	3	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	130	130	98	33	26	0	7	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2015	17,50	18	13	4	4	0	1	0	0
2016	32,50	33	24	8	7	0	2	0	0
2017	32,50	33	24	8	7	0	2	0	0
2018	32,50	33	24	8	7	0	2	0	0
2019	15,00	15	11	4	3	0	1	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	130,00	130	98	33	26	0	7	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečená cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec/vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou/vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec/vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU/VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ³			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴.

Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;

podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
 podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.
 V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.
 V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4: skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;
- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovaná v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je: medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorit politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;
- opatrenia č. 14: verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov; MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Pôdohospodársku platobnú agentúru, Národnú sieť rozvoja vidieka sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2)

sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %. V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním,

fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke

sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj mesta. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet mesta,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,

- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii mesta ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR mesta Bardejov je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mesta, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života mesta.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach mestského zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR mesta Bardejov bol schválený na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Bardejove dňa:

..... VZN/UMsZ č. ....

.....
pečiatka mesta

.....
primátor mesta

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2014 - 2020
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR POSK),
6. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
7. Národný program reforiem, máj 2012,
8. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
9. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
10. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
11. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
12. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
13. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
14. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
15. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
16. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
17. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
18. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
19. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
20. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
21. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
24. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
25. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
26. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
27. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.
28. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
29. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
32. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
33. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
34. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.

10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály mesta Bardejov.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV, Editori: Mgr. Ľubomír Falčan, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠŇA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.minerality.sk/files/hor/spras.htm>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Námestovo: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o., 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferienc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejny, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
58. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
59. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
60. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
61. 20.8.2015, <http://www.soprs.sk>
62. Encyklopédia Slovenska, VI. zväzok, s.388, 1982
63. PHRSR mesta 2007 - 2013,
64. Územný plán mesta,
65. Komunitný plán sociálnych služieb 2013,
66. Program odpadového hospodárstva,
67. Program rozvoja bývania,
68. Viacročný rozpočet,
69. KONCEPCIA ROZVOJA MESTA BARDEJOV V TEPELNEJ ENERGETIKE,
70. Bardejov 2020,
71. KONCEPCIA ROZVOJA CESTOVNÉHO RUCHU A PARTNERSKÝCH VZŤAHOV MESTA BARDEJOV NA ROKY 2014 – 2020,
72. KONCEPCIA rozvoja športu a telesnej kultúry v meste Bardejov,
73. KONCEPCIA školstva v meste Bardejov,
74. KONCEPCIA ROZVOJA VEREJNEJ ZELENE V MESTE BARDEJOV NA ROKY 2012 – 2020,
75. <http://www.bardejov.sk/>
76. <https://sk.wikipedia.org/wiki/Bardejov>
77. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c6/Okres_bardejov.png
78. <http://www.bardterm.sk>
79. <http://www.bapos.sk>

80. <http://www.bardbyt.sk/index.php?id=5>
81. <http://www.bardejovskatv.sk/web/index.php>
82. http://zsmvileca.sk/texty/4/o_skole
83. <http://www.cvcbj.edu.sk/onas.html>
84. http://www.zpscergov.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=3
85. http://www.knbj.sk/cms/?page_id=61
86. <http://www.e-bardejov.sk>
87. <http://www.kupele-bj.sk>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Mesta Bardejov
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015

SCARABEO-SK ,s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 B. Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224